

ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนา
ความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ว่าที่ร้อยตรีหญิงอภิษฎาพร ชัยวานิชศิริ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF THE MUSICAL THEATRE ACTIVITIES TO PROMOTE
MUSICAL UNDERSTANDING, EURHYTHMICS MOVEMENTS, AND SOCIAL COMPETENCE
OF FORTH TO SIXTH GRADE STUDENTS

Acting Sub Lieutenant Apinporn Chaiwanichsiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Music Education

Department of Art Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทาง
ดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และ
ความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
4-6

โดย

ว่าที่ร้อยตรีหญิงอภิญญาพร ชัยวานิชศิริ

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดنیญา อุทัยสุข

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)
..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดนีญา อุทัยสุข)
..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร.อโณทัย นิติน)

อภิญญพร ชัยวานิชศิริ : ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 (EFFECTS OF THE MUSICAL THEATRE ACTIVITIES TO PROMOTE MUSICAL UNDERSTANDING, EURHYTHMICS MOVEMENTS, AND SOCIAL COMPETENCE OF FORTH TO SIXTH GRADE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.ตนิญา อุทัยสุข, 246 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 1) มีความเข้าใจทางดนตรีและทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง 2) มีความสามารถทางสังคมเพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียน อุดมศึกษาที่อยู่ในกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมละครเพลง 8 คาบ 2) แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี 3) แบบสังเกตด้านทักษะดนตรีและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน และ 4) แบบประเมินตนเองด้านดนตรีและด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ) และสถิติเชิงอ้างอิงแบบกลุ่มเดียว (การทดสอบที (t -Test)) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทางด้านดนตรีนักเรียนมีคะแนนความเข้าใจทางดนตรีหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถปฏิบัติทักษะดนตรีทั้งด้านการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และด้านการร้องได้ดีขึ้นหลังการจัดกิจกรรม 2) ด้านความสามารถทางสังคมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมความสามารถทางสังคม ($M = 4.29$, $SD = .18$) อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่าเส้นความสัมพันธ์ทางสังคมมิติของนักเรียนมีความซับซ้อนมากขึ้นและจากระยะเวลา 5 อาทิตย์ของการวิจัยมีเส้นความสัมพันธ์ของนักเรียนเกิดขึ้นใหม่จำนวน 44 เส้น

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2559

5883394027 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORDS: MUSICAL THEATRE ACTIVITIES/ MUSICAL UNDERSTANDING/ EURHYTHMICS MOVEMENTS/ SOCIAL COMPETENCE/ FORTH TO SIXTH GRADE STUDENTS

APINPORN CHAIWANICHSIRI: EFFECTS OF THE MUSICAL THEATRE ACTIVITIES TO PROMOTE MUSICAL UNDERSTANDING, EURHYTHMICS MOVEMENTS, AND SOCIAL COMPETENCE OF FORTH TO SIXTH GRADE STUDENTS. ADVISOR: ASST. PROF. DNEYA UDTAISUK, Ph.D., 246 pp.

This research was a qualitative and quantitative experimental research. The purposes of this research were to promote forth to sixth grade students' 1) musical understanding and eurhythmic movements after participating in the musical theatre activities and 2) social competence after participating in the musical theatre activities. 22 participants in this experiment were forth to sixth grade students from Udomsuksa School, who was in “Moderate Class, More Knowledge” activities. The tools used in this research were 1) 8 musical activities lesson plans, 2) musical understanding test, 3) observation form on musical abilities and social behaviors and 4) student's self-evaluation journal on both music and social interaction. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics (mean (*M*), standard deviation (*SD*) and percentage) and inferential statistics (t-Test). Qualitative data were analyzed using content analysis method.

The results are as followed. 1) Students developed musical understanding statistically at the .05 level and improved their musical abilities both eurhythmic movements and singing after participating in the activities. 2) Students achieved high statistical mean of social competence ($M = 4.29$, $SD = .18$). Moreover from sociogram, students' relationship were getting more complicated. And throughout 5 weeks of experiments, 44 paths of friendship between students were bonded.

Department: Art Music and Dance Student's Signature

Education Advisor's Signature

Field of Study: Music Education

Academic Year: 2016

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณิตา อุทัยสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ชี้แนะ ทุ่มเท เสียสละเวลาและกรุณาผู้วิจัยในการตรวจทาน ปรับปรุง และแก้ไข วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นผู้ให้ความรู้ ให้ข้อคิด สอนเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านดนตรีศึกษาและการใช้ชีวิตตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษา ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ สุทธิจิตรต์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษาในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำด้านดนตรีศึกษาและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. อโณทัย นิตินพ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่เสียสละเวลา ตรวจทานและแก้ไข วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ อีกทั้งยังให้โอกาสผู้วิจัยในการทำวิจัยต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไล่ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล และอาจารย์ ดร. นิลวรรณมา โรจนเสถียร อังอัมพร ที่ช่วยปรับแก้เครื่องมือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ นพิสี เรยเส และอาจารย์ อมานัต จันทร์วิโรจน์ ที่ให้คำปรึกษาและชี้แนะผู้วิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมละครเพลง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ ที่เข้าใจ ให้กำลังใจและชี้แนะผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของคณะนักร้องประสานเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CUCC)

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ อาจารย์ ณัฏชา เตชะอารมณชัย ที่เสียสละเวลาในการประเมินนักเรียนในการทำกิจกรรม และอาจารย์ผู้สอนในชมรมขับร้องประสานเสียงโรงเรียนอุดมศึกษา ที่ช่วยเล่นเปียโนประกอบในการสอนรวมถึงเป็นผู้ร่วมประเมินนักเรียนอีกท่านหนึ่ง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ถ่ายทอดความรู้ อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษา

ขอขอบพระคุณโรงเรียนอุดมศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการให้ผู้วิจัยเข้าไปเก็บข้อมูลและขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมในการวิจัยที่ตั้งใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ปริญญาโทสาขาวิชาดนตรีศึกษาและในคณะนักร้องประสานเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CUCC) รวมถึงครู อาจารย์ เพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ที่รู้จักที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณ นายวิษณุ ชัยวานิชศิริ บิดาของผู้วิจัย และ ดร. กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ มารดาของผู้วิจัย ที่เลี้ยงดู ช่วยเหลือและให้กำลังใจ นางสาวพิมพ์พรรณ ชัยวานิชศิริ พี่สาวของผู้วิจัยที่เป็นแรงใจ และนายวิษณุกมล ชัยวานิชศิริ น้องชายของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและประพันธ์เพลงให้กับผู้วิจัย และขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เกษมศรี วิชรสุกณี ยายของผู้วิจัยที่สนับสนุนด้านการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย.....	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามคำศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ตอนที่ 1 ละครเพลงสำหรับเด็ก	7
1.1 ความหมายของละครเพลง.....	7
1.2 ประเภทของละครเพลงสำหรับเด็ก	8
1.3 องค์ประกอบของละครเพลง.....	9
1.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก.....	13
1.5 ละครเพลงสำหรับเด็ก เรื่อง ดินแดนกบ.....	20
ตอนที่ 2 การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว.....	23
2.1 ความหมาย หลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว.....	23

2.2 การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดัลโครซ : ยูริธึมมิกส์.....	27
ตอนที่ 3 ความสามารถทางสังคม (Social Competence).....	36
3.1 ความหมายของความสามารถทางสังคมและทักษะสังคม	36
3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยที่สร้างเสริมการมีความสามารถทางสังคม).....	38
3.3 ความสามารถทางสังคมผ่านการจัดกิจกรรมละครเพลง.....	44
ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	47
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	50
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมบทละคร บทเพลง และเครื่องแต่งกาย.....	52
ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมความพร้อมของนักเรียน	56
ขั้นตอนที่ 5 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
ขั้นตอนที่ 6 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
ขั้นตอนที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย	80
ขั้นตอนที่ 8 สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปทางดนตรีของนักเรียน.....	81
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจและทักษะดนตรีของนักเรียน.....	82
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียน	105
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
สรุปผลการวิจัย.....	127
อภิปรายผลการวิจัย.....	136
ข้อเสนอแนะ	150

รายการอ้างอิง	152
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก รายนามผู้ที่เกี่ยวข้อง	161
ภาคผนวก ข ตารางในบทที่ 2	163
ภาคผนวก ค บทละครและบทเพลงของละครเพลงเรื่อง ดินแดนกบ	178
ภาคผนวก ง แผนการจัดกิจกรรมละครเพลง 8 คาบ.....	188
ภาคผนวก จ เครื่องมือ	207
ภาคผนวก ฉ ประมวลภาพกิจกรรม.....	240
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	246

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1	เปรียบเทียบความหมายของละครเพลงจาก 5 แหล่งข้อมูล.....	7
ตารางที่ 2.2	องค์ประกอบของละครเพลงจาก 5 แหล่งข้อมูล.....	9
ตารางที่ 2.3	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก.....	13
ตารางที่ 2.4	หลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว.....	27
ตารางที่ 2.5	ทฤษฎีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบของเวลา พื้นที่ และพลังงาน.....	29
ตารางที่ 2.6	ประเภทของการเคลื่อนไหวแบบปริซึมมิคส์.....	32
ตารางที่ 2.7	แนวคิดด้านการใช้ร่างกายตอบสนองต่อสาระและองค์ประกอบดนตรี (Musical Concept).....	33
ตารางที่ 2.8	ความหมายของความสามารถทางสังคม.....	36
ตารางที่ 2.9	ความสามารถทางสังคมในขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลง.....	45
ตารางที่ 2.10	วิเคราะห์ความสามารถทางสังคมที่เกิดจากกิจกรรมละครเพลง.....	46
ตารางที่ 3.1	ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	51
ตารางที่ 3.2	สีของตัวละคร.....	55
ตารางที่ 3.3	การเลือกบทตัวละครของนักเรียน.....	56
ตารางที่ 3.4	สรุปหัวข้อแบบสังเกตด้านทักษะดนตรีของนักเรียนทั้ง 8 คาบ.....	71
ตารางที่ 3.5	สรุปการใช้เครื่องมือวิจัยในแต่ละคาบ.....	79
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักเรียน.....	81
ตารางที่ 4.2	คะแนนจากแบบทดสอบความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	83
ตารางที่ 4.3	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	85
ตารางที่ 4.4	ตัวอย่างเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ (รูบรีคส์).....	86
ตารางที่ 4.5	การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 1.....	87

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 2	89
ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 3	91
ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 4	93
ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 5	95
ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 6	97
ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 7	100
ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 8	102
ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความสามารถทางสังคมของนักเรียนทั้ง 8 คาบ.....	106
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินตนเองของนักเรียนด้านความสามารถทางสังคม.....	110
ตารางที่ 4.15 สรุปผลการวิเคราะห์สังคมมิติ ครั้งที่ 1 คาบที่ 0 (ก่อนการจัดกิจกรรม).....	116
ตารางที่ 4.16 สรุปผลการวิเคราะห์สังคมมิติ ครั้งที่ 2 คาบที่ 6 (ระหว่างการจัดกิจกรรม)	118
ตารางที่ 4.17 สรุปผลการวิเคราะห์สังคมมิติ ครั้งที่ 3 คาบที่ 10 (หลังการจัดกิจกรรม).....	120
ตารางที่ 4.18 สรุปผลการวิเคราะห์สังคมมิติทั้ง 3 ครั้ง	122
ตารางที่ 5.1 ตารางสรุปค่าเฉลี่ยด้านทักษะดนตรีของนักเรียน.....	128
ตารางที่ 5.2 สรุปผลกิจกรรม	129
ตารางที่ 5.3 สรุปผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามด้านสังคมมิติ.....	134
ตารางที่ 5.4 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้ชมการแสดงละครเพลงของนักเรียน.....	146

สารบัญญภาพ

ภาพที่ 2.1 การวางตำแหน่งผู้แสดง	12
ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเวลา พื้นที่ และพลังงาน.....	29
ภาพที่ 2.3 แผนภูมิกระบวนการรับรู้การเคลื่อนไหว (Kinesthesia)	30
ภาพที่ 2.4 หลักการสอนดนตรีของดัลโครซ.....	31
ภาพที่ 2.5 การใช้พื้นที่รอบตัวในการเคลื่อนไหวอยู่กับที่	32
ภาพที่ 2.6 แผนภูมิความสามารถทางสังคมของเกรซแฮมและเรสซ์ลี.....	38
ภาพที่ 2.7 แผนภาพความสามารถทางสังคม 3 ระดับของคาเวล.....	39
ภาพที่ 2.8 แผนภูมิโมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคมของดูบอสส์และเฟลเนอร์.....	40
ภาพที่ 2.9 แผนภูมิลำดับขั้นความสามารถทางสังคมของกูลอว์นิก	41
ภาพที่ 2.10 สรุปความสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระหว่างทฤษฎีปัญหาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ด้านความเข้าใจในตนเองและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นกับทฤษฎีลำดับขั้นความสามารถทางสังคม ของกูลอว์นิกและทฤษฎีโมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคมของดูบอสส์และเฟลเนอร์.....	43
ภาพที่ 2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย	49
ภาพที่ 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย	50
ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างภาพนักเรียนระบายสีและออกแบบหน้ากาก	55
ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างชุดการแสดงของนักเรียนโดยแบ่งสีตามกลุ่ม	55
ภาพที่ 3.4 การเตรียมการอ่านบทละคร (ซ้าย) และเตรียมด้านการแสดงละคร (ขวา)	57
ภาพที่ 3.5 เตรียมนักเรียนด้านการร้องเพลง.....	60
ภาพที่ 3.6 แผนการจัดกิจกรรมละครเพลง (ระยะยาว)	62
ภาพที่ 3.7 แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ.....	66
ภาพที่ 3.8 แบบทดสอบความเข้าใจทางดนตรี.....	68
ภาพที่ 3.9 แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี	70
ภาพที่ 3.10 แบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน.....	73

ภาพที่ 3.11 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม.....	75
ภาพที่ 3.12 แบบสอบถามด้านสังคมมิติ (ชาย) และตารางวิเคราะห์แผนผังสังคมมิติ (ขวา).....	76
ภาพที่ 3.13 แบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน.....	78
ภาพที่ 4.1 กราฟเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม.....	85
ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างบันทึกของนักเรียนด้านความเข้าใจทางดนตรี.....	104
ภาพที่ 4.3 บันทึกของนักเรียนด้านความสามารถทางสังคม.....	111
ภาพที่ 4.4 บัตรสังคมมิติ.....	112
ภาพที่ 4.5 ตารางวิเคราะห์สังคมมิติ.....	114
ภาพที่ 4.6 โปรแกรม Walsh's Classroom Sociometrics และขั้นตอนการใช้.....	114
ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างแผนผังสังคมมิติ.....	114
ภาพที่ 4.8 แผนภาพสังคมมิติ ครั้งที่ 1 คาบที่ 0.....	117
ภาพที่ 4.9 แผนภาพสังคมมิติ ครั้งที่ 2 คาบที่ 6.....	119
ภาพที่ 4.10 แผนภาพสังคมมิติ ครั้งที่ 3 คาบที่ 10.....	121
ภาพที่ 5.1 ตัวอย่างภาพการซ้อมการแสดงและการบล็อกกิ้ง.....	145
ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างการซ้อมใหญ่.....	146
ภาพที่ 5.3 สมุดแสดงความรู้สึก.....	149
ภาพที่ 5.4 สัมภาษณ์นักเรียน.....	150

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมหรือโครงการที่บูรณาการเข้ากับรายวิชาต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจ มองเห็นถึงความสัมพันธ์ของแต่ละรายวิชาและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ (วิจารณ์ พานิช, 2555) กระทรวงศึกษาธิการจึงจัดให้มีนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และมีทักษะสำคัญที่สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยปรับเปลี่ยนโครงสร้างเวลาเรียนให้มีชั่วโมงการทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นและชั่วโมงการเรียนด้านวิชาการน้อยลง กิจกรรมการเรียนรู้จึงกลายมาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558)

กิจกรรมตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แบ่งออกเป็น 4 หมวด ได้แก่ 1) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมบังคับตามหลักสูตร) 2) กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ 3) กิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยม และ 4) กิจกรรมสร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพและทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) ทั้งนี้กิจกรรมหนึ่งที่มีสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีและสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตรงเป้าประสงค์ของนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” คือ กิจกรรมละครเพลง

ละครเพลงเป็นกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของดนตรีเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในเรื่องของทักษะดนตรี เช่น การฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว การอ่าน และยังเป็นกิจกรรมที่สามารถบูรณาการเข้ากับรายวิชาอื่น ๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะทั้งด้านทัศนศิลป์และนาฏศิลป์ ซึ่งในหนังสือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึงกลุ่มสาระศิลปะไว้ตอนหนึ่งว่า

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้นนอกจากผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะในกลุ่มสาระศิลปะ ยังได้เรียนรู้และพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยกิจกรรมละครเพลงมีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนหลายด้าน ทั้งด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ทางศิลปะ ด้านทักษะดนตรีและความเข้าใจดนตรี และที่สำคัญ คือ ด้านความสามารถทางสังคม ซึ่งจากงานวิจัยเมื่อนำความสามารถทางสังคมมาวิเคราะห์ตามทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983) พบว่าละครเพลงยังช่วยส่งเสริมความฉลาดทางปัญญาด้านสังคมทั้ง 2 ด้าน คือ 1) ด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) เช่น การพัฒนาความเข้าใจในตนเอง มีความภาคภูมิใจ รู้คุณค่าของงานที่ทำและมีความรับผิดชอบ และ 2) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Intrapersonal Intelligence) เช่น การพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู โรงเรียน และชุมชน ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและการเคารพผู้อื่น (นพีสรี เรยเสส, 2559; อมานัต จันทรวีโรจน์, 2559; Bspflug, 2009; Boyes, 2003; Fields, 1970; McRorie, 1996; Ogden, 2008; Pérez - Aldeguer, 2013; Roberts, 2007; Timmons, 2004; Watkins, 2005)

นอกจากนี้การจัดกิจกรรมละครเพลงในช่วง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับวิธีการสอนที่บูรณาการศาสตร์ทั้งทางด้านดนตรีและนาฏศิลป์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงนำหลักการและวิธีวิทยาการสอนของดัลโครซที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้

เอมิล ซาคส์ ดัลโครซ (ค.ศ. 1865 – 1950) เป็นนักการดนตรีศึกษาชาวสวีเดน ผู้คิดค้นวิธีการสอนดนตรีที่เรียกว่า “ดัลโครซ ยูริธึมิกส์” โดยเน้นให้ผู้เรียนตอบสนองต่อดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว ดัลโครซเชื่อว่าการสอนดนตรีจำเป็นต้องพัฒนาทั้งร่างกายไม่ใช่เพียงการร้องหรือการได้ยิน อีกทั้งจังหวะและการเคลื่อนไหวยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนตอบสนองต่อเสียงดนตรีได้ดี ทั้งนี้การสอนดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ 1) การเคลื่อนไหวแบบริธึมิกส์ 2) โสตทักษะหรือโซลเฟจ และ 3) การสร้างสรรค์ทางดนตรีหรือการอิมโพรไวเซชัน โดยองค์ประกอบที่ผู้เรียนควรเรียนรู้เป็นพื้นฐาน คือ การเคลื่อนไหวแบบริธึมิกส์ (Choksy, Abramson, Gillespie, Woods, & York, 2001a) การสอนด้วยหลักการของดัลโครซนั้นนอกจากจะสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรีตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยจนถึงระดับมหาวิทยาลัยยังสามารถนำไปพัฒนานักดนตรีระดับมืออาชีพได้ อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้สูงอายุในการป้องกันการล้มหรือสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ("Dalcroze Applications," ; Habron, 2013) โดยวิธีการสอนของดัลโครซนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อดนตรีจากการฟังสู่การเคลื่อนไหวที่เชื่อมโยงดนตรีกับร่างกายของมนุษย์ ยังทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบเสียงดนตรี เกิดความรักและสามารถถ่ายทอดอารมณ์ของดนตรีได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมที่เพิ่มขึ้น เช่น การมีสมาธิและความจำที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาความสามารถในการใช้ร่างกายทั้งการ

เคลื่อนไหวและความสมดุล และการพัฒนาทักษะสังคม เป็นต้น (คณินญา อุทัยสุข, 2555; ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตนกุล, 2555; นิลวรรณ อึ้งอัมพร, 2557; Habron, 2013; Juntunen, 2002)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าละครเพลงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนทั้งทางด้านดนตรีและด้านสังคม อีกทั้งกระแสของละครเพลงในประเทศไทยก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และมีโรงเรียนหลายแห่งที่จัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับนักเรียน (โรงเรียนบางกอกพัฒนา, 2552; โรงเรียนพรตพิทยพยัต, 2559; โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย, 2554) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยด้านความเข้าใจทางดนตรีวัดผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบด้านความเข้าใจของนักเรียน ด้านทักษะดนตรีประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการตอบสนองต่อดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวของนักเรียนและบันทึกของนักเรียน ด้านสังคมประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน แบบสอบถามด้านสังคมมิติและบันทึกของนักเรียน

คำถามวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความเข้าใจทางดนตรีและทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลงหรือไม่
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความสามารถทางสังคมเพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลงหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความเข้าใจทางดนตรีและทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง
2. เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความสามารถทางสังคมเพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนอุดมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนอุดมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่อยู่กิจกรรมขับร้องประสานเสียงในชั่วโมง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำนวน 22 คน

การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมในงานวิจัยนี้เป็นการจัดกิจกรรมละครเพลงในส่วนของ การนำการเคลื่อนไหวแบบ ยูริธึมมิคส์มาประยุกต์และบูรณาการเข้ากับบทละคร การแสดงและการร้องที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วจาก กิจกรรมขับร้องประสานเสียงในชั่วโมง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

องค์ประกอบดนตรี

ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ขอบเขตเนื้อหาองค์ประกอบดนตรี ได้แก่

- 1) จังหวะ ประกอบด้วย จังหวะตก อัตราจังหวะและเครื่องหมายอัตราจังหวะ 4 และ $\frac{3}{4}$ ค่าตัวโน้ตและสัญลักษณ์ตัวโน้ต ประกอบด้วย โน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น โน้ตตัวดำ โน้ตตัวขาว โน้ตตัวกลม และตัวหยุด 1 จังหวะ
- 2) ทำนอง เรื่อง ทำนองเมเจอร์และทำนองไมเนอร์
- 3) เสียงประสาน เรื่อง ทริยแอดเมเจอร์และทริยแอดไมเนอร์
- 4) ความดัง - เบาและสัญลักษณ์ความดัง - เบา ประกอบด้วย เสียงดัง (f) เสียงดังปานกลาง (mf) เสียงเบา (p) เสียงค่อย ๆ ดัง ($crescendo$) และเสียงค่อย ๆ เบา ($decrescendo$)

นิยามคำศัพท์

1. **ละครเพลง** คือ ละครเพลงที่มีเนื้อหาและบทเพลงเหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โดยนักเรียนได้บอกเล่าเรื่องราวของละครเพลงผ่านการประยุกต์การเคลื่อนไหวแบบ ยูริธึมมิคส์กับการแสดงและบทเพลงร้องที่เรียนรู้มาแล้วจากกิจกรรมขับร้องประสานเสียงใน ชั่วโมง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
2. **การจัดกิจกรรมละครเพลง** คือ การจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน โดยนักเรียนได้พัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และความสามารถทางสังคม ผ่านการจัดกิจกรรม 3 ระยะ ดังนี้
 - 2.1. ระยะที่ 1 ชั้นเตรียมละครเพลง
 - 2.2. ระยะที่ 2 ชั้นการแสดงละครเพลง
 - 2.3. ระยะที่ 3 ชั้นหลังการแสดงละครเพลง
3. **ความเข้าใจทางดนตรี** คือ ความเข้าใจทฤษฎีดนตรี 3 ด้านได้แก่ 1) ค่าของตัวโน้ต 2) บันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ และ 3) ความดัง - เบา
4. **ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์** หมายถึง การตอบสนองต่อเสียงดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว โดยใช้เกมดนตรี แบ่งเป็น การเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Follow) และการเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Quick Response)

5. **ความสามารถทางสังคม** คือ ความสามารถทางสังคมที่แบ่งตามทฤษฎีพหุปัญญาทางสังคมของการ์ตเนอร์ (Multiple Intelligences) แบ่งเป็น 1) ความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) ประกอบด้วย ความกล้าแสดงออกและบรรลุนิติความสามารถของตนเอง ความตั้งใจ การรู้คุณค่าของการซ่อม การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น และความภาคภูมิใจในงานที่ทำ และ 2) ความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) ประกอบด้วย การทำกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน การร่วมกันแสดงความคิดเห็น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
6. **นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6** หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนอนุตมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่อยู่กิจกรรมขับเคลื่อนประสานเสียงในชั่วโมง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีพัฒนาการด้านความเข้าใจทางดนตรีและทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 มีความสามารถทางสังคมที่เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ละครเพลงสำหรับเด็ก

- 1.1 ความหมายของละครเพลง
- 1.2 ประเภทของละครเพลงสำหรับเด็ก
- 1.3 องค์ประกอบของละครเพลง
- 1.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก
- 1.5 ละครเพลงสำหรับเด็ก เรื่อง ดินแดนกบ

ตอนที่ 2 การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว

- 2.1 ความหมาย หลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว
- 2.2 การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดาลโครซ : ยูริธึมมิกส์

ตอนที่ 3 ความสามารถทางสังคม

- 3.1 ความหมายของความสามารถทางสังคมและทักษะสังคม
- 3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยที่สร้างเสริมการมีความสามารถทางสังคม)
 - 3.2.1 ระดับขั้นของความสามารถทางสังคม
 - 3.2.2 องค์ประกอบของความสามารถทางสังคม
 - 3.2.3 ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาความสามารถทางสังคม
- 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสังคมกับละครเพลง

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ตอนที่ 1 ละครเพลงสำหรับเด็ก

“ศิลปะการแสดง” เป็นศาสตร์ที่รวมศิลปะหลากหลายแขนงไว้ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านดนตรี ทั้งการร้องและการเล่นเครื่องดนตรี ด้านการเต้น และด้านการละคร มีความเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางอารมณ์และการสร้างสรรค์ของมนุษย์ (UNESCO, n.d.) โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ศาสตร์สำคัญ คือ ศาสตร์ด้านการละคร ด้านนาฏศิลป์ และด้านดนตรี โดยศาสตร์ด้านการละครมีความเกี่ยวข้องกับการแสดงเป็นสำคัญและสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ละครที่ใช้การเล่าเรื่องผ่านบทพูดเพียงอย่างเดียวกับ 2) ละครที่ใช้การร้อง การเต้นหรือการเคลื่อนไหวประกอบเพื่อช่วยในการถ่ายทอดเรื่องราว เช่น โอเปร่า ละครใบ้และละครเพลง โดยในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและจัดกิจกรรมละครเพลง (Musicals) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของละครเพลง

จากการศึกษาความหมายของละครเพลง มีนักวิชาการหลายท่าน รวมทั้งมีหนังสือหลายเล่มที่ได้ให้ความหมายของละครเพลงไว้ ในที่นี้ผู้วิจัยได้นำความหมายของละครเพลงจากหนังสือ เอกสารวิจัยและการสัมภาษณ์ มาเปรียบเทียบและสรุปความหมายของละครเพลงไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบความหมายของละครเพลงจาก 5 แหล่งข้อมูล

(นพีสี เรเยส อ้างอิงถึงใน นิโบล วงศ์ภัทรนนท์, 2555; Kenrick, 2008; "Musical theater," 2014; Paynter and Paynter, 1974, as cited in Bespflug, 2009; Walsh & Platt, 2003)

นักวิชาการ	ความหมายของละครเพลง
Paynter and Paynter (1974, as cited in Bespflug, 2009)	ละครเพลง หมายถึง การรวบรวมองค์ประกอบทั้งหมดของการถ่ายถอดอารมณ์ของมนุษย์ที่เรียกว่าศิลปะ
Kenrick (2008, p. 14)	ละครเพลง หมายถึง การสร้างละครเวที ละครทีวี และภาพยนตร์ที่รวบรวมเพลงร่วมสมัย บทละคร เพื่อเล่าเรื่องราว (Book Musicals) หรือ แสดงความสามารถของผู้เขียนหรือผู้แสดง (Revues)
Walsh and Platt (2003)	ละครเพลงเป็นละครประเภทหนึ่งที่รวม บทเพลง บทพูด การแสดงและการเต้นไว้ด้วยกัน ในศตวรรษที่ 20 เรียกละครประเภทนี้ว่า มิวสิคัล ประกอบไปด้วยเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึก ความรัก ความโกรธ ที่ถ่ายทอดผ่านคำพูด บทเพลง การเคลื่อนไหว และเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเป็นละครเรื่องหนึ่ง
New World Encyclopedia ("Musical theater," 2014)	ละครเพลงเป็นรูปแบบหนึ่งของละครที่รวม ดนตรี บทเพลง บทพูด และการเต้นไว้ด้วยกัน ในมุมมองของอารมณ์ความรู้สึกรวมไปถึงเรื่องราวของการสร้างละครจะถูกถ่ายทอดผ่านการผสมผสานระหว่าง คำพูด ดนตรี ทำเต้น และการแสดง โดยปกติแล้วละครเพลง หรือ มิวสิคัล เอ็กเซอร์ จะถูกเรียกว่า มิวสิคัล
นพีสี เรเยส (อ้างอิงถึงใน นิโบล วงศ์ภัทรนนท์, 2555)	“ละครเพลงต้องไม่ใช่ละครเวทีที่ใส่เพลง แต่เพลงต้องใช้ในการดำเนินเรื่อง เพลงต้องเป็นสื่อให้คนดูได้ซาบซึ้งกับเรื่องราว ละครเพลงแบบไทยอาจไม่จำเป็นต้องหรูหราอลังการอย่างบรอดเวย์ ละครเพลงของไทยควรมีเนื้อหาที่ให้ออกคิดกับคนไทย”

จากตารางสรุปได้ว่า ละครเพลงหรือที่รู้จักในอีกชื่อหนึ่งว่า มิวสิคัล (Musicals) หรือ มิวสิคัล เธียเตอร์ (Musical Theatre) เป็นรูปแบบหนึ่งของละครเวที ละครทีวี และภาพยนตร์ ที่มีการถ่ายทอดเรื่องราว การแสดงความสามารถของผู้เขียน หรือ การแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของผู้แสดง ผ่านการผสมผสาน ศาสตร์ทางศิลปะทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ละคร และดนตรี โดยดนตรีที่นำมาใช้ควร ต้องสามารถสื่อให้คนดูซาบซึ้งกับเรื่องราวได้ ทั้งนี้ละครเพลงของไทยควรมีเนื้อหาที่ให้ข้อคิดกับคน ไทยด้วย

1.2 ประเภทของละครเพลงสำหรับเด็ก

หากจะกล่าวถึงประเภทละครเพลงอาจแบ่งได้หลายลักษณะตามองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ของเนื้อเรื่อง วิธีการร้อง หรือแนวเพลง โดยโคเฮนและโรเซนเฮาส์ (Cohen & Rosenhaus, 2006, p. 12) ได้แยกละครเพลงสำหรับเด็กออกมาอีกประเภทหนึ่ง และเขียนไว้ในหนังสือ Writing Musical Theater ว่าละครเพลงสำหรับเด็กนี้มักจะถูกแยกออกมาเป็นหมวดของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากละครเพลงที่ เกี่ยวกับเด็กหรือเล่นในบรอดเวย์ คือ มีลักษณะเป็นละครเพลง (Book Musicals) ที่มีองค์เดียวและมีความยาวไม่เกิน 1 ชั่วโมง

นอกจากนี้ยังมีการละครเพลงสำหรับเด็กอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า “Mini Musicals” ที่มีการปรับเนื้อหาและบทเพลงให้มีความเหมาะสมโดยมีการกำหนดช่วงอายุของผู้เล่น และใช้เวลาในการแสดงไม่นานนัก คือ ประมาณ 10 นาที หรือบางเรื่องอาจยาวกว่าไม่มากนัก ส่วนมากจะออกแบบเพื่อ ใช้แสดงหรือสอนในห้องเรียนหรือคอนเสิร์ต (Fox, 2001) ซึ่งในปัจจุบันมีบริษัทที่ประพันธ์และออก ลิขสิทธิ์ละครเพลงสำหรับเด็กหลายบริษัท เช่น Bushfirepress, Billy Nudgel Productions, Bailey Kids Musicals, Music Treasures และ Fox Plays เป็นต้น ทั้งนี้สามารถแบ่งละครสำหรับเด็กได้ เป็น 2 ประเภท คือ ละครเพลงสำหรับเด็กเล็กและละครเพลงสำหรับเด็กโต

1.2.1 ละครเพลงสำหรับเด็กเล็ก

เนื้อเรื่องจะอยู่ในกรอบหรืออิงกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเทพนิยายหรือต้องใช้จินตนาการ (แฟนตาซี) ใช้ภาษาและบทเพลงที่ง่าย ๆ และให้ผู้เรียนได้แสดงออก โดยอาจเป็นการใช้ท่าทางที่ตลกขบขัน (Physical Comedy) และมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม เช่น ให้ผู้แสดงถามหรือให้ผู้ชมช่วยหาผู้แสดงอีก คนหนึ่งจากในเรื่อง

1.2.2 ละครเพลงสำหรับเด็กโต

เนื้อเรื่องอาจเกี่ยวกับบุคคลที่มีชีวิตอยู่จริง หรือ เกี่ยวข้องสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นได้ในช่วงอายุ ของผู้เรียน ภาษาที่ใช้อาจยากขึ้นมาไม่มาก โดยลักษณะของละครจะคล้ายกับใช้เทคนิคการเล่าเรื่อง หรือเป็นละครเพลงโดยทั่วไป ขึ้นอยู่กับเนื้อหา ความซับซ้อน ภาษา หรือความยาวของละคร

1.3 องค์ประกอบของละครเพลง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปองค์ประกอบของละครเพลงจาก 5 แหล่งข้อมูลดังตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 2.2 องค์ประกอบของละครเพลงจาก 5 แหล่งข้อมูล (ภาคผนวก ข1)
 (ชโลธร จันทวงษ์, 2554; นพีสรี เรเยส, 2559; Kenrick, 2000, 2003; Novak, 1988; Spurrier, 1979)

องค์ประกอบ	ละครเพลงทั่วไป				ละครเพลงสำหรับเด็ก
	หนังสือ Performing in musicals (Novak, 1988)	James Spurrier (1979)	ชโลธร จันทวงษ์ (2554)	เว็บไซต์ John Kenrick (2000, 2003)	งานสัมมนา นพีสรี เรเยส (2559)
บทละครเพลง (Book/ Libretto)	โครงเรื่อง (Plot) บอกถึงเรื่องราว ลักษณะตัวละคร แก่นของเรื่อง	หนังสือที่ตีความมีเส้นเรื่องที่ ดี โดยเมื่อนำ การร้องเพลงและการเต้นมาประกอบจะ ช่วยส่งเสริมให้เนื้อเรื่องดีมากยิ่งขึ้น	โครงเรื่อง (Plot) นำนวนิยายหรือบทประพันธ์ที่มีอยู่แล้ว มาเขียนเป็นโครงเรื่องโดยที่แก่นของ เรื่องมีความชัดเจน ซึ่งจะเป็นตัวกำหนด ทั้งเพลงไปจนถึงเครื่อง แต่งกาย โดย เป็นการเขียนที่มีการเรียงลำดับ เหตุการณ์อย่างคร่าว ๆ	โครงเรื่อง (Plot) มีเส้นเรื่องชัดเจน คิดตามได้ง่าย โดย คิดถึงผู้ชมและทำให้เด็กติดตาม	โครงเรื่อง (Plot) ไม่ยากและยาวจนเกินไป
ตัวละคร (Characters)	มีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น รูปร่าง ท่าทาง เสียง มุมมอง ความเชื่อ		ตัวละคร (Characters) ตัวละครมีความชัดเจน	ตัวละคร (Characters) คนดูสามารถเข้าถึงตัวละครได้และการ พัฒนาของตัวละครมีความ	ตัวละคร (Characters) ตัวละครมีความชัดเจนในตนเอง เช่น เป็นตัวละครที่ร่างแถมมีปมในใจเพื่อให้ ติดตามได้ตลอด
	บทพูด (Dialogue) เมื่อคำมีความสอดคล้องกับตัวละคร เนื้อเรื่อง หรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาจถูกเปลี่ยนไปเป็นเพลงร้อง		บทพูด (Dialogue) ขยายมาจากโครงเรื่อง	บทพูด (Dialogue) มีความสอดคล้องกับหนังสือ	บทพูด (Dialogue) เข้าใจง่าย สามารถให้เด็กที่เป็นเด็ก ติดตามได้ตลอด
ดนตรี (Score/Lyrics /Range)	โน้ตเพลง (Score) - เขียนเพลงเปิดเรื่อง (Overture) - เขียนเพลงระหว่างสลับหรือปิด ฉาก (Entr'acte) - เขียนเพลงสำหรับแสดง เดิน ร้อง	โน้ตเพลง (Score) - เพลงเปิด (Opening Number) ควร เขียนให้ช่วยในการสร้างอารมณ์และ ความรู้สึกของละครเรื่อง - ควรเขียนเพลงให้มีความสั้นไหลไม่ขัดหู	โน้ตเพลง (Score) - เพลงมีความสอดคล้องกับบทและ นวนิยาย โดยอาจแต่งทำนองก่อนแล้ว จึงนำไปใส่เนื้อร้องหรือแต่งเนื้อร้องก่อน แล้วจึงใส่ทำนอง	โน้ตเพลง (Score) - เขียนเพลงแนวเทพนิยาย (Fantasies) - เขียนเพลงที่จำได้ง่าย (Show tune Structure AABA)	โน้ตเพลง (Score) - เขียนเพลงที่เปิดกว้างจินตนาการของ เด็ก - อาจเขียนเพลงที่ง่ายไม่ง่ายจนเกินไป ไปเช่นเพลงไม่ได้จบลงด้วยโน้ต
	1) ผู้หญิง - เสียงสูง (Soprano) - เสียงกลาง (Mezzo-Soprano) - เสียงต่ำ (Alto) 2) ผู้ชาย - เสียงสูง (Tenor) - เสียงกลาง (Baritone) - เสียงต่ำ (Bass)				ไม่กว้างมากนัก
การกำหนด ทิศทางบนเวที (Staging)	ทิศทางเกิดจากบทและการแสดง ของละครเพลง		ส่งผลต่อสัดส่วนของเพลง ซึ่งคือมีการ นำใจจนกระทั่งข้อใหญ่		
การเต้น (Choreography)	การเต้นเป็นการเคลื่อนไหวประกอบ จังหวะและดนตรีแบ่งได้เป็น 1) Time (เวลา) คือจังหวะและระยะ เล่าในการเคลื่อนไหว 2) Intensity (ความรู้สึก) คือ พลังงาน 3) Space (พื้นที่) คือ ทิศทางของ การเคลื่อนที่ ประเภทการเต้น ตัวอย่างการเต้น ได้แก่ Jazz Tap Ballet Ballroom Break dance เป็นต้น	การเต้นอาจเป็นการเต้นที่เล่าเรื่องราวไป พร้อมกับการดนตรี โดยเฉพาะในฉากที่ เป็นการเล่าเรื่องในฝัน เช่น Laurie's ballet นอกจากนี้การเต้นโดยสื่อสาร เรื่องราวอันถูกนำมาใช้อย่างมากในละคร เพลงที่ออกแบบทำนองโดย Jerome Robbins	การเต้นต้องอาศัยดนตรีที่เหมาะสม เพื่อให้การแสดงสมบูรณ์ โดยออกแบบ ให้เหมาะทั้งในเรื่องเวลา พื้นที่และ ความรู้สึกของบทเพลง โดยผู้ออกแบบ ทำนองอาจปรึกษากับนักประพันธ์เพลง เพื่อให้เนื้อร้องหรือทำนองเข้ากันได้ ถูกต้อง		
เบื้องหลัง (Physical production)		บุคคลเบื้องหลังมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งส่วนของการจัดเตรียมละครและส่วนที่ สร้างสรรค์ละคร			

จากตารางสรุปได้ว่าองค์ประกอบของละครเพลงสามารถแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบ คือ
 บทละครเพลง (Book/Libretto) ดนตรี (Score/Lyrics/Range) การกำหนดทิศทางบนเวที (Staging)
 การเต้น (Choreography) และเบื้องหลัง (Physical production)

1.3.1 บทละครเพลง (Book/Libretto)

บทละครเพลงควรมีเส้นเรื่องที่ดี คือ เมื่อนำเพลงหรือการเต้นมาประกอบจะช่วยส่งเสริมให้เนื้อ
 เรื่องมีความเด่นมากยิ่งขึ้น โดยสามารถแบ่งได้เป็น 4 หัวข้อดังนี้

1.3.1.1 โครงเรื่อง (Plot)

ในการเขียนโครงเรื่องอาจนำเนื้อเรื่องจากนวนิยายหรือบทประพันธ์ที่มีอยู่แล้วมาเขียน สิ่งสำคัญของโครงเรื่อง คือ ต้องบอกถึงเรื่องราว ลักษณะตัวละคร และแก่นของเรื่องที่มีความชัดเจน โดยเขียนเรียงตามลำดับเหตุการณ์อย่างคร่าว ๆ เพื่อให้ติดตามได้ง่าย อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงผู้ชมด้วยว่าอยู่ในกลุ่มใด โครงเรื่องนี้จะเป็นตัวกำหนดประเภทของเพลงไปจนถึงเครื่องแต่งกายของตัวละครในละครเพลงต่อไป ทั้งนี้ในส่วนของละครเพลงสำหรับเด็กเนื้อเรื่องไม่ควรยาวและยาวจนเกินไป

1.3.1.2 ตัวละคร (Characters)

ตัวละครควรมีความชัดเจน โดยมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละตัวละคร ทั้งนี้ควรให้คนดูสามารถเข้าถึงตัวละครได้ ในตัวละครอาจมีความขัดแย้งในตนเองเพื่อทำให้เกิดจุดเปลี่ยนในภายหลังได้ ทั้งนี้การพัฒนาของตัวละครควรมีความสอดคล้องกับเพลงและท่าเต้น

1.3.1.3 แก่นความคิด (Thoughts)

เนื้อเรื่องควรให้แง่คิดกับผู้ชม โดยในเด็กเล็กเนื้อเรื่องไม่ควรเป็นการสอนแต่ให้เด็กได้คิด และซึมซับผ่านการดำเนินเรื่องของละครเพลง

1.3.1.4 บทพูด (Dialogue)

บทพูดเป็นบทที่ขยายมาจากโครงเรื่อง ถ้อยคำจึงมีความสอดคล้องกับตัวละคร เนื้อเรื่องหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในบทละครเพลง โดยอาจถูกเปลี่ยนไปเป็นเพลงร้องในภายหลัง ทั้งนี้ในส่วนของละครเพลงสำหรับเด็กควรเป็นบทที่เข้าใจง่ายสามารถให้ผู้ชมที่เป็นเด็กติดตามได้ตลอด

1.3.2 ดนตรี (Music)

1.3.2.1 โน้ตเพลง (Score)

ในการประพันธ์เพลงควรประพันธ์เพลงให้มีความสอดคล้องกับบทและเนื้อเรื่องของนวนิยาย เมื่อนำมาประกอบกับบทควรมีความสละสลวยเมื่อเปลี่ยนสลับระหว่างเพลงและบทพูด โดยอาจเป็นการประพันธ์ทำนองก่อนแล้วจึงนำไปใส่เนื้อร้องหรือประพันธ์เนื้อร้องก่อนแล้วจึงใส่ทำนอง ทั้งนี้ควรประพันธ์เพลงให้เหมาะสมกับลักษณะและความสัมพันธ์ของตัวละคร สถานการณ์และอารมณ์ที่เกิดขึ้น หากเป็นเพลงเปิด (Opening Number) ควรเป็นเพลงที่ช่วยในการสร้างบรรยากาศของเรื่อง นอกจากนี้เพลงที่ประพันธ์อาจเป็นเพลงก่อนเปิดเรื่องหรือเพลงโหมโรง (Overture) เพลงระหว่างสลับหรือปิดฉาก (Entr'acte) เพลงแนวเทพนิยาย (Fantasies) เพลงที่จำได้ติดหู (Showtune Structure AABA) หรือเป็นเพลงที่เขียนตามประเภทของบทเพลง อย่างไรก็ตามในการประพันธ์บางครั้งควรคำนึงถึงทักษะการร้องเพลงของนักร้องที่แสดงด้วย ทั้งนี้ละครเพลงสำหรับเด็กควรประพันธ์เพลงที่เปิดจินตนาการของเด็ก โดยไม่เขียนเพลงที่ง่ายจนเกินไป อาจมีการทำท่ายู่งโดยมีการเปลี่ยนจังหวะ อัตราจังหวะ สีสัน เสียงประสาน เป็นต้น

1.3.2.2 ประเภทของเพลง (Song types)

เพลงที่ใช้มีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์บทเพลงตามหน้าที่ประโยชน์ และการใช้งาน แบ่งเป็น 5 ประเภทดังนี้ 1) เพลงตามประสบการณ์ตัวละคร (Song that tell character experiences) 2) เพลงที่สื่อถึงตัวละครหรืออารมณ์ของตัวละคร (Song that defines character or the mood of the character) 3) เพลงเล่าเรื่องราว (Songs that tell stories) 4) เพลงที่มีหน้าที่พิเศษ (Songs with special functions) และ 5) เพลงตามจำนวนคนร้อง (Song that depends on number of singers) ในวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกประเภทของเพลงมาใช้ในประพันธ์เพลงด้วยกัน 3 ประเภท คือ 1) เพลงเล่าของเรื่องราว เลือกแต่งเพลงเริ่มเรื่อง (Establishing songs) เพื่อเล่าถึงเหตุการณ์ขณะเปิดเรื่อง 2) เพลงที่สื่อถึงตัวละครหรืออารมณ์ของตัวละคร เลือกแต่งเพลงที่เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวละครนั้น ๆ (I am songs) เพื่อบอกถึงลักษณะของตัวละคร และเลือกใช้เพลงซ้ำ (Reprise) เพื่อบอกถึงพัฒนาการของตัวละคร และ 3) เพลงตามจำนวนคนร้อง เลือกแต่งเพลงที่ขับร้องเป็นวง (Ensemble) เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วม

1.3.2.3 การวางเพลง (Song Placement)

ในการวางเพลงควรวางให้เหมาะสมกับอารมณ์เบื้องต้นของนักแสดง ณ ขณะนั้นหรือสถานการณ์ในแต่ละฉากของละครเพลง อีกทั้งควรมีความสั้นไหล โดยอาจแบ่งได้เป็น

- เพลงเปิด (Opening Number) ควรวางเพลงที่เป็นการเปิดและสร้างบรรยากาศหรือความรู้สึกของละครเรื่องนั้น ๆ
- เพลงหลักองค์ 1 ช่วงต้น ๆ อาจวางเพลงที่เกี่ยวกับความต้องการของตัวละคร (I want song)
- ประมาณครึ่งขององค์ 2 วางเพลง 11 O'clock number ซึ่งเป็นเพลงที่สามารถทำให้คนดูติดตามจนถึงตอนจบของเรื่อง
- เพลงปิด (Finale) ควรวางเพลงให้คนดูมีความรู้สึกอิ่มเอม

1.3.2.4 เนื้อเพลง (Lyrics)

เนื้อเพลงอาจถูกแต่งโดยผู้แต่งเพลงหรือไม่ก็ได้ โดยเนื้อเพลงควรบอกถึงการกระทำและสถานการณ์ของเรื่องโดยพูดตามลักษณะของตัวละคร ในการแต่งเพลงจึงควรคำนึงถึงคำที่ต้องการจะสื่อมากกว่าการสัมผัสที่สวยงามเพียงอย่างเดียว แต่ทั้งนี้หากเป็นภาษาไทยซึ่งมีคำครุ (หนัก) และคำหลุ (เบา) การแต่งเนื้อเพลงให้เข้ากับทำนองจะต้องมีการระวังเป็นพิเศษเพื่อให้ได้ทั้งความหมายและง่ายต่อการร้อง ทั้งนี้สำหรับละครเพลงเด็กอาจใช้คำซ้ำ (Repetition) และแต่งเนื้อเพลงง่าย ๆ ให้เด็กสามารถจดจำได้

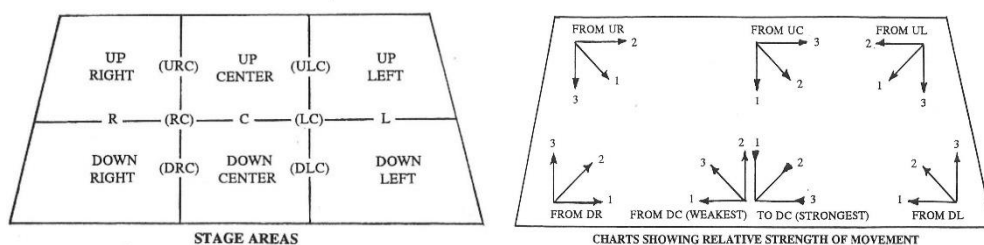
1.3.2.5 ช่วงเสียง (Range)

ช่วงเสียงแบ่งได้ดังนี้ 1) ผู้หญิงแบ่งได้ 3 เสียง คือ เสียงสูง (Soprano) เสียงกลาง (Mezzo - Soprano) และเสียงต่ำ (Alto) และ 2) ผู้ชายแบ่งได้ 3 เสียง คือ เสียงสูง (Tenor) เสียงกลาง (Baritone) และเสียงต่ำ (Bass)

ทั้งนี้สำหรับละครเพลงสำหรับเด็กไม่ควรแต่งเพลงที่มีช่วงเสียงกว้างมากนัก (ภาคผนวก ข1)

1.3.3 การกำหนดทิศทางบนเวที (Staging)

ทิศทางบนเวทีจะถูกกำหนดมาจากบทพูดและการแสดงเพื่อให้มีความเหมาะสม โดยในการวางตำแหน่งผู้แสดง (Blocking) อาจส่งผลต่อสัดส่วนของเพลงซึ่งต้องมีการแก้ไขจนกระทั่งซ้อมใหญ่

ภาพที่ 2.1 การวางตำแหน่งผู้แสดง (McGiven, n.d.)

1.3.4 การเต้น (Choreography)

การเต้นเป็นการเคลื่อนไหวที่เล่าเรื่องราวไปพร้อมกับจังหวะและเสียงดนตรี จึงต้องอาศัยดนตรีที่เหมาะสมเพื่อให้การแสดงสมบูรณ์ โดยการออกแบบท่าเต้นควรให้เหมาะสมทั้งในเรื่องของเวลา พื้นที่ และความรู้สึกของบทเพลง โดยเฉพาะในฉากที่เป็นการเล่าเรื่องในฝัน เช่น Laurie's ballet ที่ตัวแสดงถ่ายทอดเรื่องราวผ่านการเต้นเป็นสำคัญ ตัวอย่างประเภทหรือแนวการเต้นในละครเพลงได้แก่ แจ๊ส (Jazz) แท็ป (Tap) บัลเลต์ (Ballet) และ เบรกแดนซ์ (Break dance) เป็นต้น ทั้งนี้การเต้นที่สื่อสารเรื่องราวของบทเพลงและเนื้อเรื่องถูกนำมาใช้อย่างมากในละครเพลงที่ออกแบบท่าเต้นโดย เจอโรม รอบบินส์ (Jerome Robbins) อย่างไรก็ตามในการออกแบบ ผู้ออกแบบท่าเต้นควรปรึกษากับนักประพันธ์เพลงในการแก้ไขหรือทำความเข้าใจกับบทเพลงเพื่อให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ทั้งนี้สามารถแบ่งองค์ประกอบของการเต้นได้เป็น 1) เวลา (Time) คือจังหวะและระยะเวลาในการเคลื่อนไหว 2) ความรู้สึก (Intensity) คือ พลังงานที่ใช้ในการเคลื่อนไหว และ 3) พื้นที่ (Space) คือ ทิศทางของการเคลื่อนไหว

1.3.5 เบื้องหลัง (Physical production)

บุคคลเบื้องหลังมีความสำคัญอย่างมากในการทำละครเพลงทั้งในส่วนของการจัดเตรียมละคร และส่วนที่สร้างสรรค์ละครเพลง

1.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็กมีกระบวนการที่แตกต่างกันไปตามอายุหรือระดับชั้นของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหนังสือ งานวิจัย และนำการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก มาวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการจัดกิจกรรมละครเพลงที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก (ภาคผนวก ข1)

(อمانة จันทวิโรจน์, 2559; Besspflug, 2009; Novelly & Firth, 2004; Roberts, 2007; Ross & Durgin, 1998)

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลง	หนังสือ		งานวิจัย		การสัมภาษณ์
	Staging Musical for young performers (Novelly & Firth, 2004)	Junior Broadway: how to produce musicals with children 9 to 13 (Ross & Durgin, 1998)	Kevin Sean Besspflug (2004)	Kelly Jackson Roberts (2007)	อمانة จันทวิโรจน์ (2559)
ขั้นเตรียมการแสดง (Pre - production)					
ช่วงที่จัดแสดง (Setting the stage)		ฤดูใบไม้ร่วง (Fall) กลางฤดูหนาว (Midwinter) และฤดูใบไม้ผลิ (Spring) โดยจัดช่วงฤดูใบไม้ผลิมากที่สุด	จัดในช่วงฤดูใบไม้ผลิ		จัดในช่วงเทอมปลาย
การเลือกละครเพลง (The musical choice)	ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลงจากบริษัท เช่น Musial Theatre International, Josef Weinberger เป็นต้น ทั้งนี้ละครเพลงบางเรื่องอาจมีการปรับเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับเด็ก	ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลง 1. Rodgers and Hammerstein theater Library 2. Musial Theatre International	1. แต่งละครเพลงสำหรับนักเรียน 2. ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลงที่ติดแปลสำหรับเด็กมาแล้ว เช่น		1. แต่งละครเพลงสำหรับนักเรียน 2. ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลง
การคัดเลือกนักแสดงหรือออ디션 (Audition and Casting)	การออ디션หากเป็นเด็กใหม่ทั้งหมดอาจต้องมีการออ디션หลายครั้ง โดยมีทั้งการร้องและการเต้น แต่ถ้าเป็นเด็กกลุ่มเดิมอาจหาตัวละครที่เหมาะสมไว้ให้ก่อนได้ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของนักแสดง	การออ디션ควรมีครูมาช่วย 3 คนในการตัดสิน โดยประเมินการพูดจาก ความชัดเจนของเสียงและอารมณ์ และการร้องจากความดังของเสียง และความถูกต้องของระดับเสียง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของนักแสดง	มีการออ디션หรือไม่ก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติพบว่าการไม่ออ디션เป็นผลดีกับนักเรียนมากกว่า โดยเฉพาะในเรื่องของการเข้าใจตนเองและสังคม	มีการออ디션เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก โดยดูในเรื่องของความแม่นยำ เนื้อเสียงและอารมณ์ ทั้งนี้จะมีนักเรียนมาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของละครเพลง	อาจมีการออ디션หรือไม่ก็ได้ แต่จากการสัมภาษณ์พบว่า การไม่ออ디션เป็นผลดีกับนักเรียนมากกว่าเพราะหากออ디션นักเรียนที่ได้อาจแยกตัวเองออกจากกลุ่มเพื่อน
การซ้อม (Rehearsals)	ในการซ้อมควรมีการซ้อมหลาย ๆ ส่วนรวมกัน อย่างไรก็ตามควรคำนึงถึงเวลาที่มีความสามารถซ้อมอะไรได้บ้าง หรือวันไหนควรซ้อมอะไรเป็นพิเศษหรือไม่	ควรมีการทำตารางซ้อมให้นักเรียนที่แน่นอน และในการซ้อมควรทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ดึงตัว โดยอาจมีการให้ผู้ปกครองมาดูการซ้อมบ้าง มีการนำอุปกรณ์ประกอบฉาก ทั้งนี้อาจมีการค้นข้อมูลเกี่ยวกับละครเพื่อความเข้าใจ	มีการจัดสรรเวลาให้นักเรียนที่ไม่มีซ้อมในวันนั้นไปดูกระบวนการอื่น ในการทำละครเพลงเช่นการทำฉากเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของทุกคน	ควรมีการจัดสรรเวลาให้เหมาะสมทั้งนักแสดงหลักและสมทบโดยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตนเองในการซ้อม	เป็นการซ้อมในช่วงของเวลาเรียนเท่านั้น
การซ้อมการแสดง (Dramatic Action)	นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่อง 1. การกระทำของตัวละครเพื่อให้เด็กเข้าใจบทบาทตัวละครและอารมณ์	นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่อง 1. การยืนบทเวทีเป็นกลุ่มและแสดงบทบาทอย่างเห็นเป็นเรื่องราว	นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องการบล็อกกิ้ง* และการสื่อสารกับตัวละคร	นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่อง 1. ความขัดแย้ง(Conflict) 2. อารมณ์ของตัวละคร	ในการสอนการแสดงครูต้องคำนึงถึงจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญ นอกเหนือจากเรื่องอารมณ์ของ
การกำกับ (Directing)	ผู้แสดงได้เรียนรู้ในเรื่องศัพท์ของเวทีและตำแหน่งของการยืน	การกำกับที่สำคัญมาสำหรับเด็กคือ การดูในรายละเอียด ไม่ว่าจะเป็นการขยับท่าทางที่เล็กน้อยอย่างการยิ้มหรือ	ในการซ้อมควรมีการกำกับทั้งในอย่างตรงไปตรงมา	นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องศัพท์ของการใช้เวที	ครูเป็นผู้กำกับการแสดง
ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก (Scenery and Props)	ฉากอาจเป็นฉากง่าย ๆ ซึ่งอาจนำมาจากของที่มีอยู่แล้ว ยืมมาจากที่อื่น ๆ หรือให้เด็กทำเป็นโครงงานช่วยกันสร้าง โดยเตรียมอุปกรณ์และป้องกัน	ฉากต่าง ๆ ควรปลอดภัยกับนักแสดง และง่ายต่อการติดตั้งและเคลื่อนย้าย และควรดูว่าต้องทำฉากทั้งหมดกี่ฉาก และจะเปลี่ยนฉากอย่างไร อีกทั้งควร	นักเรียนได้เรียนรู้ในการช่วยทำและระบายสีฉาก	สอนเรื่องของ สี เส้น รูปทรง พื้นผิว รูปแบบ พื้นผิวว่าง และให้นักเรียนได้ลองวาดฉากประกอบ	เปิดโอกาสให้นักเรียนได้วาดรูปฉากต่าง ๆ

เสื้อผ้า (Costumes)	นักแสดงอาจหาเสื้อผ้ามาเอง อิม เซา หรือ ทำชุดเอง	ถ้าเป็นเสื้อผ้าเฉพาะตัวละครจะให้ ผู้ปกครองและเด็ก ๆ ทำเสื้อผ้าเอง แต่ถ้าเป็นชุดที่ต้องเหมือนกันอาจมี ผู้ช่วยในการจัดหา ทั้งนี้ควรคำนึงถึง ความยากง่ายในการเปลี่ยนชุดด้วย	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหา เสื้อผ้า	ให้นักเรียนได้ลองทำเสื้อผ้าตัว ละครของตนเอง	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหา และช่วยแต่งหน้า
แต่งหน้า (Make-up)	มิได้มีความจำเป็นนักนอกจากจะมี ผู้ใหญ่มาช่วยแต่งให้ เนื่องจากอาจมี ความเสี่ยงในการติดเชื้อ	เป็นสิ่งจำเป็นและต้องการความ ร่วมมือจากผู้ปกครองในการอาสา มาช่วยแต่งหน้าผู้แสดง	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแต่ง หน้านักเรียน	-	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วย แต่งหน้านักเรียน
เบื้องหลัง (Backstage considerations)	ต้องมีการมาเตรียมพร้อมในการซ้อม พอประมาณก่อนการแสดง เช่น คน เรียกนักแสดง (callboy) คนบอกบท	ในการคัดเลือกผู้แสดงก็จำเป็นต้องคัด ผู้ที่จะดูแลเรื่องเบื้องหลังต่าง ๆ โดย ต้องทราบจำนวนฉากและอุปกรณ์ที่	นักเรียนที่ได้เป็นเบื้องหลังได้ เรียนรู้ว่าสิ่งที่มีค่ามีความสำคัญ เพราะทำให้ละครน่าดูมากยิ่งขึ้น	-	ครูเป็นผู้ทำ
แสงและเสียง (Light and Sound)	เด็กควรมีการศึกษาใช้ไมโครโฟนชนิด ต่าง ๆ ให้เกิดความเคยชิน ทั้งการถือ ความห่าง การให้เสียง				
ขั้นตอนการแสดง (Production)					
การแสดง (Performance)	ระหว่างการแสดงครูสามารถยืนอยู่ข้างเวทีเพื่อช่วยผู้แสดงในการบอกท่าทาง การร้องท่อน ความตึงเบา การเรียกขึ้นเวที การดึงให้นักแสดงมีสมาธิ และแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา	ก่อนการแสดงควรมีการเตรียมพร้อมผู้แสดง โดยให้เตรียมร่างกายและมีการพูดคุยเพื่อบอกเรื่องสำคัญต่าง ๆ รวมถึงให้กำลังใจและกระตุ้นผู้แสดง ทั้งนี้ระหว่างการแสดงครูอาจมีการดึงที่บอกผู้แสดงถึงเสียงและตำแหน่งการยืนเพื่อปรับให้ถูกต้อง	นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการที่จะให้การแสดงออกมามีคุณภาพมากที่สุด โดยได้เรียนรู้ถึงความตั้งใจและได้เรียนรู้ถึงศาสตร์ทางศิลปะที่มากกว่าการแสดง การร้อง และการเต้น	มีการแสดงในโรงเรียนก่อนแล้ว ไปเล่นให้ชุมชนดู	นักเรียนได้เรียนรู้การแสดงออก มีโอกาสได้บูรณาการศาสตร์ทางศิลปะทั้งการร้อง การแสดง และการเต้น
ขั้นตอนหลังการแสดง (Post-production)					
หลังการแสดง (Post production)	มีการเตือนผู้เรียนในการช่วยเก็บเสื้อผ้า เก้าอี้				

จากตารางจะเห็นได้ว่าขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงเด็ก มีหลายขั้นตอนโดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ขั้นเตรียมการแสดง (Pre - production) 2) ขั้นตอนการแสดง (Production) และ 3) ขั้นหลังการแสดง (Post - production) โดยสามารถสรุปสาระสำคัญขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยได้ดังนี้

1.4.1 ขั้นเตรียมการแสดง (Pre - production)

ช่วงที่จัดแสดง (Setting the stage)	ในบริบทของประเทศไทยละครเพลงที่จัดขึ้นโดยโรงเรียนมีการจัดการแสดงในช่วงภาคเรียนที่ 2
การเลือกละครเพลง (The Musical Choice)	ละครเพลงแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ละครเพลงที่แต่งขึ้นเฉพาะสำหรับนักเรียน และ 2) ละครเพลงที่ซื้อลิขสิทธิ์มา โดยในการเลือกละครเพลงครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึง 1) ความยากง่ายของละคร 2) คุณภาพของเนื้อหาและบทเพลง 3) ความเหมาะสมกับนักเรียน และ 4) จำนวนนักเรียนที่แสดง ทั้งนี้ปัจจุบันมีบริษัทที่ทำลิขสิทธิ์ละครเพลงสำหรับเด็ก เช่น Music Theatre International Broadway Junior™ (n.d.) แบ่งเป็นละครยาว 30 นาทีสำหรับเด็กหรือนักเรียนชั้นประถมศึกษา และ 60 นาทีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมต้น

<p>การคัดเลือกนักแสดงหรือการอดิชั่น (Audition/Casting)</p>	<p>การคัดเลือกนักแสดงที่มีคุณภาพทำให้สามารถหาผู้แสดงที่เหมาะสมกับบทบาทในละครเพลงได้ แต่จากงานวิจัยและการสัมภาษณ์ พบว่าหากสามารถรับผู้แสดงได้โดยไม่ต้องมีการคัดเลือกจะเป็นผลดีกับนักเรียนมากกว่า โดยเฉพาะในเรื่องของความเข้าใจตนเองและสังคม เพราะบางครั้งนักเรียนที่ได้บทบาทอาจแยกตนเองออกมาจากกลุ่มเพื่อน</p>
<p>การซ้อม (Rehearsals)</p> <p>* หมายเหตุ มีรายละเอียดเพิ่มเติมหน้า 17</p>	<p>การซ้อมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วนคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การซ้อมการแสดง (Dramatic/Acting Rehearsal) ครูต้องคำนึงถึงจริยธรรมเป็นสำคัญและควรคำนึงถึงความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องของ เนื้อเรื่อง สถานที่และเวลา ลักษณะของตัวละคร บรรยากาศ/อารมณ์ การกระทำ การสื่อสาร และความขัดแย้ง 2) การซ้อมดนตรี (Musical Rehearsal) ควรคำนึงถึง บทเพลงที่นำมาร้อง ความสามารถของครูหรือผู้สอน และสิ่งที่นักเรียนควรได้เรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาดนตรีและทักษะดนตรี โดยเฉพาะด้านการร้อง 3) การซ้อมเต้น (Dance rehearsal) ควรคำนึงถึง เนื้อเรื่อง บทเพลง ความยาวในการเต้น รูปแบบการเต้น สถานที่และอุปกรณ์ อีกทั้งควรให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องของ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย พลังงาน ที่ว่าง ระดับของร่างกาย และทิศทางการเคลื่อนไหว
<p>การกำกับ (Directing)</p>	<p>ในการซ้อมควรมีการกำกับทั้งในการแสดง การร้อง และการเต้นอย่างตรงไปตรงมา โดยครูอาจเป็นผู้กำกับการแสดงเอง สิ่งที่สำคัญในการกำกับคือการดูรายละเอียดของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นการขยับท่าทางเพียงเล็กน้อยอย่างการยิ้มหรือการผงกหัว นักเรียนควรได้เรียนรู้เรื่องของคำศัพท์ของตำแหน่งบนเวที การเดินเข้าออก และเรียนรู้ว่าควรเจียบที่สุเวลายืนรออยู่ข้างเวทีทั้งขณะซ้อมและแสดงจริง</p>

ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก (Scenery and Props)	<p>การเลือกหรือทำฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ทำได้ง่าย 2) มีความปลอดภัย และ 3) ง่ายต่อการติดตั้ง และเคลื่อนย้าย โดยอาจทำใหม่ นำมาจากของเดิมหรือยืมมา</p> <p>การออกแบบควรคำนึงถึง 1) จำนวนฉากที่ใช้ 2) การเปลี่ยนฉาก และ 3) การเลือกสีฉากที่ใช้ให้เข้ากับละครเพลง</p> <p>ทั้งนี้นักเรียนควรได้เรียนรู้เรื่องของ สี เส้น รูปทรง พื้นผิว รูปแบบ และพื้นที่ว่างผ่านการวาดรูปหรือลงสี ซึ่งในการทาสีควรเริ่มทาจาก ด้านในออกมาด้านนอกและควรระวังไม่ให้โดนเพื่อน</p>
เสื้อผ้า (Costumes)	<p>เสื้อผ้าส่วนมากอาจให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาหรือให้นักเรียนได้ลองทำเสื้อผ้าตัวละครของตนเอง แต่หากเป็นชุดที่ต้องเหมือนกัน โรงเรียนควรมีผู้ช่วยในการจัดหาโดยอาจยืม เช่า ใช้เสื้อผ้าที่มีอยู่แล้วหรือทำชุดเอง อย่างไรก็ตามในการจัดหาควรคำนึงถึงความยากง่ายในการเปลี่ยนชุดหากต้องมีการเปลี่ยนชุดระหว่างฉาก</p>
แต่งหน้า (Make - up)	<p>สำหรับเด็กเล็กอาจไม่มีความจำเป็นนักในการแต่งหน้า แต่หากจำเป็นควรอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง โดยระมัดระวังในการใช้เครื่องสำอางร่วมกันเพราะอาจมีความเสี่ยงในการติดเชื้อได้</p>
เบื้องหลัง (Backstage Considerations)	<p>อาจมีการคัดเลือกนักเรียนที่จะมาทำในส่วนของเบื้องหลังเพราะต้องมาเตรียมพร้อมในการซ้อม ทั้งการฝึกเรียกนักแสดง (callboy) การบอกบท (Prompt) การเตรียมฉาก โดยจำเป็นต้องทราบจำนวนฉากและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงทั้งหมด อีกทั้งยังต้องซ้อมการจัดวางและการเตรียมของในการแสดง</p> <p>การเป็นเบื้องหลังทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ว่าสิ่งที่ตนทำมีความสำคัญและทำให้ละครน่าดูมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามโรงเรียนในประเทศไทยส่วนมากครูจะเป็นผู้ทำ</p>
แสงและเสียง (Light and Sound)	<p>ส่วนมากเป็นทีมงานช่างนอกหรือครูฝ่ายเทคนิคเป็นผู้ทำ แต่นักเรียนอาจมีการฝึกใช้ไมโครโฟนชนิดต่าง ๆ ให้เกิดความเคยชิน ทั้งการถือ ความห่าง และการใช้เสียง</p>

1.4.2 ชั้นจัดการแสดง (Production)

ก่อนการแสดง	ครูควรเตรียมพร้อมนักเรียน โดยให้เตรียมร่างกายและมีการพูดคุยกัน เพื่อบอกเรื่องสำคัญต่าง ๆ รวมถึงให้กำลังใจและกระตุ้นนักเรียน
ระหว่างการแสดง	ครูอาจมีการดื่มน้ำที่บอกนักเรียนถึงเสียงและตำแหน่งการยืนเพื่อปรับให้ถูกต้องขณะแสดง หรือยืนอยู่ข้างเวทีเพื่อช่วยนักเรียนในการบอกท่าทางการร้องท่อนที่ลืม บอกความดั่งเบา เรียกนักเรียนให้ขึ้นเวที ดึงให้นักเรียนมีสมาธิ หรือแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา

ทั้งนี้ในการแสดงนักเรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการแสดงออก การบูรณาการศาสตร์ทางศิลปะทั้ง การร้อง การแสดง และการเต้น และที่สำคัญ คือ ได้เรียนรู้ในเรื่องของความตั้งใจที่จะแสดงออกมาให้มีคุณภาพมากที่สุด บางครั้งโรงเรียนที่พานักเรียนไปแสดงตามชุมชน นักเรียนก็จะได้เรียนรู้เรื่องการแสดงต่อหน้าผู้อื่นและได้ปฏิสัมพันธ์กับชุมชน

1.4.3 ชั้นหลังการแสดง (Post - production)

เนื่องจากเป็นเด็กเล็กอาจไม่มีการประชุมเพื่อปรับแก้ไขการแสดงต่าง ๆ เหมือนกันเด็กโตแต่อาจมีการเตือนผู้เรียนในการช่วยเก็บเสื้อผ้า เก้าอี้ เพื่อแสดงในครั้งต่อไป เป็นต้น

จากทั้ง 3 ขั้นตอน อาจกล่าวได้ว่าขั้นตอนการเตรียมละครเพลงเป็นส่วนที่นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มากที่สุด โดยเฉพาะในส่วนของซ้อม ผู้วิจัยจึงสรุปรายละเอียดของการซ้อมไว้ดังนี้

* การซ้อม (Rehearsals)

1) การซ้อมการแสดง (Dramatic/Acting Rehearsal) ในการซ้อมการแสดงโดยเฉพาะในประเทศไทย ครูต้องคำนึงถึงจริยธรรมเป็นสำคัญนอกเหนือจากเรื่องการแสดง โดยอาจเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ออกมาเล่าเรื่องแทนที่จะมีตัวแสดงนำ ทั้งนี้ในซ้อมการแสดงนักเรียนควรมีความเข้าใจตามหัวข้อดังนี้

- เนื้อเรื่อง (Plot) ควรทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรในภาพรวม บทละครเป็นอย่างไร
- สถานที่และเวลา (Setting) ควรทราบว่ามีฉากที่แสดงอยู่ที่ใด อยู่ในช่วงเวลาใด
- ลักษณะของตัวละคร (Character) ควรทราบตัวละครเป็นใคร อายุเท่าไร นิสัยเป็นอย่างไร ลักษณะท่าทางการยืน การเดินเป็นอย่างไร น้ำเสียงในการพูดเป็นอย่างไร และมีความสัมพันธ์กับตัวละครอื่นอย่างไร ทั้งนี้อาจฝึกผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพูดอาจฝึกการใช้เสียงพูดที่ดังและซ้า ส่วนความสัมพันธ์ของตัวละครอาจฝึกผ่านการเล่นเกมร่วมกัน

- *บรรยากาศ/อารมณ์ (Mood)* ควรทราบว่าขณะนั้นมีใคร เหตุการณ์เกิดอะไรขึ้นบ้าง ตัวละครควรมีความรู้สึกอย่างไร และควรแสดงออกอย่างไร
- *การกระทำ (Action)* ควรทราบว่าทำไมตัวละครถึงทำการกระทำนั้น ๆ หรือการเคลื่อนไหวในแต่ละครั้ง โดยควรเรียนรู้ถึงจุดประสงค์ของการกระทำ
- *การสื่อสาร (Communication)* ควรทราบว่าจะสื่อสารอย่างไรกับตัวละครอื่นหรือกับผู้ชม โดยอาจใช้ได้ทั้งจากภาษาพูด เช่น การออกเสียงที่ต่างกัน หรือภาษากาย เช่น การเคลื่อนไหว ท่าทาง สีหน้า สายตา
- *ความขัดแย้ง (Conflict)* ควรทราบว่าความขัดแย้งเกิดจากอะไร และตัวละครทำหน้าที่อะไรในความขัดแย้งนั้น

*หมายเหตุ ทั้งนี้ในทุกหัวข้อจะมีการเชื่อมโยงกันเสมอโดยเฉพาะในเรื่องของ อารมณ์ การกระทำ และการสื่อสาร

2) การซ้อมดนตรี (Musical Rehearsal)

บทเพลง ในการซ้อมดนตรีสิ่งสำคัญอันดับแรก คือ การเลือก แต่ง หรือปรับบทเพลงให้เหมาะสมกับระดับเสียงของนักเรียน ซึ่งอาจเป็นการแต่งเพลงที่ร้องร่วมกันมากกว่าเพลงเดี่ยวและนักเรียนอาจมีส่วนร่วมในการแต่งได้ ทั้งนี้หากแต่งเป็นเพลงประสานเสียงควรแต่งเป็นเพลงประสานเสียงแบบวน (round) หรือแบบ 2 แนวอย่างง่าย

ครูหรือผู้สอน ควรหาหรือจ้างผู้สอนที่มีความสามารถเฉพาะทางมาสอน โดยเฉพาะในด้านการร้องเพลง อีกทั้งก่อนการสอนควรบอกประวัติของตนเองเพื่อให้นักเรียนเกิดความเชื่อถือ ส่วนผู้กำกับดนตรีควรหาผู้สอนที่สามารถกำกับเพลง อ่านโน้ตอย่างฉับพลันและเล่นเพลงประกอบได้ เนื่องจากในการซ้อมและการแสดงใช้เปียโนจริงมากกว่าใช้เครื่องเล่นเพลง ทั้งนี้ในการสอนผู้สอนควรทำการศึกษาเพลงมาก่อนทุกครั้ง

นักเรียน ควรได้เรียนรู้ทั้งในเรื่องของ **เนื้อหาดนตรี** ได้แก่ องค์ประกอบดนตรี ประกอบด้วย ทำนอง (Melody) จังหวะ (Time, Rhythm, Tempo) เสียงประสาน (Harmony) ความดังเบา (Dynamics) รูปแบบ (Form) และพื้นผิว (Texture) และ **ทักษะดนตรี** เช่น การร้อง การอ่าน การเขียน การสร้างสรรค์บทเพลง เป็นต้น ในการสร้างสรรค์บทเพลงควรให้นักเรียนได้ฝึกการประพันธ์เพลงอย่างง่าย โดยอาจใช้โน้ตเพียง 4 ตัว คือ G A B และ C เป็นต้น

ทั้งนี้การร้องเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างมากในการแสดงละครเพลง ผู้วิจัยจึงแยกทักษะการร้องไว้อีกหัวข้อหนึ่งดังนี้

ทักษะการร้อง นักเรียนควรได้เรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- โครงสร้างของระบบเสียง ควรเรียนรู้ว่าเส้นเสียง หลอดลม เพดานลิ้น กระบังลม คืออะไรและทำงานอย่างไร เกี่ยวข้องกับการร้องเพลงอย่างไร โดยใช้การสาธิตง่าย ๆ เช่น การใช้หนังยางเพื่อสื่อถึงเส้นเสียง
- การร้องเพลงที่ถูกต้อง ควรเรียนรู้ลักษณะการยืน การวอร์มเสียง การหายใจที่ถูกต้อง การออกเสียงคำ การโปรเจ็คเสียงโดยไม่ทำร้ายเส้นเสียง การร้องเพลงให้ตรงระดับเสียง
- การสื่อสารบทเพลง ควรคำนึงถึงถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครมากกว่าการจำเนื้อเพลง
- การร้องประสานเสียง ควรทราบความแตกต่างระหว่างการร้องประสานเสียงในวง ประสานเสียงกับในละครเพลง
- การร้องเพลงตามที่คุณสอนกำกับ ควรเรียนรู้การควบคุมความดังเบา การหายใจ การลากโน้ต และการหยุดเสียงผ่านการกำกับเพื่อสร้างอารมณ์ของบทเพลง

3) การซ้อมเต้น (Dance Rehearsal) ในการซ้อมเต้นบางครั้งอาจอยู่ในช่วงเวลาเรียน เช่น วิชากิจกรรมเข้าจังหวะ ดังนั้นควรมีการวางแผนที่ดีและควรมีการอัดวิดีโอการซ้อมทุกครั้ง เพราะในการซ้อมท่าเต้น นักเรียนจะซ้อมผ่านการดูได้ง่ายกว่าการอ่านที่จดบันทึกไว้ ซึ่งก่อนเริ่มการซ้อมนักเรียนจำเป็นต้องร้องบทเพลงนั้น ๆ ให้ได้ก่อน ทั้งนี้อาจมีการแบ่งเพศในการซ้อมเพื่อช่วยลดความเขินอายของนักเรียน ส่วนการออกแบบท่าเต้นนักเรียนสามารถช่วยกันออกแบบหรือไปศึกษาท่าเต้นเพื่อช่วยครูออกแบบได้แต่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- เนื้อเรื่อง ท่าเต้นที่ออกแบบจะต้องช่วยส่งเสริมเนื้อเรื่อง คือ เป็นการขยายอารมณ์ความรู้สึกของบทเพลง ดังนั้นควรคำนึงถึงแนวของบทเพลงที่ร้อง
- ความยาวในการเต้น ไม่ควรให้ท่าเต้นยากมากเกินไป เพราะอาจทำให้ไม่สามารถร้องเพลงได้ ทั้งนี้อาจให้เด็กที่เต้นกับร้องเป็นคนละกลุ่มกันเพื่อให้สามารถเต้นได้นานขึ้น
- รูปแบบในการเต้น ควรเป็นท่าที่ง่ายแต่เด็กทุกคนจำได้และทำได้ดี เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงหรืออาจใช้รูปแบบการเดินแทนเพื่อให้ทุกคนได้แสดงออก
- สถานที่ ควรดูสถานที่ว่าสามารถใช้พื้นที่ในการเต้นได้แค่ไหนเพื่อใช้ในการออกแบบ
- อุปกรณ์ ควรดูว่าต้องใช้อุปกรณ์ใดเพื่อนำมาประกอบการเต้น

นอกจากนี้ในการสอนครูอาจสอนท่าทางหรือรูปแบบการเดินโดยที่ไม่มีดนตรีก่อนเพื่อให้เข้าใจลักษณะต่าง ๆ และเมื่อมีเพลงจึงกำหนดรูปแบบพร้อมทั้งเพลง อีกทั้งในการซ้อมเต้นนักเรียนควรได้เรียนรู้ในเรื่องขององค์ประกอบดังนี้เพื่อช่วยในการเต้นและการออกแบบท่าเต้น

- ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รูปทรง และการกระทำ
- พลังงาน
- ที่ว่าง
- ระดับของร่างกาย เช่น การยืน การนั่ง การคุกเข่า
- ทิศทางการเคลื่อนไหว

1.5 ละครเพลงสำหรับเด็ก เรื่อง ดินแดนกบ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาความเหมาะสมของ **บทละคร**ทั้งในส่วนของโครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Characters) แก่นความคิด (Thoughts) และบทพูด (Dialogue) **บทเพลง**ทั้งในส่วนของโน้ตเพลงที่มีความสอดคล้องกับบทละคร (Score) ประเภทของเพลง (Song types) การวางเพลง (Song Placement) และเนื้อเพลง (Lyrics) รวมไปถึงการทำฉาก **อุปกรณ์ประกอบฉากและเครื่องแต่งกาย** เพื่อเตรียมละครเพลงสำหรับเด็ก เรื่อง ดินแดนกบ โดยนำมาแบ่งเป็น 3 หัวข้อสำคัญ ได้แก่ 1) บทละคร 2) บทเพลง และ 3) ฉาก อุปกรณ์ประกอบฉากและเครื่องแต่งกาย

1.5.1 บทละคร

ในส่วนของบทละครสามารถแบ่งได้เป็น 1) การเตรียมบทละคร 2) การเลือกบทและตัวละคร และ 3) การซ้อมบทละคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเตรียมบทละคร (ภาคผนวก ค) บทละครสำหรับเด็กเรื่อง ดินแดนกบ เป็นบทละครที่ดัดแปลงเนื้อเรื่องมากจากการ์ตูนอนิเมชันภาษาอังกฤษเรื่อง Froggie Story ของบริษัท TFF Productions (2014) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการของตนเอง โครงเรื่องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเดินทาง การสร้างมิตรภาพ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างของพระราชาพบกับทหารกบทั้ง 3 เหล่าเพื่อไปยังดินแดนใหม่ โดยตลอดการเดินทางเหล่าทหารกบจะต้องพบเจออุปสรรคมากมายที่ต้องร่วมกันแก้ไข อันเป็นการสอดแทรกแก่นความคิดในเรื่องของสามัคคีให้กับนักแสดงและผู้ชม ตัวละครในเรื่องไม่มีตัวเอกแม้ว่าจะมีบทของพระราชาแต่บทพูดเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้พูดและแสดงออกเท่า ๆ กัน โดยมีเนื้อเรื่องย่อ ดังนี้

“กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ ดินแดนกบที่อุดมสมบูรณ์ ดินแดนแห่งนี้ปกครองด้วยพระราชกบนามว่า ชาวอน กบทุกตัวอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข พระราชาได้แบ่งเหล่าทหารกบออกเป็น 3 เหล่าตามความสามารถ คือ เหล่าทหารกบกระโดด เหล่าทหารกบว่ายน้ำ และเหล่าทหารกบบิน อยู่มาวันหนึ่งดินแดนที่อุดมสมบูรณ์เริ่มขาดแคลนแมลงวันและจำเป็นต้องย้ายดินแดน พระราชากบและหัวหน้ากบจึงต่างปรึกษากัน ขณะที่ปรึกษาพระราชาพบว่ามิติดินแดนไม่ไกลมากนักที่สามารถย้ายไปอยู่ได้ แต่เหล่าหัวหน้ากบกลับถกเถียงกันถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง พระราชาจึงอาสาที่จะนำเหล่ากบไปด้วยตนเอง ขณะออกเดินทางเหล่าทหารกบพบกับอุปสรรคแรกคือ บ่อน้ำลึก พระราชาและเหล่าทหารกบว่ายน้ำที่มีความชำนาญจึงอาสาว่ายน้ำนำทางไปให้ก่อนทำให้กบทุกตัวว่ายน้ำผ่านไปได้ เมื่อขึ้นจากบ่อน้ำก็มาพบอุปสรรคที่ 2 คือ นกที่กำลังรอกินเหล่ากบอยู่ เหล่าทหารกบกระโดดจึงคิดหาทางออกโดยการพากบตัวอื่น ๆ กระโดดขึ้นหลังไปบนต้นไม้ แต่หลังจากขึ้นไปแล้วเหล่าทหารกบกระโดดก็ไม่มีแรงกระโดดลงมา เหล่าทหารกบบินจึงอาสาที่จะบินนำทุกตัวไปยังดินแดนใหม่ กบทุกตัวลงมาถึงดินแดนใหม่อย่างปลอดภัย ณ ดินแดนใหม่กบทุกตัวมีแมลงวันกินอย่างเพียงพอ นอกจากนี้การมาดินแดนใหม่ยังกลายมาเป็นจุดเริ่มต้นของการร่วมมือกันของกบแต่ละเหล่า เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า หากเราสามัคคีกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเราก็จะสามารถผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ได้”

2) **การเลือกบทและตัวละคร** ในการเลือกบทละครผู้วิจัยได้ทำการเลือกบทให้นักเรียน แต่ให้นักเรียนได้เลือกตัวละครที่ตนอยากแสดงก่อน เมื่อเลือกแล้วจึงให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าผู้ใดมีแนวโน้มที่จะเป็นตัวละครนั้น ๆ แล้วจึงร่วมกันตัดสินใจอีกทีหนึ่งว่าใครจะเล่นเป็นตัวละครอะไร

3) **การซ้อมบทละคร** ผู้วิจัยให้ผู้เรียนลองอ่านบทละครร่วมกัน แล้วให้ลองแสดงจริงตามบทที่อ่าน เมื่อผู้เรียนเริ่มเข้าใจบทละครจึงให้ผู้เรียนท่องจำจนเกิดความเคยชิน

1.5.2 บทเพลง

ในส่วนของบทละครสามารถแบ่งได้เป็น 1) การเตรียมบทเพลง และ 2) การซ้อมบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) **การเตรียมบทเพลง** เป็นบทเพลงที่แต่งทำนองและเนื้อร้องตามเกณฑ์ที่เหมาะสมในการร้องเพลงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 (ภาคผนวก ข1) และทุกบทเพลงผู้เรียนจะร้องร่วมกันไม่มีการร้องเดี่ยว (No soloist) แบ่งเป็น 2 บทเพลงใหญ่ (ภาคผนวก ค) คือ

เพลงดินแดนกบ เป็นบทเพลงที่มีอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ในลักษณะของเพลงวอลซ์ อยู่ในบันไดเสียง อี แฟล็ต เมเจอร์ (Eb major) มีรูปแบบ AB เป็นเพลงเริ่มเรื่อง (Establishing songs) ที่แนะนำถึงบรรยากาศของดินแดนกบที่เหล่ากบอาศัยอยู่ และนำกลับมาร้องอีกครั้งเมื่อถึงดินแดนใหม่ (Reprise)

เพลงทหารบก แบ่งเป็น 3 บทเพลงย่อย คือ เพลงทหารบก (กระโดด) เพลงทหารบก (ว้าย) และ เพลงทหารบก (บิน) เป็นการแนะนำถึงความสามารถของกบแต่ละเหล่า (I am songs) โดยมีลักษณะของเพลงเริ่มจากท่อน Introduction ตามด้วยท่อนที่เป็นรูปแบบ aba

ท่อน Introduction ของทั้ง 3 บทเพลง มีความเร็วปานกลาง มีอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ มีรูปแบบจังหวะ ทำนองและมีเนื้อร้องเหมือนกัน โดยมีทำนองอยู่ในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ (C Major) และมีเนื้อหาเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อพระราชา ท่อน aba ของทั้ง 3 บทเพลง ท่อน a มีทำนองในบันไดเสียง ซี เพนตาโทนิค (C Pentatonic) เหมือนกันแต่มีความแตกต่างในเรื่องของอัตราจังหวะ รูปแบบจังหวะ และเนื้อร้องตามแต่เหล่าของกบ เช่น เหล่าทหารบกกระโดด เนื้อเพลงจะเกี่ยวกับการกระโดด ท่อน b เป็นท่อนเล่นเปียโนประกอบซึ่งมีทำนองและจังหวะแตกต่างกันไปตามแต่ละเหล่าของกบเช่นกัน

2) การซ้อมบทเพลง

เนื่องจากนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมละครเพลงเป็นนักเรียนในกิจกรรมขับร้องประสานเสียง ผู้วิจัยจึงมีได้สอนให้นักเรียนร้องเพลงได้ถูกต้องและตรงระดับเสียงเพียงอย่างเดียวแต่เน้นให้คำนึงถึงความไพเราะและอารมณ์ของเพลงเป็นสำคัญด้วย

1.5.3 ฉาก อุปกรณ์ประกอบฉาก และเครื่องแต่งการ

ในการทำฉากผู้วิจัยใช้การฉายภาพขึ้นจอโปรเจคเตอร์เพื่อประหยัดเวลาในการจัดทำ อย่างไรก็ตามเครื่องแต่งการบางอย่างผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนออกแบบด้วยตนเองก่อนการจัดกิจกรรมหรือนำกลับไปทำที่บ้านเพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว

2.1 ความหมาย หลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว

2.1.1 ความหมายของการเคลื่อนไหวกับดนตรี

การเคลื่อนไหวเป็นสิ่งมนุษย์ติดตัวมาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดาซึ่งอาจเกิดจากการตอบสนองของเด็กเอง หรือเกิดจากภาวะทางกายภาพหรือภาวะทางเคมี เมื่อเด็กคลอออกมาและสามารถตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ ดนตรีที่มีองค์ประกอบไม่ว่าจะเป็นทำนอง จังหวะ หรือลีลา จึงเป็นสิ่งเร้าสำคัญที่ทำให้เด็กเคลื่อนไหวและแทบจะแยกออกจากกันไม่ได้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540) ทั้งนี้เป็นเพราะเด็กชอบการเคลื่อนไหวและเสียงดนตรีก็ช่วยให้สามารถปลดปล่อยพลังงานภายในตัวได้มากขึ้น อีกทั้งแม้ว่าบางครั้งจะไม่มีเสียงดนตรี เช่น เวลาที่เด็กเล่นสนุกสนาน เด็กก็สามารถเคลื่อนไหวคล้ายกับจังหวะของดนตรีได้ผ่านการกระโดด การวิ่ง หรือการเดิน นอกจากนี้การรับรู้ทางหู ทางตา และทางร่างกายยังช่วยพัฒนาความสามารถทางดนตรีของเด็กได้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการเคลื่อนไหวเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยพัฒนาความสามารถทางดนตรี (Campbell & Scott-Kassner, 2002,209)

ทั้งนี้การเคลื่อนไหวยังมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนดนตรี ตั้งแต่ในวัยก่อนเรียนจนถึงวัยผู้ใหญ่ โดยสามารถแบ่งประเภทตามการเคลื่อนไหวได้ดังนี้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2540)

1) การเคลื่อนไหวเพื่อดนตรี

คือ การเคลื่อนไหวที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องของเนื้อหาดนตรีมากขึ้น และเป็น การเคลื่อนไหวที่ไม่ซับซ้อน โดยในการสอนการเคลื่อนไหว การฟังมีความสำคัญอย่างมากเพราะผู้เรียนต้องสามารถฟังดนตรีและตอบสนองด้วยการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนได้ลองสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวด้วยตนเองอย่างอิสระก่อนที่จะสอนท่าทางต่าง ๆ

2) การเคลื่อนไหวเพื่อนาฏศิลป์หรือการเต้นรำ

คือ การเคลื่อนไหวที่ใช้ดนตรีประกอบการเพื่อนำไปสู่การแสดงด้านนาฏศิลป์หรือการเต้นรำ ซึ่งมีได้มีจุดประสงค์เพื่อให้ได้เนื้อหาดนตรีหรือตอบสนองกับดนตรี เพียงแต่ต้องการให้จดจำท่าทางการรำต่าง ๆ

2.1.2 หลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว

จากการค้นคว้าข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สรุปหลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวของนักการศึกษาไว้ 4 ท่านดังนี้

2.1.2.1 หม่อมดุษฎี บริพัตร ณ อยุธยา

อาจารย์หม่อมดุษฎี บริพัตร (พ.ศ. 2467 – 2558) เป็นนักเขียน ครู นักแปล ผู้แต่งเพลงสำหรับเด็กชาวไทย และเป็นผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมศักยภาพเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังเป็นผู้ดำเนินการเรียนการสอนดนตรีตามแนวคิดของออร์ฟมาเผยแพร่ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยนำมาสอนเด็ก

และอบรมคุณครู ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 อาจารย์ได้ก่อตั้งสมาคมไทย ออร์ฟ ซูลแวร์ค์ ขึ้นในประเทศไทย และดำรงตำแหน่งนายกสมาคมไทย ออร์ฟ ซูลแวร์ค์เป็นท่านแรก (สมาคมไทย ออร์ฟ ซูลแวร์ค์, ม.ป.ป.)

ทั้งนี้อาจารย์หม่อมดุษฎีมีความเชี่ยวชาญในการสอนดนตรีเด็กระดับปฐมวัย โดยสอนผ่านการเคลื่อนไหวเป็นหลัก อาจารย์ได้เสนอหลักการสอนไว้ในบทความ “ดนตรีและการเคลื่อนไหว” และหนังสือ “แผนการสอนดนตรีนาฏศิลป์ขั้นพื้นฐาน” (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2558, หน้า 99 - 100)

หลักการสำคัญในการสอนดนตรีของอาจารย์หม่อมดุษฎี คือ การสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แนวคิดทางดนตรีผ่านการบูรณาการทักษะดนตรีและการเคลื่อนไหวจากการเคลื่อนไหวพื้นฐานไปสู่การเคลื่อนไหวที่มีแบบแผน หรือ เป็นการบูรณาการทักษะทางนาฏศิลป์ขั้นพื้นฐานกับการเรียนการสอนดนตรีควบคู่กันไป โดยผู้เรียนจะได้ปฏิบัติกิจกรรมและร่วมกันคิดวิเคราะห์ จนเกิดเป็นประสบการณ์ทางดนตรี ทั้งนี้อาจารย์ได้แบ่งทักษะการเคลื่อนไหวออกเป็น 3 ระดับ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2558, หน้า 99 - 100) คือ

1) ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น เป็นระดับของการสำรวจความสามารถด้านทักษะทางดนตรีของตนเองตามพัฒนาการของร่างกาย ซึ่งเป็นขั้นที่สอนให้ผู้เรียนในเรื่องของทักษะการร้อง การฟัง และการเคลื่อนไหว โดยเน้นการตอบสนองต่อจังหวะมากกว่าระดับเสียง

2) ทักษะพื้นฐานขั้นกลาง เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวและความสามารถที่ตนทำได้แล้ว การสอนจึงเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะโดยมุ่งไปสู่ความถูกต้องและเหมาะสมตามองค์ประกอบของดนตรี เช่น สามารถตอบสนองต่อเสียงดังเบาได้ถูกต้อง

3) ทักษะในระดับสูง เป็นระดับที่ผู้เรียนมีประสบการณ์การทางดนตรีแล้ว การสอนจึงเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องของวรรณกรรม เพื่อความเข้าใจในบทเพลงและองค์ประกอบดนตรีของเพลงนั้น ๆ มากขึ้น อีกทั้งในระดับนี้ยังฝึกให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ทั้งการเคลื่อนไหวและดนตรีด้วย

2.1.2.2 รูดอล์ฟ สไตเนอร์ (Rudolf Steiner)

รูดอล์ฟ สไตเนอร์ (ค.ศ. 1861 – 1925) เกิดที่ประเทศฮังการี เป็นนักมนุษยปรัชญา นักปฏิรูปสังคม นักออกแบบ และเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ

โรงเรียนการศึกษาแบบวอลดอร์ฟเป็นโรงเรียนที่สไตเนอร์ได้นำแนวคิดและหลักมนุษยปรัชญา (Anthroposophy) มาเป็นแนวทางในการออกแบบการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์เป็นสำคัญ โดยมีการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก (พร พันธุ์โอสธ, 2543)

โรงเรียนการศึกษาแบบวอลดอร์ฟให้ความสำคัญกับสุนทรียภาพ ศิลปะ จินตนาการ การละครและดนตรี มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาผ่าน มือ หัวใจ และสมอง (3 Hs = Hands, Heart, Head) คือ ความสามารถจากการลงมือทำ การสัมผัสด้วยใจ และการใช้ศักยภาพในการคิด อันเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (โรงเรียนไตรพัฒน์, ม.ป.ป.) โดยเอกลักษณ์หนึ่งของโรงเรียนการศึกษาแบบวอลดอร์ฟ คือ การเคลื่อนไหวแบบ “ยูริธมี” (Eurythmy)

ยูริธมี (Eurythmy) คือ ศิลปะแห่งการเคลื่อนไหวร่างกายที่สไตเนอร์พัฒนาขึ้น อาจเรียกได้ว่าเป็น “เสียงพูดหรือดนตรีที่มองเห็นได้” เพราะเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายไปตามการออกเสียงสระและพยัญชนะหรือเคลื่อนไหวไปตามเสียงดนตรี ทั้งนี้ นอกจากการเคลื่อนไหวแบบยูริธมีจะสามารถพัฒนาการได้ยิน การถ่ายทอดทางอารมณ์ของบุคคลและการเข้าสู่สังคมแล้ว ผลจากการเคลื่อนไหวยังสามารถช่วยบำบัด (Therapeutic) และสร้างความปรองดอง (Harmonizing) ได้ (Wilkinson, 1993, pp. 134 - 135) ดังนั้น ยูริธมี จึงสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ 1) ยูริธมีที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ (Artistic Eurythmy) ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวกับดนตรี (Tone Eurythmy) และการเคลื่อนไหวกับการพูด (Speech Eurythmy) 2) ยูริธมีที่เกี่ยวข้องกับการรักษา (Therapeutic Eurythmy) (Ogletree, 1997)

2.1.2.3 คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff)

คาร์ล ออร์ฟ (ค.ศ. 1895 – 1982) เกิดที่เมืองมิวนิค เป็นนักประพันธ์เพลงและนักการดนตรีศึกษาชาวเยอรมัน เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปจากงานประพันธ์เพลง คาร์มินา บูรานา (Carmina Burana) อย่างไรก็ตามในทางการศึกษาโดยเฉพาะทางดนตรีศึกษา ออร์ฟ เป็นที่รู้จักอย่างมากในเรื่องการสอนดนตรีสำหรับเด็กและหลักการสอนดนตรีที่เรียกว่า ชูลแวร์ค (Schulwerk)

ชูลแวร์ค เป็นหลักการสอนที่ใช้ดนตรีเบื้องต้น (Elemental music) อันประกอบด้วย ดนตรี (Music) การเคลื่อนไหว (Movement) และการพูด (Speech) ที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เพราะเป็นสิ่งที่เป็ธรรมชาติของเด็ก ในการสอนจะเริ่มสอนจากสิ่งที่ย่างและพัฒนาขึ้นไปสู่สิ่งที่ยากตามพัฒนาการของเด็ก โดยควรเริ่มสอนเด็กตั้งแต่อ่อนวัยเรียน เช่น อาจให้เรียกชื่อตนเองหรือคำที่ตนรู้จักก่อนที่จะมาสู่การร้องตามจังหวะของคำ (Landis & Carder, 1990, pp. 109 - 110) อย่างไรก็ตามหลักสำคัญของการสอนดนตรีของออร์ฟ คือ การให้ผู้เรียนได้สำรวจ เล่นแบบ เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ และได้สร้างสรรค์ (Choksy, Abramson, Gillespie, Woods, & York, 2001b, pp. 103 - 123) นอกจากนี้ออร์ฟพบว่าหลักการสอนแบบยูริธมีมิกส์ของดาลโครซสามารถนำมาปรับใช้ในการสอนของออร์ฟได้โดยเฉพาะในเรื่องของจังหวะ เพราะจังหวะเป็นองค์ประกอบที่อยู่ทั้งในการพูด การเคลื่อนไหวและดนตรี ซึ่งมนุษย์สามารถตอบสนองได้ตามธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นองค์ประกอบดนตรีที่สามารถพัฒนามาสู่การเล่นดนตรีเป็นวงได้ (Landis & Carder, 1990, pp. 109 - 110)

ดังนั้นสำหรับการสอนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวของออร์ฟ อาจกล่าวได้ว่าได้รับอิทธิพลมาจาก ดาลโครซ ยูริธมีมิกส์ แต่มีได้มุ่งเพื่อการเรียนทฤษฎีหรือองค์ประกอบดนตรีเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนอาจใช้ท่าเต้นตามความหมายจากเพลงที่ได้ยิน ซึ่งออร์ฟจะเริ่มสอนจากการให้ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ ปล่อยให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึกและค้นพบการสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวด้วยตนเอง หรือผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบการเคลื่อนไหวเพื่อนำแสดงร่วมกับเพลงที่แต่งได้ (Landis & Carder, 1990, pp. 109 - 110)

2.1.2.4 เอมีล ชาคส์ ดาลโครซ (Émile Jaques-Dalcroze)

เอมีล ชาคส์ ดาลโครซ (ค.ศ. 1865 – 1950) เป็นนักประพันธ์เพลง นักดนตรีและนักดนตรีศึกษาชาวสวิสเซอร์แลนด์ ในช่วงชีวิตของดาลโครซแม้ว่าจะเกิดที่กรุงเวียนนาแต่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ที่กรุงเจนีวา ผู้คนรู้จักดาลโครซจาก “หลักการสอนดนตรีของดาลโครซ” (Dalcroze Method) หรือ “ดาลโครซ ยูริธึมมิกส์” (Dalcroze Eurhythmics)

“ดาลโครซ ยูริธึมมิกส์” เป็นหลักการที่ดาลโครซคิดค้นขึ้นเองโดยมีความเชื่อว่าจังหวะเป็นองค์ประกอบสำคัญแรก ๆ ของดนตรี และจังหวะทางดนตรีสามารถพบได้ตามธรรมชาติจากการเคลื่อนไหวของร่างกายของมนุษย์ (Jaques - Dalcroze, 1921; Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80) อย่างไรก็ตามในการสอนมิได้สอนเพียงแค่เรื่องของจังหวะเท่านั้นแต่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ (Anderson, 2012; Landis & Carder, 1990) ได้แก่

1) การเคลื่อนไหวแบบปริธึมมิกส์ (Rhythmics) คือ การพัฒนาการตอบสนองต่ออารมณ์ความรู้สึกของเสียงดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของเวลา (Time) พื้นที่ (Space) พลังงาน (Energy) และการทรงตัว (Balance) รวมถึงความสามารถในการรับรู้การเคลื่อนไหว (Kinesthesia)

2) โสตทักษะหรือโซลเฟจ (Solfège) คือ การพัฒนาการรับรู้ระดับเสียงและคุณภาพของเสียง อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาการได้ยินเสียงภายใน (Inner Hearing) และการอ่านโน้ตฉับพลัน (Sight Reading) โดยใช้ระบบโซลเฟจแบบโดอยู่กับที่ (Fixed Do) ผ่านการร้องและการฟัง

3) การสร้างสรรค์ทางดนตรีหรือการอิมโพรไวเซชัน (Improvisation) เป็นส่วนที่ยากที่สุดในการสอน เพราะเป็นการฝึกทั้งทางด้านศาสตร์และศิลป์ที่จำเป็นต้องเรียนรู้กฎของการประสานเสียงและการประพันธ์ โดยในการสร้างสรรค์ดาลโครซจะใช้เปียโนเป็นเครื่องดนตรีในการฝึกผู้เรียน

สำหรับการสอนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว ดาลโครซได้แบ่งประเภทของการเคลื่อนไหวไว้ดังนี้ (ดนิญา อุทัยสุข, 2555)

1. การเคลื่อนไหวพร้อมเพลงกระสวนจังหวะที่ได้ยิน (Follow)
2. การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงเพลงที่ได้ยิน (Quick Respond)
3. การเคลื่อนไหวเพื่อกำหนดลักษณะเสียงที่ได้ยิน (Creative Movement)

จากการทฤษฎีของนักการศึกษาทั้ง 4 ท่าน ผู้วิจัยได้สรุปเป็นหลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 หลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหว

(ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2558; ดนีนญา อุทัยสุข, 2555; Anderson, 2012; Choksy et al., 2001a, 2001b; Landis & Carder, 1990; Ogletree, 1997; Wilkinson, 1993)

	หม่อมดุษฎี บริพัตร	รูดอล์ฟ สไตเนอร์	คาร์ล ออร์ฟ	เอมิล ซาคส์ ดาลโครซ
1.หลักการทั่วไป	ใช้การบูรณาการพื้นฐาน การเคลื่อนไหวและทักษะดนตรีไว้ด้วยกัน หรือ “ทักษะทางนาฏศิลป์และดนตรี” โดยเน้นการปฏิบัติกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	ใช้หลักการเคลื่อนไหวที่เรียกว่า ยูริธมี (Eurythmy) คือ ศิลปะแห่งการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับดนตรี การพูด และประสบการณ์ของจิตวิญญาณ ซึ่งช่วยจัดระเบียบและความกลมกลืนของกายและจิตระดับต่างๆ	ใช้การเคลื่อนไหวเป็นจุดเริ่มต้นที่นำมาใช้ประกอบบทเพลงและจังหวะ โดยภาษายังคงเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นการเคลื่อนไหว	ใช้หลักการเคลื่อนไหวแบบ ยูริธมีมิคส์ (Eurhythmic) คือ กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ตอบสนองต่ออารมณ์และองค์ประกอบของดนตรี โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของเวลา พลังงานและพื้นที่
2.ประเภทของการเคลื่อนไหว	มิได้มีการแบ่งเป็นประเภทแต่มีการแบ่งเป็นระดับของทักษะ 1. ทักษะพื้นฐานเบื้องต้น 2. ทักษะพื้นฐานขั้นกลาง 3. ทักษะในระดับสูง	1. การเคลื่อนไหวกับดนตรี (Tone Eurythmy) 2. การเคลื่อนไหวกับการพูด (Speech Eurythmy) 3. การเคลื่อนไหวกับรักษา (Therapeutic Eurythmy)	1. การเคลื่อนไหวประกอบเพลง (Accompaniment) 2. การเคลื่อนไหวตามจังหวะ เช่น การเดินตามเพลง 3. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ/การตีความ เช่น ละครใบ้ การละคร	1. การเคลื่อนไหวพร้อมเพลงกระสวนจังหวะที่ได้ยิน 2. การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงเพลงที่ได้ยิน 3. การเคลื่อนไหวเพื่อกำหนดลักษณะเสียงที่ได้ยิน

จากตารางสรุปได้ว่าหลักการและประเภทของการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวของนักการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ คือ หลักการสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ เนื่องจากในงานวิจัยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการตอบสนองต่ออารมณ์และองค์ประกอบของดนตรี โดยเฉพาะในเรื่องของจังหวะ

2.2 การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดาลโครซ : ยูริธมีมิคส์

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของหลักการสอนดนตรีของดาลโครซ

จุดเริ่มต้นของหลักการสอนดนตรีของดาลโครซเริ่มจากการที่ดาลโครซได้เข้าเป็นศาสตราจารย์ด้านการประพันธ์เพลงและด้านโซลเฟจ ณ สถาบันดนตรีเจนีวา (Conservatory of Music in Geneva) ในปี ค.ศ. 1982 ดาลโครซพบว่าแม้ว่านักศึกษาหลายคนจะมีเทคนิคการเล่นดนตรีที่ดีแต่ยังขาดการถ่ายทอดทางอารมณ์และความรู้สึกของเพลง (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80) อีกทั้งนักศึกษาที่เรียนการประพันธ์ก็ยังไม่สามารถได้ยินเสียงประสานของดนตรีขณะประพันธ์เพลงหากไม่ลองเล่นบนเปียโน (Jaques - Dalcroze, 1921, p. 3; Mead, 1996) ด้วยเหตุนี้ดาลโครซจึงเริ่มทดลองและพัฒนาเทคนิคที่ผสมผสานระหว่างการตอบสนองทางร่างกาย (Physical response) กับการได้ยิน (Hearing)

การร้องเพลง (Singing) การอ่าน (Reading) หรือการเขียน (Writing) เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถสัมผัส และรับรู้ถึงเสียงต่าง ๆ และพัฒนาการได้ยินเสียงภายใน (Inner-hearing) ได้ ทั้งนี้ ดาลโครซยังเริ่มพัฒนาเทคนิคอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเต้นสวดจากการร้อง รวมไปถึงการเขียนหนังสือแบบฝึกหัดการร้องต่าง ๆ อย่างไรก็ตามตามดาลโครซยังคงรู้สึกว่ามีบางสิ่งบางอย่างขาดหายไปจึงได้สังเกต ทบทวน และตั้งคำถามกับตนเองจนกระทั่งพบว่า ร่างกายเป็นเครื่องดนตรีที่ควรพัฒนาก่อนเป็นอันดับแรกเพราะพื้นฐานของศิลปะทางดนตรีคืออารมณ์ของมนุษย์ การสอนดนตรีจึงจำเป็นต้องพัฒนาทั้งร่างกายมิใช่เพียงการร้องหรือการได้ยินเท่านั้น โดยยังพบอีกว่า นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงกับเสียงดนตรีได้ดีผ่านจังหวะและการเคลื่อนไหว และองค์ประกอบของดนตรีที่จำเป็นต้องฟังการเคลื่อนไหวมากที่สุด คือ จังหวะและความดังเบา (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80) สิ่งเหล่านี้มีความสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์แต่ด้วยการใช้ชีวิตในปัจจุบันทำให้การรับรู้จังหวะของร่างกายขาดหายไป (Jaques - Dalcroze, 1930) นอกจากนี้ ดาลโครซยังเชื่อว่าการผสมผสานการฟังอย่างตั้งใจกับการตอบสนองของใช้ร่างกายจะสามารถสร้างและปลดปล่อยพลังงานทางดนตรีของผู้เรียนได้อย่างมหาศาล จุดนี้เองเป็นจุดเริ่มต้นของหลักสูตรดนตรีของดาลโครซ หรือ ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmic) ในเวลาต่อมา โดยมีความหวังว่าจะสามารถหาความเชื่อมโยงระหว่าง 1) การได้ยิน 2) ร่างกายที่แสดงออก รับรู้และสัมผัส และ 3) สมอที่ใช้ในการตัดสินใจ จินตนาการและแก้ไขได้ (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

ในปี ค.ศ. 1905 ดาลโครซได้นำหลักการสอนที่พัฒนาไปเผยแพร่ที่งานประชุมดนตรีศึกษานานาชาติ ณ กรุงโซลทูร์น (Soleure) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ การเผยแพร่ครั้งนี้ทำให้การสอนแบบดนตรีแบบยูริธึมมิคส์เป็นที่รู้จักและสามารถเปิดฝึกสอนครูที่กรุงเจนีวาได้ในปีถัดมา ต่อมาในปี ค.ศ. 1910 มีพี่น้องชาวเยอรมันได้ชักชวนดาลโครซให้ไปเปิดโรงเรียนที่เมืองเฮลลาเลา (Hellalau) ประเทศเยอรมัน และทำให้เมืองเฮลลาเลากลายเป็นศูนย์กลางทางศิลปะ ณ ที่แห่งนี้เองดาลโครซได้พบกับเพื่อนเก่าและได้พัฒนาการสอนแบบใหม่ที่เชื่อมโยงการออกแบบเวที การออกแบบแสงสี และการร้องประสานเสียง ซึ่งเป็นการเปิดทิศทางไปสู่โอเปร่า การละคร และการเต้น อย่างไรก็ตามโรงเรียนได้ถูกปิดลงหลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ทำให้ดาลโครซได้กลับมาที่กรุงเจนีวาและก่อตั้งสถาบันดาลโครซ (Dalcroze Institute) ขึ้นในปี ค.ศ. 1915 ซึ่งยังคงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

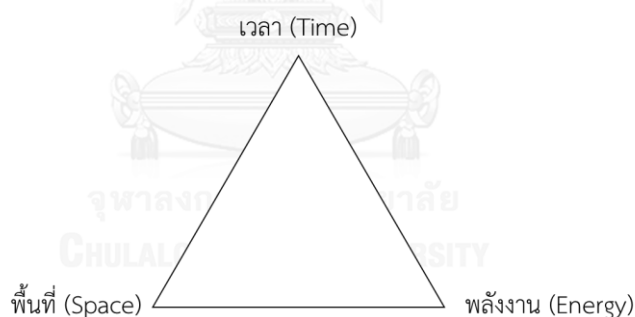
2.2.2 ทฤษฎีสอนดนตรีตามแนวคิดของดาลโครซ “ดาลโครซ ยูริธึมมิคส์”

ยูริธึมมิคส์ (Eurhythmic) มาจากภาษากรีกสามารถแบ่งได้เป็น 2 คำคือ eu กับ rythmos แปลว่า การเคลื่อนไหวที่ดีหรือการเคลื่อนไหวที่ดี (Mead, 1996) ดาลโครซ กล่าวว่า ยูริธึมมิคส์ทำให้นักเรียนสามารถหึงความรู้ต่าง ๆ ไว้เบื้องหลังและปล่อยให้จังหวะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายผ่านการเคลื่อนไหว อันเป็นการเปิดรับประสบการณ์ด้านจังหวะผ่านทางร่างกายก่อนที่จะนำความรู้มาใช้ในการอธิบายเพียงอย่างเดียว (Jaques - Dalcroze, 1930)

จากที่กล่าวข้างต้น ดาลโครซได้นำการเคลื่อนไหวมาใช้ในการสอนดนตรี ซึ่งการเคลื่อนไหวนี้ประกอบด้วยพื้นฐานทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎีคือ 1) การเรียนรู้และสัมพันธ์กับองค์ประกอบของเวลา (Time) พื้นที่ (Space) และพลังงาน (Energy) และ 2) การรับรู้การเคลื่อนไหว (Kinesthesia)

1) ทฤษฎีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบของเวลา (Time) พื้นที่ (Space) และพลังงาน (Energy)

ในช่วงแรกดาลโครซมองว่าสิ่งที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหารื่องจังหวะของผู้เรียนได้คือการสอนเรื่องของการเกร็ง (Contract) หรือการผ่อนคลาย (Relax) กล้ามเนื้อ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง (Time) พื้นที่ (Space) และแรงระดับหนึ่ง (Force/Energy) เพียงอย่างเดียว แต่ต่อมาได้นำกฎของไอแซก นิวตัน (Isaac Newton) เรื่องกลศาสตร์ของการเคลื่อนที่ (Mechanics of Motion) มาประยุกต์ใช้ ทำให้ได้แบบฝึกหัดพื้นฐานที่นำมาใช้ตรวจสอบปัญหาการเคลื่อนไหวของผู้เรียน คือ ใช้แบบฝึกหัดการได้ยินและการเคลื่อนไหวที่ตอบสนองโดยใช้ความรู้ในเรื่องของกฎการใช้สัดส่วนระหว่างเวลา พื้นที่ และพลังงาน ควบคู่ไปกับการใช้แบบฝึกหัดแรงโน้มถ่วงในเรื่องของน้ำหนัก (Weight) และการทรงตัว (Balance) ทั้งนี้เมื่อผู้เรียนมีพื้นฐานในการเคลื่อนที่อย่างแม่นยำและผ่อนคลายจึงค่อยสอนให้เคลื่อนไหว (Motion) ตามจังหวะ (Rhythm) ของดนตรี เช่น เดินตามความเร็ว หรือเดินเน้นจังหวะตามเสียงของดนตรี เพื่อฝึกการตอบสนองของร่างกายต่อเสียงดนตรีที่ได้ยิน (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

ภาพที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเวลา พื้นที่ และพลังงาน

(Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

ทั้งนี้สามารถสรุปการตอบสนองต่อดนตรีกับทฤษฎีการเคลื่อนไหวตามความสัมพันธ์ระหว่างเวลา พื้นที่ และพลังงานได้ตามตารางต่อไปนี้

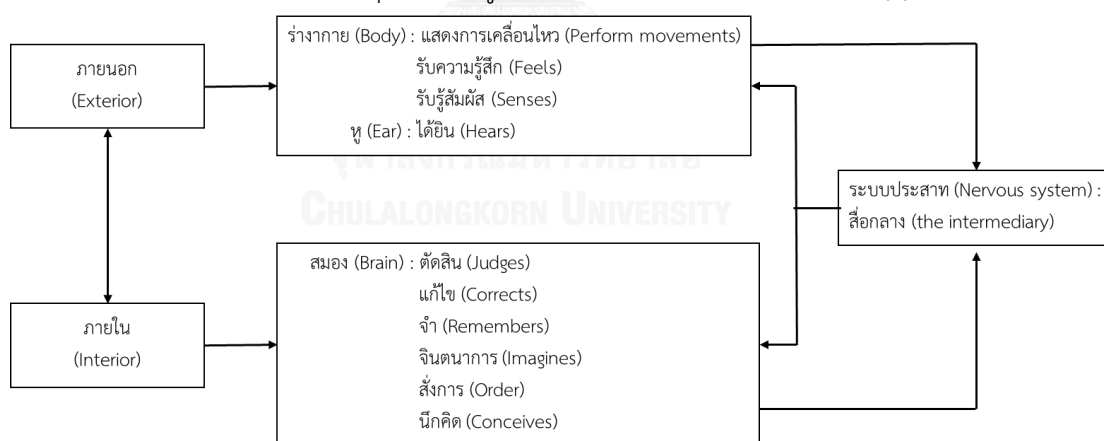
ตารางที่ 2.5 ทฤษฎีการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบของเวลา พื้นที่ และพลังงาน

เวลา (Time)	พื้นที่ (Space)	พลังงาน (Force/Energy)
จังหวะของดนตรีเร็ว (Tempo) ความยาวของเสียงสั้น (Duration)	แคบ	แรงที่ใช้ในการเคลื่อนไหวน้อย
จังหวะของดนตรีช้า (Tempo) ความยาวของเสียงยาว (Duration)	กว้าง	แรงที่ใช้ในการเคลื่อนไหวมาก

จากตารางสรุปได้ว่าการแสดงดนตรีเมื่อจังหวะที่ได้ยินมีความเร็วทำให้ความยาวของเสียงสั้นลง พลังงานของเสียงน้อย การเคลื่อนที่จากจุดหนึ่ง (A) ไปอีกจุดหนึ่ง (B) เช่น วาดแขนจากซ้ายไปขวา ก็จะเคลื่อนที่ที่แคบลงและใช้พลังงานน้อย ในทางตรงกันข้ามหากจังหวะที่ได้ยินช้า ความยาวของเสียงก็ยาวขึ้น พลังงานของเสียงมาก การเคลื่อนที่จากจุดหนึ่ง (A) ไปอีกจุดหนึ่ง (B) จึงเคลื่อนที่ค่อนข้างกว้างและใช้พลังงานมาก นอกจากนี้น้ำหนัก (Weight) ยังเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถรวมกับพลังงานและทำให้เกิดการลื่นไหลของจังหวะได้ (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

2) ทฤษฎีการรับรู้การเคลื่อนไหว (Kinesthesia)

การรับรู้การเคลื่อนไหว (Kinesthesia) มาจากภาษากรีก คือ kinema แปลว่า การเคลื่อนที่ และ ethesia แปลว่า ประสาทสัมผัส ดาลโครซพบว่าทุกครั้งที่มีการเคลื่อนไหวร่างกาย การรับรู้การเคลื่อนที่ของข้อต่อจะถูกเปลี่ยนเป็นความรู้สึกและส่งผ่านระบบประสาทไปยังสมอง ซึ่งสมองก็จะเปลี่ยนความรู้สึกนั้น ๆ ออกมาเป็นข้อมูลที่ใช้ในการบอกทิศทาง น้ำหนัก หรือการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยจะส่งผ่านระบบประสาทกลับมาอีกครั้งหนึ่ง การตอบสนองต่อคำสั่งเหล่านี้นอกจากจะช่วยป้องกันไม่ให้ร่างกายเกิดอุบัติเหตุแล้วยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการสื่อสารอย่างฉับพลันระหว่างการได้ยิน การมองเห็น และการสัมผัสซึ่งเป็นการรับรู้ภายนอกกับการรับรู้ภายในสมองที่ใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการรับรู้การเคลื่อนไหวประกอบไปด้วย เคลื่อนไหว-ความรู้สึก-ประสาทสัมผัส (moving-feeling sensing) และสามารถสรุปได้แผนภูมิต่อไปนี้ (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

ภาพที่ 2.3 แผนภูมิกะบวนการรับรู้การเคลื่อนไหว (Kinesthesia)

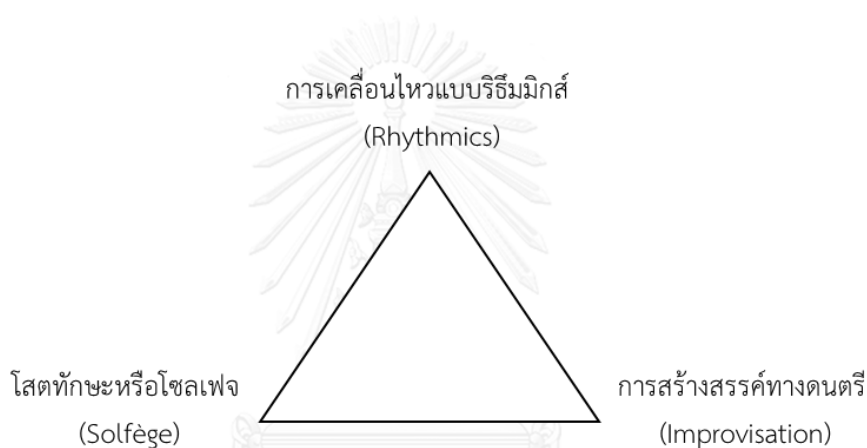
(Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

การเรียนรู้เช่นนี้เป็นการเชื่อมโยงการรับรู้พื้นที่ว่างกับการเคลื่อนไหวภายนอกร่างกาย และเป็นเชื่อมโยงการรับรู้ทางกายภาพไปสู่ประสบการณ์ที่ลึกซึ้งของจิตใจ นอกจากนี้การรับรู้การเคลื่อนไหวยังเป็นการรับรู้ของมนุษย์ที่มีความสำคัญอย่างมากทางดนตรีนอกเหนือจากการมองเห็น (Visual) และการได้ยิน (Auditory) (Galvao & Kemp, 1999, p. 129)

การสอนลักษณะนี้จะใช้เทคนิคการสอน เช่น การกระตุ้น (Excitation) และการรู้ตัว (Inhibition) คือ การเปลี่ยนสภาพแวดล้อมของดนตรีอย่างฉับพลัน ซึ่งเป็นการบังคับให้นักเรียนมีความตื่นตัวตลอดเวลา สามารถตอบสนองและควบคุมการรับรู้การเคลื่อนไหวได้ (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

2.2.3 หลักการและวิธีการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมิกส์

จากที่กล่าวข้างต้นหลักการสอนดนตรีของดัลโครซ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมิกส์ (Rhythmics) 2) โสตทักษะหรือโซลเฟจ (Solfège) และ 3) การสร้างสรรค์ทางดนตรี (Improvisation) ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบควบคู่กันไป โดยในงานวิจัยผู้วิจัยได้นำส่วนของการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมิกส์มาใช้ในการจัดกิจกรรมมากที่สุด

ภาพที่ 2.4 หลักการสอนดนตรีของดัลโครซ

(Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมิกส์จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของการผ่อนคลายกล้ามเนื้อและการหายใจ (Muscular Relaxation and Breathing)

การผ่อนคลายกล้ามเนื้อและการหายใจเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลายก่อนการเรียนดนตรี ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความต้านทานของกล้ามเนื้อ โดยการผ่อนคลายกล้ามเนื้อทุกส่วนผ่านการนอนและมุ่งความสนใจไปที่ลมหายใจ แล้วค่อย ๆ ใส่พลังงานลงไปในกลุ่มเนื้อที่ละส่วน คือ ให้กล้ามเนื้อบางส่วนเกรงบางส่วนผ่อนคลาย (Jaques - Dalcroze, 1921, p. 121)

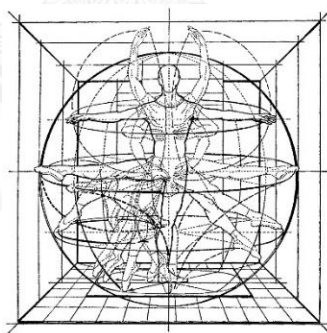
ประเภทของการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมิกส์ สามารถอธิบายรายละเอียดได้เป็น 2 ส่วน คือ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Movement in place/Non - Locomotor) และการเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Movement in space/Locomotor) โดยสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้ (Choksy et al., 2001a, pp. 40 - 80)

ตารางที่ 2.6 ประเภทของการเคลื่อนไหวแบบบริริมมิกส์

การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Movement in place/Non - Locomotor)	การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Movement in space/Locomotor)
<ul style="list-style-type: none"> - การตบมือ (Clapping) - การแกว่งแขน (Swinging) - การหมุนตัว (Turning) - การให้จังหวะ (Conducting) - การก้มตัว (Bending) - การโยก (Sway) - การพูด (Speaking) - การร้องเพลง (Singing) 	<ul style="list-style-type: none"> - การเดิน (Walking) - การวิ่ง (Running) - การคลาน (Crawling) - การกระโดดข้าม (Leaping) - การลากเท้า (Sliding) - การกระโดดเหมือนม้า (Galloping) - การกระโดดข้าม (Skipping)

2.2.3.1 การใช้พื้นที่รอบตัวในการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Kinesphere)

การใช้พื้นที่รอบตัวในการเคลื่อนไหวอยู่กับที่จำเป็นต้องคำนึงถึงระดับ แนว และ ทิศทาง โดยควรสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้พื้นที่ของการเคลื่อนไหวรอบตัวก่อนจะไปสู่การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ การใช้พื้นที่รอบตัวนี้คิดค้นโดย รูดอล์ฟ ลาบาน (Rudolf Laban) หมายถึง พื้นที่ทรงกลมรอบตัวเรา ที่เราสามารถเอื้อมหรือยึดส่วนต่าง ๆ เช่น แขนและขา ออกไปแต่โดยไม่ขยับออกจากจุดที่ยืนอยู่ (Laban, 1966, p. 10)

ภาพที่ 2.5 การใช้พื้นที่รอบตัวในการเคลื่อนไหวอยู่กับที่

("Kinesphere," n.d.)

ในการทำกิจกรรมผู้เรียนจะได้เรียนรู้แนวคิดของการใช้พื้นที่ทั้ง 3 มิติ คือ (ดนิญา อุทัยสุข, 2555; Pope, 2016)

- ระดับของพื้นที่ (Level) : สูง (High) – กลาง (Middle) – ต่ำ (Low)
- แนวของพื้นที่ (Plane) : แนวตั้ง (Vertical) – แนวเฉียง (Diagonal) – แนวนอน (Horizontal)
- ทิศทางของพื้นที่ (Direction) : ไปด้านหน้า (Forward) – ไปด้านหลัง (Backward) – ไปด้านข้าง (Sideway)

2.2.3.2 การใช้พื้นที่รอบตัวในการเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ

การใช้พื้นที่รอบตัวในการเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงแนวคิดด้านสาระและองค์ประกอบดนตรี ในการสอนผู้เรียนเรื่องจังหวะผู้เรียนต้องเรียนรู้และเข้าใจเรื่องแนวคิดด้านสาระและองค์ประกอบดนตรีผ่านการปฏิบัติ โดยครูอาจเริ่มจากจังหวะที่ช้าก่อนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวได้ แล้วจึงค่อยเพิ่มความเร็ว โดยสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้ (Joseph, 1990)

ตารางที่ 2.7 แนวคิดด้านการใช้ร่างกายตอบสนองต่อสาระและองค์ประกอบดนตรี (Musical Concept)

การฟัง (Listen to)	การตอบสนอง (Respond with)
เสียงและความเงียบ (Sound and Silence)	ผู้เรียนจะเคลื่อนไหวเมื่อได้ยินเสียงและหยุดเมื่อไม่มีเสียง เพื่อเตรียมผู้เรียนในเรื่องของประโยคเพลง (Phrasing) และ สำเนียงของเสียง (Articulation)
ระยะเวลาและความเข้มของเสียง (Duration and Intensity of Sound)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวที่ตามความสัมพันธ์ของเวลา พื้นที่ และพลังงาน อย่างเหมาะสมกับความยาวและความเข้มของเสียง
ความเร็วจังหวะ อารมณ์ และแนวเพลง (Tempo/Mood/Style)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจากจินตนาการและความรู้สึกที่ได้รับจากอารมณ์ของดนตรี
ความดัง - เบา (Dynamics)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวโดยใช้พลังงานที่เหมาะสมกับระดับความดัง เบาของดนตรี ซึ่งการสอนเรื่องความดัง - เบานี้ยังเป็นการสอนผู้เรียนในเรื่องของการฟังอย่างตั้งใจด้วย
Phrases (ประโยค)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวไปตามพื้นที่ว่างของห้อง โดยแสดงให้เห็นถึงตอนต้นและตอนจบของประโยคเพลง
เพิ่มจังหวะดนตรีให้เร็วขึ้น/ลดจังหวะดนตรีให้ช้าลง (Accelerando/Ritardando)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวแบบช้า ๆ เช่น การเดินมาร์ชโดยค่อย ๆ เปลี่ยนความเร็วของจังหวะการเดินตามจังหวะของดนตรี ถ้าดนตรีช้าลงก็เดินช้าลง ดนตรีเร็วขึ้นก็เดินเร็วขึ้น
จังหวะตก (Pulsation/Beat)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวอยู่กับที่หรือเดินตามจังหวะตก (Steady Beat)
Meter (อัตราจังหวะ)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวโดยกำหนดรูปแบบเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นอัตราจังหวะใด
ความสัมพันธ์ของสัดส่วนจังหวะ (Proportional relationship)	ผู้เรียนหาท่าทางการเคลื่อนไหวตามจังหวะปกติและท่าทางที่แสดงถึงจังหวะที่เร็วขึ้นหรือช้าลง 2 เท่า เช่น อาจแบ่งผู้เรียนเป็น 3 กลุ่มตามค่าตัวโน้ต กลุ่มแรกเป็นโน้ตตัวกลม กลุ่ม 2 เป็นโน้ตตัวขาว กลุ่ม 3 เป็นโน้ตตัวดำ

การฟัง (Listen to)	การตอบสนอง (Respond with)
รูปแบบจังหวะ (Rhythm patterns)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามความยาวของโน้ตในรูปแบบที่กำหนด
จังหวะตกและรูปแบบจังหวะ (Beat and pattern)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามจังหวะตกและรูปแบบจังหวะดนตรี เช่น ครูอาจกำหนดให้ผู้เรียนเดินตามจังหวะตกก่อน พอพูดคำว่า “เปลี่ยน” ผู้เรียนก็เปลี่ยนเป็นตบมือตามรูปแบบจังหวะของเพลง เมื่อผู้เรียนสามารถทำได้ก็อาจให้ทำพร้อมกันโดยอาจเป็นเดินตามจังหวะตกแต่ตบมือตามรูปแบบจังหวะ
การรวมรูปแบบจังหวะเป็นประโยคเพลงโดยใช้รูปแบบจังหวะซ้ำ ตรงกันข้าม ตามลำดับชั้น และมีการพัฒนา (Grouping rhythm patterns into phrases by repetition, contrast, sequence, and development)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวตามประโยคเพลงที่แต่งขึ้นมา
การรวมประโยคเพลงเพื่อสร้างรูปแบบของเพลง (Grouping phrases into larger structures for form)	ผู้เรียนเคลื่อนไหวให้เป็นประโยคของเพลงอย่างชัดเจน

จากตารางครูผู้สอนจำเป็นต้องสอนแนวคิดให้ผู้เรียนอย่างเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจองค์ประกอบของดนตรีได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้การสอนของดาลโครซจะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติการเสมอ

2.2.4 ลักษณะและความท้าทายของกิจกรรมดนตรีแบบริธึมมิคส์ที่ทำให้ผู้เรียนตื่นตัว

กิจกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อเรียนรู้ดนตรีของ “ดาลโครซ ริธึมมิคส์” มีหลายรูปแบบและท้าทายความสามารถของผู้เรียนได้ตั้งแต่วัยก่อนเรียนจนถึงนักดนตรีมืออาชีพ ซึ่งต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของหู ร่างกาย และความคิด ทั้งนี้ระดับของความตื่นตัวของผู้เรียนจะมีความแตกต่างระหว่าง **การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ** กับ **การเคลื่อนไหวอย่างมีการควบคุม** (ดเนียญา อุทัยสุข, 2555)

การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือ การตอบสนองต่อเสียงดนตรีโดยไม่ต้องมีต้นแบบ โดยให้ผู้เรียนได้จินตนาการและสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงหลักการใช้พื้นที่แบบอยู่กับที่ และเคลื่อนที่ เป็นการใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อดนตรีตามที่กล่าวไปแล้ว ส่วน **การเคลื่อนไหวอย่างมีการควบคุม** คือ การเคลื่อนไหวที่ตอบสนองจากคำสั่งเพื่อให้เรียนรู้องค์ประกอบทางดนตรี ซึ่งสามารถมีความซับซ้อนได้หลายระดับได้แก่

1) การเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อดนตรีแนวเดียว คือ การตอบสนองต่อเสียงดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวเพียง 1 ท่า

2) การเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองต่อดนตรี 2 แนว คือ การตอบสนองต่อเสียงดนตรีมากกว่า 1 แนวผ่านการเคลื่อนไหว 2 ท่าในเวลาเดียวกัน แบ่งได้เป็น

2.2.1) การตอบสนองต่อเสียงดนตรีแบบตามกันไป (Association) คือ ทั้ง 2 ท่าจะตอบสนองต่อดนตรีเหมือนกัน เช่น ตบมือและย่ำเท้าที่จังหวะตกพร้อมกัน

2.2.2) การตอบสนองต่อเสียงดนตรีที่แตกต่างกับ (Dissociation) คือ ทั้ง 2 ท่าจะตอบสนองต่อดนตรีคนละส่วน เช่น ตบมือตามกระส่วนจังหวะขณะที่ย่ำเท้าตามจังหวะตก

การเคลื่อนไหวอย่างมีการควบคุม ที่ได้อธิบายไปจึงมีลักษณะที่สามารถเรียกได้ว่าเป็น เกมดนตรี (Abramson, 1997; Anderson, 2012) เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ทำให้แนวการสอนดนตรีของ ดาลโครซแตกต่างกับแนวการสอนดนตรีทั่วไป เพราะนอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานแล้วยังได้พัฒนาร่างกาย เช่น กล้ามเนื้อมัดเล็กมัดใหญ่ พัฒนาการตอบสนองต่อเสียง และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความตั้งใจ การร่วมมือกัน การปฏิสัมพันธ์ อีกทั้งยังทำให้สามารถสังเกตพฤติกรรมของตนเองและแก้ไขได้ถูกต้องสามารถแบ่งได้เป็น

1) การเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Follow)

การเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะที่ได้ยิน คือ ผู้เล่นหรือผู้เรียนจะต้องเคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะ พลังงาน จังหวะเน้น หรือ หยุดตามที่ให้หยุด

2) การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Quick Response)

การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะที่ได้ยิน คือ ผู้เล่นหรือผู้เรียนจะเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตามสัญญาณหรือดนตรีที่เปลี่ยนไปขณะเล่นกิจกรรม เช่น ให้ผู้เรียนเปลี่ยนจากการเดินการเดินตามจังหวะตก (Beat) มาเดินตามจังหวะตัวโน้ต (Rhythm)

ทั้งนี้ในการเล่นเกมอาจใช้เพียงการเคลื่อนไหวหรือใช้อุปกรณ์อย่างอื่น เช่น ลูกบอล เชือก หรือ ผ้าสีต่าง ๆ มาช่วยในการทำกิจกรรมประกอบกับการเล่นเปียโนหรือเปิดเพลงที่สอดคล้องกับเนื้อหาดนตรีที่ต้องการสอน เช่น เรื่องอัตราจังหวะ ความดังเบา การเน้นจังหวะ หรือ จังหวะหยุด

ตอนที่ 3 ความสามารถทางสังคม (Social Competence)

3.1 ความหมายของความสามารถทางสังคมและทักษะสังคม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยผู้วิจัยพบว่า แม้ว่าความสามารถทางสังคมและทักษะสังคมจะเป็นการพัฒนาทางด้านสังคมเหมือนกันแต่ไม่ได้เป็นสิ่งเดียวกัน ผู้วิจัยจึงขออธิบายความหมายของความสามารถทางสังคมและสรุปให้เห็นถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างความหมายของความสามารถทางสังคมและทักษะสังคมตามลำดับ

3.1.1 ความหมายของความสามารถทางสังคม

ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของความสามารถทางสังคมมาจากเอกสารและงานวิจัยรวม 6 แหล่งข้อมูล และสรุปไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.8 ความหมายของความสามารถทางสังคม

(Dodge, Pettit, McClaskey, Brown, & Gottman, 1986; Krapp & Wilson, 2005; Odom & McConnell, 1985; Semrud - Clikeman, 2007; Taborsky & Oliveira, 2012; "What is Social Competence?," n.d.)

แหล่งข้อมูล	ความหมายของความสามารถทางสังคม
Odom and McConnell (1985, p. 9)	ความสามารถทางสังคม คือ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเด็กด้วยกันเองหรือระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่
Dodge et al. (1986)	ความหมายของความสามารถทางสังคมอาจมีความแตกต่างแต่ก็มีความสัมพันธ์กัน โดยอาจมีความเกี่ยวข้องในเรื่องของปัญหาสังคม การแสดงพฤติกรรม การถูกตัดสินโดยบุคคลอื่น ความเสี่ยงทางจิตวิทยา
Krapp and Wilson (2005, p. 1691)	ความสามารถทางสังคม คือ ความสามารถที่บุคคลควรมี ประกอบด้วย ทักษะสังคม ทักษะทางอารมณ์ ทักษะทางปัญญา และพฤติกรรมที่ทำให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างประสบความสำเร็จ
Semrud - Clikeman (2007)	ความสามารถทางสังคม คือ การนำความสามารถในการมองสถานการณ์ในมุมมองของผู้อื่นและประสบการณ์ที่ผ่านมา มาปรับใช้กับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังมีความยืดหยุ่นสามารถรับมือและตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งความสามารถทางสังคมเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในอนาคตและเป็นการสร้างให้เด็กรับรู้และพัฒนาพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสม
Taborsky and Oliveira (2012)	ความสามารถทางสังคม คือ ความสามารถของแต่ละบุคคลในการเลือกใช้พฤติกรรมอย่างเหมาะสมตามข้อมูลทางสังคมที่ได้รับ ทั้งนี้พฤติกรรมที่แสดงควรมีความยืดหยุ่น
Psychology Dictionary ("What is Social Competence?," n.d.)	ความสามารถทางสังคมเป็นทักษะสำคัญที่แต่ละบุคคลสามารถนำมาใช้เพื่อปฏิสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นทักษะที่สามารถนำมาช่วยในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

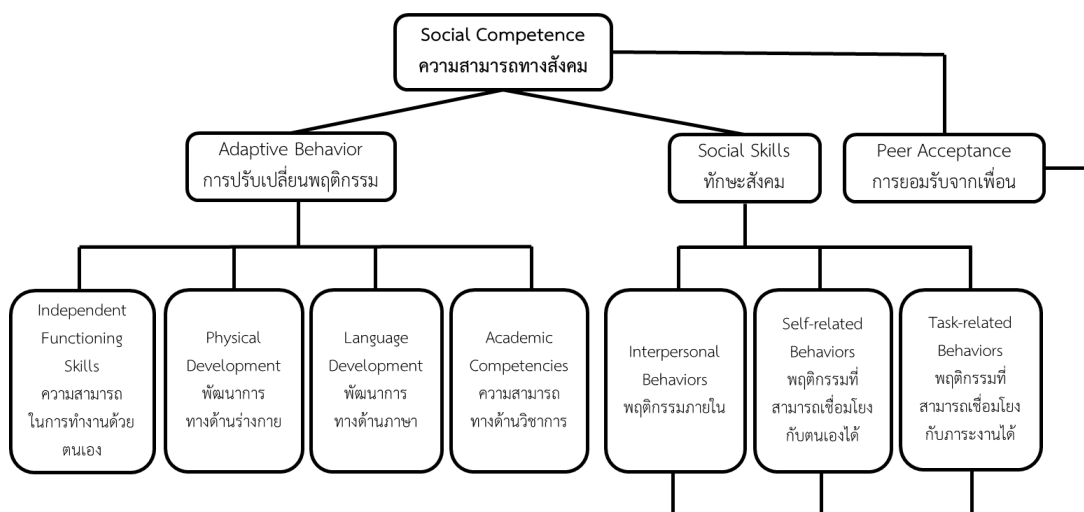
จากตารางสรุปได้ว่า ความสามารถทางสังคม เป็นทักษะที่สำคัญเพื่อให้แต่ละบุคคลสามารถปฏิสัมพันธ์ สื่อสาร แสดงพฤติกรรมที่ยืดหยุ่น โดยมองสถานการณ์ในมุมมองของผู้อื่นและนำประสบการณ์ที่ผ่านมา มาปรับใช้กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาได้

อย่างมีประสิทธิภาพ อันประกอบด้วย ทักษะสังคม ทักษะทางอารมณ์ ทักษะทางปัญญา รวมไปถึง การถูกตัดสินโดยบุคคลอื่นและความเสี่ยงทางจิตวิทยา ซึ่งมีล้วนแต่มีความเกี่ยวข้องกัน

ทั้งนี้แม้ว่าผู้วิจัยได้สรุปความหมายของความสามารถทางสังคมแต่หากจะกล่าวแล้วก็มีผู้ให้นิยามไว้มากมายซึ่งมีทั้งที่ตรงกันและขัดแย้งกัน (Dodge, 1985; Ladd, 2005) จึงอาจสรุปได้ว่าความสามารถทางสังคมไม่สามารถมองในมุมใดมุมหนึ่งหรือเพียงมิติเดียว แต่ต้องมองจากหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการมีปฏิสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น ความสามารถในการเข้าสังคม การช่วยเหลือผู้อื่น การคิดในแง่บวก เป็นต้น (O'Malley, 1977; Pavliga, 2008) นอกจากนี้จากงานวิจัยขององค์กร Robert Wood Johnson โดย เดมอน โจนส์และคณะ (Jones, Greenberg, & Crowley, 2015) ที่ทำการวิจัยตัวอย่างประชากรตั้งแต่อยู่ชั้นอนุบาลในปี ค.ศ. 1991 จนอายุประมาณ 25 ปี รวม 2 ทศวรรษ ยังพบว่าความสามารถทางสังคมส่งผลโดยตรงกับคุณภาพชีวิตของเด็ก หากเด็กมีความสามารถทางสังคมในระดับสูงก็มีโอกาสที่จะได้เรียนในระดับและมีโอกาสได้งานที่ดี ในทางตรงกันข้ามหากเด็กมีความสามารถทางสังคมในระดับน้อยอาจส่งผลให้มีปัญหาในการเรียน ปัญหาด้านยาเสพติด และปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา คำกล่าวนี้ยังกล่าวถึงในงานวิจัยของ วิลเลียม ฮัท และ คอร์ทนี เดอว์สัน (Huit & Dawson, 2011) ว่าความสามารถทางสังคมมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในโรงเรียน ในหน้าที่การงาน และยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมอีกด้วย

3.1.2 ความหมายของความสามารถทางสังคมและทักษะสังคม

มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความแตกต่างและความสัมพันธ์ของความหมายระหว่างความสามารถทางสังคมและทักษะสังคมไว้ (Hops, 1983; Krapp & Wilson, 2005; McFall, 1982; Vahedi, Farrokhi, & Farajian, 2012) โดยผู้วิจัยสรุปได้ว่าทักษะสังคมเป็นส่วนหนึ่งของความสามารถทางสังคม ทั้งนี้เพราะ *ทักษะสังคม* จะแสดงเพียงพื้นฐานหรือพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ *ความสามารถทางสังคม* จะมีความครอบคลุมไปถึงส่วนอื่นที่ไม่ได้เป็นทักษะสังคมด้วย เช่น ทักษะทางปัญญา ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางภาษา ทำให้ออกจากบุคคลนั้นจะสามารถแก้ไขหรือรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้แล้ว ยังสามารถคิดถึงผลของพฤติกรรมที่ตนแสดงกับผู้อื่นและคิดถึงความต้องการของบุคคลรอบข้าง อันเป็นการสร้างการยอมรับจากผู้อื่น ส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้อื่นหรือคนรอบข้างยังสามารถประเมินผลบุคคลนั้น ๆ ได้เมื่อทำงานหรืออยู่ร่วมกันมาระยะหนึ่ง ทั้งนี้เกรชแฮมและเรสชลี (Gresham (Gresham, 1986; Gresham & Reschly, 1987) ได้สรุปโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างทักษะสังคมและความสามารถทางสังคมไว้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 2.6 แผนภูมิความสามารถทางสังคมของเกรชแฮมและเรสชลี

(Gresham, 1986; Gresham & Reschly, 1987)

3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยที่สร้างเสริมการมีความสามารถทางสังคม)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่า ความสามารถทางสังคมเริ่มมาจากแนวคิดของ ธอร์นไดค์ (Thorndike, 1920) ที่แบ่งความฉลาดทางปัญญาของมนุษย์ออกเป็น 3 ส่วน ซึ่งความฉลาดทางปัญญาที่มีความสอดคล้องและเป็นที่มาของความสามารถทางสังคม คือ ความฉลาดทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Social Intelligence) ต่อมา โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983, 1995, 1999) ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาเป็นทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) และแบ่งออกเป็น 8 ด้านสำคัญ ซึ่งในปัจจุบันได้เพิ่มเป็น 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาษา (Linguistic) 2) ด้านตรรกะ (Logical - Mathematic) 3) ด้านดนตรี (Musical) 4) ทางด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial) 5) ด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily - Kinesthetic) 6) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal) 7) ด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal) 8) ด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist) และ 9) ด้านการคิดใคร่ครวญ (Existential) โดยส่วนของความฉลาดทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับสังคมประกอบด้วย 1) ด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) อันได้แก่ การตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ และสามารถกระตุ้นให้ตนเองสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ และ 2) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) อันได้แก่ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสาร โดยจะต้องคำนึงถึงความคิด ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่นเป็นสำคัญ และ

ทั้งนี้ยังมีทฤษฎีที่กล่าวถึงระดับ องค์ประกอบและการพัฒนาความสามารถทางสังคมของผู้เรียนตามลำดับขั้นต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถทางสังคมแบ่งได้เป็น 2 ส่วนสำคัญ คือ ความสามารถทางสังคมที่เกิดจากตัวบุคคลและจากสภาพแวดล้อม ซึ่งต้องพัฒนามาจากทักษะพื้นฐานในตัวบุคคลก่อนไม่ว่าจะเป็นทักษะทางด้านภาษา ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย หรือด้านทักษะพิสัย เมื่อมีพื้นฐานดังกล่าวก็สามารถสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ทั้งนี้พฤติกรรมที่แสดงออกขึ้นอยู่กับการเรียนรู้

และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลในการรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการเรียนรู้ในการเลือกวิถี หรือ กลยุทธ์ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลของพฤติกรรมและจิตใจของบุคคลอื่น อันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ อันดีระหว่างบุคคลและยังเป็นการพัฒนาตนเองในด้านจริยธรรม อย่างไรก็ตามการแสดงพฤติกรรม ยังคงขึ้นอยู่กับอายุและสภาพสังคมด้วย

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างทฤษฎีความสามารถทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสอดคล้อง กับงานวิจัยมาทั้งหมด 3 ทฤษฎีโดยแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้ 1) ระดับขั้นของความสามารถทางสังคม 2) องค์ประกอบของความสามารถทางสังคม และ 3) ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาความสามารถทาง สังคม

3.2.1 ระดับขั้นของความสามารถทางสังคม

ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีโมเดลความสามารถทางสังคม 3 ระดับ (Tri-component Model of Social Competence) ที่คิดค้นโดยคาเวล (Cavell, 1990) มาใช้ในการอธิบายระดับขั้นของความสามารถทาง สังคม เนื่องจากโมเดลนี้เป็นโมเดลหลายระดับ (Multi - Level Model) ที่บ่งบอกทักษะความสามารถ ทางสังคมที่นักเรียนจำเป็นต้องมี โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2.7 แผนภาพความสามารถทางสังคม 3 ระดับของคาเวล (Cavell, 1990)

ระดับที่ 1 ทักษะสังคม (Social Skills) เป็นระดับที่นักเรียนใช้ทักษะที่จำเป็นต้องใช้เพื่อ ตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะ

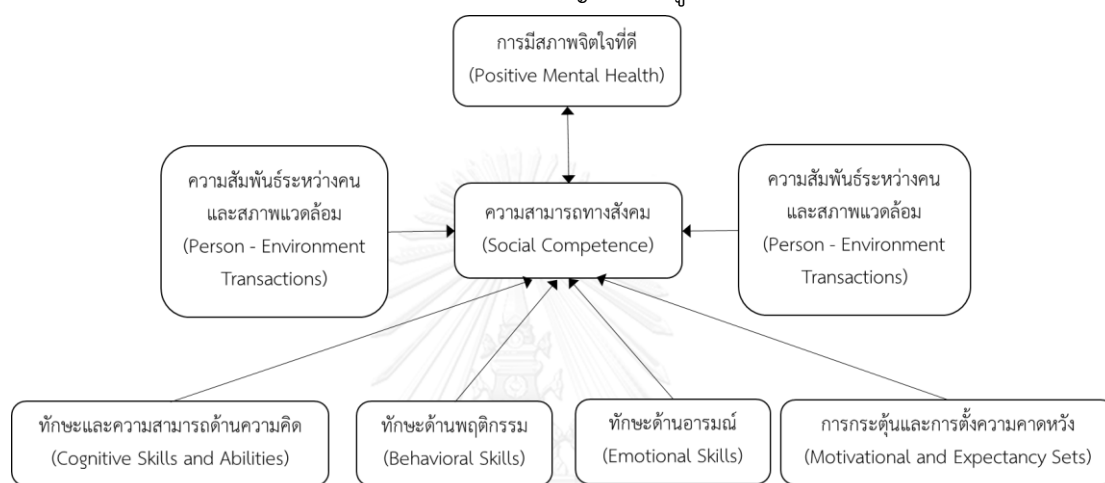
ระดับที่ 2 ศักยภาพทางสังคม (Social Performance) เป็นระดับที่นักเรียนสามารถ ตอบสนองต่อสถานการณ์หรืองานต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

ระดับที่ 3 การปรับเปลี่ยนตามสังคม (Social Adjustment) เป็นระดับที่เปรียบได้กับ การบรรลุเป้าหมาย คือ เป็นการพัฒนาความเหมาะสมที่มาจากทำให้คุณค่ากับสังคมนั้น ๆ คือ เป็น ระดับที่นักเรียนต้องสามารถทำได้ตามความคาดหวังของสังคม หากกล่าวแล้วจึงมีได้อยู่เป็นหนึ่งใน ระดับความสามารถทางสังคมเท่าใดนัก

ในงานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาและสังเกตความสามารถทางสังคมของผู้เรียนใน 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ทักษะสังคม และระดับที่ 2 ศักยภาพทางสังคม

3.2.2 องค์ประกอบของความสามารถทางสังคม

ในการสร้างให้เกิดความสามารถทางสังคมจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน ผู้วิจัยนำทฤษฎีโมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคม (The Quadripartite Model of Social Competence) ที่ออกแบบโดย ดูบอยส์และเฟลเนอร์ (DuBois & Felner, 1996) มาใช้ในการอธิบายเนื่องจากทฤษฎีนี้สร้างกรอบของความสามารถทางสังคมและองค์ประกอบของความสามารถทางสังคมอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ด้านสำคัญ คือ ด้านตัวบุคคล (Individual) และด้านสภาพแวดล้อม (Environment) อีกทั้งยังประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 2.8 แผนภูมิโมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคมของดูบอยส์และเฟลเนอร์

(DuBois & Felner, 1996)

1) ทักษะและความสามารถด้านความคิด (Cognitive Skills and Abilities) เป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียน มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงกฎของการอยู่ร่วมกันในสังคม ทั้งนี้ยังหมายรวมถึงการมีทักษะในการตัดสินใจ การแสดงออกและคำนึงถึงผลที่ตามมา

2) ทักษะด้านพฤติกรรม (Behavioral Skills) คือ ความรู้ในการแสดงพฤติกรรมและการตอบสนองภายในสังคมนั้น ๆ เช่น การต่อรอง ทักษะในการสื่อสาร

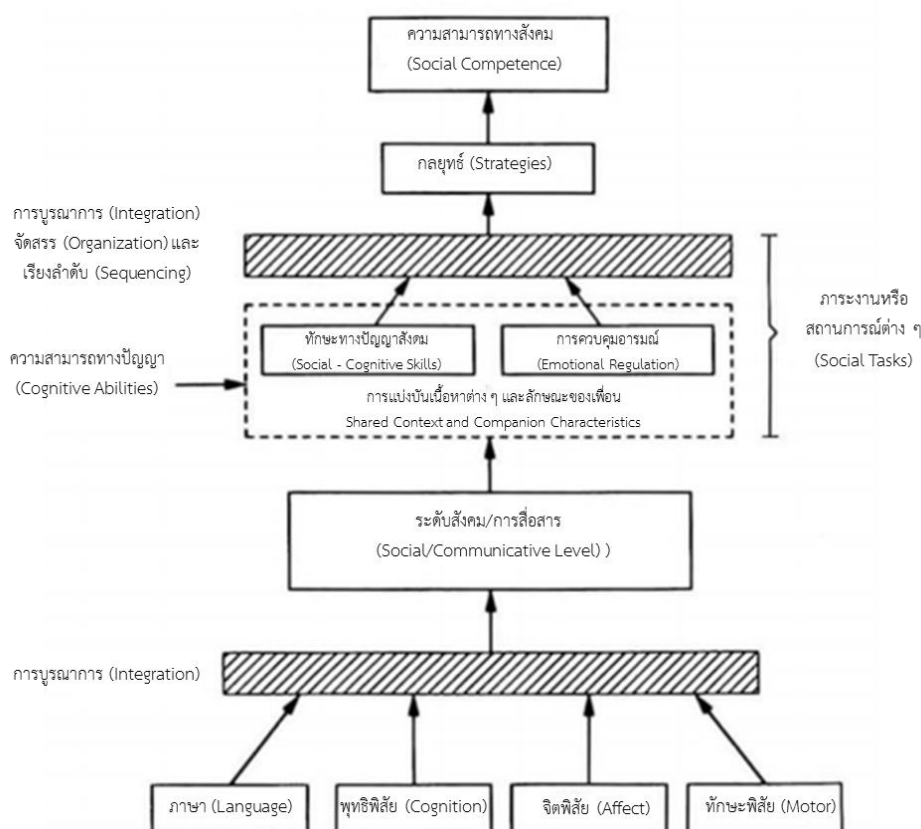
3) ทักษะด้านอารมณ์ (Emotional Skills) คือ ทักษะที่เกี่ยวกับทางด้านจิตใจในการส่งเสริมความสามารถทางสังคมและสร้างความสัมพันธ์

4) การกระตุ้นและการตั้งความคาดหวัง (Motivational and Expectancy Sets) คือ การสร้างคุณค่าในตนเอง การพัฒนาทางด้านจริยธรรมให้สามารถควบคุมตนเองได้

จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่า โมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคมทำให้ทราบองค์ประกอบและทักษะจำเป็นที่สามารถนำมาพัฒนาความสามารถทางสังคมของผู้เรียนระหว่างการจัดกิจกรรมในงานวิจัยได้

3.2.3 ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาความสามารถทางสังคม

ในการสร้างให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางสังคมจำเป็นต้องมีขั้นตอนและวิธีการพัฒนาอย่างเป็นลำดับ ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีโมเดลลำดับขั้นความสามารถทางสังคม (Hierarchical Model) ที่คิดค้นโดย กูลอว์นิก (Guralnick, 1992) มาใช้ในการอธิบายเนื่องจากทฤษฎีนี้แสดงให้เห็นถึงลำดับขั้นในการพัฒนาความสามารถทางสังคมของผู้เรียน โดยกล่าวว่าการปฏิบัติหน้าที่ในระดับสูงจะดีได้ขึ้นอยู่กับกับการปฏิบัติหน้าที่ในระดับที่ต่ำกว่า สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับสำคัญดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 2.9 แผนภูมิลำดับขั้นความสามารถทางสังคมของกูลอว์นิก (Guralnick, 1992)

1) ระดับสังคม/การสื่อสาร (Social/Communicative Level) เป็นระดับที่มีความสำคัญอย่างมากสำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยทักษะสังคม/การสื่อสารพัฒนามาจากทักษะพื้นฐาน (Foundation Skills) ที่สำคัญทั้งทางด้านภาษา (Language) พุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Motor)

2) ระดับของการบูรณาการทักษะสังคม/การสื่อสารในบริบทของภาระงานต่าง ๆ (Transformation) เป็นระดับที่มีความเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ (Integration) จัดสรร (Organization) และเรียงลำดับ (Sequencing) ทักษะสังคม/การสื่อสารเพื่อสร้างกลยุทธ์ในการนำมาใช้ในภาระงานหรือสถานการณ์ต่าง ๆ (Social tasks) อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ทักษะสังคม/การสื่อสารยังนำไปสู่การแบ่งปันเนื้อหาต่าง ๆ กับเพื่อนที่อยู่ร่วมกัน (Shared Context/Companion) โดยการแบ่งปันเนื้อหาต่าง ๆ นี้ผู้เรียนต้องมีความคุ้นเคยกับกลุ่มเพื่อนในระดับหนึ่งจึงจะสามารถเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางสังคมของเด็กหรือผู้เรียน

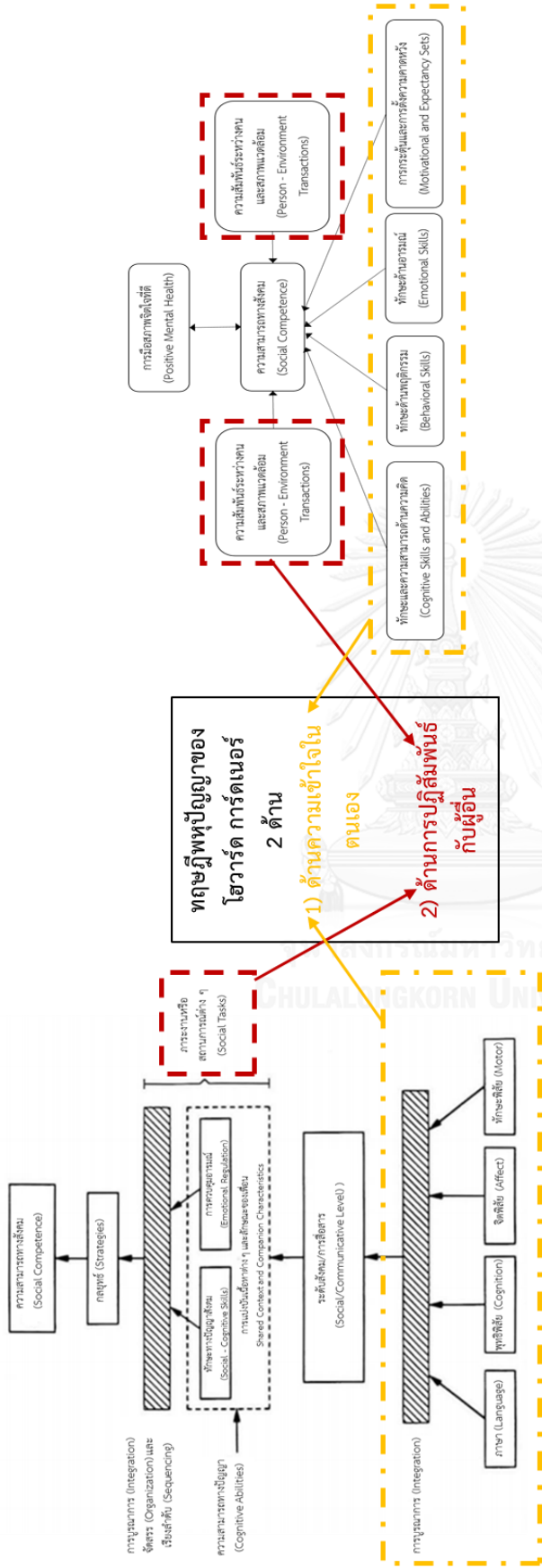
ดังนั้นหากต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางสังคม จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนก่อน แล้วจึงจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้นำทักษะพื้นฐานนั้น ๆ มาจัดสรรบูรณาการและนำมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมในงานวิจัย

หากสรุปความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีพหุปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ด้านความฉลาดทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับสังคมทั้ง 2 ด้าน คือ 1) ด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และ 2) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) กับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางสังคม เห็นได้ວ່ามีความสัมพันธ์กันดังนี้

ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของความสามารถทางสังคม จากโมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคมของดูบอสและเฟลเนอร์ พบว่านักเรียนจะเกิดความสามารถทางสังคมได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนทักษะและความสามารถด้านความคิด (Cognitive Skills and Abilities) ทักษะด้านพฤติกรรม (Behavioral Skills) ทักษะด้านอารมณ์ (Emotional Skills) และการกระตุ้นและการตั้งความคาดหวัง (Motivational and Expectancy sets) ซึ่งเป็นการฝึกฝนทักษะภายในตัวบุคคลจึงมีความสอดคล้องกับความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมซึ่งมีความสอดคล้องกับความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ทฤษฎีเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการพัฒนาความสามารถทางสังคม จากทฤษฎีโมเดลลำดับขั้นความสามารถทางสังคมของกูลอร์นิกพบว่าการศึกษาที่ผู้เรียนจะเกิดความสามารถทางสังคมจำเป็นต้องอาศัยทักษะพื้นฐาน (Foundation Skills) ที่สำคัญทั้งทางด้านภาษา (Language) พุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Motor) ในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น อันเป็นการฝึกฝนทักษะภายในตัวบุคคลจึงมีความสอดคล้องกับความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง เมื่อมีพื้นฐานที่ดีแล้วสามารถไปสู่ระดับของการบูรณาการทักษะสังคมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ซึ่งมีความสอดคล้องกับความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ทฤษฎีโมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคมของดูบอสส์และเฟลเนออร์

ภาพที่ 2.10 สรุปความสัมพันธ์ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระหว่างทฤษฎีพหุปัญญาของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ด้านความเข้าใจในตนเองและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นกับทฤษฎีลำดับขั้นความสามารถทางสังคมของดูบอสส์และเฟลเนออร์

ทฤษฎีโมเดล 4 ส่วนของความสามารถทางสังคมของดูบอสส์และเฟลเนออร์

3.3 ความสามารถทางสังคมผ่านการจัดกิจกรรมละครเพลง

กิจกรรมละครเพลงเป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมร่วมกันบ่อยครั้ง ดังนั้นการเสริมสร้างความสามารถทางสังคมผ่านการจัดกิจกรรมละครเพลงจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา จากการค้นคว้าเอกสารงานวิจัยพบว่าการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของจัดกิจกรรมละครเพลงทำให้นักเรียนได้สร้างมิตรภาพอันดีระหว่างเพื่อนและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครู โรงเรียน และชุมชน อีกทั้งยังทำให้รู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและรู้สึกถึงความเป็นครอบครัว การจัดละครเพลงยังฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้เรียนรู้ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและการเคารพต่อหน้าที่ของแต่ละบุคคล รวมถึงยินดีกับความสำเร็จของผู้อื่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้นอกจากจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ละครเพลงประสบความสำเร็จแล้วยังทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และซึมซับความสามารถทางสังคมด้วย (Boyes, 2003; Fields, 1970; Timmons, 2004; Watkins, 2005) ดังที่มีงานวิจัยกล่าวว่า ละครเพลงเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Ogden, 2008) ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านทักษะการเข้าสังคมของผู้เรียน (Pérez - Aldeguer, 2013)

ในการจัดกิจกรรมละครเพลงมีด้วยกันหลายขั้นตอน องค์ประกอบของความสามารถทางสังคมที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จึงมีความแตกต่างกันไปในแต่ละขั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดละครเพลงสำหรับเด็กมาวิเคราะห์และสรุปองค์ประกอบของความสามารถทางสังคมตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมละครเพลงไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.9 ความสามารถทางสังคมในขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลง (ภาคผนวก ข2)

(อمانةต จันทรวิโรจน์, 2559; Bepflug, 2009; McRorie, 1996; Roberts, 2007; Ross & Durgin, 1998)

ขั้นตอนจัดกิจกรรมละครเพลง	หนังสือ	งานวิจัย			การสัมภาษณ์	สรุปความสามารถทางสังคม
	Junior Broadway (Ross & Durgin, 1998)	Bepflug (2009)	Roberts (2007)	(McRorie, 1996)	อمانةต จันทรวิโรจน์ (2559)	
การเขียนละครเพลง (Write a musical)				<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การร่วมกันคิด การสื่อสาร การทำงานเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การร่วมกันคิด การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> การสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การทำงานเป็นกลุ่ม การร่วมกันแสดงความคิดเห็น
การคัดเลือกนักแสดง (Audition and Casting)	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้กับความผิดหวัง เรียนรู้ว่าหน้าที่อื่นมีความสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนที่ได้รับบทมีความมั่นใจ รู้สึกถึงความรับผิดชอบต่องานของตน 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้ในการยอมรับกับความผิดหวัง เรียนรู้คุณค่าของทุกบทบาทละคร 		<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การอินทิเกรตกับผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> รู้คุณค่าในตนเอง ภาคภูมิใจในงานที่ทำ ความรับผิดชอบ เคารพผู้อื่น
การซ้อม (Rehearsals)	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การทำงานเป็นทีม เรียนรู้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียนรู้ว่าทุกคนมีความสำคัญ รู้ถึงคุณค่าของการมาซ้อม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การร่วมกันแสดงความคิดเห็น เรียนรู้การทำงานและแสดงร่วมกัน เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียนรู้ความรับผิดชอบ รู้ถึงคุณค่าของการมาซ้อม 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม เรียนรู้การแสดงความคิดเห็น เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น บรรลุขีดความสามารถของตัวเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การทำงานเป็นทีม รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีม การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร เรียนรู้ว่าทุกหน้าที่มีความสำคัญ (เคารพผู้อื่น) 	<ul style="list-style-type: none"> การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ความเป็นส่วนหนึ่งของทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความรับผิดชอบ เคารพความคิดเห็นผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร บรรลุขีดความสามารถของตนเอง รู้คุณค่าของการมาซ้อม
เบื้องหลัง (Backstage considerations)	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การเป็นส่วนหนึ่งของทีม ภาคภูมิใจในงานที่ทำ เรียนรู้การทำงานร่วมกัน 		<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น 			<ul style="list-style-type: none"> การเป็นส่วนหนึ่งของทีม ภาคภูมิใจในงานที่ทำ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น
การแสดง Performance	<ul style="list-style-type: none"> ความรับผิดชอบ บรรลุขีดความสามารถของตนเอง รู้สึกภาคภูมิใจ 		<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำงานร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ความรับผิดชอบ บรรลุขีดความสามารถของตนเอง ภาคภูมิใจในตนเอง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

จากตารางเห็นได้ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาความสามารถทางสังคมในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมละครเพลง โดยอาจเปลี่ยนแปลงไปตามการจัดกิจกรรมของครูผู้สอน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ทางสังคมของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Gardner, 1983, 1995, 1999) 2 ด้าน คือ 1) ความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) ที่สามารถเห็นได้ภายนอก และ 2) ความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) ที่อยู่ภายในตัวผู้เรียน มาช่วยในการวิเคราะห์และจัดข้อมูลความสามารถทางสังคมไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.10 วิเคราะห์ความสามารถทางสังคมที่เกิดจากกิจกรรมละครเพลง

ขั้นตอนจัด กิจกรรม ละครเพลง	ความสามารถทางสังคม							
	ความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง				ความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น			
	บรรลุขีดความสามารถของ ตนเอง	ความรับผิดชอบและรู้คุณค่า ของการมาซ้อม	การมีจิตอาสาช่วยเหลือ ผู้อื่น	ภาคภูมิใจในงานที่ทำ	การทำงานร่วมกับผู้อื่นและ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	การร่วมกันแสดงความคิด เห็น	เป็นส่วนหนึ่งของทีมและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	เข้าใจและเคารพความคิด เห็นผู้อื่น
การเขียน ละครเพลง					√	√		
การออกฉิ่ง		√		√				
การซ้อม*	√	√	√		√	√	√	√
เบื้องหลัง			√	√	√		√	
การแสดง	√	√		√	√			√

* หมายเหตุ ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ขั้นตอนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม คือ ขั้นตอนของการซ้อม จากตารางพบว่าขั้นตอนที่สามารถพัฒนาความสามารถทางสังคมได้มากที่สุดคือ ขั้นตอนของการซ้อมเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกช่วงเวลาของการซ้อมมาใช้ในการจัดกิจกรรม โดยเปลี่ยนการซ้อมต้นแบบปกติเป็นการนำการสอนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์มาใช้ อีกทั้งยังคำนึงถึงการจัดกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมความสามารถทางสังคมให้ผู้เรียน คือ ในส่วนของความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกหรือทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน เช่น ให้แสดงบทบาทหรือตัวละครของตนเองต่อหน้าเพื่อน ๆ อันเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกความกล้าแสดงออกและบรรลุขีดความสามารถของตนเอง โดยหากผู้สอนและเพื่อนสนับสนุนผู้เรียนก็เกิดความภาคภูมิใจมากขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาได้ด้วยการให้ผู้เรียนช่วยทำกิจกรรมหรือให้ช่วยเหลือเพื่อนด้วยตนเอง นอกจากนี้อีกสิ่งสำคัญหนึ่งในการซ้อมคือ ผู้สอนควรแสดงให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการมาซ้อม การมีความรับผิดชอบต่อ การซ้อมบท การแสดง การเคลื่อนไหว และที่สำคัญคือมีความรับผิดชอบต่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ทั้งนี้ในส่วนของความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย โดยเน้นให้ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เช่น ออกแบบการเคลื่อนไหวหรือแต่งรูปแบบจังหวะสั้น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น อีกทั้งหากเกิดปัญหาผู้เรียนก็ได้เรียนรู้ที่จะสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาได้

ตอนที่ 4 กรอบแนวคิดงานวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี แนวคิดและหลักการต่าง ๆ มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะ การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญได้แก่ 1) ละครเพลงสำหรับเด็ก 2) การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดัลโครซ : ยูริธึมมิคส์ และ 3) ความสามารถทางสังคม

4.1 ละครเพลงสำหรับเด็ก ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาในส่วนของ

1) **ประเภทละครเพลงสำหรับเด็ก** (Cohen & Rosenhaus, 2006; Fox, 2001) ผู้วิจัยได้นำประเภทละครเพลงในส่วนของเด็กเล็ก หรือ “Mini Musicals” มาใช้ในการจัดละครเพลง คือ เป็นละครเพลงที่มีองค์เดียวและมีความยาว ประมาณ 25 - 30 นาที เนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎี มีการใช้ภาษาและบทเพลงที่ง่าย โดยให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม

2) **องค์ประกอบของละครเพลงสำหรับเด็ก** (นทีลี เรยส, 2559) ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครเพลงสำหรับเด็กมาใช้ในเขียนละครเพลงสำหรับการวิจัย โดยเขียนบทละครและบทเพลงที่ไม่ยากและยาวจนเกินไป บทพูดเข้าใจได้ง่าย และมีเนื้อเรื่องให้แง่คิดกับผู้เรียนและผู้ชม

3) **ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก** (อมานัต จันทรวโรจน์, 2559; Bspflug, 2009; Novelly & Firth, 2004; Roberts, 2007; Ross & Durgin, 1998) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการแสดง (Pre - production) ขั้นตอนจัดการแสดง (Production) และขั้นหลังการแสดง (Post - production) ซึ่งส่วนที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรม คือ ขั้นตอนเตรียมการแสดง โดยเฉพาะในส่วนของ การซ้อม โดยนำการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์มาประยุกต์ใช้สอนดนตรีและประกอบการแสดงและการร้อง

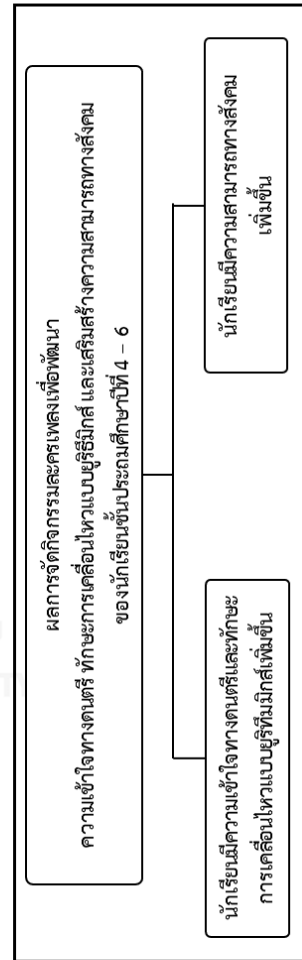
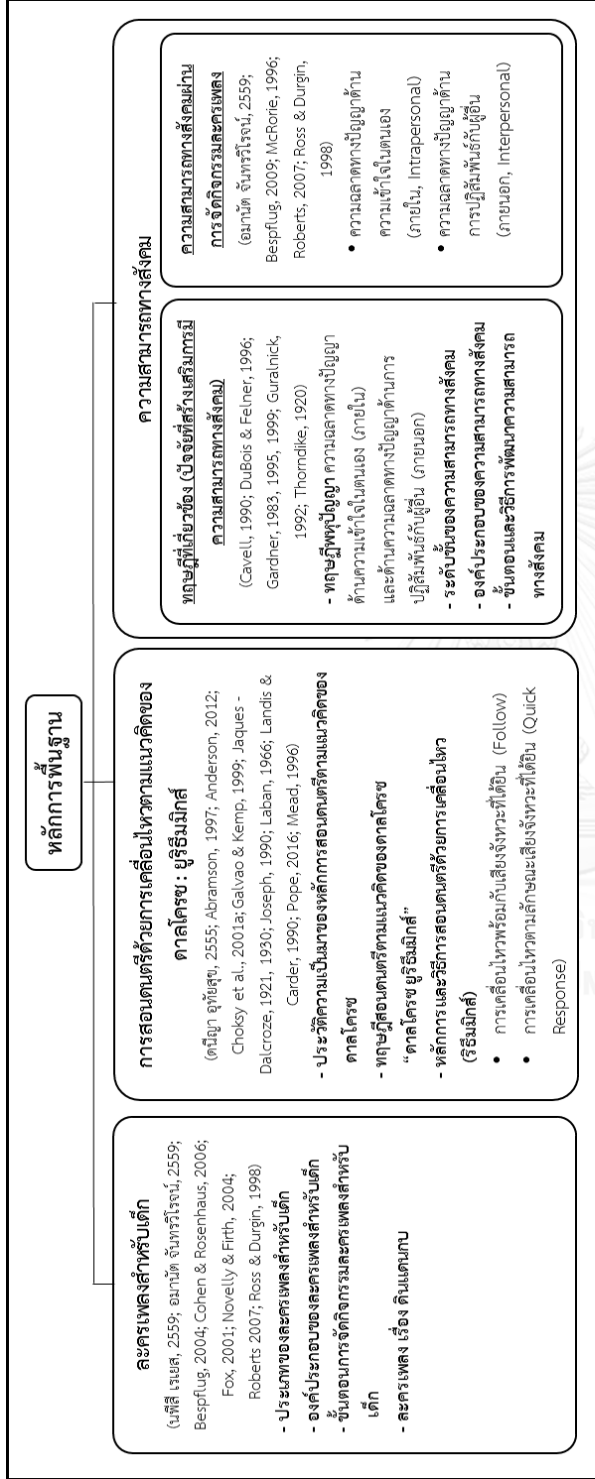
4.2 **การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดัลโครซ : ยูริธึมมิคส์** (ดนิญา อุทัยสุข, 2555; Abramson, 1997; Anderson, 2012; Choksy et al., 2001a; Galvao & Kemp, 1999; Jaques - Dalcroze, 1921, 1930; Joseph, 1990; Laban, 1966; Landis & Carder, 1990; Pope, 2016; Mead, 1996) ผู้วิจัยเลือกวิธีการสอนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวของดัลโครซ โดยศึกษาประวัติ ทฤษฎี และนำหลักการสอนแบบยูริธึมมิคส์มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมละครเพลง ทั้งนี้สามารถแบ่งประเภทของการเคลื่อนไหวได้เป็น 1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement) ซึ่งนำมาใช้ในการวอร์มร่างกายให้กับผู้เรียนเพื่อฝึกการใช้พื้นที่รอบตัวหรือสอนการตบจังหวะแบบอยู่กับที่เพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรีก่อนเคลื่อนไหวไปยังพื้นที่รอบ ๆ 2) การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement) ได้แก่ การเคลื่อนไหวอย่างอิสระไปตามอารมณ์ของบทเพลงและการเคลื่อนไหวอย่างมีการควบคุม ตามจังหวะตบหรืออัตราจังหวะที่ได้ยิน โดยส่วนที่นำมาใช้ในงานวิจัย คือ เกมดนตรี ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Follow) และการเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Quick Response)

4.3 ความสามารถทางสังคม ผู้วิจัยศึกษาในส่วนของ

1) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยที่สร้างเสริมการมีความสามารถทางสังคม) (Cavell, 1990; DuBois & Felner, 1996; Gardner, 1983, 1995, 1999; Guralnick, 1992; Thorndike, 1920) ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีพหุปัญญา กับความสามารถทางสังคม โดยศึกษาทฤษฎีพหุปัญญาทางสังคม 2 ด้านของโฮเวิร์ด การ์เนอร์ คือ ความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) และความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) เพื่อนำมาใช้ในการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมทั้งภายในและภายนอกของผู้เรียน อีกทั้งยังศึกษาทฤษฎีความสามารถทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับ 1) ระดับขั้นของความสามารถทางสังคม เพื่อศึกษาระดับความสามารถทางสังคมของผู้เรียน 2) องค์ประกอบของความสามารถทางสังคม เพื่อศึกษาทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาความสามารถทางสังคมของผู้เรียน และ 3) ขั้นตอนและวิธีการพัฒนาความสามารถทางสังคม เพื่อศึกษาลำดับขั้นในการพัฒนาความสามารถทางสังคมของผู้เรียน

2) ความสามารถทางสังคมผ่านการจัดกิจกรรมละครเพลง (อมานต์ จันทร์วิโรจน์, 2559; Bepflug, 2009; McRorie, 1996; Roberts, 2007; Ross & Durgin, 1998) ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถทางสังคมที่เกิดในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมละครเพลง โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาทางสังคม 2 ด้านของโฮเวิร์ด การ์เนอร์ คือ ความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) และความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) ในการจำแนกประเภทเพื่อนำมาใช้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของผู้เรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม

จากหลักการและทฤษฎีที่กล่าวมาผู้วิจัยนำมาใช้ในออกแบบเนื้อหาและจัดกิจกรรมละครเพลง เพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โดยสามารถวัดและประเมินผลของกิจกรรมได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) วัดผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจทางดนตรีและประเมินทักษะดนตรีของผู้เรียน และ 2) ประเมินผลพฤติกรรมและความสัมพันธ์ด้านความสามารถทางสังคมของผู้เรียน ซึ่งสามารถแสดงเป็นแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

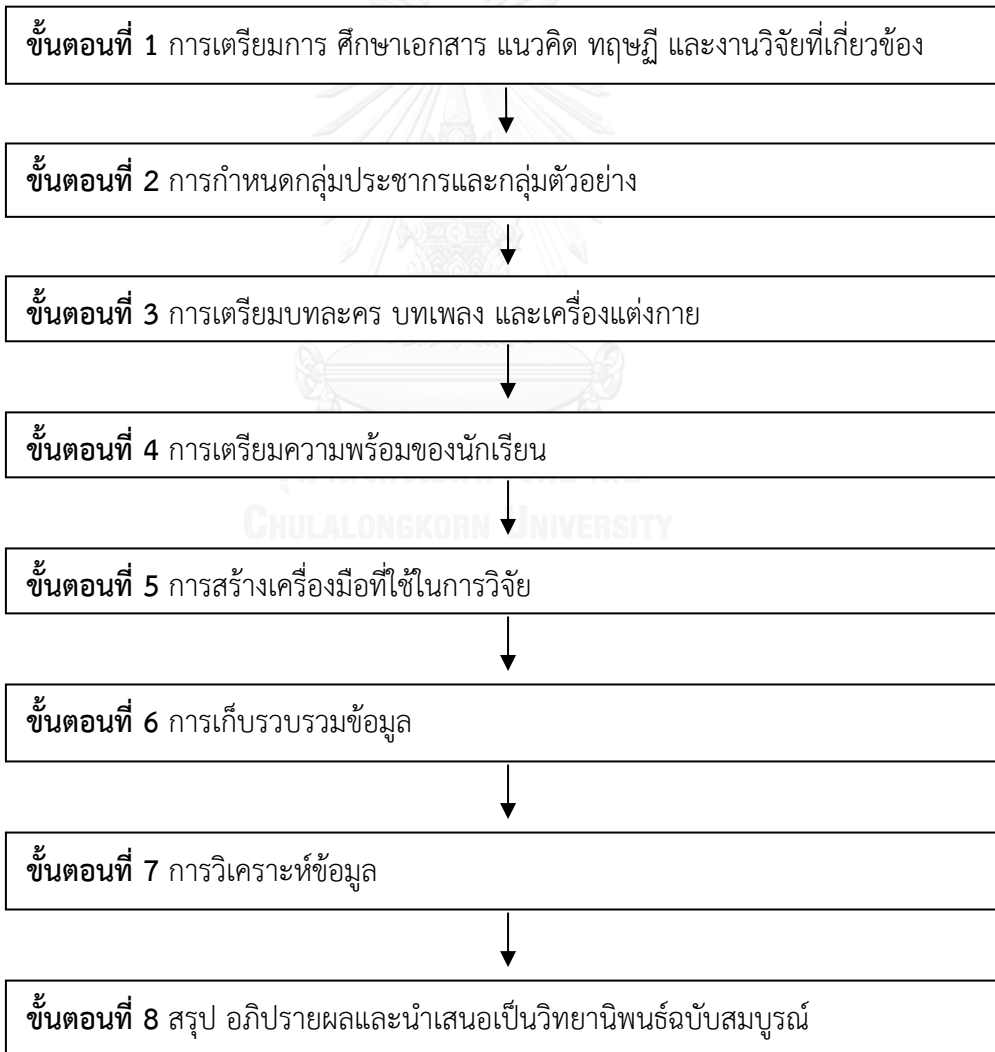

ภาพที่ 2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6” ใช้ระเบียบวิจัยทดลองเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบและสรุปผล โดยข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงบรรยายในการอธิบายค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลและใช้สถิติเชิงอ้างอิงในการอธิบายความสัมพันธ์ด้านผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมของผู้เรียน ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้รูปแบบการบรรยายข้อมูล

โดยสามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินงานออกเป็น 8 ขั้นตอนดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยรวบรวม เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1.1 ละครเพลงสำหรับเด็ก

- 1.1.1 ประเภทของละครเพลงสำหรับเด็ก
- 1.1.2 องค์ประกอบของละครเพลง
- 1.1.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก
- 1.1.4 ละครเพลง เรื่อง ดินแดนกบ

1.2 การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดัลโครซ : ยูริธึมมิกส์

- 1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหลักการสอนดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซ
- 1.2.2 ทฤษฎีสอนดนตรีตามแนวคิดของดัลโครซ “ดัลโครซ ยูริธึมมิกส์”
- 1.2.3 หลักการและวิธีการสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์

1.3 ความสามารถทางสังคมที่ได้จากการจัดกิจกรรมละครเพลง

- 1.3.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (ปัจจัยที่สร้างเสริมการมีความสามารถทางสังคม)
- 1.3.2 ความสามารถทางสังคมผ่านการจัดกิจกรรมละครเพลง

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนอุดมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559
- 2.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โรงเรียนอุดมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่อยู่กิจกรรมขับร้องประสานเสียงในช่วง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำนวน 22 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	11	50.00
หญิง	11	50.00
รวม	22	100.00

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น		
ประถมศึกษาปีที่ 4	5	22.73
ประถมศึกษาปีที่ 5	7	31.82
ประถมศึกษาปีที่ 6	10	45.45
รวม	22	100.00

จากตารางสรุปได้ว่ามีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 22 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และนักเรียนหญิง 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45

ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมบทละคร บทเพลง และเครื่องแต่งกาย

ในส่วนของการเตรียมบทละคร บทเพลง และเครื่องแต่งกาย เรื่อง ดินแดนกบ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 หัวข้อดังนี้ 1) บทละครเพลง 2) บทเพลง และ 3) เครื่องแต่งกาย

3.1 บทละครเพลง (ภาคผนวก ค)

การเตรียม : เตรียมบทละครเพลงให้นักเรียนได้ลองอ่านและแสดง

ข้อค้นพบ : พบว่าจำเป็นต้องเพิ่มเติมและแก้ไขบทของละครเพลงเล็กน้อย โดยนักเรียนได้ช่วยต่อเติมบทบางส่วนของตนเองให้รู้สึกอ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยยังได้มีการเพิ่มเติมหรือตัดบทพูดบางส่วนเพื่อให้บทมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2 บทเพลง (ภาคผนวก ค)

บทเพลงที่นำมาใช้ในละครมีทั้งหมด 4 บทเพลง คือ เพลงดินแดนกบ และ เพลงทหารกบที่แบ่งได้เป็น 3 เพลงย่อย คือ เพลงทหารกบ (กระโดด) เพลงทหารกบ (ว้าย) และ เพลงทหารกบ (บิน) โดยในการแต่งทำนองและเนื้อร้องมีการแต่งตามเกณฑ์ที่เหมาะสมในการร้องเพลงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 (ภาคผนวก ข1) และทุกบทเพลงเป็นบทเพลงที่นักเรียนร้องร่วมกันไม่มีการร้องเดี่ยว (No Solo) มีรายละเอียดดังนี้

1) เพลงดินแดนกบ

เพลงดินแดนกบ

หนอง - น้ำ ชันใหญ่ โด โอ - นาร มี ดอกบัวบาน ล่องลอยบนผิวน้ำ

อุ - ตม - สม - บุรณ์ มา ขาว นาน หัว หนวด ขาม มี สี - วิด สด - ไส

หนอง - น้ำ ชันใหญ่ โด โอ - นาร พระ - อา - ทิพย์ สาด - แสง ทอง ล่อง

แสง โชค - ดี ที่ ได้ เกิด ขึ้น แห่ง นี้ เรา ทั้ง มอง ชม - เ็น สิบ - ไป

การเตรียม :

1. แต่งบทเพลงในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ในลักษณะของเพลงวอลซ์ เพื่อสื่อถึงการเต้นรำ
2. ใช้คีย์ เอฟ เมเจอร์ (F Major) ในการประพันธ์
3. เนื้อหาเป็นการเกริ่นถึงบรรยากาศของดินแดนกบที่เหล่ากบอาศัยอยู่โดยจะนำกลับมาร้องอีกครั้งเมื่อกบได้เดินทางไปถึงดินแดนใหม่

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 1 (Pilot Study 1) :

พบว่าจำเป็นต้องลดคีย์ของเพลงมาเป็นคีย์ อีแฟล็ต เมเจอร์ (Eb Major) เพราะนักเรียนร้องเสียงสูงได้ง่ายขึ้น

2) เพลงทหารกบ

เพลงทหารกบใช้อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ อยู่ในคีย์ ซี เมเจอร์ (C Major) มีเนื้อหาเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อพระราชาและแนะนำถึงความสามารถของกบแต่ละเหล่า แบ่งได้เป็น 3 บทเพลงย่อย คือ เพลงทหารกบ (กระโดด) เพลงทหารกบ (ว่าย) และ เพลงทหารกบ (บิน) รูปแบบของทั้ง 3 เพลงเริ่มจากท่อนนำ (Introduction) ตามด้วยท่อนที่เป็นรูปแบบ aba โดยท่อน a ของทั้ง 3 เพลงจะมีทำนองคล้ายกันแต่มีจังหวะที่แตกต่างกัน ส่วนท่อน b เป็นโน้ตเพลงในส่วนของการเล่นเปียโนประกอบของครู

2.1) ท่อนนำ (Introduction)

เพลงทหารกบ (Introduction)

พวก เรา เหล่า ทหาร ขาว กบ อ้น อ้น พวก เรา จะ ดี - ดี คือ องค์ - รา - ชา พวก

เรา ไม่ หั่น - ทิว ศี - ลู ที่ โด เพราะ ขำ คือ เหล่า ทหาร ขาว กบ อ้น อ้น

การเตรียม : ทำนองของท่อนนำเป็นโน้ตเรียงมากที่สุด ตามด้วยโน้ตกระโดด และโน้ตซ้ำ โดยมีการเน้นจังหวะที่ 1 อย่างชัดเจนเพราะเป็นการนำเข้าจังหวะ (pickup beat) มาจากจังหวะที่ 4 อีกทั้งยังเน้นจังหวะ 3 ให้เหมือนกำลังเดินสวนสนาม

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 1 (Pilot Study 1) :

บทเพลงมีความเหมาะสมกับความพร้อมของนักเรียน

2.2) เพลงทหารบก (กระโดด)

Musical score for 'เพลงทหารบก (กระโดด)'. The score is in 4/4 time and features a melody with lyrics. Chords are indicated above the staff. Red boxes highlight specific rhythmic patterns: a quarter note followed by an eighth note, and a quarter note followed by an eighth note. The lyrics are: หน้า โดด หวัง พวก เรา กระ โดด พร้อม กัน กระ โดด กระ โดด กระ โดด ขึ้น ไป บน ลีลา โดด โดด กระ โดด กระ โดด กระ โดด ขึ้น ไป สุด แรง

การเตรียม :

ท่อน a จะเน้นคำว่าโดด เป็นตัวดำ และคำว่า กระ เป็นการนำเข้าจังหวะ (pickup beat) โดยมีการใช้ตัวหยุดเพื่อทำให้ทำนองมีลักษณะขาดออกจากกัน อีกทั้งยังใช้

โน้ต เพื่อแสดงถึงการกระโดดของกบ

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 1 (Pilot Study 1) :

บทเพลงมีความเหมาะสมกับความพร้อมของนักเรียน

2.2) เพลงทหารบก (ว้าย)

Musical score for 'เพลงทหารบก (ว้าย)'. The score is in 4/4 time and features a melody with lyrics. Chords are indicated above the staff. Red boxes highlight specific rhythmic patterns: a quarter note followed by an eighth note, and a quarter note followed by an eighth note. The lyrics are: ว้าย... ว้าย... ว้าย... สง ไป โย นั้... ว้าย... ช้าย... ว้าย... ขาว เรา มา ว้าย...พร้อม กัน... ว้าย... ว้าย... คำ... นั้... ว้าย... เจ้า... ไป... สุด... แรง

การเตรียม :

ท่อน a จะเน้นคำว่า ว้าย เป็นตัวขาว แต่ทั้งนี้คำว่า ว้าย เป็นคำเอื้อนจึงมีลักษณะเป็นโน้ตสองตัวเชื่อมต่อกัน ทำนองของเพลงไม่ค่อยมีตัวหยุดและใช้โน้ต

แทน เพื่อให้อู้สึกถึงการว้ายที่เชื่อมโยงกันมากกว่าการกระโดด

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 1 (Pilot Study 1) :

บทเพลงมีความเหมาะสมกับความพร้อมของนักเรียน

2.3) เพลงทหารบก (บิน)

Musical score for 'เพลงทหารบก (บิน)'. The score is in 4/4 time and features a melody with lyrics. Chords are indicated above the staff. Red boxes highlight specific rhythmic patterns: a quarter note followed by an eighth note, and a quarter note followed by an eighth note. The lyrics are: บิน... บิน... บิน... ขึ้น... ไป... บน... พ้า... บิน... ข้าย... บิน... ขาว... เรา... มา... บิน... ค้อย... กัน... บิน... บิน... บิน... ขึ้น... พ้า... บิน... ขึ้น... ไป... สุด... แรง

การเตรียม :

ท่อน a จะเน้นคำว่าบิน เป็นตัวกลม บิน และทำนองเพลงมีการเพิ่มความยาวมากขึ้นเป็น 2 เท่า (double time) จากเพลงทหารบก (ว้าย) เพื่อให้อู้สึกถึงการบินที่ช้ากว่า

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 1 (Pilot Study 1) :

บทเพลงมีความเหมาะสมกับความพร้อมของนักเรียน

3.3 เครื่องแต่งกาย

การเตรียม :

1. ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนระบายสีและออกแบบหน้ากากของตนเอง โดยแบ่งเป็นพระราชชา คนเล่าเรื่อง และตามกลุ่มของทหารบกที่นักเรียนอยู่ คือ กลุ่มกระโดด กลุ่มว่าว และกลุ่มบิน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนหาสีตามสีของกลุ่มที่ตนเองอยู่

ข้อค้นพบ :

1. นักเรียนสามารถเลือกสีกลุ่มและออกแบบลายบนหน้ากากของตนเองได้ โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 สีของตัวละคร

ตัวละคร	สี
พระราชชา	สีน้ำตาล
คนเล่าเรื่อง	สีดำ ขาว
ทหารบกกลุ่มกระโดด	สีเหลือง
ทหารบกกลุ่มว่าว	สีแดง
ทหารบกกลุ่มบิน	สีฟ้าและสีเขียว

ภาพที่ 3.2 ตัวอย่างภาพนักเรียนระบายสีและออกแบบหน้ากาก (ภาคผนวก ฉ)

2. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยนักเรียนในการเลือกหรือหาชุดให้นักเรียน
3. ผู้ชมการแสดงสามารถจดจำกลุ่มของกบได้ดียิ่งขึ้นตามสีที่นักเรียนเลือก

ภาพที่ 3.3 ตัวอย่างชุดการแสดงของนักเรียนโดยแบ่งสีตามกลุ่ม (ภาคผนวก ฉ)

ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมความพร้อมของนักเรียน

ในการเตรียมนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมละครเพลงเรื่อง ดินแดนกบ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 หัวข้อคือ 1) การเลือกตัวละคร 2) การเตรียมบทละครและการแสดง และ 3) การเตรียมการร้องเพลง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การเลือกตัวละคร

ในการเลือกตัวละครผู้วิจัยได้แบ่งตัวละครออกเป็น 1) พระราชาหรือราชินีกบ 2) หัวหน้าที่หารกบแต่ละกลุ่ม 3) ทหารกบแต่ละกลุ่ม และ 4) กลุ่มคนเล่าเรื่อง โดยจากการเลือกบทสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 การเลือกบทตัวละครของนักเรียน

ตัวละคร	ทหารกบ		หัวหน้าทหารกบ	รวม (คน)
	ชาย	หญิง		
พระราชา	1	0	-	1
ทหารกบกลุ่มกระโดด	2	3	1 (ชาย)	6
ทหารกบกลุ่มว่ายน้ำ	1	4	1 (หญิง)	6
ทหารกบกลุ่มบิน	4	0	1 (ชาย)	5
คนเล่าเรื่อง	1	3	-	4
รวม	9	10	3	22

การเตรียม : ให้นักเรียนร่วมกันเลือกตัวละครตามความสมัครใจและเสียงส่วนมา

ข้อค้นพบ :

1. นักเรียนจับกลุ่มโดยแบ่งกลุ่มเป็นนักเรียนชายและเรียนหญิง อาจเป็นเพราะช่วงวัยนี้ นักเรียนหญิงและนักเรียนชายจะไม่ค่อยปฏิสัมพันธ์กัน
2. นักเรียนบางส่วนเลือกตัวละครที่ตนเองสนใจและบางส่วนเลือกตามเพื่อนที่สนิท
3. เมื่อนักเรียนเลือกตัวละครซ้ำกันและตนเองไม่ได้รับบทที่เลือก นักเรียนสามารถยอมรับในบทบาทที่เพื่อนเสนอได้
4. นักเรียนที่ได้เป็นผู้ปกครองดินแดนกบได้รับการเลือกจากเพื่อนและเป็นผู้ชายจึงเรียกว่า พระราชากบ

4.2 การเตรียมบทละครและการแสดง

ในการเตรียมบทละครและการแสดงผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 2 หัวข้อคือ 1) การเตรียมการอ่านบทละคร และ 2) การเตรียมการแสดงละคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การเตรียมการอ่านบทละคร

การเตรียม : ให้นักเรียนลองอ่านบทละครของตัวละครที่ตนเองได้รับที่เรียกว่า การอ่านบทละครร่วมกันตั้งแต่ต้นจนจบ (Read through)

ข้อค้นพบ :

1. นักเรียนส่วนใหญ่อ่านเพียงคำที่เขียนมาไม่ได้ใส่อารมณ์ในการอ่าน จึงจำเป็นต้องมีอ่านหรือเล่าเนื้อเรื่องคร่าว ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเหตุการณ์และใส่อารมณ์ในการอ่านมากยิ่งขึ้น

2. กลุ่มนักเรียนที่ต้องช่วยกันแบ่งบทละครมากที่สุดคือ กลุ่มของคนเล่าเรื่อง จึงมีการปรับเปลี่ยนลำดับการพูดเพื่อให้เหมาะสมและง่ายต่อการเข้าออกเวทีมากยิ่งขึ้น

2) การเตรียมการแสดงละคร

การเตรียม :

ให้นักเรียนลองแสดงตามบทที่อ่านหรือที่ท่องมา

ข้อค้นพบ :

1. นักเรียนอ่านหรือท่องบทมากกว่าแสดงออกตามสถานการณ์หรืออารมณ์ในฉากนั้น ๆ แต่เมื่อเล่าว่าวัตถุประสงค์ของตัวละครแต่ละฉาก และลองให้นักเรียนนึกตามว่านักเรียนเป็นตัวละครอะไร เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ทำไมถึงต้องแสดงอาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นักเรียนก็สามารถแสดงออกได้ดีขึ้น

2. นักเรียนส่วนมากยังไม่กล้าแสดงออกเต็มที่ ผู้วิจัยจึงแสดงเป็นตัวอย่างหรือลองให้เพื่อนที่กล้าแสดงออกทำเป็นตัวอย่างให้ดูก่อน โดยจะมีการแนะนำประกอบระหว่างการแสดงแต่ละฉาก เพื่อช่วยลดความเขินอายของนักเรียน และเมื่อนักเรียนแสดงได้ดีขึ้นการชมนักเรียนก็มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนมีกำลังใจและกล้าที่จะแสดงออกมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 3.4 การเตรียมการอ่านบทละคร (ซ้าย) และเตรียมด้านการแสดงละคร (ขวา)

(ภาคผนวก ฉ)

4.3 การเตรียมการร้องเพลง

ในการเตรียมการร้องเพลงผู้วิจัยได้สอนนักเรียนทั้ง 4 บทเพลง คือ เพลงดินแดนกบ และ เพลงทหารกบที่แบ่งได้เป็น 3 เพลงย่อย คือ เพลงทหารกบ (กระโดด) เพลงทหารกบ (ว้าย) และ เพลงทหารกบ (บิน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เพลงดินแดนกบ

เพลงดินแดนกบ

นอง - น้า ชันใหญ่ โด - พาร มี ดอก-บัวบาน ล่อง-ลอย บนผิ- น้า

อุ - ตม - สม - บูรณ์ มา ยาว นาน ที่ว ะต - ชาม มี ชี - วิด สด - ไส

นอง - น้า ชันใหญ่ โด - พาร พระ - ยา - ทิพย์ สด - แสง ทอง ล่อง

แสน โชค - ดี ที่ ได้ เกิด ขึ้น แห่ง นี้ เรา ทั้ง ผอง ร่ม - เย็น สืบ - ไป

การเตรียม : หลังจากได้ศึกษเพลง ดินแดนกบ ที่เหมาะสม ให้นักเรียนร้องทั้งบทเพลงแล้วค่อยดูว่านักเรียนยังไม่สามารถร้องส่วนไหนได้แล้วจึงฝึกร้องส่วนนั้น ๆ ในรายละเอียด

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 2 (Pilot Study 2) :

1. นักเรียนสับสนในเรื่องของทำนองเพลงในช่วงแรกเพราะแม้ว่าทำนองเพลงแต่ท่อนจะคล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน จึงต้องค่อย ๆ ร้องทีละท่อน
2. คำว่าล่องลอย นักเรียนมักร้องคำว่าล่องเป็นตัวบี แฟล็ต (Bb) แต่เมื่อร้องไปหลายครั้งก็สามารถร้องได้ถูกต้อง
3. ในช่วงแรกคำว่าสดใสที่เป็นโน้ตกระโดดนักเรียนยังร้องโน้ตคำว่าใสไม่ถึง แต่เมื่อให้ตั้งใจฟังและหายใจให้ถูกต้องก็สามารถร้องได้ถูกต้องโน้ต

2) เพลงทหารกบ

2.1) ท่อนนำ (Introduction)

เนื่องจากท่อนเกริ่นนำ (Introduction) ของทั้ง 3 เพลงย่อยเหมือนกันจึงให้นักเรียนร้องส่วนนี้ก่อน

เพลงทหารกบ

พวก เรา เหล่า ท-หาร ขาว กบ อื่น อื่น พวก เรา จะ คัด-ดี ต่อ องค์-รา-ชา พวก

เรา ไบ่ หวั่น-ไหว คี - ลุ่ ที โด เพราะ ชา คีอ เหล่า ท-หาร ขาว กบ อื่น อื่น

การเตรียม : ให้นักเรียนร้องท่อนนำจนจบ

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 2 (Pilot Study 2) :

ในครั้งแรกนักเรียนยังร้องทำนองตรงคำว่า เพราะซ้ำคือ ที่เป็น เอฟ ชาร์ป (F sharp) ผิด แต่ในครั้งที่ 2 และ 3 นักเรียนก็สามารถร้องได้ถูกต้องทั้งจังหวะและระดับเสียง

2.1 เพลงทหารบก (กระโดด)

Musical score for 'Song of the Soldier (Jump)'. The score is in treble clef with a key signature of one flat (Bb). The melody is written on a single staff. The lyrics are: กระโดด กระโดด กระโดด ขึ้น ไป บน ฟ้า โดด โดด โดด โดด ขึ้น ฟ้า กระโดด ขึ้น ไป สุด แร่

การเตรียม : ให้นักเรียนร้องท่อน a ของเพลง ทหารบก (กระโดด)

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 2 (Pilot Study 2) :

นักเรียนสามารถร้องได้ถูกต้องตามระดับเสียง แต่ในช่วงแรกจะลากเสียงจังหวะคำว่ากระโดดยาว เป็น จึงให้นักเรียนร้องสั้นลงโดยเน้นที่คำว่าโดดและให้คิดถึงเวลากระโดด อีกทั้งยังให้นักเรียนร้องแต่ละช่วงให้ขาดออกจากกันมากโดยสังเกตที่ตัวหยุด พบว่านักเรียนก็สามารถร้องจังหวะได้ถูกต้องมากขึ้น

2.2 เพลงทหารบก (ว้าย)

Musical score for 'Song of the Soldier (Wai)'. The score is in treble clef with a key signature of one flat (Bb). The melody is written on a single staff. The lyrics are: ว้าย... ว้าย ลง ไป ใน น้ำ... ว้าย... ซ้าย... ขว... เรา มา... ว้าย... พร้อม กัน... ว้าย... ว้าย... คำ ลง น้ำ... ว้าย... เข้า ไป สุด แร่

การเตรียม : ให้นักเรียนร้องท่อน a ของ เพลง ทหารบก (ว้าย)

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 2 (Pilot Study 2) :

ในช่วงแรกนักเรียนไม่ได้ร้องคำว่าว้ายเป็นคำ เอื้อน จะร้องเพียงตัวโดด ทำให้กลายเป็นคำว่า ว้าย จึงให้ลองพูดคำว่าว้ายและบอกว้าให้ร้องใหม่โดยเอื้อนคำ นักเรียนก็สามารถร้องได้ถูกต้องตามทำนอง

2.3 เพลงทหารบก (บิน)

Musical score for 'Song of the Soldier (Fly)'. The score is in treble clef with a key signature of one flat (Bb). The melody is written on a single staff. The lyrics are: บิน บิน บิน ขึ้น ไป บน ฟ้า... บิน... ข้าม... บิน... ขว... เรา มา... บิน... ด้วย กัน... บิน... บิน... บิน... ขึ้น ฟ้า... บิน... ขึ้น ไป สุด แร่

การเตรียม : ให้นักเรียนร้องท่อน a ของ เพลง ทหารบก (บิน)

ข้อค้นพบจากวิจัยนำร่อง 2 (Pilot Study 2) :

นักเรียนสามารถร้องได้ถูกต้องตามทำนอง แต่ในช่วงแรกนักเรียนไม่สามารถร้องช่วง บินขึ้นฟ้า ได้ เพราะคิดว่าต้องร้องลากยาวเป็น ต้องเน้นหลายครั้งจึงสามารถทำได้

อย่างไรก็ตามเนื่องจากนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมละครเพลงเป็นนักเรียนในกิจกรรมขับร้องประสานเสียงมาแล้ว 1 ภาคเรียน จึงอาจสามารถร้องได้รวดเร็วกว่านักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานในการร้องเพลง

ภาพที่ 3.5 เตรียมนักเรียนด้านการร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมละครเพลงและเครื่องมือเก็บข้อมูลดังนี้

- 5.1 แผนการจัดกิจกรรมละครเพลง 8 คาบเรียน
- 5.2 เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านดนตรี
 - 5.2.1 แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี
 - 5.2.2 แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี
 - 5.2.3 แบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน
- 5.3 เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านความสามารถทางสังคม
 - 5.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม
 - 5.3.2 แบบสอบถามด้านสังคมมิติ
 - 5.3.3 แบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน

มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

5.1 แผนการจัดกิจกรรมละครเพลง 8 คาบเรียน

สำหรับแผนการจัดกิจกรรมละครเพลง 8 คาบเรียนเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนแบ่งได้ 2 แผน ประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมละครเพลง (ระยะยาว) และ 2) แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูล เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมละครเพลง การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดอลโครช และความสามารถทางสังคมผ่านการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อนำมากำหนดเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 2 เขียนบทและแต่งเพลงของละครเพลงที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 โดยศึกษาจากประเภทและองค์ประกอบของละครเพลงสำหรับเด็ก และศึกษาเกณฑ์การร้องเพลงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ขั้นที่ 3 ออกแบบแผนระยะยาวโดยแบ่ง 3 ส่วน คือ 1) ดนตรี ประกอบด้วย ทักษะดนตรีกับการเคลื่อนไหวและเนื้อหาดนตรี 2) ความสามารถทางสังคม ประกอบด้วย ด้านการความเข้าใจในตนเอง (Interpersonal) และด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal) และ 3) ละครเพลง ประกอบด้วย เนื้อหา บท การร้อง และองค์ประกอบและการใช้เวที

ขั้นที่ 4 ออกแบบแผนแต่ละคาบรวมทั้งหมด 8 คาบ โดยนำรูปแบบการออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนของรองศาสตราจารย์ ดร. ญรุทธ์ สุทธจิตต์ (2558) มาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ในกำหนดเนื้อหาสาระของกิจกรรมละครเพลงมีการเน้นให้นักเรียนได้ตอบสนองต่อดนตรีผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และมีการทบทวนบทเพลงต่าง ๆ ในละครที่นักเรียนได้ร้องมาแล้ว โดยคำนึงถึงด้านความไพเราะและอารมณ์ของบทเพลงเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนสามารถประยุกต์การเคลื่อนไหวและการร้องมาใช้ในละครเพลงได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมยังคำนึงถึงการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ได้ทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถทางสังคมของนักเรียนอีกด้วย

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ (ภาคผนวก ง)

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 1
เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระและตามจังหวะตลกของเพลง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1	1, 2, 5	1	2, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. ละครเพลง หมายถึง ละครที่ประกอบด้วยศาสตร์ทางศิลปะทั้ง 4 ด้าน คือ ละคร ศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรี 2. จังหวะตลก คือ จังหวะที่นับหรือคบบจังหวะอย่างสม่ำเสมอคล้ายการเดินของหัวใจ 3. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือ การเคลื่อนไหวโดยไม่ได้คำนึงถึงจังหวะของเพลงเพียงแต่เคลื่อนไหวตามความรู้สึก 4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง คือ การเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายตามจังหวะตลก เช่น หากเป็นการเดินจะย่างเท้าที่จังหวะตลก (F) 6. การสร้างสรรค์ คือ การออกแบบท่าทางของบทสนทนา การของผู้เรียน	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของละครเพลงได้ 2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงและอธิบายความรู้สึกของเพลงได้ 3. นักเรียนสามารถคบบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะเพลง 4. นักเรียนสามารถเดินตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 5. นักเรียนสามารถเดินตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 6. นักเรียนสามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 6. นักเรียนสามารถอธิบายถึงความแตกต่างของการคบบมือหรือเคลื่อนไหวโดยไม่มีมีการแบ่งกลุ่มจังหวะและมีการแบ่งกลุ่มจังหวะได้	ละครเพลง (Musicals) ละครเพลงเป็นละครเวทีชนิดหนึ่งที่มีการผสมผสานศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านละคร ศิลปะ นาฏศิลป์และดนตรี ในการแสดง จะประกอบไปด้วยผู้แสดงที่สามารถเล่นละคร ร้องเพลง และเต้นได้ จังหวะตลก (Down Beat) จังหวะตลก เป็นจังหวะที่คงที่สม่ำเสมอ หากเป็นจังหวะที่ช้าหรือคบบมือ จังหวะตลกจะเป็นจังหวะที่มีคบบมือหรือเท้าย่างที่มันไม่ชัดเจนยกอก สามารถแบ่งได้เป็นจังหวะหนักและจังหวะเบา	ขั้นนำ 1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับละครเพลงและให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย 2. นักเรียนวอร์มเสียงและเตรียมร่างกายโดย 2.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 2.2 ฝึกการหายใจโดยหายใจเข้า 4 จังหวะ กลับไว้ 4 จังหวะ ปล่อย 4 จังหวะเป็นเสียง “ซี” และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ 3. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง “ทหารบก” โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนี้ถึงความไพเราะ ขั้นสอน 3. นักเรียนลองเคลื่อนไหวตามเพลง “ทหารบก” โดยครูเล่นทำนอง 4. นักเรียนอธิบายความรู้สึกของเพลง 5. นักเรียนเขียนเป็นวงกลมและคบบมือตามจังหวะตลกของเพลงโดยครูเล่นทำนอง	1. คีย์บอร์ด 2. คอมพิวเตอร์ 3. โน้ตเพลง 4. โปรเจ็คเตอร์ 5. ภาพนิ่ง	1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของละครเพลงได้ 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 3. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 4. นักเรียนอธิบายความรู้สึกจากการเคลื่อนไหวและฟังเพลง “ทหารบก” 5. นักเรียนคบบมือตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 6. นักเรียนคบบมือตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 7. นักเรียนคบบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4 ของเพลงได้ถูกต้อง 8. นักเรียนเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 2
เรื่อง อัตราจังหวะ 4/4 และโน้ตตัวค่า
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1	2, 3, 4, 5	1	2, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. อัตราจังหวะ 4/4 คือ กลุ่มของจังหวะที่ประกอบด้วยจังหวะหนักที่จังหวะแรกและจังหวะเบาที่จังหวะที่ 2 3 และ 4 2. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง คือ การคบบมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักเบาของเพลงตามอัตราจังหวะ 4/4 (F) 3. การเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง คือ การเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนไหวอย่างฉับพลันตามคำสั่งที่ได้รับ (COP) 4. การแทนจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนคำตัวโน้ต (F) 5. การสร้างสรรค์ท่าทาง คือ การออกแบบท่าทางตามคำตัวโน้ตและตามบทเพลง (COP)	1. นักเรียนสามารถคบบมือตามอัตราจังหวะ 4/4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ถูกต้อง 2. นักเรียนสามารถเปลี่ยนจังหวะการคบบมือตามคำสั่ง Hip/Hop และ Back ได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของคำสั่ง Hip/Hop และ Back ได้ 4. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะ 4/4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ 5. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของอัตราจังหวะ 4/4 ได้ 6. นักเรียนสามารถพูดและท่าทางกระโดดเป็นโน้ตตัวค่าได้ 7. นักเรียนร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นโน้ตตัวค่าและตามบทเพลงที่เหมาะสม	อัตราจังหวะ 4/4 (Meter) อัตราจังหวะ 4/4 คือ การแบ่งกลุ่มของจังหวะตลกออกเป็น 4 จังหวะ โดยจังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนักและจังหวะที่ 2 3 4 จะเป็นจังหวะเบา คำตัวโน้ต (Note Values) - โน้ตตัวค่า (Quarter note) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะในอัตราจังหวะ 4/4	ขั้นนำ 1. นักเรียนวอร์มเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 หลับตาแล้วเคลื่อนไหวที่ไปหน้า หลังและซ้ายขวา แล้วออกเท้าให้หนักและเบา 1.3 วอร์มเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง “อา” สั้นและยาว ขั้นสอน 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง “ทหารบก” ท่อนกระโดด โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนี้ถึงความไพเราะ 3. นักเรียนร้องเพลงและคบบมือตามจังหวะตลกของเพลงโดยคบบมือที่ 1 ดังกว่าจังหวะที่ 2 3 4 4. นักเรียนร้องเพลงและเดินตามจังหวะตลกของเพลงโดยย่างเท้าหนักที่จังหวะที่ 1 และเบาในจังหวะที่ 2 3 4 5. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับจังหวะหนักและจังหวะเบาในอัตราจังหวะ 4/4 ได้ 6. นักเรียนนับเป็นวงกลมร้องเพลงและเปลี่ยนจังหวะการคบบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back (Hip จะคบบมือเร็วขึ้นจากจังหวะเดิม 2	1. คีย์บอร์ด 2. โน้ตเพลง “ทหารบก” ท่อนกระโดด 3. คอมพิวเตอร์ 4. โปรเจ็คเตอร์ 5. ภาพนิ่ง	1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 2. นักเรียนคบบมือตามอัตราจังหวะ 4/4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ถูกต้อง 3. นักเรียนเคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะ 4/4 ได้ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา 3. นักเรียนเปลี่ยนจังหวะการคบบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ 4. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ 9. นักเรียนสามารถทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวค่าตามอัตราจังหวะ 4/4 ได้ 10. นักเรียนสามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นโน้ตตัวค่าและเหมาะสมกับบทเพลงได้

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 3
เรื่อง อัตรารังหระ โน้ตตัวค่าตัวหยุด 1 จังหวะ
โน้ตเชปิต 1 ชั้นและโน้ตตัวขาว
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1	2, 3, 4, 5	1, 2, 3	1, 2, 3, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง $\frac{1}{4}$ คือ การตบมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักเบาของเพลงตามอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ (F) 2. การเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง คือ การเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนไหวอย่างฉับพลันตามคำสั่งที่ได้รับ (QR) 3. การแทนจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนค่าตัวโน้ต (F) 4. การสร้างสรรค์ท่าทาง คือ การออกแบบท่าทางตามคำตัวโน้ตและตามบทเพลง (QR)	1. นักเรียนสามารถเปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหว (เดิน) ตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ 3. นักเรียนสามารถส่งผู้ดำเนินวงกลมตามอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างเรื่องจังหวะของเพลงท่อนกระโดดและว่ายได้ 5. นักเรียนสามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวละครและตามบทเพลงได้เหมาะสม 6. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของโน้ตตัวค่าตัวขาว และเชปิต 1 ชั้นกับอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ ได้	อัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ (Meter) อัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ คือ การแบ่งกลุ่มของจังหวะออกเป็น 4 จังหวะ โดยจังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนักและจังหวะที่ 2 3 4 จะเป็นจังหวะเบา คำตัวโน้ต (Note Values) - โน้ตตัวขาว (Half note) มีค่าเท่ากับ 2 จังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ - โน้ตตัวดำ (Quarter note) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ - โน้ตเชปิต 1 ชั้น มีค่าเท่ากับครึ่งจังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$	ขั้นนำ 1. นักเรียนพร้อมเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทางต่าง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 วอร์มการหายใจและเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง "อา" สั้นและยาว 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" ท่อนว่าย โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนี้ถึงความไพเราะ ขั้นสอน 3. นักเรียนยืนเป็นวงกลมทบทวนการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back 4. นักเรียนสังเกตครูและดูการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back 5. นักเรียนเปลี่ยนจากตบมือเป็นการเดินตามคำสั่ง Hip Hop และ Back 6. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึง Hip Hop และ Back โดยอธิบายเรื่องโน้ตตัวค่าตัวขาว และ เชปิต 1 ชั้น	1. คีย์บอร์ด 2. โน้ตเพลง "ทหารบก" ท่อนกระโดดและว่าย 3. ลูกน้ำ 4. คอมพิวเตอร์ 5. โปรเจคเตอร์ 6. ภาพโน้ต 7. กระดานไวท์บอร์ด	1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 2. นักเรียนสามารถทบทวนการเปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ 3. นักเรียนสามารถเปลี่ยนจังหวะการเดินตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ 4. อภิปรายถึง Hip Hop และ Back โดยอธิบายเรื่องโน้ตตัวค่าตัวขาว และ เชปิต 1 ชั้น 5. นักเรียนทบทวนเรื่องจังหวะหนักและจังหวะเบาผ่านเกมการส่งผู้ดำเนินวงกลมตามอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ ได้ 6. นักเรียนอธิบายความแตกต่างเรื่องจังหวะของเพลงท่อนกระโดดและว่ายได้ 7. นักเรียนสามารถอธิบายการแทนคำว่ายด้วยโน้ตตัวขาวได้

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 4
เรื่อง อัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ โน้ตตัวค่าตัวหยุด 1 จังหวะ
โน้ตเชปิต 1 ชั้น โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวกลม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1	2, 3, 4, 5	1, 2, 3	1, 2, 3, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง $\frac{1}{4}$ คือ การตบมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักเบาของเพลง (F) 2. การแทนจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนค่าตัวโน้ต (F) 3. การสร้างสรรค์ท่าทาง คือ การออกแบบท่าทางตามคำตัวโน้ตและตามบทเพลง (QR)	1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหว (เดิน) ตามจังหวะหนักเบาได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างเรื่องจังหวะของเพลงท่อนกระโดด ว่าย และบินได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบายการแทนคำว่ายเป็นโน้ตตัวกลมได้ 5. นักเรียนสามารถพูดและทำท่าบินเป็นตัวกลมได้ 6. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของโน้ตตัวกลมกับอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ ได้ 7. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ท่าทางเป็นโน้ตตัวกลมและตามบทเพลงได้เหมาะสม	อัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ (Meter) อัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ คือ การแบ่งกลุ่มของจังหวะออกเป็น 4 จังหวะโดยจังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนักและจังหวะที่ 2 3 4 จะเป็นจังหวะเบา คำตัวโน้ต (Note Values) - โน้ตตัวกลม (Whole note) มีค่าเท่ากับ 4 จังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ - โน้ตตัวขาว (Half note) มีค่าเท่ากับ 2 จังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ - โน้ตตัวดำ (Quarter note) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ - โน้ตเชปิต 1 ชั้น มีค่าเท่ากับครึ่งจังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$ - ตัวหยุด 1 จังหวะ มีค่าเท่ากับหยุด 1 จังหวะในอัตรารังหระ $\frac{1}{4}$	ขั้นนำ 1. นักเรียนพร้อมเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทางต่าง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 วอร์มการหายใจและเสียงบน arpeggio 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" ท่อนบิน โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนี้ถึงความไพเราะ ขั้นสอน 4. นักเรียนทบทวนเรื่องจังหวะหนักเบา โดยย้ำท่าหนักที่จังหวะที่ 1 และเบาในจังหวะที่ 2 3 4 พร้อมร้องเพลง "ทหารบก" 5. นักเรียนร้องเพลงท่อนบินพร้อมเดินตามจังหวะหนักเบาที่ทบทวนไป 6. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของเพลงทหารบกท่อนกระโดด ท่อนว่าย กับท่อนบิน 7. นักเรียนอภิปรายการแทนคำว่ายเป็นโน้ตตัวกลม 8. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามที่แสดง ช่วยกันสร้างสรรค์ท่าทางเป็นโน้ตตัวกลมและตามเพลง "ทหารบก" ท่อนบิน	1. คีย์บอร์ด 2. โน้ตเพลง "ทหารบก" ท่อนกระโดด ว่าย และบิน 3. คอมพิวเตอร์ 4. โปรเจคเตอร์ 5. ภาพโน้ต 6. กระดานไวท์บอร์ด	1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 3. นักเรียนร้องเพลงท่อนบินแล้วเดินตามจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ 4. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของเพลงทหารบกท่อนกระโดดท่อนว่าย กับท่อนบินได้ 5. นักเรียนสามารถอธิบายการแทนคำว่ายเป็นโน้ตตัวกลมได้ 6. นักเรียนออกแบบท่าทางตามโน้ตตัวกลมและเคลื่อนไหวตามเพลง "ทหารบก" ท่อนบินได้ เครื่องมือ 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม 3. บันทึกของนักเรียน

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 5
เรื่อง การประยุกต์การสอคนตีคู่ด้วยการเคลื่อนไหวกับละครเพลง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1,2	2, 5	1, 2, 3, 4	3

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. การแทนจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนคำตัวโน้ต (*F) 2. การสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่อง คือ การประยุกต์ท่าทางที่เรียนในแต่ละคาบไปใช้ในละครเพลง โดยออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและดนตรีของบทเพลง (*QR)	1. นักเรียนสามารถแสดงท่าทางที่เรียนตามอัตราจังหวะ ๓/๔ ได้ 2. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ท่าทางในอัตราจังหวะ ๓/๔ ตามเนื้อเรื่องได้	เครื่องหมายอัตราจังหวะ (Time signature) เครื่องหมายอัตราจังหวะ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนบน หมายถึง จำนวนจังหวะใน 1 ท้อง ตัวล่าง หมายถึง จะใช้คำตัวโน้ตชนิดใดที่จะเป็นเกณฑ์ของ 1 จังหวะ การสร้างสรรคการเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่อง ในการสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่องของละครเพลงนี้ เป็นการเคลื่อนไหวที่คำนึงองค์ประกอบและเนื้อเรื่องของละครเพลง	ขั้นนำ 1. นักเรียนพร้อมเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทางต่าง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 วอร์มการหายใจและเสียงบน arpeggio 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" ทั้ง 3 ท่อน โดยคำนึงถึงความไพเราะและการสื่อสารอารมณ์ของเพลงได้ ขั้นสอน 3. แสดงท่าทางกระโดดเป็นไม้ค้ำคำ ว่ายเป็นไม้ค้ำตัวขา และบินเป็นไม้ค้ำตัวกลมที่เรียนในอัตราจังหวะ ๓/๔ 4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบท่าทางพร้อมร้องเพลงเพื่อนำมาใช้ในละครเพลงต่อจากชั่วโมงก่อนหน้า 5. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดง 6. ครูและนักเรียนช่วยกันปรับเพื่อให้เหมาะสมกับละคร ขั้นสรุป 7. ให้นักเรียนได้แสดงบนเวที	1. คีบอร์ด 2. โน้ตเพลง "ทหารบก" ท่อนกระโดด ว่าย และบิน 3. คอมพิวเตอร์ 4. โปรเจ็คเตอร์ 5. ภาพโน้ต	1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง ได้ถูกต้องและไพเราะ 2. นักเรียนสามารถสื่อสารอารมณ์ของเพลงได้ถูกต้อง 3. นักเรียนแสดงแสดงท่าทางกระโดดเป็นไม้ค้ำคำ ว่ายเป็นไม้ค้ำตัวขา และบินเป็นไม้ค้ำตัวกลมที่เรียนในอัตราจังหวะ ๓/๔ ตามเนื้อเรื่องได้ เครื่องมือ 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม 3. บันทึกของนักเรียน

(*F) = Follow

(*QR) = Quick Response

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 6
เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระและตามจังหวะท่วงของเพลง และอัตราจังหวะ ๓/๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1,2	1, 2, 3	1	2, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือ การเคลื่อนไหวโดยไม่ได้คำนึงถึงจังหวะของเพลง เพียงแต่เคลื่อนไหวตามความรู้สึก 2. อัตราจังหวะ ๓/๔ คือ กลุ่มของจังหวะที่ประกอบด้วยจังหวะหนักที่จังหวะแรกและจังหวะเบาที่จังหวะที่ 2 3 3. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง ๓/๔ คือ การตีมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักเบาของเพลงตามอัตราจังหวะ ๓/๔ (*F) 4. การสร้างสรรค์ท่าทาง คือ การออกแบบท่าทางตามคำตัวโน้ตและตามบทเพลง (*QR)	1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 2. นักเรียนสามารถตีมือตามอัตราจังหวะ ๓/๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ 3. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะ 3/4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของอัตราจังหวะ ๓/๔ ได้	อัตราจังหวะ ๓/๔ (Meter) อัตราจังหวะ ๓/๔ คือ การแบ่งกลุ่มของจังหวะออกเป็น 3 จังหวะ โดยจังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนักและจังหวะที่ 2 3 จะเป็นจังหวะเบา	ขั้นนำ 1. นักเรียนพร้อมเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทางต่าง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 วอร์มการหายใจและวอร์มเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง "อา" ยาว 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ดินแดนบก" โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนึงถึงความไพเราะและอารมณ์ของเพลง ขั้นสอน 3. นักเรียนเคลื่อนไหวตามเพลง "ดินแดนบก" โดยครูเล่นทำนอง พร้อมที่อธิบายความรู้สึกของเพลง 4. นักเรียนยืนเป็นวงกลมร้องเพลงและตีมือตามจังหวะที่ 1 ของเพลง โดยออกให้นักเรียนคิดว่าจังหวะใดเป็นจังหวะที่ 1 5. นักเรียนร้องเพลงและตีมือตามจังหวะตกของเพลงโดยตีจังหวะที่ 1 ดังกว่าจังหวะที่ 2 3	1. คีบอร์ด 2. โน้ตเพลง "ดินแดนบก" 3. คอมพิวเตอร์ 4. โปรเจ็คเตอร์ 5. ภาพโน้ต	1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง ได้ถูกต้องไพเราะและคำนึงถึงอารมณ์ของเพลง 2. นักเรียนเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงและสามารถอธิบายความรู้สึกได้ 3. นักเรียนตีมือตามอัตราจังหวะ ๓/๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ 4. นักเรียนเคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะ ๓/๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ 5. นักเรียนอธิบายความหมายของอัตราจังหวะ ๓/๔ ได้ 6. นักเรียนสามารถออกแบบท่าทางประกอบบทเพลง "ดินแดนบก" ในอัตราจังหวะ ๓/๔ ได้

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ (ต่อ)

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 7
เรื่อง อัตรารัจจะ ♯ และทำนองเมเจอร์และไมเนอร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1,2	2, 3	1, 2	1, 2, 3, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
<p>1. ทำนองเมเจอร์ คือ ทำนองจัดเรียงเสียงบันไดเสียงที่เมื่อเล่นเพลงทำให้รู้สึกถึงความสว่าง ร่าเริง</p> <p>2. ทำนองไมเนอร์ คือ ทำนองที่จัดเรียงเสียงบันไดเสียงที่เมื่อเล่นเพลงทำให้รู้สึกถึงความหม่นหมอง เศร้า</p> <p>3. การเคลื่อนไหวตามทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ คือ เป็นการฝึกการฟังผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การเดิน ตามเสียงที่ได้ยิน โดยจำเป็นต้องทราบว่าทำนองเมเจอร์หรือไมเนอร์เดินไปข้างหน้าหรือข้างหลัง (QR)</p>	<p>1. นักเรียนสามารถส่งดูผ้าเป็นวงกลมตามอัตรารัจจะ ♯ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถเดินขึ้นหน้าตามทำนองเมเจอร์และเดินถอยหลังตามทำนองไมเนอร์ได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถเปลี่ยนการเคลื่อนไหวของเสียงเมเจอร์และ ไมเนอร์ตามคำสั่งได้</p>	<p>ทำนองเมเจอร์ (Melody in Major)</p> <p>ทำนองเมเจอร์ มีการจัดเรียงเสียงทำนองบันไดเสียงเมเจอร์ คือ มีระยะระหว่างโน้ตตัวที่ 1-2, 2-3, 4-5, 5-6 และ 6-7 ห่างกัน 1 เสียงเต็มและ ระยะระหว่างโน้ตตัวที่ 3-4 และ 7-8 ห่างกัน ครึ่งเสียง</p> <p>ทำนองไมเนอร์ (Melody in Minor)</p> <p>ทำนองไมเนอร์ มีการจัดเรียงเสียงทำนองบันไดเสียงไมเนอร์ คือ มีความคล้ายคลึงกับบันไดเสียงเมเจอร์ แต่จะเริ่มต้นด้วยตัวที่ 6 ของบันไดเสียงเมเจอร์</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. นักเรียนวอร์มเสียงและเตรียมร่างกายโดย</p> <p>1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง</p> <p>1.2 วอร์มการหายใจและวอร์มเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง “อา” ยาว</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>2. ทบทวนอัตรารัจจะ ♯ โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มนั่งเป็นวงกลมเล่นวงกลมส่งดูผ้า แล้วส่งตามอัตรารัจจะ ♯ คือ ส่งบอลให้เพื่อนที่จังหวะที่ 3 และหยิบบอลที่จังหวะที่ 1 ที่ตัวอ้อยที่ 2 พร้อมร้องเพลง “ทหารบก”</p> <p>3. นักเรียนเดินขึ้นหน้าตามทำนองเมเจอร์และเดินถอยหลังตามทำนองไมเนอร์ที่ได้ยิน</p> <p>4. นักเรียนร่วมอภิปรายความแตกต่างของทำนองเมเจอร์และไมเนอร์</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>5. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนอีกครั้งหนึ่ง</p>	<p>1. คีย์บอร์ด</p> <p>2. โน้ตเพลง</p> <p>“คืนแคนกบ”</p> <p>3. คอมพิวเตอร์</p> <p>4. โปรเจคเตอร์</p> <p>5. ภาพโน้ต</p> <p>6. กระดานไวท์บอร์ด</p>	<p>1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ</p> <p>2. นักเรียนส่งดูผ้าเป็นวงกลมตามอัตรารัจจะ ♯ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้</p> <p>3. นักเรียนเปลี่ยนการเคลื่อนไหวของเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ตามคำสั่งได้</p> <p>4. นักเรียนอภิปรายความแตกต่างของทำนองเมเจอร์และไมเนอร์</p> <p>เครื่องมือ</p> <p>1. แบบสังเกตทักษะดนตรี</p> <p>2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม</p> <p>3. บันทึกของนักเรียน</p>

(QR) = Quick Response

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 8
เรื่อง ทริแอดเมเจอร์และไมเนอร์ และความตึง – เบา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1, 2	2, 3	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
<p>1. ทริแอด คือ การจัดเรียงเสียงของตัวโน้ตในแนวตั้งโดยจัดเรียงห่างจากระดับเสียงแรกเป็นคู่ 3 และคู่ 5 ตามลำดับ</p> <p>2. การเคลื่อนไหวตามเสียงทริแอดเมเจอร์และไมเนอร์ คือ การรับรู้ระยะห่างของระดับเสียงในทริแอดซุติคเมเจอร์และไมเนอร์ผ่านการก้าวขาที่ระยะต่างกัน (QR)</p> <p>3. ความตึง – เบา คือ เสียงของเครื่องดนตรีที่เล่นตามสัญลักษณ์ตึง-เบาของดนตรีเพื่อสร้างสีสันให้กับเพลง</p> <p>4. การเคลื่อนไหวตามความตึง-เบาของเสียงหรือคอบสนองต่อเสียงตึง-เบาที่ได้ยินผ่านท่าทางที่กำหนดไว้ (QR)</p>	<p>1. นักเรียนสามารถก้าวเท้าและท่าทางได้ตรงกับระดับเสียงในทริแอดซุติคเมเจอร์และไมเนอร์</p> <p>2. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของทริแอดซุติคเมเจอร์และไมเนอร์ได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามความตึงเบาของเสียงได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตามเสียงตึง – เบาตามคำสั่งได้</p> <p>5. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของความตึง-เบาได้</p>	<p>ทริแอดซุติคเมเจอร์ (Major Triad)</p> <p>การจัดเรียงเสียงของโน้ตในแนวตั้งโดยโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 3 ห่างกันเป็นคู่ 3 เมเจอร์ (M3) และโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 5 ห่างกันเป็นคู่ 5 เพอร์เฟค (P5)</p> <p>ทริแอดซุติคไมเนอร์ (Minor Triad)</p> <p>การจัดเรียงเสียงของโน้ตในแนวตั้งโดยโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 3 ห่างกันเป็นคู่ 3 ไมเนอร์ (m3) และโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 5 ห่างกันเป็นคู่ 5 เพอร์เฟค (P5)</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. นักเรียนวอร์มเสียงและเตรียมร่างกายโดย</p> <p>1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง</p> <p>1.2 วอร์มการหายใจและวอร์มเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง “อา” ยาว</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>2. นักเรียนเรียนเรื่องทริแอดซุติคเมเจอร์และซุติคไมเนอร์โดยเดินออกมาตามระดับเสียงของทริแอดและร้องระดับเสียงที่เดินออกมา</p> <p>5. นักเรียนร่วมอภิปรายความแตกต่างของทริแอดซุติคเมเจอร์และไมเนอร์</p> <p>6. นักเรียนยืนเป็นวงกลมหัดตาและท่าทางตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าซึ่งสอดคล้องกับความตึงเบา คือ ท่าทำเป็นมัดที่ขหรือปมไม่ไว้วางตอนตึงเบา เป็นต้นไม้ที่กำลังโต ตอนเสียงตึงปานกลาง และ ต้นไม้โตเต็มที่ ตอนเสียงตึง</p> <p>7. นักเรียนหัดตาและคอบสนองต่อเสียงโดยทำท่าทางตามเสียงที่ได้ยิน</p> <p>8. นักเรียนอภิปรายเรื่องความตึง-เบา ของเสียงรวมเสียงสัญลักษณ์ต่าง ๆ (f mf p)</p>	<p>1. คีย์บอร์ด</p> <p>2. โน้ตเพลง</p> <p>“คืนแคนกบ”</p> <p>3. กระดานไวท์บอร์ด</p>	<p>1. นักเรียนก้าวเท้าและท่าทางได้ตรงกับระดับเสียงในทริแอดซุติคเมเจอร์และไมเนอร์</p> <p>2. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของทริแอดซุติคเมเจอร์และไมเนอร์ได้</p> <p>3. นักเรียนเคลื่อนไหวตามความตึง-เบาของเสียงได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถอธิบายและบอกสัญลักษณ์ของความตึง-เบาได้</p> <p>เครื่องมือวัด</p> <p>1. แบบสังเกตทักษะดนตรี</p> <p>2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม</p> <p>3. บันทึกของนักเรียน</p>

ภาพที่ 3.7 แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ

ขั้นที่ 4 นำแผนการจัดกิจกรรมมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาและการจัดกิจกรรมว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5.2 เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านดนตรี

สำหรับเครื่องมือเก็บข้อมูลด้านดนตรีประกอบด้วย 1) แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี 2) แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี และ 3) แบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน

5.2.1 แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี ประกอบด้วยองค์ประกอบดนตรี 3 ด้าน คือ 1) ทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ 2) ค่าของตัวโน้ต และ 3) ความดัง - เบา โดยแบ่งแบบทดสอบออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ด้านการฟัง และ 2) ด้านการอ่านและเขียน

ด้านการฟัง ทดสอบเรื่องของทำนองเมเจอร์และไมเนอร์และความดัง - เบา ได้แก่ เสียงค่อย ๆ ดัง (Crescendo) และเสียงค่อย ๆ เบา (Decrescendo) (รวม 5 คะแนน)

ด้านการอ่านและเขียน ทดสอบเรื่องของจังหวะ ได้แก่ ค่าตัวโน้ต อัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ และสัญลักษณ์ความดัง - เบา (รวม 29 คะแนน)

ตัวอย่าง แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี (ภาคผนวก จ1)

แบบทดสอบด้านความรู้ดนตรีก่อนและหลังการจัดกิจกรรม เรื่อง ความรู้ดนตรีสากล																
คำชี้แจง																
1. ผู้ตอบแบบทดสอบชุดนี้ คือ นักเรียนในกิจกรรม "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" โรงเรียนอุดมศึกษา																
2. แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ดนตรีสากล	9 ข้อ															
รวม	34 คะแนน															
แบบทดสอบชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวิจัย โปรดตอบแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ เพราะคะแนนของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรก่อนและหลังการจัดกิจกรรมและเพลง																
ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ชื่อ.....นามสกุล..... 1.เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง 2.ระดับ.....ปี 1. เคยเรียนดนตรีมาก่อนหรือไม่ นอกจากในชมรมประสานเสียงของโรงเรียน ☐ เคย ☐ ไม่เคย 2. ทักษะเรียนมาก่อน เรียนเครื่องดนตรีอะไร..... ตอนที่ 2: แบบทดสอบวัดความรู้ดนตรีสากล ☐ ก่อนเขียน ☐ หลังเขียน ให้ผู้เขียนเขียนคำตอบที่ถูกต้องที่สุด ข้อสอบจำนวน 9 ข้อ (34 คะแนน) การฟัง 1. ให้ฟังเพลงที่ครูเล่นและตอบว่าเป็นเพลงในทำนองเมเจอร์ (Major) หรือ ไมเนอร์ (Minor) 1.1 ตอบ _____ 1.2 ตอบ _____ 1.3 ตอบ _____ (3 คะแนน) 2. ฟังเพลงที่ครูเล่นและตอบว่าครูเล่นเป็น Crescendo หรือ Decrescendo 2.1 ตอบ _____ 2.2 ตอบ _____ (2 คะแนน) การอ่านและเขียน 3. จงวาดตัวโน้ตในกรอบ ลงในตารางโดยเรียงจากโน้ตที่มีค่ามากที่สุดไปค่าน้อยที่สุดพร้อมบอกชื่อของตัวโน้ต <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1. มากที่สุด</th> <th>2. มาก</th> <th>3. น้อย</th> <th>4. น้อยที่สุด</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>วาดรูปตัวโน้ต</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ชื่อตัวโน้ต</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> (8 คะแนน)			1. มากที่สุด	2. มาก	3. น้อย	4. น้อยที่สุด	วาดรูปตัวโน้ต					ชื่อตัวโน้ต				
	1. มากที่สุด	2. มาก	3. น้อย	4. น้อยที่สุด												
วาดรูปตัวโน้ต																
ชื่อตัวโน้ต																

ตัวอย่าง แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี (ต่อ)

4. มีค่าตัวโน้ตเท่ากับกี่จังหวะในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$

ตอบ _____ จังหวะ (1 คะแนน)

5. โน้ต 1 ท่อนของอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ มีค่าเท่ากับโน้ตตัวดำ (quarter note) กี่ตัว

ตอบ _____ ตัว (1 คะแนน)

6. ให้เติมจำนวนของตัวโน้ตแต่ละตัวให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง	
	= 4 ตัว
6.1	= _____ ตัว
6.2	= _____ ตัว
6.3	= _____ ตัว
6.4	= _____ ตัว
6.5	= _____ ตัว

(5 คะแนน)

7. จงเติมเครื่องหมายอัตราจังหวะ (Time Signature) $\frac{3}{4}$

ตัวอย่าง	
7.1	
7.2	
7.3	
7.4	
7.5	

(5 คะแนน)

8. จงแบ่งท่อนตามอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$

(5 คะแนน)

9. จงเรียงลำดับสัญลักษณ์ความดัง-เบาของเสียงดนตรี (*mf f p*) จากเบาไปหาดัง หรือมบอชื่อ

เขียน			
สัญลักษณ์			
ชื่อ			
สัญลักษณ์			

(6 คะแนน)

ภาพที่ 3.8 แบบทดสอบความเข้าใจทางดนตรี

ขั้นที่ 3 นำแบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหาดนตรีว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้คำแนะนำ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไล่ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ธดา ธรรมพิทักษ์กุล และ อาจารย์ ดร. นิลวรรณ โรจนเสถียร อึ้งอัมพร ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยจากคำถามทั้งหมด 9 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.89

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

5.2.2 แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการตอบสนองต่อดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว (ยูริธึมมิคส์) และการร้องเพลง

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบสังเกตด้านทักษะดนตรีของนักเรียนตามสภาพจริงโดยใช้เกณฑ์การประเมินรูบริกส์ (Scoring Rubrics)

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือแบบสังเกตด้านทักษะดนตรีทั้งหมด 8 คาบตามแผนการจัดกิจกรรมโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ และ 2) การร้อง

การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement) เช่น การตบมือหรือการส่งถุงผ้าตามจังหวะตก และการเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement) เช่น การสังเกตการเคลื่อนไหว (การเดิน) ตามจังหวะตกหรือตามอัตราจังหวะซึ่งแบ่งได้เป็นการเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Follow) และการเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Quick Response)

การร้อง ประกอบด้วย การร้องให้ถูกต้องตามจังหวะและระดับเสียง ให้ความไพเราะและการร้องโดยสามารถสื่ออารมณ์ของบทเพลงได้

โครงสร้างแบบสังเกตเป็นการประเมินโดยใช้เกณฑ์การประเมินรูบริกส์ (Scoring Rubrics) โดยให้ความหมายระดับความมากน้อยของจำนวนนักเรียนที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดังนี้

- 5 หมายถึง นักเรียนประมาณร้อยละ 100 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
- 4 หมายถึง นักเรียนประมาณร้อยละ 80 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
- 3 หมายถึง นักเรียนประมาณร้อยละ 60 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
- 2 หมายถึง นักเรียนประมาณร้อยละ 40 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
- 1 หมายถึง นักเรียนประมาณร้อยละ 20 สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
- 0 หมายถึง นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้

แปลความหมายค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>ความหมาย</u>
4.50 - 5.00	ร้อยละ 90 - 100 ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
3.50 - 4.49	ร้อยละ 70 - 89 ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
2.50 - 3.49	ร้อยละ 50 - 69 ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
1.50 - 2.49	ร้อยละ 30 - 49 ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
1.00 - 1.49	ร้อยละ 10 - 29 ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
0.00 - 0.49	ร้อยละ 0 - 29 ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง

นอกจากนี้ในช่องหมายเหตุและตอนท้ายของแบบสังเกตสามารถให้ผู้ประเมิน แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ในแต่ละคาบกิจกรรม

ตัวอย่าง แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี (ภาคผนวก จ2)

แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

คาบที่ 1 เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระและตามจังหวะตลกของเพลง (เพลง "ทหารบก")

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
การตบจังหวะ							
1. การตบมือตามจังหวะตลกของเพลง	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตลกของเพลง 100 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตลกของเพลง 80 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตลกของเพลง 60 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตลกของเพลง 40 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตลกของเพลง 20 %	☐ ไม่สามารถตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตลกของเพลง	การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement)
2. การตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะของเพลง	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะของเพลง 100 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะของเพลง 80 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะของเพลง 60 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะของเพลง 40 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะของเพลง 20 %	☐ ไม่สามารถตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะของเพลง	
การเคลื่อนไหว							
3. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 100 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 80 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 60 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 40 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 20 %	☐ ไม่สามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้	การเคลื่อนไหวในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)
4. เคลื่อนไหวตามจังหวะตลก	☐ เดินตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 100 %	☐ เดินตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 80 %	☐ เดินตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 60 %	☐ เดินตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 40 %	☐ เดินตามจังหวะตลกของเพลงได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเดินตามจังหวะตลกของเพลงได้	
5. เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะ	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 100 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 80 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 60 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 40 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้	
ทบทวนการร้อง							
6. เพลงร้อง "ทหารบก"	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 100 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 80 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 60 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 40 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 20 %	☐ ไม่สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ	การร้องเพลง

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

● = การเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Follow)

○ = การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Quick Response)

ภาพที่ 3.9 แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

ตารางที่ 3.4 สรุปหัวข้อแบบสังเกตด้านทักษะดนตรีของนักเรียนทั้ง 8 คาบ

คาบที่ 1	คาบที่ 2	คาบที่ 3	คาบที่ 4	คาบที่ 5	คาบที่ 6	คาบที่ 7	คาบที่ 8
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)							
1) การดัมมือจังหวะ							
1. การดัมมือตามจังหวะตลกของเพลง ● $\frac{4}{4}$	1. การดัมมือตามจังหวะหนักและจังหวะเบาใน ● 2. อัตร่าจังหวะ $\frac{4}{4}$	-	-	-	1. การดัมมือตามจังหวะตลกของเพลง ●		
1. การดัมมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตร่าจังหวะ ● $\frac{4}{4}$ ของเพลง	2. การเปลี่ยนจังหวะการดัมมือตามคำสั่ง Hip ○ Hop และ Back	-	-	-	2. การดัมมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตร่าจังหวะ ● $\frac{3}{4}$ ของเพลง		
-	-	-	-	-	3. การดัมมือในอัตร่าจังหวะ ● $\frac{3}{4}$ ทั้งจังหวะหนักและเบา		
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)							
-	-	1. การส่งถุงผ้าในอัตร่าจังหวะ ● $\frac{4}{4}$ ทั้งจังหวะหนักและเบา	-	-	-	1. การส่งถุงผ้าในอัตร่าจังหวะ ● $\frac{4}{4}$ ทั้งจังหวะหนักและเบา	
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)							
1) การเคลื่อนไหว							
3. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ○	3. การเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและจังหวะเบา ●	2. การเปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ○	1. การเคลื่อนไหวในอัตร่าจังหวะ $\frac{4}{4}$ ทั้งจังหวะหนักและเบา ●	1. เคลื่อนไหวท่าทางกระโดด ว้าย บินในอัตร่าจังหวะ $\frac{4}{4}$ ○	4. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลง ○	2. ความถูกต้องของการเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตามทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ ○ ไม่เนอร์	1.1. การเคลื่อนไหวจามระยะห่างของระดับเสียงในทริยแอดชนิดเมเจอร์พร้อมร้องเสียงทริยแอดชนิดเมเจอร์ ○ ชนิดเมเจอร์
4. เคลื่อนไหวตามจังหวะตลก ●	4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ (กระโดดเป็นโน้ตตัวคำ) ●	3. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ (ว้ายเป็นโน้ตตัวขาว) ●	2. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ (บินเป็นโน้ตตัวกลม) ●	-	5. การเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบา (ก้าว ก้าว ซิด, Waltz) ●	-	1.2. การเคลื่อนไหวตามระยะห่างของระดับเสียงในทริยแอดชนิดไมเนอร์พร้อมร้องเสียงทริยแอดชนิดไมเนอร์ ○ ชนิดไมเนอร์
5. เปลี่ยนทิศของการเคลื่อนไหวทุก ● 4 จังหวะได้	-	-	-	-	-	-	2.1 ความถูกต้องของการเคลื่อนไหวตามเสียงเบา (p) ○
-	-	-	-	-	-	-	2.2 ความถูกต้องของการเคลื่อนไหวตามเสียงดังปานกลาง (mf) ○ กลาง (mf)
-	-	-	-	-	-	-	2.3 ความถูกต้องของการเคลื่อนไหวตามเสียงดัง (f) ○ ตามเสียงดัง (f)

คาบที่ 1	คาบที่ 2	คาบที่ 3	คาบที่ 4	คาบที่ 5	คาบที่ 6	คาบที่ 7	คาบที่ 8
2) สร้างสรรค์							
	5. สร้างสรรค์ ทำทางกระโดด เป็นโน้ตตัวดำ ตามบทเพลง ○	4. สร้างสรรค์ ทำทางว่าย เป็นโน้ตตัวขาว ตามบทเพลง ○	3. สร้างสรรค์ ทำทางบิน เป็นโน้ต ตัวกลม ตามบทเพลง ○	2. สร้างสรรค์ ทำทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตราจังหวะ 4 ตามเพลง และเนื้อเรื่อง ○	6. สร้างสรรค์ ทำทางตาม บทเพลงใน อัตราจังหวะ 3 ○		
ทบทวนการร้อง							
4. ร้องเพลง “ทหารบก” ได้ถูกต้อง และไพเราะ	6. ร้องเพลง “ทหารบก” (กระโดด) ได้ ถูกต้อง และไพเราะ	5. ร้องเพลง “ทหารบก” (ว่าย) ได้ ถูกต้องและ ไพเราะ	4. ร้องเพลง “ทหารบก” (บิน) ได้ ถูกต้องและ ไพเราะ	3. ร้องเพลง “ทหารบก” ทั้งหมดและสื่อ อารมณ์ของ เพลง	7. ร้องเพลง “ดินแดนบก”ได้ ถูกต้องและ ไพเราะ	ร้องเพลง “ดินแดนบก”ได้ ถูกต้องและ ไพเราะ	

ขั้นที่ 3 นำแบบสังเกตด้านทักษะดนตรีของนักเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านทักษะดนตรีว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้คำแนะนำ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไล่ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดดา ธรรมพิทักษ์กุล และ อาจารย์ ดร. นิลวรรณ โรจนเสถียร อึ้งอัมพร ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยจากคำถามทั้งหมด 8 ชุด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.95

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสังเกตด้านทักษะดนตรีตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

5.2.3 แบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน เป็นเครื่องมือเพื่อให้ นักเรียนได้จดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางดนตรีด้วยตนเองและผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์ผลด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนได้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแบบประเมินตามสภาพจริง โดยการใช้แบบบันทึกของนักเรียนทางด้านดนตรี

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน โดยออกแบบบันทึกของนักเรียนเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) แบบฝึกหัดด้านความเข้าใจทางดนตรี และ 2) แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางดนตรี

แบบฝึกหัดด้านความเข้าใจด้านดนตรี เป็นแบบฝึกหัดเพื่อให้ผู้เรียนเติมคำตอบด้วยตนเอง โดยเนื้อหา มีความสอดคล้องกับกิจกรรมที่จัดในแต่ละคาบ

แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางดนตรี เป็นกรอบช่องว่างเพื่อให้ นักเรียนได้จดบันทึกหรือวาดรูปสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางดนตรีในแต่ละคาบเรียน

ตัวอย่าง แบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน (Journal) (ภาคผนวก จ5)

ภาพที่ 3.10 แบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน

ขั้นที่ 3 นำแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้คำแนะนำ

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5.3 เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านความสามารถทางสังคม

สำหรับเครื่องมือเก็บข้อมูลด้านความสามารถทางสังคมสามารถแบ่งได้เป็น 1) แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม 2) แบบสอบถามด้านสังคมมิติ และ 3) แบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน

5.3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (ภายนอก) และด้านความเข้าใจในตนเอง (ภายใน)

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถทางสังคมตามสภาพจริง

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนโดยแบ่งการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนออกเป็น 2 ด้าน

1) การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (ภายนอก)

1. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและ/หรือร่วมกันคิดสร้างสรรค์
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมและแก้ปัญหา
4. นักเรียนเข้าใจและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

2) ความเข้าใจในตนเอง (ภายใน)

1. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและบรรลุขีดความสามารถของตนเอง
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบ/ตั้งใจทำกิจกรรม/รู้คุณค่าของการมาซ่อม
3. นักเรียนอาสาช่วยเหลือครูและเพื่อน
4. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำ

โครงสร้างคำถามเป็นการวัดระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมาก
3	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมไม่ชัดเจน

แปลความหมายค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมากที่สุด
3.50 - 4.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมาก
2.50 - 3.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนปานกลาง
1.50 - 2.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อย
1.00 - 1.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อยที่สุด
0.00 - 0.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมไม่ชัดเจน

ตัวอย่าง แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม (ภาคผนวก จ3)

แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน							
คาบที่ ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4				วันที่ _____ เวลา _____			
☐ 5 ☐ 6 ☐ 7 ☐ 8							
สิ่งที่ประเมิน	การปฏิบัติจริง						หมายเหตุ
	มี						
	5	4	3	2	1	0	
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย		
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด		
ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น							
1. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และ/หรือร่วมกันคิดสร้างสรรค์ได้ดี							
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น							
3. นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมและแก้ปัญหา							
4. นักเรียนเข้าใจและเคารพความคิดเป็นของผู้อื่น							
ความเข้าใจในตนเอง							
1. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและบรรลุขีดความสามารถของตนเอง							
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบ/ตั้งใจทำกิจกรรม/รู้คุณค่าของการทำงาน							
3. นักเรียนอาสาช่วยเหลือครูและเพื่อน							
4. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำ							
ชื่อเสนอแนะ							
.....							
.....							

ภาพที่ 3.11 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม

ขั้นที่ 3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้คำแนะนำ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไกลทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล และ อาจารย์ ดร. นิลวรรณ โรจนเสถียร อึ้งอัมพร ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยจากคำถาม 8 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.96

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

5.3.2 แบบสอบถามด้านสังคมมิติ ช่วยในการเก็บข้อมูลด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลด้านสังคมมิติ

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดสังคมมิติ

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามด้านสังคมมิติ

2.1 ตั้งข้อคำถามให้นักเรียนเลือกเพื่อนที่อยากร่วมกิจกรรมด้วย 3 ลำดับ

2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในชั้นเรียนโดยระบุรายละเอียดลงในตารางวิเคราะห์แผนผังสังคมมิติ

2.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นแผนภูมิสังคมมิติด้วยโปรแกรม Walsh's Classroom Sociometrics (2017)

ตัวอย่าง แบบสอบถามด้านสังคมมิติและตารางวิเคราะห์แผนผังสังคมมิติ (ภาคผนวก จ4)

เครื่องมือแบบเทคนิคสังคมมิติ (Sociometric Techniques)		ตารางวิเคราะห์แผนผังสังคมมิติ											
บัตรสังคมมิติ ☐ ก่อน ☐ ระหว่าง ☐ หลัง ชื่อ-สกุล..... ชั้น..... โรงเรียน..... วัน เดือน ปี ที่ทำ..... เพื่อนในห้องที่ฉันอยากทำกิจกรรมกลุ่มด้วยมากที่สุด จำนวน 3 คนเรียงลำดับดังนี้ อันดับที่ 1..... อันดับที่ 2..... อันดับที่ 3.....		ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก	ผู้เลือก
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	รวม	รวม	รวม	รวม
B													
C													
D													
E													
F													
G													
H													
I													
J													
รวม													

ภาพที่ 3.12 แบบสอบถามด้านสังคมมิติ (ซ้าย) และตารางวิเคราะห์แผนผังสังคมมิติ (ขวา)

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามด้านสังคมมิติ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้คำแนะนำ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านตรวจสอบ อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไส้ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล และ อาจารย์ ดร. นิลวรรณ โรจนเสถียร อึ้งอัมพร ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากแบบสอบถามด้านสังคมมิติมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 0.67

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามด้านสังคมมิติตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

5.3.3 แบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน เป็นเครื่องมือเพื่อให้ นักเรียนได้จดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางสังคม อีกทั้งยังสามารถประเมินพฤติกรรมของตนเองในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละคาบ โดยผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลด้านสังคมของนักเรียนได้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแบบประเมินตามสภาพจริง โดยการใช้แบบบันทึกของนักเรียนทางด้านสังคม

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือแบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน โดยออกแบบบันทึกของนักเรียนเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางสังคม และ 2) แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง

แบบบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางสังคม เป็นกรอบช่องว่างเพื่อให้ นักเรียนได้จดบันทึกหรือวาดรูปสิ่งที่ได้เรียนรู้ทางสังคมกับเพื่อนในแค่ละคาบ

แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง เป็นแบบประเมินเพื่อให้ นักเรียนประเมินตนเอง แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และ 2) ด้านความเข้าใจในตนเอง โดยมีคะแนนให้เต็ม 5 ดาว หรือ 5 คะแนน

โครงสร้างคำถามเป็นการวัดระดับ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมของนักเรียนดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมาก
3	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อยที่สุด
0	หมายถึง	นักเรียนมีระดับพฤติกรรมทางสังคมไม่ชัดเจน

แปลความหมายค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมากที่สุด
3.50 - 4.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนมาก
2.50 - 3.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนปานกลาง
1.50 - 2.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อย
1.00 - 1.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมชัดเจนน้อยที่สุด
0.00 - 0.49	นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมไม่ชัดเจน

ตัวอย่าง แบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน (Journal) (ภาคผนวก จ5)

The image shows three pages from a student journal. The first page is the cover titled "My Musical Journal". The second page is titled "1st Lesson Musical Theatre" and features a diagram of "องค์ประกอบของละครเวที" (Elements of a Play) with five circles connected to a central circle. Below the diagram is a "Rhythm" section with a heart icon and a line for notes. The third page is titled "1st Lesson" and has a "ทบทวน" (Review) section with a table for "ทักษะที่นักเรียนได้เรียนรู้" (Skills learned by students). The table has four rows and two columns. The first row is "สังเกต" (Observe), the second is "เข้าใจ" (Understand), the third is "สื่อสาร" (Communicate), and the fourth is "ประเมิน" (Evaluate). The table is currently empty.

ภาพที่ 3.13 แบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน

ขั้นที่ 3 นำแบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียนให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และให้คำแนะนำ

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียนตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรมรวม ระยะเวลาประมาณ 4 - 5 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนทำแบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีและแบบสอบถามด้านสังคมมิตีก่อนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นทั้งหมด 8 แผน (ใน 1 แผนใช้เวลา 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2-3 แผน) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้การบันทึกภาพวิดีโอเพื่อบันทึกพฤติกรรมและปัญหาของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล คือ 1) แบบสังเกตด้านทักษะดนตรีเพื่อสังเกตการตอบสนองทางดนตรีของนักเรียนผ่านการเคลื่อนไหว (ยูริธึมมิคส์) และการร้อง 2) แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมเพื่อสังเกตพฤติกรรมทางสังคมด้านความเข้าใจในตนเองและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นของนักเรียน 3) แบบสอบถามด้านสังคมมิติเพื่อเก็บข้อมูลความสัมพันธ์ของนักเรียน ระหว่างการจัดกิจกรรม และ 4) แบบประเมินตนเองด้านดนตรีและด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน

เพื่อประเมินความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียน และสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งทางด้านดนตรีและด้านสังคม รวมถึงให้นักเรียนได้ประเมินพฤติกรรมของตนเองอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 4 หลังการจัดกิจกรรม นักเรียนทำแบบทดสอบด้านเข้าใจทางด้านดนตรีและแบบสอบถามด้านสังคมมิติ

ตารางที่ 3.5 สรุปการใช้เครื่องมือวิจัยในแต่ละคาบ

สัปดาห์ ที่	แผน กิจกรรมที่	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย					
		เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านดนตรี			เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านความสามารถทางสังคม		
		แบบทดสอบ ด้านความเข้าใจ ทางดนตรี (ก่อน - หลัง การจัดกิจกรรม)	แบบสังเกตด้าน ทักษะดนตรี	บันทึกของ นักเรียน ด้านดนตรี	แบบสังเกต พฤติกรรมทาง สังคม	แบบสอบถาม ด้านสังคมมิติ	บันทึกของ นักเรียน ด้านสังคม
0	0	√				√	
1	1		√	√	√		√
	2		√	√	√		√
2	3		√	√	√		√
	4		√	√	√		√
	5		√	√	√		√
3	6		√	√	√	√	√
	7		√	√	√		√
	8		√	√	√		√
4 - 5	9	√					
	*10					√	

*หมายเหตุ ครั้งที่ 10 เป็นการเก็บข้อมูลหลังจากสอนคาบสุดท้ายประมาณ 1 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องและครบถ้วนแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สอดคล้องวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

ด้านความเข้าใจทางดนตรีและทักษะดนตรี

1) ด้านความเข้าใจในทางดนตรี วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential statistic) แบบกลุ่มเดียวหรือ t-Test

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตทักษะดนตรีเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียนโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ด้านความสามารถทางสังคม

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม เชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านสังคมของนักเรียนเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้านสังคมมิติทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้ตารางวิเคราะห์และใช้โปรแกรม Walsh's Classroom Sociometrics (2017) เพื่อสร้างแผนภูมิสังคมมิติและนำข้อมูลมาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมของนักเรียน

ทั้งนี้สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel และโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

ขั้นตอนที่ 8 สรุป อภิปรายผลและนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

นำข้อมูลทั้งหมดที่เก็บรวบรวมจากการดำเนินวิจัยทั้ง 7 ขั้นตอน มาสรุปและอภิปรายผลเพื่อนำเสนอเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกิจกรรมละครเพลงในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมบทละคร บทเพลง และเครื่องแต่งกาย และการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในเรื่องของการแสดงและการร้อง (กล่าวไว้ในบทที่ 3 หน้า 52)

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในเรื่องของการเคลื่อนไหว (วิจัย)

ขั้นตอนที่ 3 การผสมผสานการแสดง การร้องและการเคลื่อนไหว เพื่อใช้ในการแสดงจริง
(กล่าวต่อไปในการอภิปรายผลหน้า 144)

งานวิจัย เรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6” ในครั้งนี้เป็นการจัดกิจกรรมละครเพลงในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปทางดนตรีของนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจและทักษะดนตรีของนักเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียน

ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนค่าสถิติในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

N หมายถึง จำนวนของตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

M หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

p หมายถึง ความน่าจะเป็น

t หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบ t-Test

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปทางดนตรีของนักเรียน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของนักเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา	N	ร้อยละ
เคยเรียนดนตรี		
ไม่เคยเรียนดนตรี	10	45.45
เคยเรียนดนตรี	12	54.55
รวม	22	100.00

ตัวแปรที่ศึกษา	N	ร้อยละ
เครื่องดนตรีที่เรียน (สำหรับคนที่เรียน)		
เปียโน	2	16.67
กีตาร์	3	25.00
กลองชุด	2	16.67
ไวโอลิน	1	8.33
คอร์เน็ต	1	8.33
ซิม	1	8.33
มากกว่า 1 ชนิด	2	16.67
รวม	12	100.00
ระยะเวลาที่เรียน		
4 เดือน	1	8.33
1 ปี	5	41.67
2 ปี	1	8.33
3 ปี	1	8.33
5 ปี	1	8.33
6 ปี	1	8.33
7 ปี	2	16.67
รวม	12	100.00

จากตารางสรุปได้ว่าจากนักเรียน 22 คน มีนักเรียนที่ไม่เคยเรียนดนตรีมาก่อนจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 และเคยเรียนดนตรีมาก่อนจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 โดยมีนักเรียนที่เรียนกีตาร์มากที่สุดจำนวน 3 คน จาก 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ เปียโน กลองชุด และเล่นเครื่องดนตรีมากกว่า 1 ชนิดจำนวนเครื่องดนตรีละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อย่างไรก็ตามจากระยะเวลาพบว่ามึนักเรียนเรียนดนตรีเป็นเวลา 1 ปีมากที่สุดจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจและทักษะดนตรีของนักเรียน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจและทักษะดนตรีของนักเรียน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ด้านได้แก่ 1) ด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียน และ 2) ด้านทักษะดนตรีของนักเรียน (การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และการร้อง)

2.1 ด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียน

ด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยแบ่งเป็น 1) ผลการทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม (t-Test)

2.1.1 ผลการทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

จากแบบทดสอบคะแนนความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 คะแนนจากแบบทดสอบความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

ระดับชั้น	เรียนดนตรี		ก่อนเรียน			หลังเรียน			คะแนน หลัง - ก่อน
	มาก่อน		ฟัง (5)	อ่าน เขียน (29)	รวม (34)	ฟัง (5)	อ่าน เขียน (29)	รวม (34)	
	เคย	ไม่เคย							
ป.4	√		4	2	6	2	4	6	+0
		√	5	5	10	5	15	20	+10
	√		1	0	1	4	8	12	+11
	√		0	19	19	3	25	28	+9
	√		1	2	3	3	8	11	+8
เฉลี่ย			2.20	5.60	7.80	3.40	12.00	15.40	+7.60
ป.5	√		3	23	26	3	29	32*	+6
	√		4	3	7	2	19	21	+14
	√		5	11	16	3	14	17	+1
	√		4	4	8	4	10	14	+6
	√		1	29	30	4	27	31	+1
		√	2	9	11	3	23	26	+15
	√		3	12	15	4	25	29	+14
เฉลี่ย			3.14	13.00	16.14	3.29	21.00	24.29	+8.14
ป.6		√	4	5	9	4	14	18	+9
		√	3	7	10	2	24.5	26.5	+16.5
		√	4	7	11	4	21	25	+14
		√	4	5	9	2	16	18	+9
		√	5	7	12	5	21	26	+14
	√		3	13	16	5	26	31	+15
		√	2	14	16	4	27	31*	+15
	√		4	3	7	3	17	20	+13
		√	5	7	12	3	17	20	+8
		√	5	6	11	2	27	29	+18
เฉลี่ย			3.90	7.40	11.30	3.40	21.05	24.45	+13.15
เฉลี่ยรวม			3.27	8.77	12.05	3.36	18.98	22.34	+10.30

* หมายถึง นักเรียนที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนดนตรีที่ได้คะแนนสูงสุด

ขีดเส้นใต้ หมายถึง นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน

ตัวเอียงทึบ หมายถึง นักเรียนที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนดนตรีที่มีพัฒนาการมากที่สุด

จากตารางเห็นได้ว่าคะแนนความเข้าใจทางดนตรีหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียนทุกคนมีค่าสูงกว่าหรือเทียบเท่ากับคะแนนก่อนเรียน โดยระดับชั้นที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (24.45 คะแนน) ตามด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (24.29 คะแนน) และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (15.40 คะแนน) ตามลำดับ ซึ่งในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 31 คะแนน จำนวน 2 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียนได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 32 คะแนน จำนวน 1 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีนักเรียนได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 28 คะแนน จำนวน 1 คน

ทั้งนี้ มีนักเรียนที่สอบผ่านจำนวน 18 คน จาก คิดเป็นร้อยละ 81.81 ของนักเรียนทั้งหมดและมีนักเรียนที่สอบไม่ผ่านจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ของนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้ นักเรียนมีผลการสอบด้านการฟังมากขึ้นจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.20 และด้านการอ่าน เขียนจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 95.45

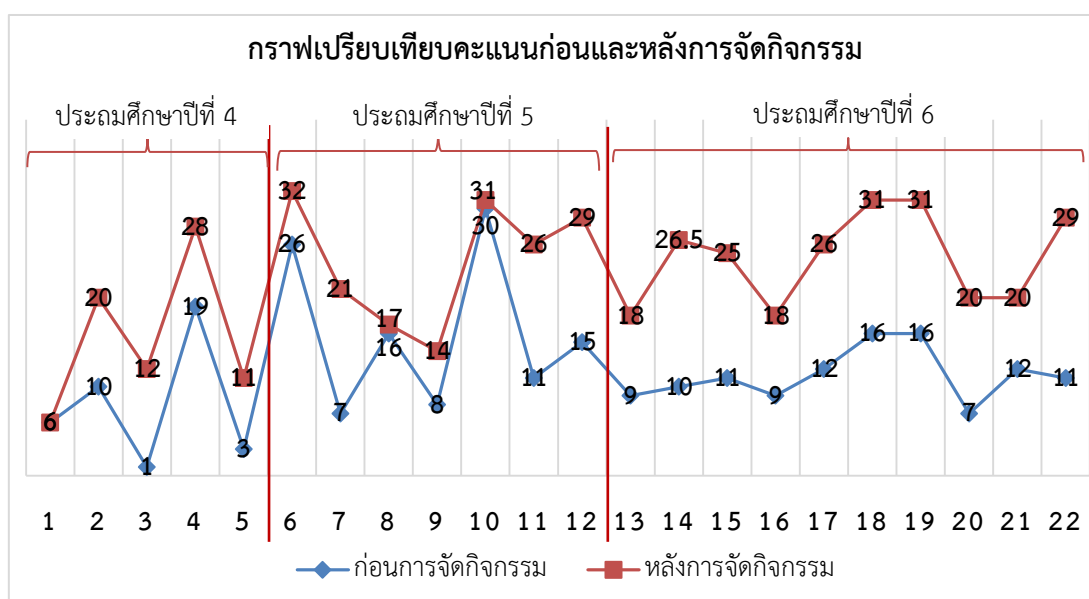
นักเรียนที่สอบผ่าน พบว่าเป็นนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีมาก่อน จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.67 ของกลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีมาก่อน มีนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 32 คะแนน (32*) จำนวน 1 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการสอบถามพบว่าเป็นนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีมาแล้ว 7 ปีและเล่นเครื่องดนตรีได้หลากหลายชนิด ส่วนกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยดนตรีมาก่อน นักเรียนสอบผ่านทั้ง 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100.00 ของกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยดนตรีมาก่อน มีนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 31 คะแนน จำนวน 1 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสังเกตพบว่าเป็นนักเรียนที่ตั้งใจเรียนและตั้งใจทำกิจกรรม

นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน พบว่าเป็นนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่เคยเรียนดนตรีมาก่อน จำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33 ของกลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีมาก่อน โดยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คนและชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อาจสรุปได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) จากสังเกตพบว่านักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอบไม่ผ่าน ไม่ค่อยมีสมาธิในการทำข้อสอบเท่าที่ควร และ 2) เนื้อหาบางส่วนอาจยากเกินไป สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอบไม่ผ่าน เมื่อได้ไปสอบถามพบว่านักเรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาบางส่วนโดยเฉพาะในเรื่องของค่าตัวโน้ตจึงอาจทำให้สอบไม่ผ่าน

ด้านพัฒนาการในการเรียนรู้ พบว่ากลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีมาก่อน มีนักเรียนที่ได้คะแนนพัฒนาการในการเรียนรู้สูงสุดเท่ากับ 15 คะแนน (+15) จำนวน 1 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยดนตรีมาก่อน มีนักเรียนที่ได้คะแนนพัฒนาการในการเรียนรู้สูงสุดเท่ากับ 18 คะแนน (+18) จำนวน 1 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เช่นเดียวกัน

2.1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม (t-Test)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนแต่ละระดับชั้นก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างกันในทิศทางบวกอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังกราฟต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 กราฟเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

นอกจากนี้เมื่อนำค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ t-Test สามารถแสดงผลได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

คะแนน	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
คะแนนก่อนเรียน	22	22.34	7.39	9.365*	.000
คะแนนหลังเรียน	22	12.05	6.76		

* $p < .05$

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนทุกคนหลังการจัดกิจกรรม ($M = 22.34, SD = 7.39$) สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ($M = 12.05, SD = 6.76$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ด้านทักษะดนตรีของนักเรียน (การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และการร้อง)

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะดนตรีของนักเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตด้านทักษะดนตรี (ประเมินโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ) และ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน (นักเรียนประเมินตนเอง) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบสังเกตด้านทักษะดนตรีตามเนื้อหาของกิจกรรมทั้งหมด 8 คาบ โดยเก็บข้อมูลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่าน ครูที่สอนในกิจกรรมขับร้องประสานเสียง 1 ท่าน และผู้สอนรายวิชา (ผู้วิจัย)

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะดนตรีของนักเรียน (การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และการร้อง) ตามเนื้อหาของกิจกรรมทั้ง 8 คาบ ผู้วิจัยมีเกณฑ์การตัดสินคุณภาพตามตารางรูบรีคส์และมีเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ตารางที่ 4.4 ตัวอย่างเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ (รูบรีคส์)

เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
1. กิจกรรม....	☐ มีจำนวนนักเรียนทำกิจกรรมได้ถูกต้อง 100 %	☐ มีจำนวนนักเรียนทำกิจกรรมได้ถูกต้อง 80 %	☐ มีจำนวนนักเรียนทำกิจกรรมได้ถูกต้อง 60 %	☐ มีจำนวนนักเรียนทำกิจกรรมได้ถูกต้อง 40 %	☐ มีจำนวนนักเรียนทำกิจกรรมได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่มีนักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้	

ค่าเฉลี่ย

ความหมาย

4.50 - 5.00	ร้อยละ 90 - 100	ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
3.50 - 4.49	ร้อยละ 70 - 89	ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
2.50 - 3.49	ร้อยละ 50 - 69	ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
1.50 - 2.49	ร้อยละ 30 - 49	ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
1.00 - 1.49	ร้อยละ 10 - 29	ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง
0.00 - 0.49	ร้อยละ 0 - 29	ของนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้อง

2.2.1. ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตด้านทักษะดนตรี (ประเมินโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ)
ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกต (ประเมินโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ) สามารถสรุปเป็นตารางตามการจัดกิจกรรมทั้ง 8 คาบ มีรายละเอียดดังนี้

1) คาบที่ 1 เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระและตามจังหวะของเพลง (เพลง "ทหารบก")

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 1

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			
1) การตบมือตามจังหวะ			
1. การตบมือตามจังหวะของเพลงทหารบก (*F)	4.67	.58	• นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตบมือตามจังหวะตกของเพลงทหารบกได้อย่างพร้อมเพรียงกันแต่ยังขาดความเป็นขั้นตอนี (นักเรียนมักจะตบโดยเน้นความดังมากกว่าความไพเราะ)
2. การตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4 ของเพลง (*F)	4.67	.58	• นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตั้งแต่ขึ้นหลังจากกิจกรรมสิ่งเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ที่ทำได้อีกต้อง
			• เมื่อให้นักเรียนลองวามมือเป็นวงกลมแล้วค่อยตบที่จังหวะที่ 1 นักเรียนสามารถตบมือได้พร้อมเพรียงกันและมีความไพเราะมากขึ้น
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)			
	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)			
1) การเคลื่อนไหว			
1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ (*F)	4.00	.00	• นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามอารมณ์และลักษณะของเพลงได้ เช่น มีนักเรียนที่เดินเข้าทำไปมาคล้ายการเดินของทหาร เป็นต้น
2. การเคลื่อนไหวไปตามจังหวะตก (*F)	4.33	.58	• นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะได้อย่างดีและได้เรียนรู้การปฏิบัติกิจกรรมจากการสังเกตครู แต่ด้วยข้อจำกัดของสถานที่อาจทำให้นักเรียนไม่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างเต็มที่
3. เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ (*F)	3.33	.58	• นักเรียนสามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะ ได้ดีขึ้นเมื่อผู้วิจัยปรับเปลี่ยนเป็นแถวตอนและหมุนตัวเพื่อเปลี่ยนทิศ แขนงการเดินอย่างอิสระและเปลี่ยนทิศเมื่อถึงจังหวะที่ 4

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
2) การสร้างสรรค์	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ในคาบนี้
บทวนการร้อง			
ร้องเพลง “ทหารบก” ได้ถูกต้องและไพเราะ	3.33	.58	• แม้นักเรียนจะร้องได้ถูกต้องและตรงตามระดับเสียงแต่ยังขาดความไพเราะไปบ้าง เนื่องจากเป็นคาบที่ร้องเพลงและมีการเคลื่อนไหวประกอบพร้อมกัน
เฉลี่ยรวม	4.06	.48	

*F = Follow

*QR = Quick Response

จากตารางสรุปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถตอบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4 ของเพลงได้ถูกต้องและตรงจังหวะมากที่สุด ($M = 4.67, SD = .58$) รองลงมาคือการเคลื่อนไหวตามจังหวะตก ($M = 4.33, SD = .58$) โดยมีนักเรียนที่สามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้องและร้องเพลง “ทหารบก” ได้ถูกต้องและไพเราะน้อยที่สุด ($M = 3.33, SD = .58$) ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ .48 ($M = 4.06, SD = .48$)

2) คาบที่ 2 เรื่อง อัตรากำลัง 4 และไม้ตีตัวดำ (เพลง "ทหารกบ (กระโดด)")

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมและครเพลงคาบที่ 2

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			
1) การตบมือตามจังหวะ			
1. การตบมือในอัตรากำลัง 4 ทั้งจังหวะหนัก	4.00	.00	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสามารถตบมือในอัตรากำลัง 4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ • บอกได้ว่าจังหวะที่ 1 หนักกว่าจังหวะที่ 2 3 4 โดยฟังจากเสียงเปียโนที่ครูเล่นแล้วลองทำตาม
2. เปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่งเร็วขึ้น	4.00	.00	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสังเกตผู้วิจัยและสามารถตอบได้ว่าคำสั่ง Hip คือการตบมือเร็วขึ้นเป็น 2 เท่าจากจังหวะเดิม • Back คือการกลับมามีมือที่จังหวะเดิม และ Hop คือการตบมือช้าลงเป็น 2 เท่าจากจังหวะเดิม • เมื่อปฏิบัติพบว่านักเรียนสามารถตอบสนองต่อคำสั่งได้ค่อนข้างเร็ว แม้ว่าจะมีนักเรียนบางส่วนเร่งการตบมือเมื่อเป็นคำสั่ง Hip อาจเป็นเพราะครูช่วยเล่นจังหวะประกอบซึ่งตรงกับคำสั่งด้วย
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)			
1) การเคลื่อนไหว			
1. เคลื่อนไหวในอัตรากำลัง 4 ทั้งจังหวะหนัก	3.67	.58	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเดินตามจังหวะหนักและจังหวะเบาได้หลังจากมีการทบทวนผ่านการตบมือและเบา (*F) • นักเรียนสามารถอธิบายว่าต้องเดินจังหวะแรกหนักและจังหวะ 2 3 4 เบา แต่ขณะการเดินยังขาดความถี่ไม่หมดและความต่อเนื่องของจังหวะหนักและจังหวะเบา
2. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ	3.67	.58	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสามารถกระโดดเป็นไม้ตีตัวดำได้แต่ยังไม่ลงจังหวะเท่าที่ควร (กระโดดเป็นไม้ตีตัวดำ) (*F)

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
2) การสร้างสรรค์			
1. สร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นส่วนตัวตามบทเพลง (*QR)	4.33	.58	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสร้างสรรค์และทำท่ากระโดดเป็นไม้ตัดตัวได้ตามเพลง “ทหารบก (กระโดด)” ได้ค่อนข้างตรงจังหวะ นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสร้างสรรค์ท่าทางที่แตกต่างกันทำให้ได้ท่าทางที่หลากหลาย
บทวนการร้อง			
ร้องเพลง “ทหารบก (กระโดด)” ได้ถูกต้องและ	4.00	.00	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถร้องเพลง “ทหารบก (กระโดด)” ได้ถูกต้องและไพเราะเกือบทั้งบทเพลง มีนักเรียนที่ตะโกนคำสุดท้ายของเพลง ทำให้ไม่ตรงทำนองและไม่ไพเราะจึงต้องเตือนไม่ให้ตะโกนและพยายามร้องให้ด้วยเสียงปกติซึ่งมีความไพเราะมากกว่า
เฉลี่ยรวม			
	3.94	.29	

*F = Follow

*QR = Quick Response

จากการสร้างสรุไปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่ากระโดดเป็นตัวตามบทเพลงได้ถูกต้องมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($M = 4.33, SD = .58$) รองลงมาคือ การตอบโอเน็ตราจิงทวะ 4 ทั้งจิงทวะหมักและจิงทวะเบา การเปลี่ยนจิงทวะการตบมือตามคำสั่งเร็วขึ้น ซ้ำลงและคองที่ (Hip, Hop, Back) และการทบทวนการร้องเพลง “ทหารบก” (กระโดด) มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($M = 4.00, SD = .00$) โดยมีจำนวนนักเรียนที่สามารถเคลื่อนไหวในเน็ตราจิงทวะ 4 ทั้งจิงทวะหนักและจิงทวะเบาและทำท่ากระโดดเป็นไม้ตัดตัวตามจิงทวะเพลงน้อยที่สุดมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ($M = 3.67, SD = .58$) ทั้งนี้มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ เท่ากับ ($M = 3.94, SD = .29$)

3) คาบที่ 3 เรื่อง อัตรากำลังหว่า 4 โน้ตตัวดำ เซบ็ต 1 ชั้นและตัวขาว (เพลง "ทหารบก (ว้าย)")

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมและครเพลงคาบที่ 3

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			
1) การตบมือตามจังหวะ	-	-	มีการทบทวนการตบมือตามคำสั่งก่อนสอนการเคลื่อนไหวตามคำสั่งแต่ไม่ได้วัดในคาบนี้
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)			
1. การส่งถุงผ้าในอัตรากำลังหว่า 4 ทั้งจังหวะหนัก และจังหวะเบา (*F)	4.00	1.00	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถส่งถุงผ้าตามจังหวะคองที่ (Steady Beat) เป็นวงกลมตามเพลงในอัตรากำลังหว่า 4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ดียิ่งขึ้นหลังจาก 1 สอนอย่างซ้ำ ๆ 2) นับจังหวะ 1 2 3 4 แบบออกเสียงและนับใบใจ 2) ทำท่าโยโดยยังไม่เพลง และ 4) ส่งถุงผ้าพร้อมเสียงเพลงประกอบ มีนักเรียนบางส่วนที่ยืนนิ่งทำให้เพื่อนทำให้เพื่อนหยิบไม่ทันและจังหวะเสีย นักเรียนยังไม่สามารถมีส่งถุงผ้าได้ตรงจังหวะเมื่อร้องเพลง "ทหารบก" ไปด้วยเพราะต้องใช้สมาธิมาก การส่งถุงผ้าในช่วงเข้าเพลงช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจและเริ่มเข้าจังหวะยก (pickup beat) ได้ดีขึ้น
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)			
1) การเคลื่อนไหว			
1. การเปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหว (เดิน) ตามคำสั่งเร็วขึ้น (เดิน) ตามคำสั่งได้ขึ้นเมื่อทำหลาย ๆ ครั้ง คำสั่ง ตามคำสั่งเร็วขึ้น ซ้ำลง และคองที่ (Hip, Hop, Back) (*QR)	3.33	.58	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนส่วนมากสามารถเคลื่อนไหว (เดิน) ตามคำสั่งได้ขึ้นเมื่อทำหลาย ๆ ครั้ง นักเรียนมักเร่งการเดินเวลาได้รับคำสั่ง Hip ทำให้เดินไม่ค่อยตรงจังหวะ เมื่อเป็นคำสั่ง Hop นักเรียนบางส่วก็ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง โดยจะก้าวลงได้เฉพาะเวลาเข้าจังหวะที่ 1
2. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ (ว้ายเป็นโน้ตตัวขาว) (*F)	4.33	.58	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถทำท่าทางว้าย 2 จังหวะเป็นโน้ตตัวขาวในอัตรากำลังหว่า 4 ได้

กิจกรรม **M** **SD** **ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)**

2) การสร้างสรรค์

- 1. สร้างสรรค์ท่าวายเป็นโน้ตตัวขาวตามบทเพลง 4.67 .58
 - นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบท่าที่แตกต่างกันและสามารถประยุกต์ท่าทางง่ายได้ตรงตามโน้ตตัวขาว
 - นักเรียนสามารถออกแบบท่าได้ตรงกับคำในเพลง เช่น ท่าทางคู่หัวลงไปเมื่อร้องว่า คำลงน้ำ เป็นต้น

บทวนการร้อง

ร้องเพลง “ทหารบก (ง่าย)” ได้ถูกต้องและ 4.33 .00

- นักเรียนสามารถร้องเพลง “ทหารบก (ง่าย)” ได้ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองและได้ร้องไปเรื่อยๆ มากขึ้นเมื่อร้องให้เพื่อนแสดง

เฉลี่ยรวม 4.13 .66

*F = Follow

*QR = Quick Response

จากการรายงานสรุปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าวายเป็นโน้ตตัวขาวตามบทเพลงได้ถูกต้องมากที่สุด ($M = 4.67, SD = .58$) รองลงมา คือ การทำท่าวายเป็นโน้ตตัวขาวตามจังหวะเพลงและการพบทวนการร้องเพลง “ทหารบก” (ง่าย) ($M = 4.33, SD = .58$) โดยมีจำนวนนักเรียนที่สามารถเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนไหวตามคำสั่งเร็วขึ้น ซ้ำลง และคงที่ (Hip, Hop, Back) น้อยที่สุด ($M = 3.33, SD = .58$) ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ .66 ($M = 4.13, SD = .66$)

4) คาบที่ 4 เรื่อง อัตราจังหวะ 4 โน้ตตัวดำตัวหยุด 1 จังหวะ เขบ็ต 1 ชั้น ตัวขาวและตัวกลม (เพลง "ทหารบก (บิน)")

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมและตรงเพลงคาบที่ 4

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			
1) การตบมือตามจังหวะ	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)			
1) การเคลื่อนไหว			
1. การเคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะ	3.67	.58	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนบางส่วนทำได้และบางส่วนยังไม่สามารถทำได้ โดยส่วนใหญ่จะสามารถนับท่าทางในจังหวะที่ 1 ได้อย่างชัดเจน นักเรียนไม่สามารถทำให้มีความต่อเนื่องจากจังหวะหนึ่งไปจังหวะเบาได้ นักเรียนบางกลุ่มสามารถทำท่าบีนตามความยาวของโน้ตตัวกลมตามจังหวะของเพลงโดยการสังเกต (บีนเป็นโน้ตตัวกลม) (*F) นักเรียนบางกลุ่มยังไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ชัดเจนและมีนักเรียนบางคนมีแต่เคลื่อนไหวไปมาได้ทำทำบีน
2) การสร้างสรรค์			
1. สร้างสรรค์ทำบีนเป็นโน้ตตัวกลมตามบทเพลง (*QR)	3.67	.58	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถออกแบบท่าทางที่มีความแปลกใหม่และตรงกับเนื้อร้องของบทเพลง นักเรียนบางกลุ่มยังไม่สามารถประยุกต์ทำบีนให้มีความยาวเป็นโน้ตตัวกลมได้ คือ เปลี่ยนทำบีนเพียงจังหวะแรก แต่ไม่ได้ออกท่าทางต่อเนื่องทั้ง 4 จังหวะ อาจเป็นเพราะไม่ได้กำหนดให้นักเรียนทำท่าทำบีนอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
บทวนการร้อง			
ร้องเพลง “ทหารบก (ปืน)” ได้ถูกต้องและไพเราะ	3.00	.00	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนส่วนใหญ่สามารถร้องเพลง “ทหารบก (ปืน)” ได้ถูกต้องในช่วงแรกของเพลงที่มีท่วงทำนองแบบจังหวะมักเรียนยังไม่มั่นใจและยังคงมีนักเรียนที่ร้องผิดอยู่ แต่เมื่อร้องไปหลาย ๆ ครั้งตามกลุ่มที่ออกมาแสดงก็สามารถร้องได้ดีขึ้น
เฉลี่ยรวม	3.58	.14	

*F = Follow

*QR = Quick Response

จากการรายงานสรุปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถทำได้มากที่สุดตามจังหวะเพลงได้มากที่สุด ($M = 4.67, SD = .58$) รองลงมาคือ การเคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ **4** ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาและการสร้างสรรค์ทำทางบินเป็นโน้ตตัวกลมตามบทเพลง ($M = 3.67, SD = .58$) โดยมีจำนวนนักเรียนที่สามารถร้องเพลง “ทหารบก” (ปืน) ได้ถูกต้องและไพเราะน้อยที่สุด ($M = 3.00, SD = .58$) ทั้งนี้มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ $93(M = 3.58, SD = .14)$

5) คาบที่ 5 เรื่อง การประยุกต์การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวกับละครเพลง

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 5

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			
1) การตบมือตามจังหวะ	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)			
1) การเคลื่อนไหว			
1. เคลื่อนไหวท่าทางการกระโดด วาย บิน โน	3.67	1.53	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวท่าทางการกระโดดเป็นโน้ตตัวดำ วายเป็นโน้ตตัวขาว และทำบินเป็นโน้ตตัวกลม
อัตราจังหวะ 4 (*F)			<ul style="list-style-type: none"> ในอัตราจังหวะ 4 ได้ขึ้นเมื่อผู้วิจัยเริ่มเล่นดนตรีประกอบ โดยเฉพาะทำกระโดด ทำบินเป็นท่าที่นักเรียนต้องใช้เวลาจึงจะสามารถทำได้
2) การสร้างสรรค์			
1. สร้างสรรค์ท่าทางการกระโดด วาย บิน โน	4.00	1.00	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ท่าทางการกระโดดตรงเมื่อหมากขึ้น
อัตราจังหวะ 4 ตามเพลงและเนื้อเรื่อง (*QR)			<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสามารถประยุกต์การใช้ท่าการกระโดด วาย บิน ได้ตรงตามโน้ตที่กำหนดให้ คือ โดดเป็นโน้ตตัวดำ วายเป็นโน้ตตัวขาว และบินเป็นโน้ตตัวกลม ได้ตามบทเพลง

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
ทบทวนการร้อง			
การร้องเพลง “ทหารบก” (กระโดด, ว้าย, บิน)	3.67	1.15	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนบางส่วนไม่ค่อยตั้งใจร้องเพลงเท่าที่ควรทำให้ยังขาดความไพเราะและบางครั้งก็ไม่มีตรงระดับเสียง แต่เมื่อผู้วิจัยซักถามและนักเรียนเริ่มตั้งใจก็สามารถร้องได้ดีขึ้น • นักเรียนยังร้องเพลงไม่ค่อยสื่ออารมณ์มากนัก โดยร้องใส่อารมณ์แค่ในช่วงท้ายของเพลงโดยเฉพาะคำว่า “สุดแรง” • สิ่งที่พัฒนามากที่สุดาคบนี้คือนักเรียนสามารถร้องเพลง “ทหารบก” (บิน) ได้ถูกจังหวะมากขึ้น
เฉลี่ยรวม	3.78	1.23	

*F = Follow

*QR = Quick Response

จากการร่างสรุปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถสร้างสรรค์ท่าทางกระโดด ว้าย บิน ในอัตราจังหวะ 4 ตามเพลงและเนื้อเรื่องได้มากที่สุด ($M = 4.00$, $SD = 1.00$) รองลงมาคือ การแสดงท่าทางกระโดด ว้าย บินในอัตราจังหวะ 4 และการร้องเพลง “ทหารบก” (กระโดด, ว้าย, บิน) และสื่ออารมณ์ของตนเองเพลง ($M = 3.67$, $SD = 1.53$) ทั้งนี้มีเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.23 ($M = 3.78$, $SD = 1.23$)

6) คาบที่ 6 เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และตามอัตราจังหวะ **3** **4** (เพลง "ดินแดนนกบ")

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงคาบที่ 6

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			
1) การตบมือตามจังหวะ			
1. การตบมือตามจังหวะตลกของเพลงดินแดน	5.00	.00	• นักเรียนสามารถตบมือตามจังหวะตลกของเพลงดินแดนกันได้
กบ (*F)			
2. การตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 3 4 ของเพลง 3 4	4.00	.00	• นักเรียนเกือบทั้งหมดสามารถตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 3 4 ของเพลงได้ ทั้งการตบมือแบบปกติ และตบมือเป็นวงกลมจากกการสังเกตเพื่อน ๆ ที่ทำได้
			• นักเรียนบางคนสามารถประยุกต์ทเรียนเรื่องการตบมือเป็นวงกลมและปฏิบัติได้ก่อนที่ผู้วิจัยจะเริ่มทำ จึงให้เป็นตัวช่วยให้เพื่อน ๆ โดยการตบมือเป็นวงกลมยังทำให้เสียงได้เสียงที่มีคุณภาพและไพเราะมากขึ้น
3. การตบมือในอัตราจังหวะ 3 4 ทั้งจังหวะ 3 4 หนักและจังหวะเบา (*F)	4.00	.00	• นักเรียนสามารถตบมือในอัตราจังหวะ 3 4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ โดยมีนักเรียนบางส่วนย่อดูที่จังหวะที่ 1 เพื่อแสดงให้เห็นว่าต้องเน้นที่จังหวะที่ 1 มากกว่าจังหวะที่ 2 และ 3
			• ครึ่งหน้าอาจให้นักเรียนลองตบมือให้จังหวะหนักอยู่ข้างล่างและจังหวะเบาขึ้นไปข้างบนเรื่อย ๆ
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้

การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)

1) การเคลื่อนไหว

1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามบทเพลง (*F) 3.33 .58
 - นักเรียนส่วนใหญ่ได้เดินรอบห้องเป็นวงกลมและยังมีความเขินอายทำให้ไม่สามารถแสดงท่าทางที่สอดคล้องกับอารมณ์เพลงได้ อาจเป็นเพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาเป็นวัยที่เริ่มอายเพศตรงข้ามในการแสดงออก

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
2. การเคลื่อนไหวแอโรบิกจังหวะ 3 ทั้งจังหวะ 4 หนักและจังหวะเบา (ก้าว ก้าว ซิด, วอลส์) (*QR)	4.00	.00	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในแอโรบิกจังหวะ 3 เมื่อไม่มีบทเพลง คือ นักเรียนสามารถเดินในจังหวะที่ 1 และสามารถเดินขึ้นหน้าและถอยหลังตามคำว่า “step step stop” หรือ “ก้าว ก้าว ซิด” ได้ • นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถก้าวตามจังหวะหนักเบาได้ชัดเจนเมื่อเริ่มมีบทเพลง แต่สามารถเดินลงจังหวะแรกหลังจากการหยุดหรือการซิดเท้าเพื่อเป็นการเริ่มจังหวะใหม่ได้ มีเพียงนักเรียนบางคนเท่านั้นที่สามารถก้าวตามจังหวะหนักเบาได้ คือ ก้าวจังหวะแรกหนัก จังหวะที่ 2 เดิน และจังหวะที่ 3 ซิดเท้าพร้อมขยับ ทำให้เมื่อก้าวลงจังหวะ 1 ต้องทิ้งน้ำหนักลงจากการขยับและเป็นการเน้นจังหวะที่ถูกต้อง • การสอนโดยใช้วิธีการ ก้าว ก้าว ซิด สามารถเป็นการสอนพื้นฐานการเดินในจังหวะวอลส์ให้กับผู้เรียนได้
2) การสร้างสรรค์			
1. สร้างสรรค์ท่าทางตามบทเพลง “ดินแดนภบ” (แอโรบิกจังหวะ 3) (*QR)	3.33	.58	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ท่าทางได้ตามเนื้อร้องและอารมณ์ของบทเพลงได้ • นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถประยุกต์การเคลื่อนไหวให้ลงตามแอโรบิกจังหวะ 3 ได้ทันที อาจเป็นเพราะเพลงไทยส่วนมากจะอยู่ในจังหวะ 2 และ 4 จึงไม่ค่อยชินกับจังหวะ 3 เท่าใดนัก
ทบทวนการร้อง			
ร้องเพลง “ดินแดนภบ” ได้ถูกต้องและไพเราะ	5.00	.00	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสามารถร้องเพลง “ดินแดนภบ” ได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง • นักเรียนสามารถร้องได้ไพเราะและสื่ออารมณ์เพลงได้ดี • นักเรียนสามารถร้องตามผู้วิจัยกับประโยคเพลงต่าง ๆ ได้
เฉลี่ยรวม		4.10	.17

*F = Follow

*QR = Quick Response

จากตารางสรุปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถร้องเพลง "ดินแดนยก" ได้ถูกต้องและไพเราะมากที่สุด ($M = 5.00, SD = .00$) รองลงมาคือการตอบเมื่อตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ **3** ของเพลงดินแดนยก การตอบมือในอัตราจังหวะ **3** ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา และการเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและจังหวะเบา (ก้าว ก้าว ซิด, วอลส์) ($M = 4.00, SD = .00$) โดยมีจำนวนนักเรียนที่สามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระและสร้างสรรค์ทำทางตามบทเพลง "ดินแดนยก" (อัตราจังหวะ **3**) น้อยที่สุด ($M = 3.33, SD = .58$) ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ $.17$ ($M = 4.10, SD = .17$)

7) คาบที่ 7 เรื่อง อัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ทำนองเมเจอร์และทำนองไมเนอร์ (เพลง "ดินแดนบ")

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมและครเพลงคาบที่ 7

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			

1) การตบมือตามจังหวะ - - ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้

2) การใช้อุปกรณ์ (ตุ๊กตา)

1. การส่งตุ๊กต้าม้าในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ทั้งจังหวะ $\frac{3}{4}$ และ $\frac{4}{4}$
 - นักเรียนทุกคนตั้งใจและสามารถส่งตุ๊กต้าม้าตามจังหวะคองที่ (Steady Beat) เป็นวงกลมตามเพลงที่ครูเล่นในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ได้ แต่อาจเห็นจังหวะหนักเบาไม่ชัดเจนนักโดยทรากเพียงแต่จำจับตุ๊กต้าม้าครั้งแรกเป็นจังหวะหนัก โดยทำได้ดีหลังจาก 1) นับจังหวะ 1 2 3 แบบออกเสียงและนับในใจ 2) ทำท่าโดยยังไม่มีการแสดง 3) ส่งตุ๊กต้าม้าพร้อมเพลงประกอบที่ครูเล่น
 - ในจังหวะที่ 3 มีนักเรียนบางคนโยนตุ๊กต้าม้าให้เพื่อนทำให้เพื่อนคนถัดไปหยิบไม่ทัน
 - นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถส่งตุ๊กต้าม้าได้ตามจังหวะเมื่อให้ร้องเพลง "ดินแดนบ" ประกอบไปด้วย เพราะไม่สามารถแบ่งสมาธิระหว่างการส่งตุ๊กต้าม้ากับการร้องได้

การเคลื่อนไหวในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)

1) การเคลื่อนไหว

- 1.1 เดินขึ้นหน้าตามทำนองเมเจอร์ (*QR) 4.33 .58
 - นักเรียนสามารถตอบสนทนและเดินขึ้นหน้าตามทำนองเมเจอร์ ได้รวดเร็วและแม่นยำกว่าการเดินโดยหลังตามทำนองไมเนอร์ โดยมีกลุ่มนักเรียนที่สามารถตอบสนทนได้เร็วกว่ากลุ่มอื่น
 - นักเรียนบางส่วนเข้าใจว่าถ้าจังหวะจะเป็นเสียงไมเนอร์แต่เมื่อครูอธิบายและให้ลองฟังเสียงใหม่ก็เรียนก็สามารถฟังเสียงทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ได้ดีขึ้น
 - แม้ว่านักเรียนส่วนมากจะบอกความรู้สึกจากการฟังเสียงทำนองเมเจอร์ คือ ความสุข และทำนองไมเนอร์คือ ความเศร้า แต่อาจใช้ไม่ได้กับนักเรียนทุกคนเพราะความรู้สึกต่อเสียงตีสองแต่ละคนต่างกับ
- 1.2 เดินโดยหลังตามทำนองไมเนอร์ (*QR) 4.00 1.00

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
2) การสร้างสรรค์	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
บทวนการร้อง			
ร้องเพลง "ดินแดนภบ" ได้ถูกต้องและไพเราะ	4.00	.00	• นักเรียนสามารถร้องเพลง "ดินแดนภบ" ได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง แต่ความไพเราะอาจไม่มากเท่าที่ควร เพราะร้องเพลงพร้อมกับการส่งผู้ไปด้วยจึงอาจมีสมาธิไม่เต็มที่กับการร้อง
เฉลี่ยรวม	4.08	.39	

*F = Follow

*QR = Quick Response

จากการางสรุปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถเดินขึ้นหน้าตามเมเจอร์มากที่สุด ($M = 4.33, SD = .58$ รองลงมาคือ ส่งผู้ในอัตราจังหวะ **3** ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา เดินโดยหลังตามทำนองไมเนอร์และร้องเพลง "ดินแดนภบ" ได้ถูกต้องและไพเราะ ($M = 4.00, SD = .00$) ทั้งนี้มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.08 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ .39 ($M = 4.08, SD = .39$)

8) คาบที่ 8 เรื่อง ทรย์แอดซินิเมเจอร์และทรย์แอดไม่เนอร์ และความต้ง-เบา (เพลง "ดินแดนภพ")

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมและครเพลงคาบที่ 8

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-Locomotor Movement)			
1) การทบมือตามจังหวะ	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
2) การใช้อุปกรณ์ (ถุงผ้า)	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)			
1) การเคลื่อนไหว			
1. การเคลื่อนไหวและร้องเสียงทรย์แอดเมเจอร์และไมเนอร์			
1.1 เดินและหยุดตามระยะห่างของระดับเสียงในทรย์แอดซินิเมเจอร์พร้อมร้องเสียงทรย์แอดซินิเมเจอร์ (*F)	4.67	.58	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสามารถร้องโน้ต โด มี ซอล (C E G) และเดินมาที่ตำแหน่งของโน้ตในทรย์แอดเมเจอร์ได้ถูกต้อง • นักเรียนสามารถประสานเสียงเป็นทรย์แอดเมเจอร์ได้ถูกต้องและไพเราะ
1.2 เดินและหยุดตามระยะห่างของระดับเสียงในทรย์แอดซินิเมเจอร์พร้อมร้องเสียงทรย์แอดซินิเมเจอร์ (*F)	4.33	.58	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสามารถร้องโน้ต โด มี แฟล็ต (C Eb G) และเดินมาที่ตำแหน่งของโน้ตในทรย์แอดไม่เนอร์ได้ถูกต้องเมื่อให้ล่องฟังเสียงเปียโนแล้วร้องเสียง อี แฟล็ต อีกครั้งหนึ่ง • นักเรียนสามารถประสานเสียงเป็นทรย์แอดไม่เนอร์ได้ถูกต้องและไพเราะ <p>*หมายเหตุ เนื่องจากนักเรียนยังไม่เคยมีพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องของทรย์แอดจึงให้นักเรียนร้องได้แค่ 5 ตัวคือ โด เร มี ฟา ซอล (C D E F G) พร้อมเดินขึ้นมาข้างหน้าเพื่อให้รู้ระยะก้าวของแต่ละตัวโน้ตก่อน และใช้สัญลักษณ์มือมาช่วยในการสอน เมื่อทำได้แล้วจึงให้ร้องโน้ตในทรย์แอดและเดินมาที่ตำแหน่งของโน้ตนั้น ๆ</p>
2. การเคลื่อนไหวตามความต้ง - เบาของเสียง			
2.1 ทำท่าเป็นเมล็ดของต้นไม้หรือใบไม้ร่วงตามเสียงเบา (p) (*QR)	4.67	.58	<ul style="list-style-type: none"> • นักเรียนสามารถทำท่าเป็นเมล็ดหรือใบไม้ร่วงตามเสียงเบา (p) ได้

กิจกรรม	M	SD	ผลการจัดกิจกรรม (สรุปข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญและผู้สอนรวม 3 ท่าน)
2.2 ทำทำเป็นต้นไม่ค่อย ๑ โดดตามเสียง ดังปานกลาง (mf) (*QR)	3.33	.58	• นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงดังปานกลาง (mf) ได้ทั้งหมด
2.3 ทำทำเป็นต้นไม่โดดเด่นที่ตามเสียงดัง (f) (*QR)	5.00	.00	• นักเรียนสามารถทำทำเป็นต้นไม่โดดเด่นที่ตามเสียงดัง (f) ได้อย่างชัดเจนมากที่สุด
*หมายเหตุ ในการสอนเรื่องเสียงดัง – เบามีการใช้เรื่องรามและการเคลื่อนไหวให้นักเรียนสามารถจินตนาการกับเสียงดัง – เบาได้ เมื่อนักเรียนมีคำศัพท์แล้วให้นักเรียนฟังเสียงที่เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการฟัง			
2) การสร้างสรรค์	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
ทบทวนการร้อง			
-	-	-	ไม่มีการทำกิจกรรมในคาบนี้
เฉลี่ยรวม	4.40	.46	

*F = Follow

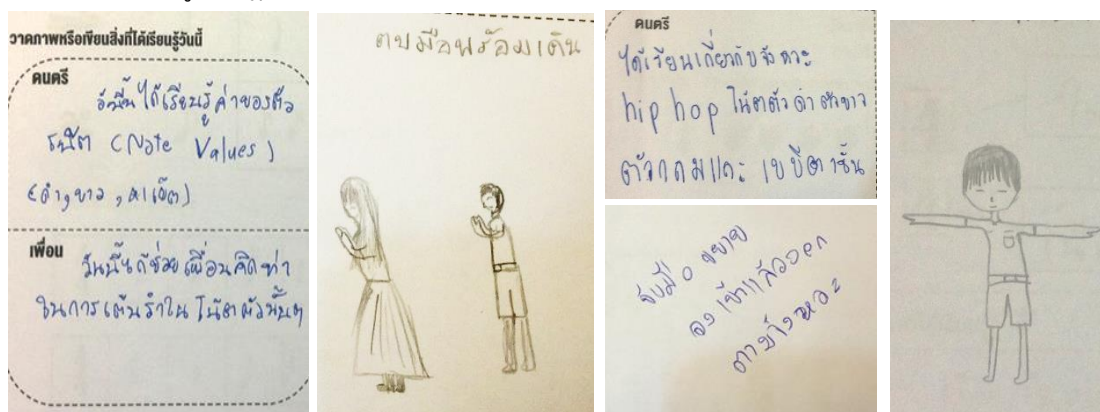
*QR = Quick Response

จากตารางสรุปได้ว่ามีจำนวนนักเรียนที่สามารถทำตามทำทางเป็นต้นไม่โดดเด่นที่ตามเสียงดัง (f) ได้มากที่สุด ($M = 5.00, SD = .00$) รองลงมาคือ การเดินและหยุดตามระยะทางของระดับเสียงในทรีแอดชินเดอร์พร้อมร้องเสียงทรีแอด และการทำทำเป็นเมล็ดของต้นไม้ทรีโอใบไม้ร่วงตามเสียงเบา (p) ($M = 4.67, SD = .58$) โดยมีจำนวนนักเรียนสามารถทำทำเป็นต้นไม่ค่อย ๑ โดดตามเสียงดังปานกลาง (mf) ได้น้อยที่สุด ($M = 3.33, SD = .58$) ทั้งนี้ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมเท่ากับ .46 ($M = 4.40, SD = .46$)

2.2.2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน (นักเรียนประเมินตนเอง)

จากบันทึกของนักเรียนพบว่า ในส่วนของแบบฝึกหัดนักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำแบบฝึกหัดความรู้ทางทฤษฎีดนตรีในเรื่องต่าง ๆ ได้ ตั้งแต่เรื่องของจังหวะจนถึงเรื่องของความดัง - เบา โดยขณะที่ทำแบบฝึกหัดนักเรียนส่วนใหญ่จะช่วยกันตอบคำถามหรือออกมาเขียนคำตอบบนหน้ากระดาษ ซึ่งเป็น การบ่งบอกว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาทางดนตรีที่สอดแทรกในกิจกรรม อีกทั้งการทำแบบฝึกหัด ยังเป็นการทบทวนนักเรียนและทำให้นักเรียนเข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางดนตรีที่จำเป็นในการอ่านและบันทึกได้ ทั้งนี้ในส่วนที่ให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ในแต่ละคาบพบว่า นอกจากนักเรียนจะเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้ตามแบบฝึกหัดที่ให้แล้ว ยังมีนักเรียนบางส่วนที่บันทึกถึงกิจกรรมที่แสดงว่านักเรียนได้เรียนรู้ดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว เช่น ในเรื่องของจังหวะ อัตราจังหวะและค่าตัวโน้ต พบว่ามีนักเรียนเขียนว่า ได้เดินหรือตบมือตามจังหวะซึ่งโดยบางคนได้บันทึกว่า “วันนี้ได้เดินตามจังหวะ 4” หรือบางคนบันทึก โดยการวาดภาพดังที่เห็นด้านล่าง อีกทั้งยังมีนักเรียนบันทึกว่าได้เรียนเรื่องการเปลี่ยนการเดินตาม คำสั่งเร็วขึ้น ช้าลง และคงที่ (Hip Hop และ Back) ได้ซ้อมเรื่องจังหวะและทราบว่าจะต้องเข้าเพลง ในช่วงใด ได้คิดและซ้อมท่าทางต่าง ๆ ตามจังหวะ เช่น ท่าบิน ท่าว่ายน้ำ หรือได้เล่นเกมถูผ้า โดยบางคน บันทึกว่า “ได้คิดท่ารำ เดินตามจังหวะ” หรือในเรื่องของทำนองและทริยแอดเมเจอร์และไมเนอร์ แม้ว่านักเรียนส่วนใหญ่บันทึกเพียงว่าได้รู้จักกับเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ แต่มีบางคนเขียนว่าได้ เรียนรู้ผ่านการจับมือเข้าออกตามเสียง และในเรื่องของความดัง - เบา พบว่ามีนักเรียนได้บันทึกว่าได้ “ทำทำเป็นต้นไม้ตามจังหวะเสียงเพลง”

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบันทึกของนักเรียนมีความสอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละคาบและยังทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ทฤษฎีดนตรีอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนดนตรีในอนาคต

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างบันทึกของนักเรียนด้านความเข้าใจทางดนตรี และทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริทิมิกส์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียน

ในการนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียนผู้วิจัย แบ่งเป็น 2 หัวข้อคือ 1) ผลการวิเคราะห์ด้านพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน และ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมมิติของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ด้านพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ด้านพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน (ประเมินโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ) และ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน (นักเรียนประเมินตนเอง) ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม โดยเก็บข้อมูลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 1 ท่าน ครูที่สอนในกิจกรรมข้อร้องเรียน 1 ท่านและผู้สอนรายวิชา (ผู้วิจัย) เพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนในแต่ละคาบ

ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ความสามารถทางสังคมของนักเรียนออกเป็น 2 ด้าน ตามทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ทางสังคมของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ คือ 1) ความฉลาดทางปัญญาด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และ 2) ความฉลาดทางปัญญาด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence)

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางสังคมของนักเรียน ตามเนื้อหาของกิจกรรมทั้งหมด 8 คาบ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ในตัดสินคุณภาพดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

* หมายเหตุ บางกิจกรรมออกแบบมาเพื่อดูพฤติกรรมบางอย่างของผู้เรียนเท่านั้น

3.1.1. ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน (ประเมินโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ)

การวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณ

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ความสามารถทางสังคมของนักเรียนทั้ง 8 คาบ

ความสามารถทางสังคม	ค่าเฉลี่ยของแต่ละคาบ (M)								เฉลี่ยรวม	SD	แปลผล
	1	2	3	4	5	6	7	8			
ความเข้าใจในตนเอง											
1. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและบรรลุขีดความสามารถของตนเอง	4.33	4.00	4.33	4.00	4.33	4.67	4.33	5.00	4.37	.33	มาก
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบ/ตั้งใจทำกิจกรรม/รู้คุณค่าของการมาซ้อม	4.33	4.33	4.33	4.33	4.33	4.67	4.00	4.33	4.33	.18	มาก
3. นักเรียนมีจิตอาสาช่วยเหลือครูและเพื่อน	-	4.33	4.00	4.00	5.00	4.33	4.00	3.33	4.14	.50	มาก
4. นักเรียนมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำ	4.67	5.00	4.33	4.33	4.33	5.00	4.33	4.33	4.54	.31	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.44	4.42	4.25	4.17	4.50	4.67	4.17	4.25	4.36	.18	มาก
ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น											
1. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและ/หรือร่วมกันคิดสร้างสรรค์	4.00	4.67	4.33	4.67	4.33	4.67	4.33	4.67	4.46	.25	มาก
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น	-	5.00	4.67	4.67	4.33	5.00	4.00	3.67	4.48	.50	มาก
3. นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมและแก้ปัญหา	3.00	4.33	4.33	4.00	4.00	4.33	4.33	4.00	4.04	.45	มาก
4. นักเรียนเข้าใจและเคารพความคิดเป็นของผู้อื่น	-	4.00	3.67	4.33	3.67	4.33	4.00	4.00	4.00	.27	มาก
เฉลี่ยรวม	3.50	4.50	4.25	4.42	4.08	4.58	4.17	4.08	4.20	.34	มาก
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.07	4.46	4.25	4.29	4.29	4.63	4.17	4.17	4.29	.18	มาก

จากตารางสรุปได้ว่าแม้ว่านักเรียนจะมีค่าเฉลี่ยความสามารถทางสังคมด้านความเข้าใจในตนเอง ($M = 4.36$, $SD = .18$) มากกว่าด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ($M = 4.20$, $SD = .34$) แต่ทั้ง 2 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ด้านความเข้าใจในตนเอง นักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำสูงที่สุด ($M = 4.54, SD = .31$) อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะในแต่ละคาบนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่นักเรียนอาจไม่เคยทำมาก่อน เมื่อนักเรียนทำได้สำเร็จถูกต้องหรือตอบคำถามได้ถูก นักเรียนมักจะแสดงความดีใจอย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งในทุกคาบที่มีการแสดงกลุ่ม กลุ่มนักเรียนที่ถูกเพื่อนเลือกให้นำทำไปแสดงก็รู้สึกภูมิใจที่ท่าที่ตนร่วมกันคิดกับเพื่อนได้ถูกนำไปใช้จริง รองลงมาคือด้านความกล้าแสดงออกและการบรรลุขีดความสามารถของตนเอง ($M = 4.37, SD = .33$) อยู่ในระดับมาก อาจเกิดจากกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ร่วมกันแสดงต่อหน้าเพื่อน ๆ ในทุกคาบและกิจกรรมที่ทำยังเป็นกิจกรรมที่นักเรียนไม่เคยได้ปฏิบัติมาก่อน ทำให้นักเรียนมีความกล้าแสดงมากขึ้นเรื่อย ๆ และยังมีความพยายามที่จะทำสิ่งที่ตนเองไม่เคยทำได้มาก่อนให้สำเร็จ

ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นักเรียนมีค่าเฉลี่ยด้านการร่วมกันแสดงความคิดเห็นสูงที่สุด ($M = 4.48, SD = .50$) อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะกิจกรรมแต่ละคาบให้นักเรียนจับกลุ่มร่วมกันออกความคิดเห็น อีกทั้งยังให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายถึงกิจกรรมและเนื้อหา รวมถึงตอบคำถามในแต่ละคาบ จึงเห็นได้ชัดเจนเมื่อนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในแต่ละช่วงของกิจกรรม รองลงมาคือด้านการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและ/หรือร่วมกันคิดสร้างสรรค์ ($M = 4.46, SD = .25$) อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะมีเวลาที่ให้นักเรียนได้ร่วมกันคิดออกแบบท่าทางเกือบทุกคาบกิจกรรม โดยทำที่แต่ละกลุ่มออกแบบทุกครั้งมีความแตกต่างกันไปทำให้เห็นได้ชัดเจนว่านักเรียนได้ร่วมกันคิดสร้างสรรค์ท่าทางจริง ๆ

สรุปนักเรียนมีค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมความสามารถทางสังคมทั้ง 2 ด้าน ($M = 4.29, SD = .18$) อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังพบว่ามีหลายคาบที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยความสามารถทางสังคมทั้งด้านความเข้าใจในตนเองและด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นบางหัวข้อเฉลี่ยเต็ม 5.00 คะแนน เช่น ในคาบที่ 2 มีทั้งหัวข้อนักเรียนมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น อาจเป็นเพราะเป็นคาบที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มที่ต้องออกมาแสดงท่าทางที่ช่วยกันคิดเป็นครั้งแรก เมื่อนักเรียนได้รับเสียงปรบมือจากเพื่อน ๆ รวมถึงครูก็ชมเชยนักเรียนทุก ๆ กลุ่ม ทำให้นักเรียนทุกคนแม้ว่าจะเป็นกลุ่มที่ถูกเลือกหรือไม่ถูกเลือกให้นำทำไปใช้ในการแสดงก็แสดงความภูมิใจออกมา โดยเฉพาะกลุ่มที่ชนะเลิศจะแสดงความดีใจและภูมิใจออกมามากที่สุด นอกจากนี้อีกคาบหนึ่งที่มีความน่าสนใจคือคาบ 5 ที่หัวข้อนักเรียนมีจิตอาสาช่วยเหลือครูและเพื่อนได้คะแนนเต็ม อาจเกิดจากเป็นคาบที่ผู้สอนให้นักเรียนออกมาช่วยออกคำสั่งให้เพื่อนทำท่าต่าง ๆ และช่วยดูเพื่อนที่ทำไม่ถูกต้อง จึงทำให้เห็นพฤติกรรมของการอาสาได้อย่างชัดเจน

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าความสามารถทางสังคมของนักเรียนในแต่ละคาบ นอกจากจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมาจากครูผู้สอนและเพื่อนโดยตรงแล้วยังเปลี่ยนแปลงไปตามกิจกรรมที่เอื้อให้เกิดพฤติกรรมนั้น ๆ อีกด้วย

การวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพ

จากการเก็บข้อมูลทั้ง 8 คาบพบว่าพฤติกรรมของนักเรียนทั้งด้านความเข้าใจในตนเองและด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นไปในทางที่ดี โดยมีข้อสรุปรายละเอียดจากแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ผู้สอนสังเกตได้ตามหัวข้อนี้

ด้านความเข้าใจในตนเอง

1) นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและบรรลุขีดความสามารถของตนเอง

1.1. นักเรียนส่วนใหญ่มีความกล้าแสดงออกและกล้าที่จะร้องเพลงมากขึ้น โดยสามารถแสดงละครในวันจริงได้อย่างไม่ขัดเขินและแสดงออกตามอารมณ์ของเพลงได้ดี ซึ่งเกิดจากการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงต่อหน้าเพื่อนบ่อยครั้งหรือเกือบทุกคาบ

1.2 นักเรียนบางคนสามารถแสดงความเป็นผู้นำในการคิดและออกแบบท่าทางต่าง ๆ หรือเป็นคณรวมเพื่อน ๆ ให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นได้

1.3 นักเรียนพร้อมที่จะลองทำสิ่งที่ท้าทายตนเอง โดยเฉพาะกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละคาบซึ่งนักเรียนไม่เคยปฏิบัติมาก่อนและสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง

2) นักเรียนมีความรับผิดชอบ/ตั้งใจทำกิจกรรม/รู้คุณค่าของการมาซ้อม

2.1 นักเรียนแต่ละคนมีความรับผิดชอบในการซ้อม สามารถที่จะจำบทและบทเพลงได้ โดยในวันจริงไม่มีใครต้องถือบทละคร ทุกคนสามารถร้องเพลง แสดงและเดินเคลื่อนไหวได้ดี

2.2 นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม (มีนักเรียนส่วนที่ยังเล่นไม่ตั้งใจทำกิจกรรม พยายามที่จะแตกต่างจากเพื่อน หรือต่อว่าเพื่อนที่ทำไม่ได้ จึงได้กล่าวตักเตือน และมอบหมายให้มานำเพื่อน ๆ ทำกิจกรรม เพื่อหยุดทำพฤติกรรมดังกล่าว)

2.3 นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจในการมาซ้อมเกือบทุกคาบ โดยหากคาบใดไม่ได้มาจะมีการลาล่วงหน้าเสมอ ทั้งนี้ครูมีการเสริมแรงทางบวกโดยมีการแสดงหนังสือเป็นรางวัลสำหรับคนที่มาตรงเวลาและมาทุกคาบ

3) นักเรียนมีจิตอาสาช่วยเหลือครูและเพื่อน

3.1 นักเรียนบางส่วนที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ก่อนมักมีจิตอาสาช่วยเหลือเพื่อน โดยที่ผู้วิจัยและครูไม่ต้องบอก อีกทั้งยังมีนักเรียนที่อาสาสอนน้องด้วยตนเอง

3.2 นักเรียนบางส่วนอาสาช่วยครูในการแจกของหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ก่อนการจัดกิจกรรมหรือเก็บสิ่งของหลังจากการจัดกิจกรรมเสมอโดยไม่ต้องบอก

4) นักเรียนมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำ

4.1 นักเรียนมีความภูมิใจและดีใจหลังออกมาแสดงต่อหน้าเพื่อน ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันแสดงจริง โดยกล่าวว่า “อยากทำกิจกรรมละครเพลงอีก”

4.2 เมื่อคุณครูชมเชยและชี้แจงให้นักเรียน ยอมรับในเหตุผลทางความคิดในกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีความภูมิใจและดีใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

1) นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและ/หรือร่วมกันคิดสร้างสรรค์

1.1 นักเรียนช่วยกันคิดและสร้างสรรค์ทำทางต่าง ๆ ทำให้ท่าของแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างและเป็นแบบฉบับของกลุ่มตัวเอง

1.2 เนื่องจากผู้วิจัยมีการสลับนักเรียนในกลุ่มย่อยเกือบทุกคาบทำให้นักเรียนได้พบปะเพื่อนใหม่ ๆ นักเรียนจึงได้เรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ นอกจากเพื่อนในระดับชั้นของตนเอง (ดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน)

2) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

2.1 นักเรียนช่วยกันอภิปรายเนื้อหาพร้อมกันหรือร่วมกับผู้วิจัยระหว่างทำกิจกรรมหรือเมื่อจบกิจกรรมเสมอ

2.2 นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกันตอบคำถามของผู้วิจัยเสมอ ทั้งระหว่างการทำกิจกรรมหรือในช่วงเวลาทำแบบฝึกหัด

2.3 นักเรียนมีทัศนคติที่ได้ในการร่วมกันแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มของตน โดยร่วมกันปรึกษา หรือหาทางแก้ไขปัญหาในการทำกิจกรรม

3) นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมและแก้ปัญหา

3.1 นักเรียนพยายามช่วยเหลือกันเพื่อให้เพื่อนทุกคนสามารถทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง โดยมีนักเรียนบางคนใช้การบอกเพื่อนหรือแสดงให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่างเวลาทำกิจกรรม

3.2 นักเรียนช่วยเหลือและพูดคุยกันได้ แต่ทำได้ดีเมื่อเป็นกลุ่มย่อย อาจเพราะเมื่อเป็นกลุ่มเล็ก ทุกคนสามารถร่วมพูดคุย ออกความคิดเห็น และร่วมกันแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึงมากกว่ากลุ่มใหญ่

4) นักเรียนเข้าใจและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

4.1 นักเรียนเปิดโอกาส และยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่แตกต่างกันเมื่อร่วมพูดคุยหรือทำกิจกรรมร่วมกัน

4.2 นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนหรือครูเมื่อเพื่อนหรือครูแนะนำหรือตักเตือน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้วิจัยจะแบ่งความสามารถทางสังคมออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความเข้าใจในตนเองและด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แต่ทั้ง 2 ด้านนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอาจต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจในตนเองของบุคคลก่อน เช่น ในแสดงละครเพลงร่วมกัน นักเรียนแต่ละบุคคลจำเป็นต้องอาศัยความรู้สึกภายในหรือจิตอาสาที่ต้องการช่วยเหลือเพื่อนเป็นพื้นฐานก่อน ต้องมีความอยากและความตั้งใจในการทำกิจกรรม เมื่อมีความรู้สึกนั้นแล้วนักเรียนก็สามารถทำกิจกรรมและร่วมแสดงความคิดเห็นกับผู้อื่นได้ โดยเมื่อมีการแบ่งบทบาทหน้าที่นักเรียนแต่ละคนจะรู้สึกว่าตนควรมีความรับผิดชอบและทำหน้าที่ส่วนของตนให้ดีที่สุดเพื่อให้การแสดงออกมาดี โดยหากขาดสิ่งใดไปการแสดงที่ดีจะเกิดขึ้นไม่ได้ หลังการแสดงจบลงนักเรียนจะสามารถตระหนักถึงความรัก ความสามัคคี และเกิดความภาคภูมิใจในเพื่อน ตนเองและงานที่ทำ

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมละครเพลงเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมทั้งทางด้านความเข้าใจในตนเองและด้านการปฏิสัมพันธ์ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมความสามารถทางสังคมของนักเรียน

3.1.2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน (นักเรียนประเมินตนเอง)

การวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณ

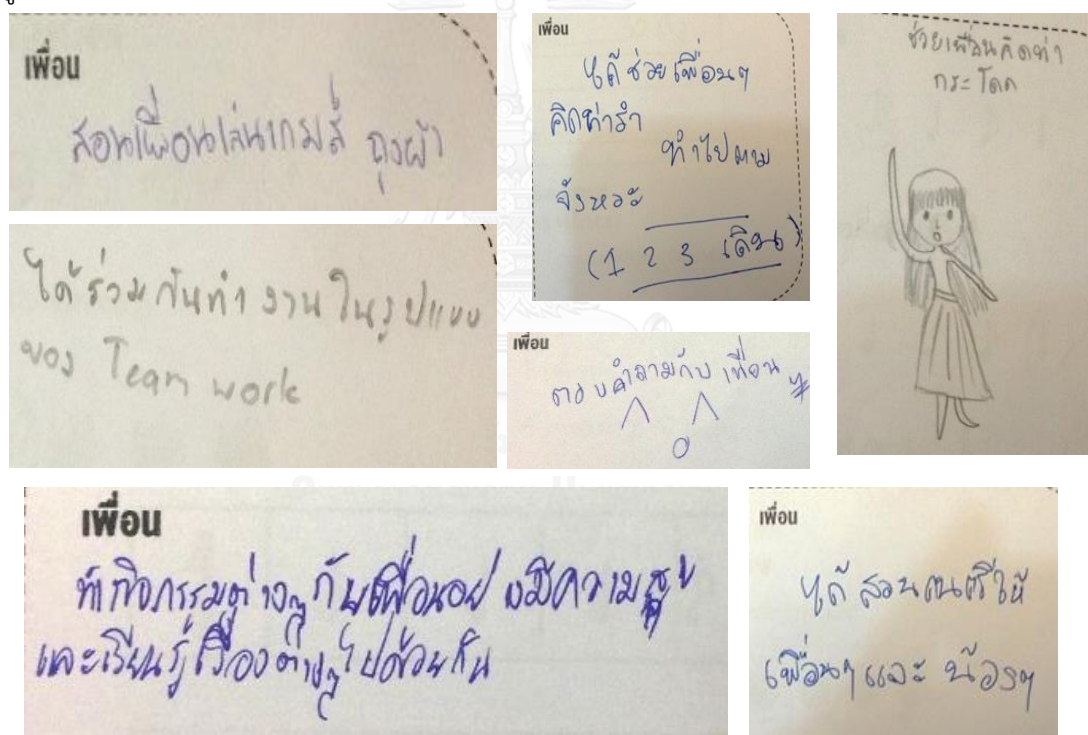
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินตนเองของนักเรียนด้านความสามารถทางสังคม

ความสามารถทางสังคม	ค่าเฉลี่ยของแต่ละคาบ (M)								รวมเฉลี่ย	SD	แปลผล
	1	2	3	4	5	6	7	8			
ความเข้าใจในตนเอง	4.15	4.40	3.95	3.90	4.40	4.20	4.20	4.35	4.35	.19	มาก
การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	4.30	3.75	4.20	3.85	4.20	4.10	4.10	3.70	4.03	.23	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	4.08	4.08	3.88	4.30	4.15	4.15	4.03	4.11	.13	มาก

จากตารางผลการประเมินตนเองของนักเรียนสรุปได้ว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความสามารถทางสังคมด้านความเข้าใจในตนเอง ($M = 4.35, SD = .19$) มากกว่าค่าเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ($M = 4.03, SD = .23$) แต่ทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับมากเท่ากัน ทำให้ค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมความสามารถทางสังคมของทั้ง 2 ด้าน ($M = 4.11, SD = .13$) อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ครู และผู้วิจัย

การวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพ

จากบันทึกของนักเรียนเนื่องจากให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้ทำร่วมกับเพื่อน ส่วนใหญ่จึงเขียนถึง การทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งเป็นความสามารถทางสังคม**ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น** โดยนักเรียนบันทึกว่าได้รวมกลุ่มและช่วยกันคิดออกแบบท่าทางต่าง ๆ ได้ร่วมสนุกและตอบคำถามไปพร้อมกัน ได้เรียนรู้เรื่องความสามัคคี ทั้งนี้มีนักเรียนบางคนเขียนว่าได้ช่วยเหลือเพื่อนในการทำกิจกรรม เช่น ช่วยสอนเพื่อนที่ทำไม่ได้ ช่วยเพื่อนคิดท่าทางต่าง ๆ สอนเพื่อนเล่นเกมถ่วงผ้า สอนดนตรีหรือช่วยเตือนเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่ตั้งใจเรียน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยความสามารถทางสังคม **ด้านความเข้าใจในตนเอง** เป็นพื้นฐานเพราะเมื่อนักเรียนเข้าใจตนเองว่าสามารถทำอะไรได้ มีทักษะอะไรและมีจิตอาสาที่พร้อมจะช่วยเหลือผู้อื่น ก็สามารถที่จะปรับตัวและใช้ทักษะต่าง ๆ เพื่อช่วยในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าสิ่งที่นักเรียนบันทึกมีความสอดคล้องกับที่ผู้เชี่ยวชาญ ครู และผู้วิจัยสังเกต

ภาพที่ 4.3 บันทึกของนักเรียนด้านความสามารถทางสังคม

3.2 ผลการวิเคราะห์ด้านสังคมิิตของนักเรียน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์สังคมิิตของนักเรียน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามด้านสังคมิิตในการเก็บข้อมูล โดยเก็บข้อมูลในคาบที่ 0 (ก่อนการจัดกิจกรรม) คาบที่ 6 (ระหว่างการจัดกิจกรรม) และคาบที่ 10 (หลังการจัดกิจกรรม) และนำมาวิเคราะห์เป็นแผนภาพสังคมิิต โดยมีตัวอย่างคำถามและขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ขั้นที่ 1 กรอกข้อมูลในบัตรสังคมิิต

ในขั้นนี้จะให้นักเรียนกรอกข้อมูลของตนเอง วันเดือนปีที่กรอกข้อมูล และเลือกเพื่อนที่อยากทำกิจกรรมด้วยจำนวน 3 คน โดยเรียงลำดับ 1 2 และ 3 ดังภาพ

ตัวอย่าง บัตรสังคมิิต

บัตรสังคมิิต

ก่อน ระหว่าง หลัง

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....โรงเรียน.....

วัน เดือน ปี ที่ทำ.....

เพื่อนในห้องที่ฉันอยากทำกิจกรรมกลุ่มด้วยมากที่สุด

จำนวน 3 คนเรียงลำดับดังนี้

อันดับที่ 1.....

อันดับที่ 2.....

อันดับที่ 3.....

ภาพที่ 4.4 บัตรสังคมิิต

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลในตารางสังคมิิต

ตัวอย่างขั้นตอนการนำข้อมูลที่ได้จากบัตรสังคมิิตมากรอกในตาราง

1) ใส่ชื่อนักเรียนทั้งหมดที่ทำบัตรสังคมิิตไว้ด้านซ้ายมือและด้านบนของตาราง เช่น ก – ง และระบายสีดำทึบในส่วนที่นักเรียนเลือกตนเองซึ่งไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เช่น ก เลือก ก ไว้ดังภาพ

	ก	ข	ค	ง	จ
ก					
ข					
ค					
ง					
จ					

2) ใส่อันดับ 1 – 3 ที่นักเรียนแต่ละคนเลือกเพื่อนที่อยากร่วมกิจกรรมด้วย

	ก	ข	ค	ง	จ
ก		1	2		3
ข			3	2	1
ค	3	1		2	
ง	3	1	2		
จ	2	3		1	
รวม 1	0	3	0	1	1
รวม 2	1	0	2	2	0
รวม 3	2	1	1	0	1
รวมทั้งหมด	3	4	3	3	2

ตารางวิเคราะห์สังคมมิติ

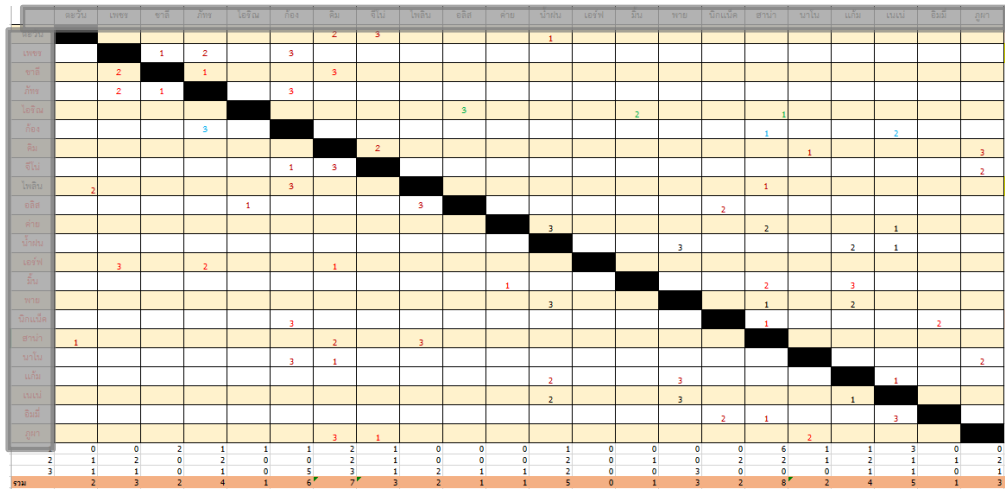
ครั้งที่ 1 คาบที่ 0 (ก่อนการจัดกิจกรรม)

ชววิน	เพชร	ชวดี	กวิ	ไฉน	คิง	คิม	ชวิน	อริส	คาน	นัสน	เรวัต	ธีร	พายุ	ฉินเนต	ศรภา	นาโน	ณัฐ	ธินดี	ศุภา		
0	0	2	1	0	1	3	2	1	1	1	1	0	0	1	0	4	0	2	1	0	0
2	0	2	0	2	1	5	0	1	1	0	2	0	2	0	3	1	1	0	1	0	1
3	1	2	0	1	0	2	1	2	1	0	0	1	0	1	0	2	1	1	2	2	2
รวม	1	4	2	4	1	8	4	5	3	1	1	4	0	3	1	3	7	2	3	4	2

ครั้งที่ 2 คาบที่ 6 (ระหว่างการจัดกิจกรรม)

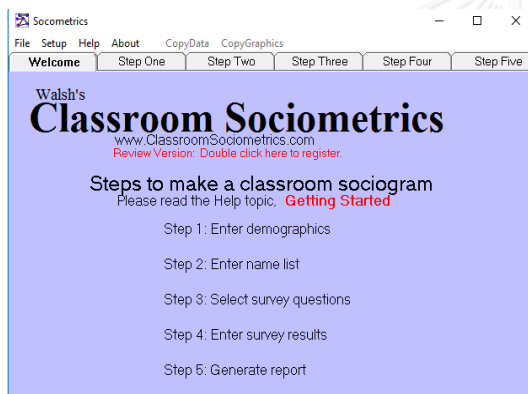
ชววิน	เพชร	ชวดี	กวิ	ไฉน	คิง	คิม	ชวิน	อริส	คาน	นัสน	เรวัต	ธีร	พายุ	ฉินเนต	ศรภา	นาโน	ณัฐ	ธินดี	ศุภา		
0	0	1	3	1	1	2	1	2	1	0	0	0	0	2	0	4	0	2	1	1	0
2	0	2	1	0	0	3	1	0	0	0	2	3	0	1	1	3	1	2	0	1	0
3	1	0	0	0	0	3	1	4	0	0	1	2	0	2	1	0	3	1	0	1	2
รวม	1	2	2	3	1	7	4	5	2	1	3	5	0	3	4	3	8	3	2	3	3

ครั้งที่ 3 คาบที่ 10 (หลังการจัดกิจกรรม)

ภาพที่ 4.5 ตารางวิเคราะห์สังคมนิติ

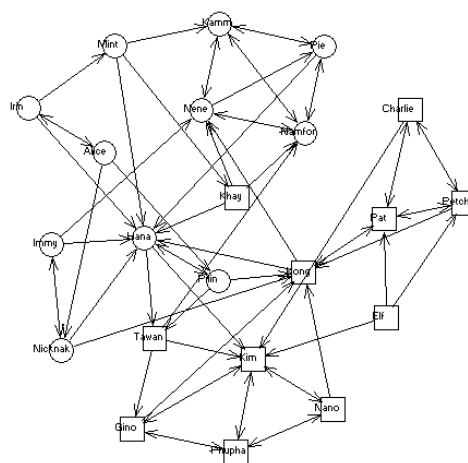
ขั้นที่ 3 ใช้โปรแกรม Walsh's Classroom Sociometrics เพื่อสร้างแผนผังสังคมนิติ (ภาคผนวก ง)

- 1) กรอกข้อมูลทั่วไป เช่น ชื่อโรงเรียน วันที่ เป็นต้น
- 2) กรอกรายชื่อนักเรียน พร้อมเลือกเพศ
- 3) ใส่คำถามเช่น เพื่อนที่อยากทำกิจกรรมด้วยมากที่สุด
- 4) เลือกชื่อนักเรียนและเพื่อนที่นักเรียนเลือกทั้ง 3 คน
- 5) กดให้โปรแกรมประมวลผลและเสกแสดงแผนผังสังคมนิติ

ภาพที่ 4.6 โปรแกรม Walsh's Classroom Sociometrics และขั้นตอนการใช้

ตัวอย่าง แผนผังสังคมนิติ

ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างแผนผังสังคมนิติ

ทั้งนี้ในการนำเสนอข้อมูลแผนผังสังคมมิติผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย
X(Y,No.)	แทน นักเรียนคนที่(เพศ,ระดับชั้น)
○	แทน นักเรียนหญิง
□	แทน นักเรียนชาย
สีชมพู	แทน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
สีเขียว	แทน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
สีเหลือง	แทน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
○ □	แทน นักเรียนที่เพื่อนเลือกมากที่สุด
→	แทน การเลือกเพื่อนฝ่ายเดียว
↔	แทน การเลือกกันและกัน
- - - →	แทน การเลือกเพื่อนฝ่ายเดียวที่ไม่เคยเลือกมาก่อน
- - - ↔	แทน การเลือกกันและกันที่ไม่เคยเลือกมาก่อน

1) ครั้งที่ 1 คาบที่ 0 (ก่อนการจัดกิจกรรม)

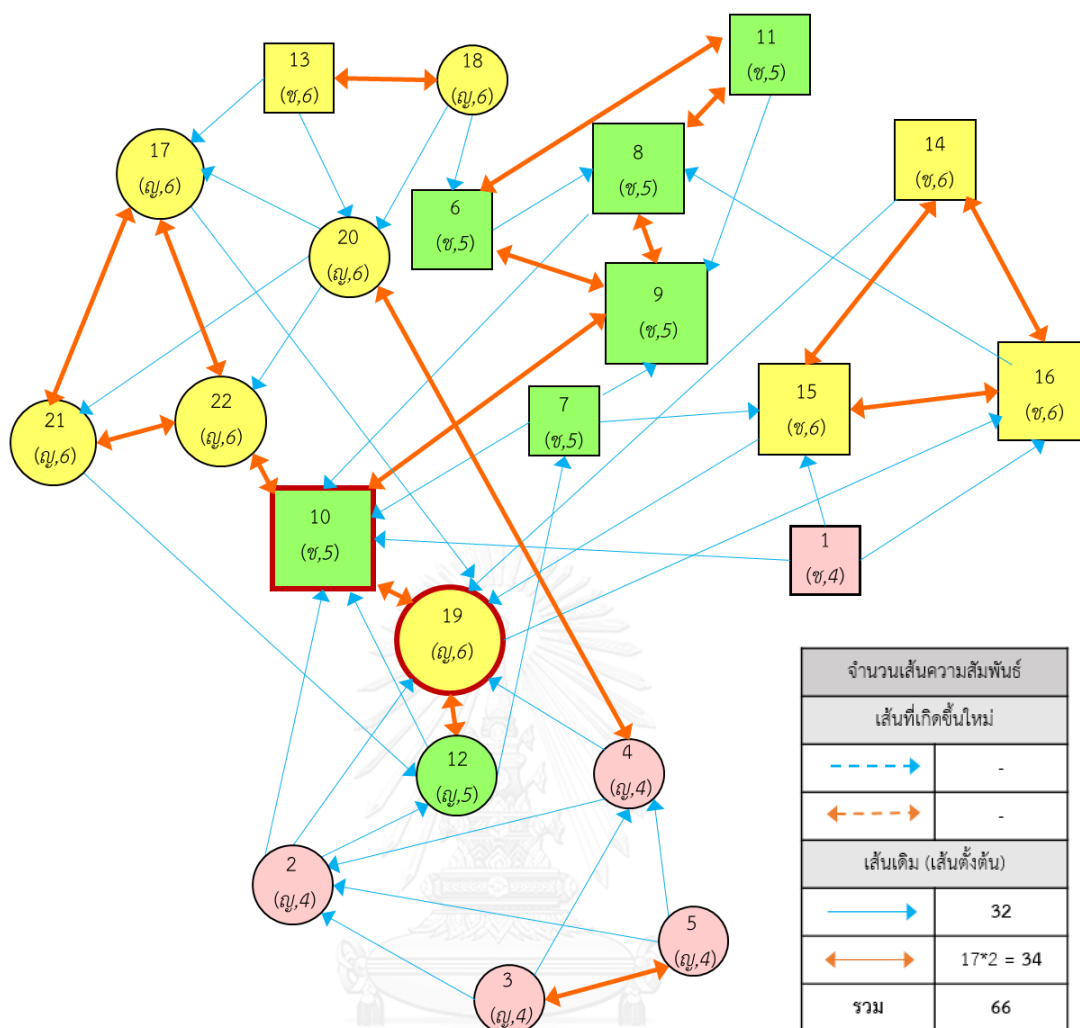
ในครั้งที่ 1 คาบที่ 0 พบว่ามีนักเรียนชายที่เพื่อนเลือกมากที่สุดจำนวน 1 คน คือ 10(ช,5) อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีเพื่อนเลือกทั้งหมด 8 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ 10(ช,5) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ช่วยสอนเพื่อน ๆ และน้อง ๆ เสมอ อีกทั้งยังสามารถเล่นเปียโนได้ ส่วนนักเรียนหญิงที่เพื่อนเลือกมากที่สุดมีจำนวน 1 คน คือ 19(ญ,6) อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเพื่อนเลือกทั้งหมด 7 คน จากการสังเกตพบว่า 19(ญ,6) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนเช่นกัน อีกทั้งเป็นคนสนุกสนานจึงอาจทำให้ถูกเลือกมากที่สุด โดยสรุปข้อมูลมาจากตารางสรุปผลการวิเคราะห์สังคมนิตต่อไปนี้

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการวิเคราะห์สังคมนิต ครั้งที่ 1 คาบที่ 0 (ก่อนการจัดกิจกรรม)

อันดับ	1(ช,4)	2(ญ,4)	3(ญ,4)	4(ญ,4)	5(ญ,4)	6(ช,5)	7(ช,5)	8(ช,5)	9(ช,5)	10(ช,5)	11(ช,5)
1	0	0	0	0	1	0	0	3	2	1	0
2	0	3	1	0	0	1	0	0	1	5	1
3	0	0	0	2	0	2	1	1	2	2	1
รวม	0	3	1	2	1	3	1	4	5	8*	2
อันดับ	12(ญ,5)	13(ช,6)	14(ช,6)	15(ช,6)	16(ช,6)	17(ญ,6)	18(ญ,6)	19(ญ,6)	20(ญ,6)	21(ญ,6)	22(ญ,6)
1	1	1	2	1	0	1	1	4	0	2	1
2	1	0	0	2	2	2	0	1	2	0	1
3	1	0	0	1	2	1	0	2	1	1	2
รวม	3	1	2	4	4	4	1	7*	3	3	4

ทั้งนี้เมื่อสังเกตเพิ่มเติมจากแผนผังสังคมนิตด้านล่างพบว่าเพื่อนที่เลือก 10(ช,5) และ 19(ญ,6) ส่วนใหญ่เป็นเพื่อนในระดับชั้นอื่นมากกว่าหรือเท่ากับจำนวนเพื่อนในระดับชั้นของตนเอง อาจเป็นเพราะเพื่อนในระดับชั้นของแต่ละคนมาจากห้องอื่นและมีกลุ่มเพื่อนอยู่ก่อนแล้ว ทั้ง 2 คนจึงปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับชั้นอื่น

ในครั้งที่ 1 คาบที่ 1 มีการจับกลุ่มของนักเรียนที่เห็นได้ชัดเจนจำนวน 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มของ 17(ญ,6) 21(ญ,6) และ 22(ญ,6) และ 2) กลุ่มของ 14(ช,6) 15(ช,6) และ 16(ช,6) ส่วนอีกกลุ่มแม้ว่าจะไม่ได้เลือกกันครบทุกคนแต่มีความสัมพันธ์ใกล้กันคือกลุ่มของ 6(ช,5) 8(ช,5) 9(ช,5) และ 11(ช,5)

ภาพที่ 4.8 แผนภาพสังคมมิติ ครั้งที่ 1 คาบที่ 0

จากการสังเกตแผนภาพอาจสรุปได้ว่าการเลือกเพื่อนในครั้งนี้นักเรียนเลือกเพื่อนจากระดับชั้นเดียวกันและเป็นเพศเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการเลือกเพื่อนระดับชั้นเดียวกันอาจเป็นเพราะนักเรียนเป็นเพื่อนกันมาก่อนหรืออยู่ในวัยเดียวกันจึงทำให้เข้าหากันได้ง่ายกว่า ส่วนการเลือกเพศเดียวกันอาจเป็นเพราะช่วงนี้เป็นวัยที่นักเรียนเพศตรงข้ามจะไม่ค่อยปฏิสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากต้องแตะตัวกัน ดังนั้นหากไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันบ่อย ๆ นักเรียนก็จะไม่ค่อยปฏิสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้หากสรุปเส้นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นพบว่า มีเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือกเพื่อนฝ่ายเดียว จำนวน 32 ครั้ง และมีที่นักเรียนเลือกกันและกัน จำนวน 17 คู่หรือ 34 ครั้ง

2) ครั้งที่ 2 คาบที่ 6 (ระหว่างการจัดกิจกรรม)

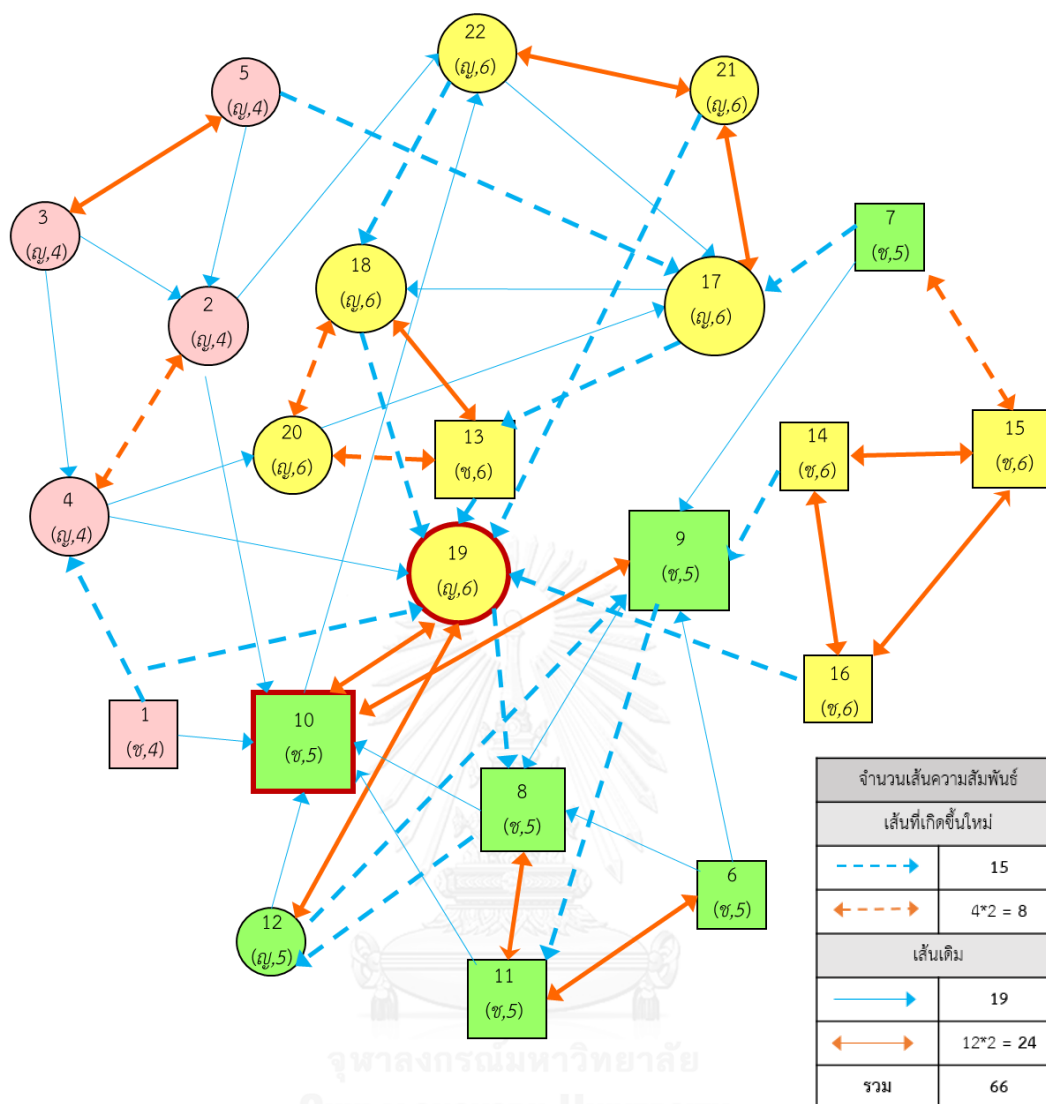
ในครั้งที่ 2 คาบที่ 6 พบว่านักเรียนชายที่เพื่อนเลือกมากที่สุดยังคงเป็น 10(ช,5) แต่มีเพื่อนเลือกลดลงเหลือ 7 คน ส่วนนักเรียนหญิงที่เพื่อนเลือกมากที่สุดยังคงเป็น 19(ญ,6) โดยมีเพื่อนเลือกมากขึ้นเป็น 8 คน ทั้งสองคนยังคงมีเพื่อนเลือกทั้ง 3 ระดับชั้น โดยสรุปมาจากตารางสรุปการวิเคราะห์สังคมมิติต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 สรุปผลการวิเคราะห์สังคมมิติ ครั้งที่ 2 คาบที่ 6 (ระหว่างการจัดกิจกรรม)

อันดับ	1(ช,4)	2(ญ,4)	3(ญ,4)	4(ญ,4)	5(ญ,4)	6(ช,5)	7(ช,5)	8(ช,5)	9(ช,5)	10(ช,5)	11(ช,5)
1	0	0	1	1	1	0	0	2	1	1	0
2	0	3	0	0	0	1	0	1	0	3	2
3	0	0	0	2	0	0	1	1	4	3	1
รวม	0	3	1	3	1	1	1	4	5	7*	3
อันดับ	12(ญ,5)	13(ช,6)	14(ช,6)	15(ช,6)	16(ช,6)	17(ญ,6)	18(ญ,6)	19(ญ,6)	20(ญ,6)	21(ญ,6)	22(ญ,6)
1	2	0	1	3	0	0	2	4	0	2	1
2	0	2	1	0	2	3	1	1	1	0	1
3	0	1	0	0	0	2	1	3	2	0	1
รวม	2	3	2	3	2	5	4	8*	3	2	3

ทั้งนี้เมื่อสังเกตเพิ่มเติมจากแผนผังสังคมมิติด้านล่างพบว่าเพื่อนที่เลือก 10(ช,5) เป็นเพื่อนที่เคยเลือก 10(ช,5) มาแล้ว ในขณะที่เพื่อนที่เลือก 19(ญ,6) เป็นเพื่อนใหม่เกือบทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกครั้งที่ทำกิจกรรม 19(ญ,6) ค่อยดูแลเพื่อน ๆ โดยเฉพาะน้อง ๆ อีกทั้งยังเป็นคนร่าเริงและคุยได้กับทุกคน

ในครั้งที่ 2 (คาบที่ 6) นี้มีการจับกลุ่มของนักเรียนที่เห็นได้ชัดเจนจำนวน 2 กลุ่ม โดยมีกลุ่มใหม่เกิดขึ้น 1 กลุ่ม คือกลุ่มของ 13(ช,6) 18(ญ,6) และ 20(ญ,6) และกลุ่มเดิม คือ กลุ่มของ 14(ช,6) 15(ช,6) และ 16(ช,6)

ภาพที่ 4.9 แผนภาพสังคมมิติ ครั้งที่ 2 คาบที่ 6

จากการสังเกตแผนภาพอาจสรุปได้ว่าการเลือกเพื่อนในครั้งนี้ แม่ว่านักเรียนจะมีการเลือกเพื่อนจากระดับชั้นอื่นหรือต่างระดับชั้นน้อยลงขึ้นแต่มีการเลือกเพื่อนที่ไม่เคยเลือกมาก่อน อาจเป็นเพราะทุกครั้งที่ทำกิจกรรมผู้วิจัยได้สลับกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเพื่อนใหม่ ๆ สำหรับการเลือกเพื่อนต่างเพศยังคงมีไม่มากแต่ก็มีเพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 1

นอกจากนี้หากสรุปเส้นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นพบว่ามึเส้นความสัมพันธ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ดังนี้ คือ เป็นเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือกเพื่อนฝ่ายเดียวที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 15 ครั้ง และมีเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือกกันและกันที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 4 คู่ หรือ 8 ครั้ง แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคม โดยเฉพาะการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยรู้จักหรือสนิทกันมาก่อน

3) ครั้งที่ 3 คาบที่ 10 (หลังการจัดกิจกรรม)

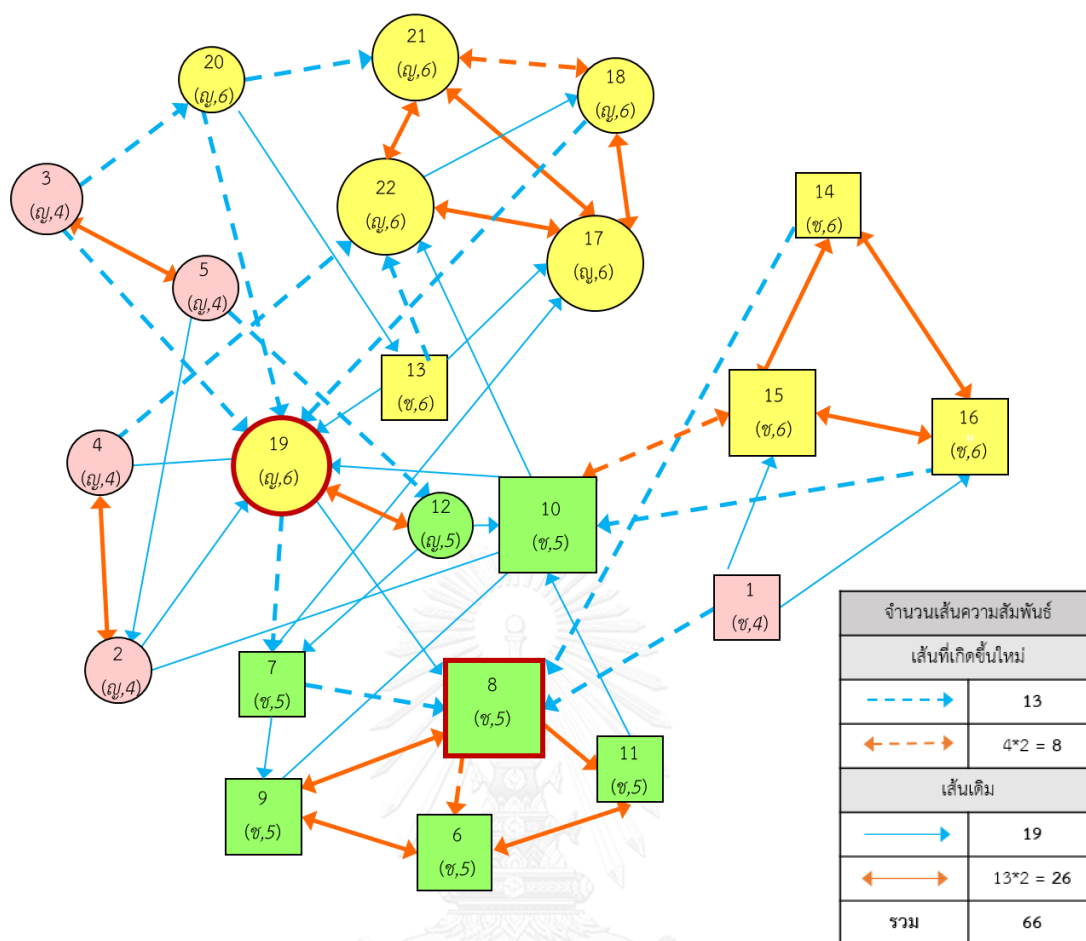
ในครั้งที่ 3 คาบที่ 10 นักเรียนชายที่เพื่อนเลือกมากที่สุดเปลี่ยนเป็น 8(ช,5) โดยมีเพื่อนเลือกทั้งหมด 7 คน อาจเป็นเพราะ 8(ช,5) มีความกล้าแสดงออกมากขึ้น พูดคุยและมีเพื่อนในระดับชั้นอื่นเพิ่มมากขึ้น ส่วน 10(ช,5) แม้ว่าจะไม่ได้มีเพื่อนเลือกมากที่สุดแต่ยังคงมีเพื่อนเลือกอยู่ถึง 6 คน สำหรับนักเรียนหญิงที่เพื่อนเลือกมากที่สุดยังคงเป็น 19(ญ,6) เช่นเดิม โดยสรุปมาจากตารางสรุปการวิเคราะห์สังคมมิติต่อไปนี้

ตารางที่ 4.17 สรุปผลการวิเคราะห์สังคมมิติ ครั้งที่ 3 คาบที่ 10 (หลังการจัดกิจกรรม)

อันดับ	1(ช,4)	2(ญ,4)	3(ญ,4)	4(ญ,4)	5(ญ,4)	6(ช,5)	7(ช,5)	8(ช,5)	9(ช,5)	10(ช,5)	11(ช,5)
1	0	0	1	0	0	0	0	2	1	1	1
2	0	2	0	1	0	2	1	2	1	0	1
3	0	0	0	0	1	1	1	3	1	5	0
รวม	0	2	1	1	1	3	2	7*	3	6	2
อันดับ	12(ญ,5)	13(ช,6)	14(ช,6)	15(ช,6)	16(ช,6)	17(ญ,6)	18(ญ,6)	19(ญ,6)	20(ญ,6)	21(ญ,6)	22(ญ,6)
1	0	0	2	1	0	1	0	6	0	1	3
2	0	0	0	2	2	2	0	2	1	2	1
3	2	1	0	1	1	2	3	0	0	1	1
รวม	2	1	2	4	3	5	3	8*	1	4	5

ทั้งนี้เมื่อสังเกตเพิ่มเติมจากแผนผังสังคมมิติด้านล่างพบว่าเพื่อนที่เลือก 8(ช,5) เป็นเพื่อนระดับชั้นเดียวกันที่เคยเลือก 8(ช,5) มาก่อนและมีเพื่อนระดับชั้นอื่นเลือกมากขึ้น จึงอาจทำให้เป็นนักเรียนชายที่มีเพื่อนเลือกมากที่สุดในครั้งนี้ ส่วน 10(ช,5) แม้จะไม่ได้มีเพื่อนเลือกมากที่สุดแต่มีจำนวนเพื่อนรุ่นพี่เลือกมากขึ้น ทั้งนี้ 19(ญ,6) นอกจากจะมีจำนวนเพื่อนเลือกมากขึ้นจากยังพบว่า 5 ใน 8 คนที่เลือกเป็นเพื่อนต่างระดับชั้น และเพื่อนที่เลือกเป็นมีเพื่อนใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเลือกมาก่อน รวมไปถึงมีเพื่อนรุ่นน้อง ป.4 เลือกเพิ่มขึ้นทุกครั้ง จึงอาจกล่าวได้ว่า 19(ญ,6) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคน โดยเฉพาะกับน้อง ๆ ที่คอยดูแลเสมอ

ในครั้งที่ 3 (คาบที่ 10) นี้มีการจับกลุ่มของนักเรียนที่เห็นได้ชัดเจนจำนวน 4 กลุ่ม โดยเป็นกลุ่มใหม่เกิดขึ้น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มของ 17(ญ,6) 18(ญ,6) และ 21(ญ,6) 2) 6(ช,5) 8(ช,5) และ 9(ช,5) และ 3) 6(ช,5) 8(ช,5) และ 11(ช,5) โดยกลุ่ม 2 และ กลุ่ม 3 อาจรวมเป็นกลุ่มใหญ่กลุ่มเดียวได้

ภาพที่ 4.10 แผนภาพสังคมมิติ ครั้งที่ 3 คาบที่ 10

จากการสังเกตแผนภาพพบว่า การเลือกเพื่อนในครั้งนี้ สังคมมิติมีความซับซ้อนและเกี่ยวพันกันมากยิ่งขึ้น นักเรียนมีการเลือกเพื่อนต่างระดับชั้นเพิ่มขึ้น แต่การเลือกเพื่อนต่างเพศยังคงมีไม่มากนัก เช่นเดิม แม้ว่าจะมีการเลือกเพื่อนต่างเพศที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

นอกจากนี้ หากสรุปเส้นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นพบว่า มีเส้นความสัมพันธ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน จากการเก็บข้อมูลทั้ง 2 ครั้ง ดังนี้ คือ เป็นเส้นที่นักเรียนเลือกเพื่อนฝ่ายเดียวที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 13 ครั้ง และมีเส้นที่เพื่อนเลือกกันและกันที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 4 คู่ หรือ 8 ครั้ง แสดงให้เห็นว่านักเรียนคงยังมีการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ทางสังคม และกิจกรรมอาจมีส่วนที่เอื้อให้นักเรียนได้เรียนรู้และสนิทกับเพื่อนในกลุ่มใหม่มากขึ้น

ดังนั้น หากสรุปความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งหมดพบว่า จากเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือก 66 ครั้ง มีเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือกเพื่อนฝ่ายเดียวที่ไม่เคยเลือกมาก่อน รวม 28 ครั้ง และมีเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือกกันและกันที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 8 คู่ หรือ 16 ครั้ง รวมเป็น 44 ครั้ง ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเส้นความสัมพันธ์ทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมละครเพลงส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมมิติอย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.18 สรุปผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์ 3 ครั้ง

คนที่	1 (ท.4)	2 (ท.4)	3 (ท.4)	4 (ท.4)	5 (ท.4)	6 (ท.5)	7 (ท.5)	8 (ท.5)	9 (ท.5)	10 (ท.5)	11 (ท.5)
ลำดับ	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
ครั้งที่	0 0 0	0 3 0	0 1 0	0 0 2	1 0 0	0 1 2	0 0 1	3 0 1	2 1 2	1 5 2	0 1 1
ครั้งที่	0 0 0	0 3 0	1 0 0	1 0 2	1 0 0	0 1 0	0 0 1	2 1 1	1 0 4	1 3 3	0 2 1
ครั้งที่	0 0 0	0 2 0	0 2 0	0 1 0	0 0 1	0 2 1	0 1 1	2 2 3	1 1 1	1 0 5	1 1 0
รวม	0 0 0	0 8 0	1 3 0	1 1 4	2 0 1	0 4 3	0 1 3	7 3 5	4 2 7	3 8 10	1 4 2

คนที่	12 (ท.5)	13 (ท.6)	14 (ท.6)	15 (ท.6)	16 (ท.6)	17 (ท.6)	18 (ท.6)	19 (ท.6)	20 (ท.6)	21 (ท.6)	22 (ท.6)
ลำดับ	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
ครั้งที่	1 1 1	3 1 1	0 2	1 2 1	4 1 0	1 2 1	4 1 0	1 4 1	2 1 3	2 0 1	1 1 2
ครั้งที่	2 0 0	2 0 1	3 1 1	0 2	3 0 0	0 3 2	2 1 1	4 1 3	0 1 2	2 0 0	1 1 1
ครั้งที่	0 0 2	0 0 1	1 2 0	0 2	1 2 1	4 1 2	5 0 0	3 6	0 1 0	1 2 1	3 1 1
รวม	3 1 3	7 1 3	2 6	3 2 4	5 2 1	2 7 5	3 1 4	8 4 5	0 4 3	5 2 2	9 5 3

จากตารางสรุปได้ว่าจากทั้ง 3 ครั้ง

มีนักเรียนที่มีเพื่อนเลือกมากที่สุด
5 อันดับแรก

- 1) 19(ญ,6) จำนวน 23 ครั้ง
- 2) 10(ช,5) จำนวน 21 ครั้ง
- 3) 8(ช,5) จำนวน 15 ครั้ง
- 4) 17(ญ,6) จำนวน 14 และ
- 5) 9(ช,5) จำนวน 13 ครั้ง

เพื่อนเลือกมากที่สุดรวมทั้ง 3 ครั้ง

เพศหญิง = 19(ญ,6) จำนวน 23 ครั้ง

เพศชาย = 10(ช,5) จำนวน 21 ครั้ง

เพื่อนเลือกเป็นอันดับ 1 มากที่สุด

เพศหญิง = 19(ญ,6) จำนวน 14 ครั้ง

เพศชาย = 8(ช,5) จำนวน 7 ครั้ง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอันดับของการเลือกมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าจำนวนรวมของคนที่ถูกเลือก เพราะอันดับ หมายถึง ความต้องการที่นักเรียนคนหนึ่งอยากจะทำกิจกรรมกับอีกคนหนึ่ง

จากการสังเกตพบว่า 19(ญ,6) และ 10(ช,5) มีเพื่อนเลือกเยอะอาจเป็นเพราะทั้ง 2 คนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน สามารถพูดคุยและทำกิจกรรมกับเพื่อนต่างเพศและต่างระดับชั้นได้ อีกทั้งยังมักจะช่วยครูอยู่เสมอ โดยเฉพาะ 19(ญ,6) ที่ช่วยดูแลน้องประถมศึกษาปีที่ 4 เวลาน้องไม่มีกลุ่มหรือต้องการความช่วยเหลือ ในขณะที่ 8(ช,5) มีเพื่อนที่สนิทเป็นฐานเดิมอยู่และรู้จักเพื่อนคนอื่นเพิ่มขึ้น จึงอาจทำให้มีเพื่อนเลือกเป็นอันดับ 1 รองมาจาก 19(ญ,6) อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้ามมีนักเรียน 1 คนที่ไม่เคยมีเพื่อนเลือกคือ 1(ช,4) อาจเป็นเพราะเป็นนักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพียงคนเดียว อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องการสื่อสาร การใช้คำพูด ทำให้การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นไปได้ค่อนข้างยากแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนกลุ่มอยู่เสมอแต่ก็อาจทำให้ไม่สนิทกับเพื่อนคนใดเป็นพิเศษ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6” มีสาระสำคัญดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความเข้าใจทางดนตรีและทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์เพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง
2. เพื่อให้ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความสามารถทางสังคมเพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การเตรียมการ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวตามแนวคิดของดาลโครซ : ยูริธึมมิกส์) และความสามารถทางสังคมที่ได้จากการจัดกิจกรรมละครเพลง
2. การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนอุดมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ที่อยู่กิจกรรมขับร้องประสานเสียงในชั่วโมง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำนวน 22 คน โดยเป็นนักเรียนชายจำนวน 11 คน และนักเรียนหญิง 11 อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน ประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน
3. การเตรียมบทละคร บทเพลง และเครื่องแต่งกายของนักเรียน เป็นการเขียนบทละครและประพันธ์เพลงให้เหมาะสมกับนักเรียน รวมถึงให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกเครื่องแต่งกายและออกแบบหน้ากาก
4. การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เป็นการเตรียมนักเรียนในเรื่องของการเลือกบทละครอ่านบทละคร การแสดง และการร้องเพลง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ที่เป็นกิจกรรมหลักของงานวิจัยมาประยุกต์และผนวกเข้ากับการร้องและการแสดงได้ในภายหลัง

5. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมละครเพลงและเครื่องมือเก็บข้อมูลดังนี้

1) แผนการจัดกิจกรรมละครเพลง 8 คาบเรียน แบ่งเป็นแผนระยะยาวและแผนทุกคาบกิจกรรมโดยใช้ 1 แผน/คาบ รวมเป็น 8 แผน

2) เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านทักษะดนตรี แบ่งเป็น 3 เครื่องมือ คือ แบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี 1 ชุด แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี 1 ชุด/คาบ รวมเป็น 8 ชุด และแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียนแต่ละคาบ 1 เล่ม

3) เครื่องมือเก็บข้อมูลด้านความสามารถทางสังคม แบ่งเป็น 3 เครื่องมือ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม 1 ชุด แบบสอบถามด้านสังคมมิติ 1 ชุด และแบบประเมินตนเองด้านสังคมในบันทึกของนักเรียนแต่ละคาบ 1 เล่ม

ทั้งนี้ในการตรวจสอบเครื่องมือเลือกตรวจสอบเพียงแบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรี แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมและแบบสอบถามด้านสังคมมิติเท่านั้น จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ระหว่าง 0.67 – 0.96

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรมรวมระยะเวลาประมาณ 4 - 5 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนทำแบบทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีและแบบสอบถามด้านสังคมมิติก่อนการจัดกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นทั้งหมด 8 แผน (ใน 1 แผนใช้เวลา 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2-3 แผน) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้การบันทึกภาพวิดีโอเพื่อบันทึกพฤติกรรมและปัญหาของนักเรียน

ขั้นที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล คือ 1) แบบสังเกตด้านทักษะดนตรีเพื่อสังเกตการตอบสนองทางดนตรีของนักเรียนผ่านการเคลื่อนไหว (ยูริธึมมิคซ์) และการร้อง 2) แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมเพื่อสังเกตพฤติกรรมทางสังคมด้านความเข้าใจในตนเองและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นของนักเรียน 3) แบบสอบถามด้านสังคมมิติเพื่อเก็บข้อมูลความสัมพันธ์ของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรม และ 4) แบบประเมินตนเองด้านดนตรีและด้านสังคมในบันทึกของนักเรียน

เพื่อประเมินความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียน และสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งทางด้านดนตรีและด้านสังคม รวมถึงให้นักเรียนได้ประเมินพฤติกรรมของตนเองอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 4 หลังการจัดกิจกรรม นักเรียนทำแบบทดสอบด้านเข้าใจทางด้านดนตรีและแบบสอบถามด้านสังคมมิติ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องและครบถ้วนแล้วจึงนำมาวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สอดคล้องวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังนี้

ด้านความเข้าใจทางดนตรีและทักษะดนตรี

1) ด้านความเข้าใจในทางดนตรี วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ และสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential statistic) แบบกลุ่มเดียวหรือ t-Test

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตทักษะดนตรีเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านดนตรีของนักเรียนโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ด้านความสามารถทางสังคม

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคม เชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านสังคมของนักเรียนเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้านสังคมมิติทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้ตารางวิเคราะห์และใช้โปรแกรม Walsh's Classroom Sociometrics (2017) เพื่อสร้างแผนภูมิสังคมมิติและนำข้อมูลมาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมของนักเรียน

ทั้งนี้สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel และโปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6” สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้เป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความเข้าใจทางดนตรีและด้านทักษะดนตรีของนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางสังคมของนักเรียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้าใจทางดนตรีและทักษะดนตรีของนักเรียน

1.1 ด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียน

1.1.1 ผลการทดสอบด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

จากแบบทดสอบคะแนนความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

- 1) คะแนนความเข้าใจทางดนตรีหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียนทุกคนมีค่าสูงกว่าหรือเทียบเท่าคะแนนก่อนการจัดกิจกรรม
- 2) ระดับชั้นที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.45 คะแนน ตามด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.29 คะแนน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.40 คะแนน
- 3) มีนักเรียนที่สอบผ่านจำนวน 18 คนจาก 22 คน คิดเป็นร้อยละ 81.81 ของนักเรียนทั้งหมด
- 4) นักเรียนมีผลการสอบด้านการฟังมากขึ้นจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 และด้านการอ่านและเขียนจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 95.45
- 5) จากคะแนนเต็ม 34 คะแนน กลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีมาก่อนมีนักเรียนได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 32 คะแนน และกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยดนตรีมาก่อนมีนักเรียนได้คะแนนสูงสุดเท่ากับ 31 คะแนน
- 6) ด้านพัฒนาการในการเรียนรู้ กลุ่มของนักเรียนที่ไม่เคยดนตรีมาก่อน มีนักเรียนที่ได้คะแนนพัฒนาการในการเรียนรู้สูงสุดเท่ากับ 18 คะแนน ซึ่งสูงกว่ากลุ่มของนักเรียนที่เคยเรียนดนตรีมาก่อน ซึ่งมีคะแนนพัฒนาการในการเรียนรู้สูงสุดเท่ากับ 15 คะแนน

1.1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรม (t-Test)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีสรุปได้ดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแตกต่างกันในทิศทางบวก โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างมากที่สุด ตามด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามลำดับ

2) ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางด้านความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนทุกคนหลังการจัดกิจกรรม ($M = 22.34, SD = 7.74$) มีค่าสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม ($M = 12.05, SD = 6.76$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ด้านทักษะดนตรีของนักเรียน (การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และการร้อง)

1.2.1 ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตด้านทักษะดนตรี (ประเมินโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ)

ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตด้านทักษะดนตรีแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement) และการเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement) และ 2) การร้อง สามารถสรุปเป็นตารางตามการจัดกิจกรรมทั้ง 8 คาบได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 ตารางสรุปค่าเฉลี่ยด้านทักษะดนตรีของนักเรียน

กิจกรรม	คาบที่	คาบที่	คาบที่	คาบที่	คาบที่	คาบที่	คาบที่	คาบที่	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	รวม
การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement)	4.67	4.00	4.00	-	-	4.33	4.00	-	4.20
การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)	3.89	3.89	4.11	3.78	3.84	3.55	4.17	4.40	3.95
รวม	4.28	3.95	4.06	3.78	3.84	3.94	4.08	4.40	4.04
การร้อง	3.33	4.00	4.00	3.00	3.67	5.00	4.00	-	3.90
เฉลี่ยรวม	4.06	3.94	4.13	3.58	3.78	4.10	4.08	4.40	4.01

จากตารางสรุปได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำกิจกรรมได้ถูกต้อง โดยคาบที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือคาบที่ 8 ซึ่งเป็นคาบเกี่ยวกับเรื่องทริยแอดเมเจอร์และไมเนอร์และความดัง - เบา ส่วนคาบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือคาบที่ 4 ซึ่งเป็นคาบเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา การทำท่าบินเป็นโน้ตตัวกลมตามจังหวะเพลง และการร้องเพลง “ทหารบก (บิน)” ซึ่งยากกว่าการเคลื่อนไหวในคาบก่อนหน้า อีกทั้งยังพบว่านักเรียนสามารถเคลื่อนไหวได้ดีกว่าการร้องเพลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในบางคาบนักเรียนจำเป็นต้องเคลื่อนไหวและร้องเพลงไปด้วยทำให้อาจไม่มีสมาธิในการร้องเต็มที่ เนื่องจากนักเรียนจำเป็นต้องร้องได้ถูกต้องและไพเราะ อีกทั้งในบางคาบยังต้อง

สามารถสื่อสารอารมณ์ของบทเพลงได้ ส่วนการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์มีจำนวนนักเรียนที่สามารถทำกิจกรรมที่เป็นการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non – Locomotor Movement) ($M = 4.20$) ได้มากกว่าการเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement) ($M = 3.95$) เพราะการเคลื่อนไหวไปรอบ ๆ จำเป็นต้องอาศัยทั้งร่างกายซึ่งมีความยากกว่าการทำกิจกรรมอยู่กับที่ ทั้งนี้หากสรุปตามกิจกรรมสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 สรุปผลกิจกรรม

การเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์	
1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement)	
การตบมือตามจังหวะ	ตบมือตามจังหวะตก - นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตบมือตามจังหวะตกของเพลงทหารบกและดินแดนกบได้ทั้งในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ และ $\frac{3}{4}$ (*F)
	ตบมือตามจังหวะที่ 1 - นักเรียนสามารถตบมือตามจังหวะที่ 1 ของเพลงได้ โดยพบว่าหากให้นักเรียนตบมือโดยวาดมือเป็นวงกลมนักเรียนสามารถตบมือได้พร้อมเพรียงกัน และมีความไพเราะมากขึ้น (*F)
	ตบมือในอัตราจังหวะทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา - นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตบมือในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ และ $\frac{3}{4}$ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ (*F)
	ตบมือตามคำสั่งเร็วขึ้น ช้าลง และคงที่ (Hip, Hop, Back) - นักเรียนสามารถตบมือตามคำสั่งได้ แต่มีแรงการตบมือเมื่อเป็นจังหวะ Hip (*OR)
การใช้อุปกรณ์ (ธงผ้า)	การส่งธงผ้าในอัตราจังหวะทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา - นักเรียนทุกกลุ่มตั้งใจและสามารถส่งธงผ้าตามจังหวะคงที่ (Steady Beat) เป็นวงกลมตามเพลงที่ครูเล่นในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ และ $\frac{3}{4}$ ได้ แต่ในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ อาจเห็นจังหวะหนักเบาไม่ชัดเจน - นักเรียนยังไม่สามารถร้องเพลงพร้อมส่งธงผ้าได้ - นักเรียนบางส่วนโยนธงผ้าให้เพื่อนทำให้เสียจังหวะ (*F)
2) การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)	
การเคลื่อนไหว	การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ - นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามอารมณ์ของเพลง “ทหารบก” ได้ดีกว่าเพลง “ดินแดนกบ” (*OR)
	การเคลื่อนไหวตามจังหวะตก - นักเรียนสามารถเคลื่อนไหว (เดิน) ตามจังหวะตกของบทเพลงได้ (*F)
	เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ - นักเรียนสามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะ ได้ดีขึ้นเมื่อผู้วิจัยปรับให้ยืนเป็นแถวตอน (*F)
	เคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา - นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเดินตามจังหวะหนักและจังหวะเบาในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ และ $\frac{3}{4}$ ได้ (*F)

การเคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวตามคำสั่งเร็วขึ้น ช้าลง และคงที่ (Hip, Hop, Back)	- นักเรียนส่วนมากสามารถเคลื่อนไหว (เดิน) ตามคำสั่งได้ดี - นักเรียนมักเร่งการเดินเวลาได้รับคำสั่ง Hip - นักเรียนบางส่วนไม่สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่องเมื่อเป็นคำสั่ง Hop (*QR)
	ทำท่ากระโดด ว่าย บิน ตาม คำตัวโน้ตต่าง ๆ ตามจังหวะ ของเพลง	- นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวท่าต่าง ๆ ได้ดีเมื่อมีดนตรีประกอบและ สามารถทำท่าต่าง ๆ ประกอบเพลง “ทหารบก” ในท่อนต่าง ๆ ได้ โดย สามารถทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวดำได้ดีที่สุด ตามด้วยท่าวายเป็นโน้ตตัว ขาว และท่าบินท่าบินเป็นโน้ตตัวกลม - นักเรียนทำท่าบินได้แต่อาจยังไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร จำเป็นต้องใช้เวลาจึง จะสามารถทำได้ (*F)
	เดินขึ้นหน้าตามทำนอง เมเจอร์และถอยหลังตาม ทำนองไมเนอร์	- นักเรียนสามารถตอบสนองและเดินขึ้นหน้าตามทำนองเมเจอร์ ได้ รวดเร็วและแม่นยำกว่าการเดินถอยหลังตามทำนองไมเนอร์ โดยฟังได้ดีขึ้น เมื่อร่วมกันอภิปราย (*QR)
	การเคลื่อนไหวและร้องเสียง ทริยแอดเมเจอร์และไมเนอร์	- นักเรียนสามารถร้องโน้ต โด มี ซอล (C E G) และเดินมาที่ตำแหน่งของ โน้ตในทริยแอดเมเจอร์ได้ถูกต้อง - นักเรียนสามารถร้องโน้ต โด มี แฟล็ต ซอล (C Eb G) และเดินมาที่ ตำแหน่งของโน้ตในทริยแอดไมเนอร์ได้ถูกต้องเมื่อให้ลองฟังเสียงเปียโน แล้วร้องเสียง อี แฟล็ต อีกครั้งหนึ่ง - นักเรียนสามารถประสานเสียงเป็นทริยแอดเมเจอร์และไมเนอร์ได้ถูกต้อง และไพเราะ (*F)
	การเคลื่อนไหวตามความ ดัง-เบาของเสียง	- นักเรียนสามารถทำเป็นเมล็ดหรือไปไม้ร่วงตามเสียงเบา (<i>p</i>) ได้ และ ทำทำเป็นต้นไม้โตเต็มที่ตามเสียงดัง (<i>f</i>) ได้อย่างชัดเจนมากที่สุด แต่ยังไม่ สามารถแยกความแตกต่างของความดังปานกลาง (<i>mf</i>) ได้ในทันที (*QR)
การสร้างสรรค์ทำทาง	การสร้างสรรค์ท่ากระโดด ว่าย บิน ตามบทเพลง “ทหารบก” ท่อนต่าง ๆ (ท่อนกระโดด ท่อนว่าย ท่อนบิน)	- นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสร้างสรรค์และประยุกต์ท่ากระโดดเป็นโน้ต ตัวดำตามเพลง “ทหารบก (กระโดด)” และทำท่าทางวายเป็นโน้ตตัวขาว ตามเพลง “ทหารบก (ว่าย)” ได้ - นักเรียนบางกลุ่มยังไม่สามารถทำท่าบินให้มีต่อเนื่องเป็นโน้ตตัวกลมตาม เพลง “ทหารบก (บิน)” ได้ - นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสร้างสรรค์ทำทางที่แปลกใหม่และแตกต่าง กันทำให้ได้ทำทางที่หลากหลาย - นักเรียนสามารถออกแบบทำทางได้ตรงกับเนื้อร้องของบทเพลง (*QR)

สร้างสรรค์ทำทางตามบทเพลง “ดินแดนกบ” (อัตราจังหวะ ๒/๔)	- นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ทำทางตามเนื้อร้องและอารมณ์ของบทเพลงได้ - นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถสร้างสรรค์ทำทางและประยุกต์การเคลื่อนไหวให้ลงตามอัตราจังหวะได้ (*QR)
การร้อง	
เพลงทหารบก	เพลง “ทหารบก (กระโดด ว้าย บิน)” <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนสามารถร้องท่อนเกริ่นนำ (Introduction) ได้ถูกต้องและตรงตามระดับเสียง โดยร้องดีขึ้นเรื่อย ๆ ทุกคาบ - นักเรียนสามารถร้องเพลง “ทหารบก (กระโดด)” ได้ถูกต้องและไพเราะเกือบทั้งบทเพลงแต่ยังมีการตะโกนคำสุดท้ายจึงต้องแก้ไข - นักเรียนสามารถร้องเพลง “ทหารบก (ว้าย)” ได้ถูกต้องตามจังหวะทำนองและได้ร้องไพเราะมากขึ้นเมื่อร้องให้เพื่อนแสดง - นักเรียนส่วนใหญ่สามารถร้องเพลง “ทหารบก (บิน)” ได้ถูกต้องและไพเราะ แต่จะติดช่วงท้ายของท่อนแต่เมื่อร้องหลาย ๆ ครั้งตามกลุ่มที่ออกมาแสดงก็สามารถร้องได้ดีขึ้น - นักเรียนยังร้องเพลงไม่ค่อยสื่ออารมณ์มากนัก โดยร้องใสอารมณ์แค่ว่าในช่วงท้ายของเพลงโดยเฉพาะคำว่า “สุดแรง”
เพลงดินแดนกบ	เพลง “ดินแดนกบ” <ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนสามารถร้องเพลง “ดินแดนกบ” ได้ถูกต้องตามจังหวะและทำนอง - นักเรียนสามารถร้องได้ไพเราะและสื่อสารอารมณ์เพลงได้ดี - นักเรียนสามารถร้องตามที่ผู้วิจัยกำกับประโยคเพลงต่าง ๆ ได้

1.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตนเองด้านดนตรีในบันทึกของนักเรียน (นักเรียนประเมินตนเอง)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกของนักเรียนด้านดนตรีสรุปได้ว่า

- 1) นักเรียนมีความเข้าใจ สามารถร่วมกันตอบคำถามและทำแบบฝึกหัดความรู้ทางทฤษฎีดนตรีของแต่ละคาบได้ ตั้งแต่เรื่องจังหวะ อัตราจังหวะ ค่าตัวโน้ต ทำนองและทริยแอดเมเจอร์ไมเนอร์ จนถึงเรื่องความดัง – เบา
- 2) นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องดนตรีผ่านการเคลื่อนไหว โดยมีการบันทึกถึงกิจกรรมที่ได้ร่วมทำกับเพื่อนทั้งที่เขียนเป็นคำพูดและใช้การวาดรูป เช่น ได้เดินตามจังหวะ 4 ทำท่าเป็นต้นไม้ตามจังหวะเสียงเพลง เป็นต้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถทางสังคมของนักเรียน

2.1 ผลการวิเคราะห์แบบสังเกตด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียน

ในการวิเคราะห์แบบสังเกตด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้านตามทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ทางสังคมของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ คือ 1) ด้านความเข้าใจในตนเอง (Intrapersonal Intelligence) และ 2) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence)

2.1.1 ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียน (ประเมินโดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญ)

ผลการวิเคราะห์จากแบบสังเกตด้านความสามารถทางสังคมของนักเรียนสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณ

1) ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความสามารถทางสังคมด้านความเข้าใจในตนเอง ($M = 4.36$, $SD = .18$) มากกว่าค่าเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ($M = 4.20$, $SD = .34$) และทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับมาก

2) ด้านความเข้าใจในตนเอง มีค่าเฉลี่ยด้านความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำสูงที่สุด ($M = 4.54$, $SD = .31$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านความกล้าแสดงออกและการบรรลุขีดความสามารถของตนเอง ($M = 4.37$, $SD = .33$) อยู่ในระดับมาก

3) ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยด้านการร่วมกันแสดงความคิดเห็นสูงที่สุด ($M = 4.48$, $SD = .50$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและ/หรือร่วมกันคิดสร้างสรรค์ ($M = 4.46$, $SD = .25$) อยู่ในระดับมาก

4) ค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมความสามารถทางสังคมทั้ง 2 ด้าน ($M = 4.29$, $SD = .18$) อยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพ

ด้านความเข้าใจในตนเอง

- 1) นักเรียนมีความกล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำและพร้อมที่จะลองทำสิ่งท้าทาย
- 2) นักเรียนมีความรับผิดชอบในการมาซ้อมละครและมีความรับผิดชอบในการจำบท การร้อง การแสดงและการเต้นได้ อีกทั้งยังมีความตั้งใจในการกิจกรรม
- 3) นักเรียนมีจิตอาสาและพร้อมจะช่วยเพื่อนและครูเสมอ
- 4) นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการทำกิจกรรมและทำการแสดง โดยเฉพาะในวันแสดงจริง

ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

1) นักเรียนได้รู้จักเพื่อนใหม่ที่สามารถร่วมกันทำกิจกรรมและคิดสร้างสรรค์ทำต่าง ๆ ได้
 2) นักเรียนมีส่วนร่วมในการอภิปราย ร่วมกันตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นทั้งกับ
 นักเรียนเองและครูผู้สอน

3) นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม และเห็นได้ชัดเมื่อเป็นกลุ่มย่อย

4) นักเรียนเปิดโอกาสและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและครูเมื่อทำกิจกรรมหรือ
 เมื่อได้รับคำแนะนำหรือตักเตือน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะแบ่งความสามารถทางสังคมออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความเข้าใจ
 ในตนเองและด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นแต่ทั้ง 2 ด้านนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกของนักเรียนด้านความสามารถทางสังคม (นักเรียน ประเมินตนเอง)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกของนักเรียนด้านความสามารถทางสังคมสามารถสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ผลเชิงปริมาณ

1) ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความสามารถทางสังคมด้านความเข้าใจในตนเอง ($M = 4.35$,
 $SD = .192$) มากกว่าค่าเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ($M = 4.03$, $SD = .23$) แต่ทั้ง 2
 ด้านอยู่ในระดับมาก

2) ค่าเฉลี่ยรวมของพฤติกรรมความสามารถทางสังคมของทั้ง 2 ด้านรวม ($M = 4.11$,
 $SD = .13$) อยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพ

นักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนและช่วยเหลือเพื่อนในการทำกิจกรรมซึ่งเป็นความสามารถ
 ทางสังคมด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่จำเป็นต้องอาศัยความสามารถทางสังคมด้านความเข้าใจใน
 ตนเอง เพราะนักเรียนต้องมีจิตที่อยากจะอาสาช่วยผู้อื่นด้วยตัวของนักเรียนเองก่อน

2.2 ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามสังคมมิตินักเรียน

ในการวิเคราะห์สังคมมิตินักเรียนแบ่งได้เป็น 3 ครั้ง คือ คาบที่ 1 คาบที่ 6 และ คาบที่ 10 (หลังการจัดกิจกรรม) โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 สรุปผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามด้านสังคมมิติ

ครั้งที่ 1 คาบที่ 1 (ก่อนการจัดกิจกรรม)	
นักเรียนชายที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	10(ช,5)
นักเรียนหญิงที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	19(ญ,6)
การจับกลุ่มของนักเรียน	มีจำนวน 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มของ 17(ญ,6) 21(ญ,6) และ 22(ญ,6) 2) กลุ่มของ 14(ช,6) 15(ช,6) และ 16(ช,6)
การเลือกเพื่อน	นักเรียนเลือกเพื่อนจากระดับชั้นเดียวกันและเป็นเพศเดียวกันเป็นส่วนใหญ่
เส้นความสัมพันธ์ทางสังคม	มีเส้นความสัมพันธ์ของนักเรียนที่เลือกเพื่อนฝ่ายเดียวจำนวน 32 ครั้ง และที่นักเรียนเลือกกันและกัน จำนวน 17 คู่หรือ 34 ครั้ง
ครั้งที่ 2 คาบที่ 6 (ระหว่างการจัดกิจกรรม)	
นักเรียนชายที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	10(ช,5)
นักเรียนหญิงที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	19(ญ,6)
การจับกลุ่มของนักเรียน	มีจำนวน 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มของ 13(ช,6) 18(ญ,6) และ 20(ญ,6) (กลุ่มใหม่) 2) กลุ่มของ 14(ช,6) 15(ช,6) และ 16(ช,6) (กลุ่มเดิม)
การเลือกเพื่อน	นักเรียนมีการเลือกเพื่อนจากระดับชั้นอื่นมากขึ้นและเลือกเพื่อนที่ไม่เคยเลือกมาก่อน แต่การเลือกเพื่อนต่างเพศยังคงมีไม่มา
เส้นความสัมพันธ์ทางสังคม	มีเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือกเพื่อนฝ่ายเดียวที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 15 ครั้ง และมีเส้นที่เลือกกันและกันที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 4 คู่ หรือ 8 ครั้ง

ครั้งที่ 3 คาบที่ 10 (หลังการจัดกิจกรรม)	
นักเรียนชายที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	8(ช,5)
นักเรียนหญิงที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	19(ญ,6)
การจับกลุ่มของนักเรียน	มีจำนวน 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มของ 17(ญ,6) 18(ญ,6) และ 21(ญ,6) (กลุ่มใหม่) 2) กลุ่มของ 6(ช,5) 8(ช,5) และ 9(ช,5) (กลุ่มใหม่) 3) กลุ่มของ 6(ช,5) 8(ช,5) และ 11(ช,5) (กลุ่มใหม่) 4) กลุ่มของ 14(ช,6) 15(ช,6) และ 16(ช,6) (กลุ่มเดิม)
การเลือกเพื่อน	สังคมมิตีมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นักเรียนมีการเลือกเพื่อนต่างระดับชั้นเพิ่มขึ้น แต่การเลือกเพื่อนต่างเพศยังคงมีไม่มาก
เส้นความสัมพันธ์ทางสังคม	มีเส้นความสัมพันธ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนจากการเก็บข้อมูลทั้ง 2 ครั้ง ดังนี้ คือ เป็นเส้นที่นักเรียนเลือกเพื่อนฝ่ายเดียวที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 13 ครั้ง และมีเส้นที่เพื่อนเลือกกันและกันที่ไม่เคยเลือกมาก่อน จำนวน 4 คู่ หรือ 8 ครั้ง
สรุปทั้ง 3 ครั้ง	
มีเพื่อนเลือก 5 อันดับแรก	1) 19(ญ,6) 2) 10(ช,5) 3) 8(ช,5) 4) 17(ญ,6) และ 5) 9(ช,5)
นักเรียนชายที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	10(ช,5)
นักเรียนหญิงที่เพื่อนเลือกมากที่สุด	19(ญ,6)
นักเรียนชายที่เพื่อนอยากทำกิจกรรมด้วยมากที่สุดเป็นอันดับ 1	8(ช,5)
นักเรียนหญิงที่เพื่อนอยากทำกิจกรรมด้วยมากที่สุดเป็นอันดับ 1	19(ญ,6)
เส้นความสัมพันธ์ทางสังคม	มีเส้นความสัมพันธ์ที่นักเรียนเลือกเพื่อนฝ่ายเดียวที่ไม่เคยเลือกมาก่อนรวม 28 ครั้ง และมีเส้นที่เพื่อนเลือกกันและกันที่ไม่เคยเลือกมาก่อนรวม 8 คู่ หรือ 16 ครั้ง ดังนั้นมีเส้นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นใหม่จากครั้งแรกทั้งหมดรวมเป็น 44 เส้นจาก 66 เส้น ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเส้นความสัมพันธ์ทั้งหมด

สรุปได้ว่าอันดับของการเลือกมีความสำคัญไม่แพ้จำนวนรวมของคนที่เลือกเพราะอันดับหมายถึง ความต้องการที่นักเรียนคนหนึ่งอยากจะทำกิจกรรมกับอีกคนหนึ่ง

อภิปรายผลการวิจัย

แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะมีขอบเขตการวิจัยด้านระยะเวลาอยู่ระหว่างการใช้กิจกรรมละครเพลงในคาบ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แต่ในการเรียนการสอนผู้วิจัยได้มีโอกาสนำกิจกรรมละครเพลงเรื่อง “ดินแดนกบ” ไปแสดงจริงในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560 ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 3 ของการจัดกิจกรรมละครเพลงทำให้ทราบข้อมูลเพิ่มเติมที่สำคัญ ดังนั้นการอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมละครเพลงเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางดนตรี ทักษะการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ และความสามารถทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6” ผู้วิจัยจะขออภิปรายเป็น 2 ส่วนตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลของการสอนดนตรีโดยใช้กิจกรรมละครเพลง แบ่งเป็น 1) การนำกิจกรรมละครเพลงไปใช้ 2) ข้อดีและข้อแตกต่างของการจัดกิจกรรมละครเพลงกับกิจกรรมอื่น 3) คุณค่าจากการจัดกิจกรรมละครเพลง และ 4) มุมมองของละครเพลงต่อโรงเรียน ชุมชน และนักเรียน

ส่วนที่ 2 ผลจากการจัดกิจกรรมละครเพลง แบ่งได้เป็น 1) การผสมผสานการแสดง การร้องและการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงจริง 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครองหรือผู้ชมต่อการแสดงละครเพลงของนักเรียน และ 3) ความรู้สึกของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมละครเพลง

ส่วนที่ 1 ผลของการสอนดนตรีโดยใช้กิจกรรมละครเพลง

ผลของการสอนดนตรีโดยใช้กิจกรรมละครเพลงสามารถแบ่งได้เป็น 4 หัวข้อสำคัญ ได้แก่ 1) การนำกิจกรรมละครเพลงไปใช้ 2) ข้อดีและข้อแตกต่างของการจัดกิจกรรมละครเพลงกับกิจกรรมอื่น 3) คุณค่าจากการจัดกิจกรรมละครเพลง และ 4) มุมมองของละครเพลงต่อโรงเรียน ชุมชน และนักเรียน

1.1 การนำกิจกรรมละครเพลงไปใช้

ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการประยุกต์การสอนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวหรือยูริธึมมิกส์ร่วมกับละครเพลงซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ในการอภิปรายผลนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ด้านตามทฤษฎีการศึกษาของ ดร. สไตเนอร์ (Steiner, 1988) ประกอบด้วย 1) ครูหรือผู้สอน 2) นักเรียนหรือผู้เรียน 3) สาระ และ 4) การเรียนการสอน

1.1.1 ครูหรือผู้สอน

ในการจัดกิจกรรมมีครูผู้สอนจำนวน 2 ท่าน ประกอบด้วยครูที่นำกิจกรรมและครูที่เล่นดนตรีประกอบ โดยครูต้องจัดกิจกรรมทั้งการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ กิจกรรมละครเพลง รวมถึงต้องสามารถสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ได้ ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่สอนจึงจะสามารถสอนนักเรียนได้ถูกต้องและเหมาะสม โดยในการจัดกิจกรรมต้องอาศัยความร่วมมือจากครูทั้ง 2 ท่านดังนี้

1) กิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์

ครูนำกิจกรรม ควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์ โดยอาจเคยเรียน ได้รับการอบรมหรือปรึกษาผู้รู้มาก่อน ในเรื่องของการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor Movement) และการเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement) ซึ่งในกิจกรรมครั้งนี้สามารถแบ่งได้เป็น การเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Follow) เช่น การเดินตามจังหวะตก การตบมือหรือเดินในอัตราจังหวะ 4 เป็นต้น และการเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะที่ได้ยิน (Quick Response) เช่น การเดินมาคำสั่งเร็วขึ้น ซ้ำลง และคงที่ (Hip Hop Back) หรือการตอบสนองต่อเสียงดัง – เบา เป็นต้น

ครูที่เล่นเพลงประกอบ ควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์เช่นกัน โดยควรสามารถเล่นเปียโนหรือเครื่องดนตรีชนิดอื่นประกอบเพื่อให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวได้ถูกจังหวะมากยิ่งขึ้น โดยอาจเล่นจังหวะให้ตรงกับคำตัวโน้ต จังหวะตกหรือเล่นมือซ้ายให้ตรงกับคำสั่งต่าง ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนฟังเสียงไปพร้อมกับการเคลื่อนไหว

2) กิจกรรมละครเพลง

ครูนำกิจกรรม ควรมีความรู้ในการจัดกิจกรรมละครเพลง โดยอาจเคยร่วมกิจกรรม จัดกิจกรรม ศึกษาค้นคว้าหรือปรึกษาผู้รู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมละครเพลงมาก่อน ควรมีความรู้ทั้งในเรื่องของการแสดง การร้องและการเต้นหรือเคลื่อนไหว ทั้งนี้หากไม่สามารถทำได้ทั้งหมดควรมีการหาครูเฉพาะทางที่มีประสบการณ์มาสอนในบางคาบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและได้รับความรู้จากผู้รู้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามเนื่องจากในครั้งนี้นั้นเน้นการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์มากกว่าการเต้นเพื่อความสวยงาม ดังนั้นครูอาจมิได้จำเป็นต้องเน้นในเรื่องของการแสดงท่าทางให้มีความสวยงามตามหลักการเต้นมากนัก แต่เป็นการเน้นให้นักเรียนสามารถตอบสนองต่อเสียงดนตรีได้ถูกต้อง

ครูที่เล่นเพลงประกอบ นอกจากจะต้องสามารถเล่นเพลงประกอบการร้องของนักเรียนได้อย่างดีแล้ว ควรสามารถเล่นดนตรีให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องของละคร เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงอารมณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ ได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างสีสันให้กับละครและเพิ่มอรรถรสในการรับชมของผู้ชมมากยิ่งขึ้น

1.1.2 นักเรียนหรือผู้เรียน

ในการจัดกิจกรรมอีกสิ่งสำคัญคือการเตรียมหรือปรับการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ดังนั้นหากนำแผนกิจกรรมไปใช้ควรดูว่านักเรียนที่มาร่วมกิจกรรมสามารถทำกิจกรรมได้ในระดับไหนหรือทำกิจกรรมได้บ้าง เพื่อที่จะสามารถเตรียมหรือปรับการสอนได้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น ในครั้งนี้เป็นนักเรียนในชมรมขับร้องประสานเสียงทั้งหมด จึงอาจทำให้สามารถร้องเพลงได้รวดเร็วกว่านักเรียนทั่วไป เป็นต้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมในครั้งนี้นั้นยังเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student - Centered Learning) และให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองเป็นหลักซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน

เพิ่มเวลารู้” ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นอีกและพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ 1) ทางด้านดนตรี และ 2) ทางด้านสังคม มีรายละเอียดดังนี้

1) ทางด้านดนตรี

จากการจัดกิจกรรมพบว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างดี และนักเรียนบางคนสามารถประยุกต์สิ่งที่เรียนในคาบก่อนมาใช้ได้เลยโดยที่ผู้วิจัยยังไม่ได้บอก อย่างไรก็ตามเนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานไม่เท่ากันจึงจำเป็นต้องดูความแตกต่างของนักเรียนด้วย โดยจากการจัดกิจกรรมควรให้นักเรียนที่ไม่สามารถทำกิจกรรมได้ลองสังเกตเพื่อนที่ทำได้หรือครูที่นำกิจกรรม เพื่อให้สามารถค่อย ๆ เรียนรู้ด้วยตนเอง หรืออาจมีการแบ่งกลุ่มเพื่อให้เพื่อน ๆ ช่วยกันสอนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งพบว่านักเรียนสามารถช่วยสอนเพื่อนในเรื่องของดนตรีได้ แม้ว่าจะเป็นกิจกรรมการส่งถุงผ้าที่เป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างยาก นอกจากนี้หากลงไปดูในรายละเอียดของกิจกรรมพบว่าประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

กิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกซ์

1.1) นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ ได้รวดเร็วว่าในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ โดยพบว่าอาจเป็นเพราะเพลงไทยในส่วนใหญ่เป็นเพลงในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ และ $\frac{4}{4}$ ทำให้นักเรียนไม่คุ้นชิน นอกจากนี้ตามทฤษฎีการสอนดนตรีของโคตตาย (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537, หน้า 34) ยังพบว่าควรสอนอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ตามด้วยจังหวะ $\frac{4}{4}$ และ $\frac{3}{4}$ ตามลำดับความยากง่าย จึงอาจสรุปได้ว่าอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ สามารถตอบสนองผ่านการเคลื่อนไหวได้ยากกว่าในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$

1.2) นักเรียนสามารถตอบสนองต่อเสียงทำนองเมเจอร์ได้ดีกว่าเสียงทำนองไมเนอร์ จากการสอบถามพบว่านักเรียนสามารถตอบได้ว่าเสียงเมเจอร์ คือ มีความสุข ร่าเริง และเสียงไมเนอร์ คือ เสียงที่แสดงถึงความเศร้า หดหู่ แต่ในช่วงแรกจะเข้าใจว่าเสียงทำนองไมเนอร์จังหวะจะต้องซ้ำทำให้เดินผิด เมื่ออธิบายจึงเริ่มฟังและตอบสนองได้ดีขึ้นแต่ยังคงตอบสนองต่อเสียงทำนองเมเจอร์ได้ดีกว่าเพราะเสียงเมเจอร์มีความสดใสและฟังง่ายกว่า อย่างไรก็ตามไม่สามารถใช้ความรู้สึกดังกล่าวกับนักเรียนทุกคนเพราะนักเรียนอาจมีความรู้สึกต่อเสียงดนตรีที่ได้ยินแตกต่างกัน

1.3) นักเรียนร้องเสียงทริยแอดเมเจอร์ได้ง่ายกว่าทริยแอดไมเนอร์ โดยจากการสอบถามนักเรียนพบว่า เนื่องจากปกตินักเรียนจะไม่ค่อยได้ฟังเสียงทำนองที่เป็นไมเนอร์ และขณะวอร์มเสียงก็วอร์มบันไดเสียงเมเจอร์จึงอาจจะใช้เวลาในการฟังเสียงไมเนอร์และร้องออกมาค่อนข้างนาน แต่พบว่านักเรียนจะร้องได้ดีขึ้นหากเล่นเปียโนให้ฟังก่อน

การร้องเพลงและการอ่านโน้ต

พบว่าการฝึกร้องเพลงในครั้งนี้นักเรียนจะยังไม่สามารถอ่านโน้ตเพลงได้เนื่องจากบริบทและเวลาในการฝึกซ้อมแต่นักเรียนสามารถเรียนรู้ที่จะร้องผ่านการฟังและสามารถร้องเพลงได้ไพเราะ อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดอารมณ์และซาบซึ้งกับบทเพลงได้ อย่างไรก็ตามหากนักเรียนมีเวลาเพิ่มขึ้นหรือโตขึ้นถึงระดับหนึ่งก็ควรเรียนรู้ที่จะอ่านโน้ตเพลงเพื่อให้สามารถร้องเพลงอื่น ๆ ได้ด้วยตนเองต่อไปในอนาคต

2) ทางด้านสังคม

จากการจัดกิจกรรมพบว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น โดยในการจัดกิจกรรมควรเน้นให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนกลุ่มเพื่อนที่ทำกิจกรรมด้วยเสมอ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเพื่อนใหม่ ได้เรียนรู้การทำงานของเพื่อนกลุ่มใหม่ จากการสังเกตพบว่าเมื่อนักเรียนเปลี่ยนกลุ่มนักเรียนมีความสนิทสนมกันมากขึ้นระหว่างระดับชั้น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนใหม่มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนเลือกเพื่อนคนใดคนหนึ่งเกิดจากความสำคัญ 2 ด้านคือ พฤติกรรมของตัวเองและการส่งเสริมจากสภาพแวดล้อม ในส่วนของพฤติกรรมของนักเรียนเองพบว่า นักเรียน 19(ญ,6) มีเพื่อนเลือกมากที่สุดเพราะนักเรียนมีบุคลิกสดใส ร่าเริง ร่วมกิจกรรมอย่างดี อีกทั้งยังดูแลและใส่ใจผู้อื่นโดยเฉพาะน้อง ๆ จึงอาจทำให้ถูกเลือกมากที่สุด และมีน้อง ๆ เลือกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ส่วนการส่งเสริมจากสภาพแวดล้อมภายนอกตัวอย่างเช่น นักเรียน 8(ช,5) เป็นนักเรียนชายที่เพื่อนเลือกเพิ่มขึ้นจาก 2 ครั้งแรกและมากที่สุดในครั้งสุดท้าย อาจเกิดจากที่เพื่อน ๆ เลือกให้ 8(ช,5) ได้เล่นบทเป็นพระราชา ทำให้จากที่เป็นคนไม่ค่อยคุย เริ่มที่จะเปิดตัวเอง แสดงความกล้าแสดงออกมากขึ้น เริ่มพูดคุยกับเพื่อนต่างระดับชั้น ทำให้มีเพื่อนเลือกเพิ่มขึ้นนอกจากฐานเพื่อนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สนิทอยู่แล้ว

1.1.3 สาระ

ในการจัดกิจกรรมละครเพลงครั้งนี้มีการเตรียมแผนการสอนเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งในเรื่องของการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และกิจกรรมละครเพลง รวมไปถึงส่งเสริมความสามารถทางสังคมของนักเรียน อย่างไรก็ตามเมื่อนำมาจัดกิจกรรมแล้วพบว่าจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผนกิจกรรมเพราะ

- 1) ข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและ
- 2) จำนวนกิจกรรมมากเกินไป

1) ข้อจำกัดในเรื่องของเวลา

จากการจัดกิจกรรมพบว่าครูควรมีการจำกัดเวลาหรือควบคุมเวลาในการสอนให้เหมาะสม เช่น กำหนดว่าแต่ละกิจกรรมจะใช้เวลาประมาณกี่นาทีโดยเพื่อเวลาที่นักเรียนจะอภิปรายหรือถามคำถามเสมอ อย่างไรก็ตามพบว่าหากเกิดการที่นักเรียนมาสายอาจมีการเสริมแรงโดยมีการเช็คชื่อนักเรียนและให้รางวัลสำหรับนักเรียนที่มาตรงเวลา

2) จำนวนกิจกรรมมากเกินไป

พบว่าบางกิจกรรมต้องใช้เวลามากในการสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมได้ครบถ้วนตามแผนในคาบนั้น ๆ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนโดยอาจย้ายกิจกรรมบางส่วนไปสอนในคาบถัดไปแต่ยังคงให้มีความเชื่อมโยงกัน ดังนั้นในการทำแผนจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความสามารถของนักเรียนควบคู่ไปกับกิจกรรมด้วย

1.1.4 การเรียนการสอน

ในการจัดกิจกรรมละครเพลงครั้งนี้นอกจากครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะสอนแล้วควรสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการหรือมีเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนและสามารถควบคุมชั้นเรียนได้ นอกจากนี้สภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์ควรมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมเช่นกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) วิธีการหรือมีเทคนิคการสอน

ในการจัดกิจกรรมนี้ครูควรมีเทคนิคที่หลากหลาย เนื่องด้วยในการจัดกิจกรรมครั้งนี้เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทดลองด้วยตนเอง ดังนั้นครูจำเป็นต้องสอนโดยให้นักเรียนได้สังเกต และทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ค้นพบด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งเป็นการสอนแบบอ้อม (Indirect Method) เช่น ในการตบจังหวะหนัก - เบา ครูควรให้นักเรียนฟังเสียงเปียโนก่อนแล้วจึงลงตบมือตามเสียงที่ได้ยินด้วยตนเองแทนการบอกว่าตบจังหวะที่ 1 หนักและจังหวะที่ 2 3 เบาโดยตรง และเมื่อสามารถปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสอนในส่วนของทฤษฎีดนตรี อย่างไรก็ตามในบางกิจกรรมหากนักเรียนไม่สามารถฟังได้ด้วยตนเอง ครูอาจต้องเปลี่ยนวิธีโดยให้นักเรียนสังเกตจากเพื่อนที่ทำถูกหรือสังเกตจากครู

2) การควบคุมชั้นเรียน

การควบคุมชั้นเรียนเป็นอีกสิ่งสำคัญที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมได้ดี เพราะหากนักเรียนขาดความตั้งใจ ไม่สนใจที่จะเรียนรู้ นักเรียนก็ไม่สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงแสดงละครเพลงในวันจริงได้ ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้จึงมีการสร้างเงื่อนไขและข้อตกลงกับนักเรียนก่อนเริ่มกิจกรรม โดยให้นักเรียนเป็นผู้ร่วมคิดและอภิปรายเพื่อให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขและข้อตกลงที่สร้างขึ้น เช่น หากมีเพื่อนไม่สนใจทำกิจกรรมนักเรียนทั้งหมดจะช่วยกันพาเพื่อนกลับมา นอกจากนี้ครูควรมีการเสริมแรงให้นักเรียนในทางบวกมากกว่าทางลบ เช่น ชมและสนับสนุนนักเรียนเมื่อทำได้ ให้กำลังใจหรือหาข้อดีของกลุ่มที่แพ้การคัดเลือก เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อทำกิจกรรมครูควรจำกัดพื้นที่ให้นักเรียนเคลื่อนไหว เช่น เดินบริเวณด้านล่างของเวทีเท่านั้น เพื่อที่จะสามารถควบคุมและดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง

3) สภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์

ในการจัดกิจกรรมสภาพแวดล้อม สื่อและอุปกรณ์ เป็นอีกสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและเข้าใจกิจกรรมดีขึ้น พบว่าห้องที่ใช้จัดกิจกรรมควรมีขนาดเหมาะสมกับนักเรียน เพราะในครั้งนี้นั้นในบางกิจกรรมพบว่า ห้องที่ใช้อาจเล็กไปสำหรับให้นักเรียนได้เคลื่อนไหว แต่ข้อดีคือเป็นห้องที่มีเวทีที่นักเรียนสามารถขึ้นไปทดลองแสดงให้เกิดความเคยชินได้ สำหรับสื่อและอุปกรณ์พบว่านักเรียนให้ความสนใจสูงมากเป็นอย่างมาก

1.2 ข้อดีและข้อแตกต่างของการจัดกิจกรรมละครเพลงกับกิจกรรมอื่น

ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้เป็นการจัดกิจกรรมในช่วงของกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ซึ่งเป็นชั่วโมงเรียนที่นักเรียนสามารถเลือกทำกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ประยุกต์การสอนดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวหรือยูริธึมมิกส์ร่วมกับละครเพลงทำให้มีความแตกต่างกับกิจกรรมอื่นที่เป็นเพียงการสอนดนตรีเพียงอย่างเดียวหรือละครเพลงเพียงอย่างเดียว โดยมีข้อดีและข้อแตกต่างกับกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งนอกเวลาเรียนและในชั่วโมงเรียนดนตรีดังนี้

1.2.1 ด้านดนตรี

1. เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ผสมผสานทั้งการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์กับละครเพลงทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ศาสตร์ทั้ง 2 ด้าน ซึ่งแตกต่างจากการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพียงอย่างเดียว เช่น หากนักเรียนทำเพียงกิจกรรมละครเพลงนอกเวลาเรียน นักเรียนอาจร้องเพลง แสดงละคร และเต้นได้ แต่อาจไม่สามารถเต้นโดยตอบสนองต่อเสียงดนตรีจากการฟังเพลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ที่บางครั้งอาจมีได้เน้นการเคลื่อนไหวตามจังหวะหรือไม่ได้เน้นให้เรื่องของทฤษฎีดนตรีมากนัก เช่นเดียวกันหากเรียนเพียงการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์นักเรียนอาจสามารถเคลื่อนไหวและตอบสนองกับเสียงดนตรีได้แต่อาจไม่สามารถนำมาประยุกต์เป็นละครเพลงได้

2. เนื่องจากเป็นกิจกรรมในชั่วโมง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทำให้นักเรียนไม่ต้องกังวลเรื่องคะแนนสอบ อีกทั้งยังได้เรียนรู้ดนตรีผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างกับการเรียนดนตรีในห้องเรียนที่นักเรียนอาจต้องเรียนตามหนังสือเรียนเพื่อสอบเก็บคะแนนในแต่ละช่วง

1.2.2 ด้านสังคม

1. เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันเสมอทำให้ได้เรียนรู้ทักษะทางสังคมทั้งภายในและภายนอกซึ่งแตกต่างจากการเรียนในห้องเรียนที่มีเวลาให้นักเรียนได้แบ่งกลุ่มทำงานไม่มากเท่าที่ควร

2. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้สร้างสรรค์ท่าทางประกอบการแสดงร่วมกับเพื่อนตลอดเวลาทำให้นักเรียนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและอยากจะแสดงออกมาให้ดี นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในกิจกรรมที่ทำ ซึ่งโดยทั่วไปกิจกรรมละครเพลงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ครูมักเป็นคนออกแบบและให้นักเรียนแสดงตามเพียงอย่างเดียว

1.3 คุณค่าจากการจัดกิจกรรมละครเพลง

ในปัจจุบันมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้เพื่อเข้าประกวดหรือสอบแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นระดับโรงเรียน ระดับประเทศ หรือต่างประเทศ โดยสอนและเตรียมผู้เรียนเพื่อการแข่งขัน มากกว่าส่งเสริมเรื่องความสามารถทางสังคมของผู้เรียน การจัดกิจกรรมละครเพลงในครั้งนี้จึงเป็นกิจกรรมที่นอกจากจะเน้นให้ผู้เรียนได้ตอบสนองต่อดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวหรือยูริธึมมิคส์ การทำละครเพลงและแสดงละครเพลงยังมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องของความสามารถทางสังคมซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการใช้ชีวิต

ละครเรื่อง “ดินแดนกบ” เป็นละครเพลงเล็ก ๆ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาที่สอดแทรกเรื่องความสามัคคี และช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางด้านดนตรีและสังคมผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน นักเรียนได้ฝึกความกล้าแสดงออกผ่านการการร่วมมือกันกับเพื่อนเพื่อให้สามารถแสดงออกมาได้ดี และบรรลุเป้าหมายของของตนเอง นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังได้ร่วมกันสร้างสรรค์ทำแผนที่ใช้ในละครที่ทำให้รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ทำกิจกรรม

ดังนั้นคุณค่าของการจัดกิจกรรมละครเพลงในครั้งนี้มิใช่การที่นักเรียนสามารถแสดงละครเพลงบนเวทีได้ในวันแสดงจริงเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสอดแทรกความเป็นมนุษย์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมในแต่ละคาบ ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยกว่าการที่นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องของดนตรี อันมีความสอดคล้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ที่กล่าวไว้ตั้งข้างต้น โดยเฉพาะในหมวดที่ 4 ที่เป็นการสร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพ และทักษะชีวิต เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.4 มุมมองของละครเพลงต่อโรงเรียน ชุมชน และนักเรียน

ในการจัดกิจกรรมละครเพลงในครั้งนี้นอกจากที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ในเรื่องของการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิคส์และการทำละครเพลงแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างมุมมองใหม่ของการจัดกิจกรรมละครเพลงให้โรงเรียน ชุมชน (ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน) รวมถึงตัวของนักเรียน

โรงเรียน

เนื่องจากละครเพลงเรื่อง “ดินแดนกบ” เป็นละครเพลงเรื่องแรกของโรงเรียนจึงเป็นการสร้างมุมมองใหม่ว่าละครเพลงไม่จำเป็นต้องเป็นการแสดงที่มี แสง สี เสียงที่อลังการ อย่างที่เห็นในปัจจุบัน แต่สามารถเป็นละครเล็กที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาก็สามารถแสดงได้ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงออกทั้งการร้องเพลง การแสดง และการเต้น ซึ่งไม่ค่อยมีกิจกรรมใดที่นักเรียนได้ปฏิบัติศาสตร์ทั้ง 3 ด้านร่วมกัน โดยจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมศึกษา ท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมละครเพลงดังนี้

1) มีความสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งในเรื่องของการคิด (Head) การลงมือปฏิบัติ (Hand) ด้านจิตใจ (Heart) และความสุข (Happiness)

2) มีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดทักษะศตวรรษที่ 21 ในหลายด้าน ทั้งทักษะการคิด ทักษะชีวิต ซึ่งจำเป็นต่อการใช้ชีวิต

3) นักเรียนได้เรียนรู้ในลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเหมาะสมกับนักเรียนในเจนเนอเรชั่น แชน (Generation Z) อีกทั้งสำหรับกลุ่มสาระศิลปะดนตรี นักเรียนยังได้เรียนรู้ในเรื่องของการร้องเพลงที่ถูกวิธี เกิดกระบวนการคิดในการออกแบบท่าทางต่าง ๆ และที่สำคัญคือเกิดสุนทรียภาพในจิตใจ

4) ผู้ปกครองมีความชื่นชมและพอใจต่อการจัดกิจกรรม เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม ทำให้ผู้ปกครองได้เห็นพัฒนาการของนักเรียนในทางบวก

ในภาพรวมสรุปได้ว่าละครเพลงเป็นกิจกรรมที่พัฒนานักเรียนทั้งด้านวิชาการ ศิลปะการแสดง รวมถึงพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งเป็นการส่งเสริมผู้เรียนที่ดีและยังเป็นบทเรียนที่เอื้อต่อการสร้างนักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเป็นเยาวชนที่ดี

ชุมชน (ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียน)

ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้สิ่งที่สามารถทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงกับชุมชนได้จำเป็นต้องเริ่มจากตัวของนักเรียนก่อน เพราะเมื่อนักเรียนมีความสนใจและความรักในการทำกิจกรรม จะเกิดเป็นความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ของตนเอง ส่งผลให้ผู้ปกครองและคนรอบข้างสามารถสังเกตเห็นถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเมื่อนักเรียนนำเรื่องราวที่ทำกิจกรรมไปเล่าให้ผู้ปกครองหรือเพื่อนฟังถึงสิ่งที่ได้จากกิจกรรมก็เป็นการส่งผ่านให้ผู้ปกครองได้รับรู้ เข้าใจว่ากิจกรรมละครเพลงคืออะไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้มาชมการแสดง ผู้ปกครองและเพื่อนนักเรียนก็สามารถเข้าใจได้ว่าละครเพลงไม่จำเป็นต้องแสดงในโรงละครขนาดใหญ่ มีแสง สี เสียงเท่านั้น แต่สามารถทำเป็นละครสั้น ๆ ที่สอดแทรกเรื่องราวของความสามัคคีไว้ได้ ทั้งนี้จากวันแสดงเห็นได้ว่ามีผู้ปกครองและเพื่อนนักเรียนให้การตอบรับกับละครเป็นอย่างดี โดยมาร่วมเข้าชมเต็มห้องแสดง และหลังจากการแสดงยังมีผู้ปกครองที่กล่าวชมและหวังว่าจะมีกิจกรรมเช่นนี้อีก อีกทั้งยังมีผู้ปกครอง 2 ท่านจากครอบครัวหนึ่งกล่าวว่า กิจกรรมที่จัดให้นักเรียนทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีที่บ้าน มีความรับผิดชอบมากขึ้น

นักเรียน

สำหรับตัวของนักเรียนเองนอกจากจะได้เรื่องการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมิกส์ การร้องและการแสดงจากละครเพลงแล้ว สิ่งที่สำคัญและสามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ คือความสามารถทางสังคมในการเข้าใจตนเองรวมถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพราะสิ่งนี้เองเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงานมากขึ้น มีจิตใจที่อยากช่วยเหลือผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโรงเรียน ชุมชน และนักเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อโรงเรียน สนับสนุนนักเรียนให้มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง นักเรียนก็มีโอกาสที่จะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ เกิดความรักและเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีทั้งในด้านดนตรีและสังคม อีกทั้งยังส่งผ่านสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปยัง เพื่อนและผู้ปกครอง ส่งผลให้เพื่อนและโดยเฉพาะผู้ปกครองเห็นถึงประโยชน์ของกิจกรรมและเปิดรับ ที่จะเข้ามาชมและเป็นส่วนหนึ่ง รวมถึงได้เรียนรู้ละครเพลงในรูปแบบใหม่ ทำให้เกิดผลสะท้อนที่ดี กลับมายังโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ผลจากการจัดกิจกรรมละครเพลง

จากการนำการแสดงเรื่อง “ดินแดนกบ” ไปแสดงจริงในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560 ทำให้มี ข้อสรุปเพิ่มเติมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ 1) การผสมผสานการแสดง การร้องและการเคลื่อนไหว เพื่อแสดงจริง 2) ความพึงพอใจของผู้ปกครองหรือผู้ชมต่อการแสดงละครเพลงของนักเรียน และ 3) ความรู้สึกของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมละครเพลง

2.1 การผสมผสานการแสดง การร้องและการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงจริง

ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 4 ว่าการจัดกิจกรรมละครเพลงในครั้งนี้มี 3 ขั้นตอน โดยนอกจากส่วนของ งานวิจัยที่นำการสอนการเคลื่อนไหวแบบยูริทิมิกส์มาใช้ในการจัดกิจกรรมทั้ง 8 คาบแล้วนักเรียนยัง จำเป็นต้องสามารถประยุกต์การร้อง การแสดง และการเคลื่อนไหวแบบยูริทิมิกส์เข้าด้วยกันได้ ผู้วิจัย จึงจะอภิปรายส่วนของการซ้อมที่เพิ่มเติมจากงานวิจัยอีกประมาณ 5 – 6 คาบ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 3 ของ การจัดกิจกรรมละครเพลง เพื่อให้ให้นักเรียนให้สามารถประยุกต์ทั้ง 3 ศาสตร์และสามารถแสดงละคร เพลงในวันจริงได้ มีรายละเอียดดังนี้

ซ้อมบทและการแสดง ในการซ้อมจะเริ่มจากการซ้อมบทและการแสดงเพียงอย่างเดียวก่อน เพื่อดูว่านักเรียนมีความเข้าใจในตัวละครและบทพูดที่เคยซ้อมไว้หรือที่กำลังซ้อมใหม่หรือไม่ นักเรียน จะได้สามารถสื่อสารเนื้อหาและอารมณ์ของละครกับคนดูได้ โดยในการซ้อมจะให้นักเรียนตอบทพูด และแสดงท่าทางด้วยตนเองก่อนแล้วครูจึงช่วยปรับแก้ไขหรือดูให้เกิดความลื่นไหลและความต่อเนื่อง มากยิ่งขึ้น

ซ้อมร้อง เมื่อนักเรียนเริ่มเข้าใจและสามารถแสดงได้ในระดับหนึ่ง ครูจึงค่อยให้ร้องบทเพลงที่อยู่ใน ฉากต่าง ๆ โดยให้นักเรียนคิดถึงความรู้สึกของตัวละครที่ซ้อมไว้ในช่วงของการแสดง พบว่านักเรียน สามารถร้องเพลงโดยสื่อสารเนื้อหาและอารมณ์ของเพลงได้ดีขึ้น เช่น เพลง “ดินแดนกบ” นักเรียนจะ ค่อย ๆ ร้องอย่างไรเพราะและไม่ตะโกนเนื่องจากทราบว่าเป็นเพลงที่ร้องในงานเต้นรำ เป็นต้น

ซ้อมท่าทางหรือเคลื่อนไหว เมื่อนักเรียนสามารถร้องเพลงและการแสดงได้จึงนำการเคลื่อนไหว หรือท่าที่นักเรียนคิดในแต่ละฉากมาประกอบ โดยท่าหลักเป็นของกลุ่มที่ได้รับคัดเลือกจากเพื่อนนักเรียน มากที่สุด ทั้งนี้พบว่าเมื่อนำท่าและการเคลื่อนไหวแบบยูริทิมิกส์ของนักเรียนมาประกอบมีส่วนช่วยให้

นักเรียนสามารถแสดงได้ดีขึ้นและยังทำให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวได้ตรงจังหวะมากขึ้น เช่น เมื่อร้องเพลงทหารบก นักเรียนสามารถย่อเท้าได้ลงจังหวะตกและเดินแข็งแรงเหมือนทหาร หรือเมื่อร้องเพลงทหารบกท่อนต่าง ๆ ก็สามารถทำตามคำพูดที่มีความสอดคล้องกับบทเพลงได้ เป็นต้น

ข้อบกพร่อง เมื่อรวมทั้ง 3 สิ่งเข้าด้วยกันได้แล้ว จึงเริ่มซ้อมไปที่ละฉากจนถึงฉากสุดท้าย ในการซ้อมครั้งนี้ยังเป็นการเตรียมนักเรียนให้ทราบว่าตนเองจะเข้าออกจากเวทีทางไหน ตอนไหน จะยืนตรงจุดใดของเวที หรือที่เรียกว่า การบล็อกกิ้ง (Blocking) เพิ่มเติมจากที่เคยซ้อม ครูผู้สอนควรดูให้ชัดเจนเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าออกจากฉากได้ลื่นไหลยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5.1 ตัวอย่างภาพการซ้อมการแสดงและการบล็อกกิ้ง

ก่อนการแสดงจริงนักเรียนยังมีการซ้อมใหญ่เพื่อเป็นการทบทวน โดยซ้อมกับดนตรี แสง และเสียงจริง หรือที่เรียกว่า Technical Run เพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินกับบทเพลง โดยพบว่านักเรียนต้องใช้เวลาในการฟังและและเข้าเพลงในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องฝึกนักเรียนกับดนตรีประกอบที่จะใช้แสดงจริงให้ได้มากที่สุด นอกจากนี้ก่อนที่นักเรียนจะขึ้นแสดงพบว่านักเรียนมีความตื่นเต้นมากทำให้ไม่มีสมาธิ ดังนั้นครูควรมีการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในเรื่องของจิตใจ โดยช่วยให้นักเรียนมีสมาธิ เช่น นั่งสมาธิ หายใจลึก ๆ หรือคิดถึงเนื้อเรื่องที่กำลังจะทำการแสดง อีกทั้งควรให้กำลังใจนักเรียนก่อนขึ้นแสดง

ระหว่างการแสดงครูผู้สอนอาจจำเป็นต้องอยู่ข้างเวทีเพื่อช่วยดูนักเรียนหากเกิดปัญหาระหว่างการแสดง

ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างการซ้อมใหญ่

2.1 ความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้ชมการแสดงละครเพลงของนักเรียน

ในการจัดกิจกรรมละครเพลงเรื่อง “ดินแดนกบ” ในครั้งนี้ได้เรียนเชิญผู้ปกครอง ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและนักเรียนมาร่วมรับชมการแสดง และได้สำรวจผลด้านความพึงพอใจโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.4 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้ชมการแสดงละครเพลงของนักเรียน

หัวข้อ	M	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. บทละครมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับ ผู้เรียน	4.40	.52	มาก
2. บทละครสอดแทรกเนื้อหา สอนใจ	4.50	.53	มากที่สุด
3. บทเพลงมีความไพเราะและเหมาะสม	4.50	.53	มากที่สุด
4. ผู้เรียนสามารถร้องเพลงได้ไพเราะ	4.50	.53	มากที่สุด
5. ผู้เรียนสามารถแสดงได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	4.70	.48	มากที่สุด
6. ผู้เรียนสามารถเต้นได้สวยงามและเหมาะสมกับ บทเพลง	4.50	.71	มากที่สุด
7. ความพึงพอใจต่อละครเพลงโดยรวม	4.90	.32	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.57	.52	มากที่สุด

จากตารางสรุปได้ว่าผู้ปกครองหรือผู้ชมการแสดงมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อละครเพลงโดยรวมที่สูงที่สุด ($M = 4.90, SD = .32$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือพึงพอใจที่ผู้เรียนสามารถแสดงได้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ($M = 4.70, SD = .53$) อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อความน่าสนใจและความเหมาะสมของบทละครน้อยที่สุด ($M = 4.40, SD = .52$) อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ผู้ปกครองและผู้ชมยังเขียนคำติชมมาเพื่อให้ใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งหน้า แบ่งได้เป็นหัวข้อ

1) ชื่นชมการแสดง

“สุดยอดมากเลยคะ ทำให้เด็กได้แสดงออก ภูมิใจมากคะ”

“แสดงได้ดีมากคะ หนูชอบมากคะโดยเฉพาะตอนสุดท้าย”

“ขอบคุณคุณครูผู้ฝึกสอน ครั้งนี้เป็นครั้งแรกเด็ก ๆ ทำได้ขนาดนี้ เด็กทุกคนให้ความร่วมมืออย่าง

สนุกสนาน ถือว่าประสบความสำเร็จมากคะ”

2) อยากให้มีการจัดอีกครั้ง

“ดีมาก ๆ ค่ะ อยากให้จัดบ่อย ๆ”

“ปล. รอชมเรื่องต่อไปนะคะ ขอขอบคุณมากคะ”

3) ข้อเสนอแนะ

“ให้น้องร้องดังขึ้นอีกนิดคะ”

“คนพูดเบาไปนิดนึง”

2.2 ความรู้สึกของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมละครเพลง

หลังการจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้ให้นักเรียนได้เขียนความรู้สึกของตนเอง และสัมภาษณ์ความรู้สึกของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมละครเพลงโดยสามารถสรุปตามหัวข้อได้ดังนี้

1) ความรู้สึกที่มีต่อการแสดงละครเพลง

นักเรียนกล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อการแสดงละครเพลงดังนี้

“สนุกมากคะ ตื่นเต้นมาก”

“ดีใจที่ได้แสดงละครเพลง...เป็นเรื่องแรกในชีวิต” “สนุกครับ ตื่นเต้น ภูมิใจครับ”

“ตื่นเต้นคะ...ภูมิใจมากเลยคะ...ทำผลงานออกมาได้ดีมากคะ”

“รู้สึกภูมิใจคะ ไม่เคยได้แสดงอะไรอย่างนี้ เป็นครั้งแรก ตื่นเต้นเป็นพิเศษด้วย”

“มีความสุขที่ได้ทำ สนุกที่ได้ดูการแสดงบทบาทของเพื่อน ๆ และชอบพากย์มาก ๆ”

“ชอบละครเวทีเรื่องนี้มาก ทั้งสนุกและได้รู้ว่าคนเราอยู่คนเดียวไม่ได้ต้องอยู่เป็นกลุ่ม

สามัคคีกัน สอนกัน บอกกัน....ชอบมากครับ”

2) เล่นเป็นตัวละครอะไร

นักเรียนตอบว่าเป็น “เล่าเรื่องคะ” “เป็นกบ” หรือบอกคนจะเจาะจงว่า “กบกระโดด” เป็นต้น

3) ความรู้สึกต่อการเข้าร่วมกิจกรรมละครเพลง

นักเรียนส่วนใหญ่กล่าวว่าชอบทำกิจกรรมและอยากทำอีก โดยสามารถแบ่งตามหัวข้อได้ดังนี้

ความชอบต่อการทำกิจกรรม	เช่น “ได้เล่นละครเวที ได้ร้องเพลงได้ประสบการณ์เพิ่ม” “ชอบเต้น” “ชอบร้องเพลง” “ชอบพากย์”
ชอบเพราะความหลากหลายของกิจกรรม	เช่น “แต่ละวันกิจกรรมไม่เหมือนกันเลย และ Funny” “มีกิจกรรมให้เล่นเยอะ” เป็นต้น
ชอบที่ได้ร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น	เช่น “ชอบทำกิจกรรมกับคนอื่น” “ที่ได้ร่วมกิจกรรมกับคนอื่น คะ” “ชอบที่ได้ร่วมวงการกับพี่ ๆ” “ชอบที่ได้ทำกิจกรรมกับ เพื่อน ๆ น้องๆ ที่น่ารัก” เป็นต้น
ขอบคุณผู้สอนหรือเพื่อน	เช่น “สนุกดีใจที่ได้มาเรียนกับคุณครู” “ครูโก้ ครูเก๋สอนดีมาก” “ชอบเพราะตอนซ้อมครูใจดี พี่ ๆ ก็ดีกับหนู”

4) สิ่งได้เรียนรู้ะไรจากการทำกิจกรรม (ด้านดนตรีหรือละครเพลง)

นักเรียนส่วนใหญ่กล่าวถึงกิจกรรมที่ได้ทำในแต่ละคาบโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านทฤษฎีดนตรี	เช่น “ต้องเรียนเรื่องเกี่ยวกับจังหวะ ตัวโน้ต” “decrecendo crescendo”
ด้านกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมิกส์	เช่น “เรียนจังหวะ hip hop เร็วช้า” “ได้ร้องเพลง ได้เล่นถู่ ได้ ร่วมกิจกรรม”
ด้านกิจกรรมการสร้างสรรค์	เช่น “เดินฝึกซ้อม คิดทำของตัวเอง” “ได้ช่วยกันคิดทำเต้น”
ด้านกิจกรรมละครเพลง	เช่น “ฝึกร้องเพลง” “เต้นคะ...ร้องคะ...แสดงคะ” “ได้ฝึกร้อง เพลง เยอะแยะไปหมดเลย”

5) สิ่งได้เรียนรู้ะไรในการทำกิจกรรม (ด้านสังคม)

ด้านการทำกิจกรรมกับผู้อื่น	เช่น “ก็ได้ทำกิจกรรมกับเพื่อน ๆ เหมือนกระชับมิตร...ได้ทำ กิจกรรมกับเพื่อนหลาย ๆ คน หลาย ๆ กลุ่ม แล้วก็รู้จักเพื่อน มากขึ้นคะ” “ได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนๆ...สนุก...ได้รู้จักเพื่อนใหม่”
ด้านการช่วยเหลือกัน	เช่น “ช่วยกันคิดทำเต้น” “ช่วยกับตอบคุณครู” “ช่วยเท่าที่เราช่วย ได้” “ดูแลน้องๆ ที่ยังไม่เข้าใจ”

ทั้งนี้บางคนก็กล่าวถึงความรู้สึกที่ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อน โดยกล่าวว่า “แต่ละคนตกใจดี เวลาจับกลุ่มก็เรียกหนูไปอยู่ด้วยตลอดและเวลาหนูไม่รู้อะไรก็บอกหนูตลอด”

6) อยากกลับมาทำกิจกรรมอีกหรือไม่

นักเรียนตอบว่าอยากกลับมาทำกิจกรรมอีกโดยกล่าวไว้ดังนี้

“อยากค่ะ อยากมาทุกวันเลย...อยากมากเลยค่ะ”

“มาอีกครับ”

“อยากให้มีอีก เยอะๆ บ่อย”

“อยากมารวมกิจกรรมของชมรม”

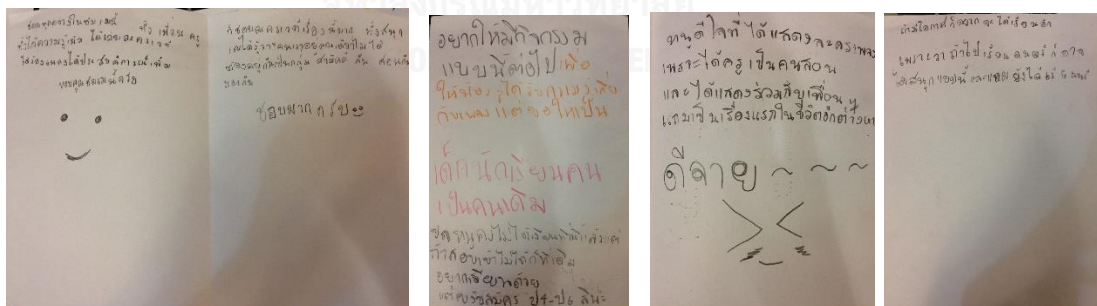
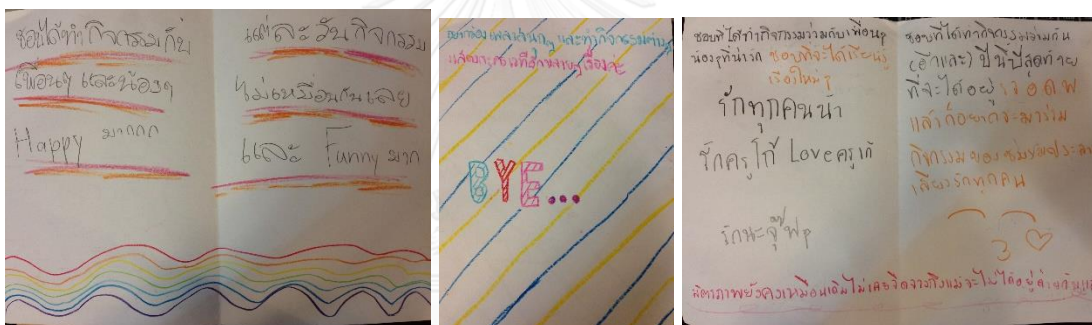
“อยากให้มีกิจกรรมแบบนี้ต่อไปเพื่อให้น้องๆได้รับความรู้เกี่ยวกับเพลง”

“อยากให้มีต่อไปอีกทุก ๆ ปี

“อยากร้องเพลงสนุก ๆ และทำกิจกรรมต่าง ๆ แสดงละครเวทีอีกหลาย ๆ เรื่องค่ะ”

“ถ้ามีโอกาสก็อยากจะได้เรียนอีก เพราะว่าถ้าไปเรียนดนตรีก็อาจไม่สนุกแบบนี้”

ตัวอย่างภาพสมุดบันทึกและการสัมภาษณ์นักเรียน

ภาพที่ 5.3 สมุดแสดงความรู้สึก

ภาพที่ 5.4 สัมภาษณ์นักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำกิจกรรมไปใช้

1. ในการจัดกิจกรรมละครเพลงแม้ว่าจะมีแผนการสอน แต่ครูควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้
2. ในการจัดกิจกรรมควรกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติด้วยตนเอง ให้นักเรียนได้ลองช่วยเหลือกันแทนการบอกจากครูโดยตรง
3. ในการจัดกิจกรรมควรให้นักเรียนมีการเปลี่ยนกลุ่มเพื่อนเสมอ ๆ เพื่อให้ได้รู้จักและเรียนรู้เพื่อนใหม่ ๆ
4. เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต้องมีการเคลื่อนไหวดังนั้นควรมีพื้นที่ให้นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวได้สะดวก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการจัดกิจกรรมควรเน้นที่กระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ คือให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการซึมซับทั้งด้านดนตรีและสังคมผ่านการทำกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ
2. ในการประเมินผลควรมีการประเมินทั้งในภาพรวมและตามสภาพจริงเพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของผู้เรียน โดยในการประเมิน เช่น ด้านสังคมมิติ อาจมีการเว้นช่วงเวลาเพื่อให้เห็นผลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ในการทำวิจัยควรเน้นทั้งความเข้าใจทางด้านดนตรีและความสามารถทางสังคมควบคู่ไปด้วยกันเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อให้ทราบความแตกต่างในการเรียนรู้ของกลุ่มนักเรียนที่แตกต่างกันในการจัดกิจกรรมละครเพลงครั้งต่อไป
2. ควรให้เปิดโอกาสนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ละครเพลง เช่น ให้ร่วมแต่งเพลงง่าย ๆ หรือเล่นดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการอื่นทางด้านดนตรีและการทำละครเพลง
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมละครเพลงของโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับนักเรียนที่เหมาะสมกับประเทศไทย
4. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการสอนที่ใช้ศาสตร์ทางดนตรีด้านอื่น ๆ ควบคู่กับองค์ความรู้ด้านสังคมเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับสังคมหรือศึกษาถึงผลของการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาการเรียนทางด้านสังคม
5. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนำการตอบสนองต่อดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวไปใช้ในการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่นทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อศึกษาการตอบสนองต่อดนตรีผ่านการเคลื่อนไหวว่าสามารถส่งเสริมผู้เรียน

เนื่องจากในปัจจุบันการเรียนการสอนดนตรีในรายชั่วโมงเน้นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีเป็นไปตามหลักสูตรและเพื่อสอบเป็นสำคัญ แต่มีได้เน้นให้ผู้เรียนได้ซึมซับความรู้ทางดนตรีผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ การสอนดนตรีผ่านกิจกรรมละครเพลงและการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมมีर्सจึงเป็นการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะดนตรีโดยไม่รู้สีกว่ากำลังถูกบีบบังคับ และได้ทักษะอื่น ๆ นอกเหนือจากทางดนตรี ไม่ว่าจะเป็นทางด้านทักษะสังคมทั้งพฤติกรรมของนักเรียนและการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพมหานครฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”*.

กรุงเทพมหานครฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

ชโลธร จันทะวงศ์. (2554). *การสร้างสรรค์ละครเพลงของ บริษัท ดรีมบอซ์ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด และบริษัท ซีเนรีโอ จำกัด พ.ศ. 2533 – 2553*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2540). *กิจกรรมดนตรีสำหรับครู* (พิมพ์ครั้งที่ 3 ปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพมหานครฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2558). *วิธีวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานครฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณินญา อุทัยสุข. (2555). *เอกสารประกอบรายวิชา Teaching music through Dalcroze method*. (ม.ป.พ.)

ดวงรัตน์ วุฒิปัญญารัตนกุล. (2555). *ผลของการใช้กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวตามแนวคิดดัลโครซที่มีต่อความสามารถทางสติปัญญาของเด็กอนุบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพิตี เรยเส. (2559). *ละครเพลงสำหรับเด็ก*. การบรรยายพิเศษ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมกรุงเทพ, กรุงเทพมหานครฯ.

นิลวรรณ อึ้งอัมพร. (2557). *สรีระสัมพันธ์: การบวนการพัฒนาทักษะความเป็นนักดนตรีโดยใช้บทฝึกดนตรีเพื่อการเคลื่อนไหว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิโลบล วงศ์ภัทรนนท์. (2555). *การสร้างสรรค์ละครเพลงเพื่อเยาวชนจากวรรณกรรมเรื่อง “ลูกเป็ดขี้เหร่” ของฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์เซน กับหลักพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พร พันธุ์โอสธ, น. พ. (2543). *การเรียนรู้อิงเด็กปฐมวัยตามแนวคิดของวอลดอร์ฟ*. กรุงเทพมหานครฯ สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (สศป.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- โรงเรียนไตรพัฒน์. (ม.ป.ป.). *วอลดอร์ฟเรียนอย่างไร*. สืบค้น 28 พฤษภาคม 2559 จาก <http://www.tripatschool.ac.th/waldorf.php>
- โรงเรียนบางกอกพัฒนา. (2552). *Seussical Musical Jr.* สืบค้น 10 ธันวาคม 2559 จาก <http://www.patana.ac.th/PatanaLife/viewPatanaLife.asp?PageID=2599>
- โรงเรียนพรตพิทยพยัต. (2559). *ละครเพลงภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนพรตพิทยพยัต*. สืบค้น 10 ธันวาคม 2559 จาก <http://www.protsocialhub.com/noussommesfrancais/>
- โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (2554). *ประสบความสำเร็จอย่างสูง สำหรับ ละครเพลงภาษาอังกฤษเรื่อง Mary Poppins ละครเวทีฟอร์มยักษ์แห่งปีการศึกษา 2553 ของชาววัฒนาฯ*. สืบค้น 10 ธันวาคม 2559 จาก <http://web.wattana.ac.th/pta53/NewsDetails.asp?nid=6>.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *ศาสตร์ใหม่สำหรับครูเพื่อศิษย์ วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สมาคมไทย ออร์ฟ ซูลแวร์ค. (ม.ป.ป.). *ความเป็นมาของสมาคมไทย ออร์ฟ ซูลแวร์ค*. สืบค้น 11 ธันวาคม 2559 จาก http://www.thaiorff.org/thaiorff.org/rucak_rea.html
- อمانة จันทรวโรจน์. (8 กรกฎาคม 2559). *ครูดนตรีโรงเรียนไตรพัฒน์*. สัมภาษณ์.

ภาษาอังกฤษ

- Abramson, R. M. (1997). *Rhythm games for perception & cognition*. [United States]; Miami, Fla.: Volkwein Bros. ; Warner Bros. Publications.
- Anderson, W. T. (2012). The dalcroze approach to music education: Theory and applications. *General Music Today*, 26(1), 27-33.
- Bespflug, K. S. (2009). *The elementary school musical as an authentic, integrated performing arts experience*. Faculty of Education-Simon Fraser University.
- Boyes, S. E. (2003). *A balancing act : The effects of participation in a school musical on its performers*. Doctoral Dissertation, University of Toronto.
- Campbell, P. S., & Scott-Kassner, C. (2002). *Music in childhood: From preschool through the elementary grades*: Schirmer/Thomson Learning.
- Cavell, T. A. (1990). Social adjustment, social performance, and social skills: A tri-component model of social competence. *Journal of clinical child psychology*, 19(2), 111-122.

- Choksy, L., Abramson, R. M., Gillespie, A. E., Woods, D., & York, F. (2001a). The approach of Emile Jaques-Dalcroze. *Teaching music in the twenty-first century* (pp. 40-80): Prentice Hall.
- Choksy, L., Abramson, R. M., Gillespie, A. E., Woods, D., & York, F. (2001b). The Orff Approach. *Teaching music in the twenty-first century* (pp. 103-123): Prentice Hall.
- Cohen, A. L., & Rosenhaus, S. L. (2006). *Writing musical theater*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Dalcroze Applications. *Dalcroze Australia*. Retrieved December 10, 2016, from <http://www.dalcroze.org.au/dalcroze-applications/>
- Dodge, K. A. (1985). Facets of social interaction and the assessment of social competence in children. In B. H. Schneider, K. H. Rubin & J. E. Ledingham (Eds.), *Children's Peer Relations: Issues in Assessment and Intervention* (pp. 3-22). New York, NY: Springer US.
- Dodge, K. A., Pettit, G. S., McClaskey, C. L., Brown, M. M., & Gottman, J. M. (1986). Social competence in children. *Monographs of the Society for Research in Child Development*, 51(2), i-85. doi: 10.2307/1165906
- DuBois, D. L., & Felner, R. D. (1996). The quadripartite model of social competence: Theory and applications to clinical intervention. *Cognitive Therapy with Children and Adolescents: A Case Book for Clinical Practice* (pp. 124-152). NY, US: The Guilford Press.
- Fields, J. C. (1970). *The musical theatre production: A guide for the high school director*. Doctoral Dissertation, University of Arkansas, Ann Arbor. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/302494555?accountid=15637> ProQuest Dissertations & Theses Global database. (7026233)
- Fox, C. (2001). *Mini musicals*. Retrieved November 20, 2016, from <http://www.foxplays.com/Musicals/Mini%20Musicals%20Preview.pdf>
- Galvao, A., & Kemp, A. (1999). Kinaesthesia and instrumental music instruction: Some implications. *Psychology of music*, 27(2), 129-137.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind : the theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books.

- Gardner, H. (1995). Reflections on multiple intelligences: Myths and messages. *Phi Delta Kappan*, 77(3), 200.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century*: Basic books.
- Gresham, F. M. (1986). Conceptual issues in the assessment of social competence. *Children's social behavior: Development, assessment, and modification* (pp. 143-179).
- Gresham, F. M., & Reschly, D. J. (1987). Dimensions of social competence: Method factors in the assessment of adaptive behavior, social skills, and peer acceptance. *Journal of School Psychology*, 25(4), 367-381. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/0022-4405\(87\)90038-0](http://dx.doi.org/10.1016/0022-4405(87)90038-0)
- Guralnick, M. J. (1992). A hierarchical model for understanding children's peer-related social competence. *Social competence of young children with disabilities: Issues and strategies for intervention*, 37-64.
- Habron, J. (2013). Paper presented at the Proceedings: first international conference of Dalcroze studies., Coventry University.
- Hops, H. (1983). Children's social competence and skill: Current research practices and future directions. *Behavior Therapy*, 14(1), 3-18.
- Huit, W. G., & Dawson, C. (2011). Social development: Why it is important and how to impact it. *Educational Psychology Interactive*. Retrieved November 11, 2016 from <http://www.edpsycinteractive.org/papers/socdev.pdf>
- Jaques - Dalcroze, É. (1921). *Rhythm, Music and Education* (H. F. Rubinstein, Trans.). New York: G. P. Putnam's Sons.
- Jaques - Dalcroze, É. (1930). Eurhythmics and its implications. *The Musical Quarterly*, 16(3), 358-365.
- Jones, D. E., Greenberg, M., & Crowley, M. (2015). Early Social-Emotional Functioning and Public Health: The Relationship Between Kindergarten Social Competence and Future Wellness. *American Journal of Public Health*, 105(11), 2283-2290. doi: 10.2105/AJPH.2015.302630
- Joseph, A. S. (1990). The Importance of Rhythmic Training in Music Education. In P. Carder (Ed.), *The eclectic curriculum in American music education*:

- contributions of Dalcroze, Kodaly, and Orff*. Washington: Music Educators National Conference.
- Juntunen, M.-L. (2002). The practical applications of Dalcroze Eurhythmics. *Nordic Research in Music Education Yearbook*, 6, 75-92.
- Kenrick, J. (2000, 2003, 2003). Elements of a musical. *How Broadway Musicals Are Made*. Retrieved 18 September, 2016, from <https://www.musicals101.com/makemusi.htm>
- Kenrick, J. (2008). *Musical theatre: A history*. University of Michigan: Continuum.
- Kinesphere. *Space and relationship: An exploration of Laban's spatial in current dance practice*. Retrieved December 12, 2016 from <https://thespaceintherelationship.files.wordpress.com/2013/05/kinesphere-1.jpg>
- Krapp, K. M., & Wilson, J. (2005). Social competence. *The Gale Encyclopedia of Children's health : Infancy Through Adolescence*. Detroit: Thomson Gale.
- Laban, R. v. (1966). *Choreutics* (L. Ullmann, Trans. L. Ullmann Ed.): Macdonald & Evans.
- Ladd, G. W. (2005). *Children's peer relations and social competence: A century of progress*: Yale University Press.
- Landis, B., & Carder, P. (1990). The Dalcroze Approach. In P. Carder (Ed.), *The eclectic curriculum in American music education: contributions of Dalcroze, Kodaly, and Orff*. Washington: Music Educators National Conference.
- McFall, R. M. (1982). A review and reformulation of the concept of social skills. *Behavioral Assessment*, 4(1), 1-33.
- McGiven, E. S. (n.d.). *Blocking and Movement*. from <http://www.erikseanmcgiven.com/writings/acting/blocking-and-movement/>
- McRorie, R. M. (1996). *The process and production of the composition of a musical-drama by students from an elementary school*. Master Thesis, University of Manisota.
- Mead, V. H. (1996). More than Mere Movement Dalcroze Eurhythmics. *Music Educators Journal*, 82(4), 38-41. doi: 10.2307/3398915
- Music Theatre International Broadway Junior™. (n.d.). *Broadway Junior*. Retrieved December 11, 2016, from <http://www.mtishows.com/broadway-junior>

- Musical theater. (2014). *New World Encyclopedia*. Retrieved November 18, 2016, from http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Musical_Theater
- Novak, E. A. (1988). *Performing in musicals*. New York: Schirmer Books.
- Novelly, M. C., & Firth, A. (2004). *Staging musicals for young performers : how to produce a show in 36 sessions or less*. Colorado Springs, CO: Meriwether Pub.
- O'Malley, J. M. (1977). Research perspective on social competence. *Merrill-Palmer Quarterly of Behavior and Development*, 23(1), 29-44.
- Odom, S. L., & McConnell, S. R. (1985). A Performance-based conceptualization of social competence of handicapped preschool children implications for assessment. *Topics in Early Childhood Special Education*, 4(4), 1-19.
- Ogden, H. C. (2008). *Vivid moments long remembered: The lifetime impact of elementary school musical theatre*. Master Thesis, Queen's University (Canada), Ann Arbor. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/304402003?accountid=15637> ProQuest Dissertations & Theses Global database.
- Ogletree, E. J. (1997). *Eurythmy in the Waldorf Schools*. Retrieved November 25, 2016 from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED410023.pdf>
- Pavliga, G. K. (2008). *Toward a Conceptual Definition for Social Competence: An Exploratory Study*. University of Akron. Retrieved from http://rave.ohiolink.edu/etdc/view?acc_num=akron1209056212
- Pérez - Aldeguer, S. (2013). Effects of collaborative musical theater on the development of social competence. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 11(1), 117-138.
- Pope, J. (2016). *Euthyrmics*. Thailand Dalcroze workshop, Bangkok.
- Roberts, K. J. (2007). *Participation in musical theater as a vehicle for understanding of interdisciplinary work in the arts, improvement of self-concept, and music achievement among fifth-grade students*. Doctoral Dissertation, Northwestern University.
- Ross, B. B., & Durgin, J. P. (1998). *Junior Broadway : how to produce musicals with children 9 to 13* (2 ed.). Jefferson, N.C.: McFarland.

- Semrud - Clikeman, M. (2007). Social competence in children. In M. Semrud-Clikeman (Ed.), *Social Competence in Children* (pp. 1-9). Boston, MA: Springer US.
- Spurrier, J. J. (1979). *The integration of music and lyrics with the book in the American musical*. Doctoral Dissertation, Southern Illinois University.
- Steiner, E. (1988). *Methodology of theory building*: Educology Research Associates.
- Taborsky, B., & Oliveira, R. F. (2012). Social competence: An evolutionary approach. *Trends in Ecology & Evolution*, 27(12), 679-688. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tree.2012.09.003>
- TFF Productions (Producer). (2014). *Froggie Story Team Building Corporate Short* [Clip Video]. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=dG_-HteRaA4.
- Thorndike, E. L. (1920). Intelligence and its uses. *Harper's Magazine*, 140, 227-235.
- Timmons, D. F. (2004). *Musical theater in the twenty-first century community college*. Doctoral Dissertation, George Mason University, Ann Arbor. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/305048998?accountid=15637> ProQuest Dissertations & Theses Global database. (3108242)
- UNESCO. (n.d.). Performing arts (such as traditional music, dance and theatre). Retrieved November 18, 2016, from <http://www.unesco.org/culture/ich/en/performing-arts-00054>
- Vahedi, S., Farrokhi, F., & Farajian, F. (2012). Social competence and behavior problems in preschool children. *Iranian Journal of Psychiatry*, 7(3), 126-134.
- Walsh's Classroom Sociometrics. (2017). *Classroomsociometrics.com*. Retrieved February 8, 2017, from <http://www.classroomsociometrics.com/>
- Walsh, D. F., & Platt, L. (2003). *Musical theater and American culture*. Westport, CT: Praeger.
- Watkins, R. L. (2005). *The musical theater experience and the extent to which it affects high school students*. Doctoral Dissertation, University of Illinois at Urbana-Champaign, Ann Arbor. Retrieved from <http://search.proquest.com/docview/305001887?accountid=15637> ProQuest Dissertations & Theses Global database.
- What is Social Competence? (n.d.). *Psychology Dictionary*. Retrieved July 29, 2016, from <http://psychologydictionary.org/social-competence/>

Wilkinson, R. (1993). *Gymnastic and Eurythmy. Rudolf Steiner on education: a compendium*. Hawthorn Press.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

1. คณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์
อาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณินญา อุทัยสุข
คณะกรรมการภายนอก	อาจารย์ ดร. อโณทัย นิตินน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

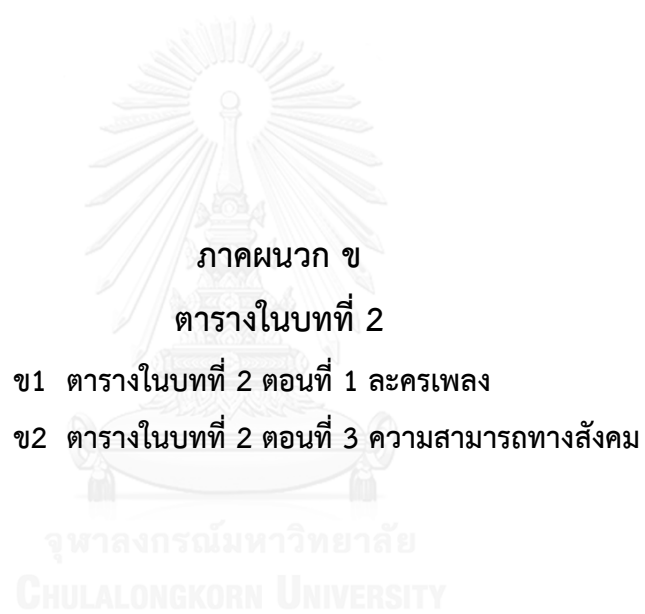
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไล่ทอง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล
3. อาจารย์ ดร. นิลวรรณ โรจนเสถียร อั้งอัมพร

3. ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมละครเพลง

1. อาจารย์ นพีสี่ เรเยส
2. อาจารย์ อมานต์ จันทรวโรจย์

4. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินทักษะดนตรีของผู้เรียน

1. อาจารย์ ณัชชา เตชะอาภรณ์ชัย
2. อาจารย์ผู้สอนในชมรมขับร้องประสานเสียงโรงเรียนอุดมศึกษา

ภาคผนวก ข

ตารางในบทที่ 2

ข1 ตารางในบทที่ 2 ตอนที่ 1 ละครเพลง

ข2 ตารางในบทที่ 2 ตอนที่ 3 ความสามารถทางสังคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ข1 ตารางในบทที่ 2 ตอนที่ 1 ละครเพลง

- ตารางที่ 2.2 องค์ประกอบของละครเพลง
- เกณฑ์ในการแต่งหรือเลือกเพลง
- ตารางที่ 2.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก

ภาคผนวก ข1

ดนตรี (Score/Lyrics /Range)	ไม้ดีเพลง (Score)	ไม้ดีเพลง (Score)	ไม้ดีเพลง (Score)	ไม้ดีเพลง (Score)	ไม้ดีเพลง (Score)
<p>ไม้ดีเพลง (Score)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขียนเพลงเปิดเรื่อง (Overture) - เขียนเพลงระหว่างสลับหรือปิดฉาก (Entracte) - เขียนเพลงสำหรับแสดง ต้น ร้องได้บทพูด เปลี่ยนฉาก 	<p>ไม้ดีเพลง (Score)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงเปิด (Opening Number) ควรเขียนให้ช่วยในการสร้างอารมณ์และความรู้สึกของละครเรื่อง - ควรเขียนเพลงให้มีความลื่นไหลไม่สะดุดเมื่อเปลี่ยนสลับระหว่างเพลงและบทพูด โดยอาจต่อจากบทพูดเข้าไปหาเพลง - การเขียนแนวเพลงควรมีความสอดคล้องกับเนื้อเพลง 	<p>ไม้ดีเพลง (Score)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพลงมีความสอดคล้องกับบทและนวนิยาย โดยอาจแต่งก่อนหรือก่อนล่วงหน้าไปสัปดาห์หรือแต่งเมื่อร้องก่อนแล้วจึงใส่ทำนอง - เพลงมีความสอดคล้องกับตัวละครและความสัมพันธ์ของตัวละคร - เพลงมีความสอดคล้องกับสถานการณ์และอารมณ์ที่เกิดขึ้น - เพลงมีความเหมาะสมกับทักษะการร้องของนักแสดง 	<p>ไม้ดีเพลง (Score)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขียนเพลงแนวเทพนิยาย (Fantasies) - เขียนเพลงที่จำได้ง่าย (Show tune Structure AABA) - เขียนเพลงตามประเภทของเพลง 	<p>ไม้ดีเพลง (Score)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เขียนเพลงที่เปิดกว้างจินตนาการของเด็ก - อาจเขียนเพลงที่ง่ายแต่ไม่ง่ายจนเกินไป - เขียนเพลงที่มีความท้าทายผู้ฟัง เช่น อาจมีการเปลี่ยนจังหวะ อัตราจังหวะ สีสัน เสียงประสาน เป็นต้น 	<p>ไม้ดีเพลง (Score)</p> <ul style="list-style-type: none"> - I Am songs เพลงเล่าเกี่ยวกับตัวเอง - I Want songs เพลงบอกความต้องการของตัวเอง - New songs เพลงที่ไม่สอดคล้องกับเพลงอีก 2 ประเภท - Ballads songs เพลงช้าโรแมนติก - Rhythm songs เพลงจังหวะเร็ว - Comedy songs เพลงตลกขบขัน - Dramatic songs เพลงสะท้อนเรื่องราว - Dance number เพลงเต้น - 11 O'clock songs เป็นเพลงที่ให้ผู้ชมเข้าเพลงได้ ควรอยู่ประมาณช่วง 2 - 2.30 ชั่วโมง
<p>ประเภทของเพลง (Song types)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ballad songs เพลงโรแมนติก 2. Rhythm songs or jump tune เพลงจังหวะเร็ว 3. Narrative songs เพลงเล่าเรื่อง 4. Comedy songs เพลงตลกขบขันสนุกสนาน 5. Patter songs เพลงตลกขบขัน ร้องคำหลายคำอย่างรวดเร็ว 6. Dramatic songs เพลงสะท้อนเรื่องราว มีความเข้มข้น หรือซึ้งกินใจ 	<p>ประเภทของเพลง (Song types)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพลงตามของตัวละคร - I Am songs เพลงเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวละครนั้น ๆ - I Want songs เพลงบอกความต้องการของตัวเอง - Reprises เพลงซ้ำที่บอกถึงพัฒนาการของตัวละครที่จะกระทำต่อไปในอนาคต เช่น เป้าหมาย - Reprises เพลงซ้ำที่บอกถึงพัฒนาการของตัวละคร เช่น การเปลี่ยนทัศนคติของตัวเอง - Emotional climax songs เพลงที่เล่าหรือร้องไม่ขณะตัวละครไปถึงจุดที่ไม่สามารถถ่ายทอดโดยการพูดได้ 2) เพลงที่บอกเรื่องราว (Songs that Tell Stories) - Exposition song เพลงที่เล่าเรื่องมาก่อนที่จะเข้าสู่ละครเพื่อย่นเวลา 	<p>ประเภทของเพลง (Song types)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aria เพลงเดี่ยวหรือเพลงพรีรณา - ความรู้สึกตัวละคร - Recitative เพลงร้องแจ้งเหตุหรือเพลงที่ได้ต่อกันในบทสนทนา - เพลงร้องกลุ่มย่อย เช่น Duet (เพลงร้อง 2 คน) Trio (เพลงร้อง 3 คน) Quartette (เพลงร้อง 4 คน) - Chorus เพลงร้องหมู่รวม - Musical (Ballet) เพลงเต้นรำ - Underscoreing เพลงประกอบอารมณ์ 	<p>ประเภทของเพลง (Song types)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตามประเภทการตัวละคร - Transition เพลงเปลี่ยนฉากหรืออารมณ์ - Realization เพลงเมื่อตัวละครเกิดความสำเร็จหรือคิดออก - Decision เพลงเพื่อตัวละครตัดสินใจ 2. เพลงในละครเพลงสมัยใหม่ - Ballads เพลงรัก - Charm songs ให้หลงเสน่ห์ - Comedy number เพลงตลก - Musical Scenes 3. เพลงจากมุมมองผู้กำกับ - I Am songs เพลงเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวละครนั้น ๆ หรือกลุ่มตัวละคร - I Want songs เพลงบอกความต้องการของตัวละคร 	<p>ประเภทของเพลง (Song types)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตามประเภทการตัวละคร - Transition เพลงเปลี่ยนฉากหรืออารมณ์ - Realization เพลงเมื่อตัวละครเกิดความสำเร็จหรือคิดออก - Decision เพลงเพื่อตัวละครตัดสินใจ 2. เพลงในละครเพลงสมัยใหม่ - Ballads เพลงรัก - Charm songs ให้หลงเสน่ห์ - Comedy number เพลงตลก - Musical Scenes 3. เพลงจากมุมมองผู้กำกับ - I Am songs เพลงเล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวละครนั้น ๆ หรือกลุ่มตัวละคร - I Want songs เพลงบอกความต้องการของตัวละคร 	

ภาคผนวก ข1

<p>- Establishing songs</p> <p>- Reprises เพลงซ้ำที่บอกถึงพัฒนาการของตัวละคร</p> <p>- Underscoring เพลงเล่นคลอประกอบ</p> <p>นอกจากนี้อาจเป็นเพลงที่เป็นเพลงร้องเดี่ยว (Solo) คู่ (Duet) เป็นวง (Ensemble) หรือร้องประสานกัน (Counterpoint)</p>	<p>- New songs เพลงที่ไม่สอดคล้องกับเพลงอีก 2 ประเภท</p>	<p>- Conflict songs เพลงที่แสดงความขัดแย้งระหว่างตัวละคร</p> <p>- Narration songs เพลงเล่าเหตุการณ์ที่ไม่ได้แสดงพบเวที เช่น นึกถึง</p> <p>- Summary songs เพลงที่สรุปเรื่องราวที่เกิดขึ้น</p> <p>3) เพลงที่มีความพิเศษ (Songs with Special Functions)</p> <p>- comment songs เพลงที่ตัวละครตัวหนึ่งเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนเวที</p> <p>- Musical metaphors เพลงเปรียบเปรย</p> <p>- Cameo songs เพลงของตัวละครที่ออกมาเป็นเดี่ยวแต่เป็นเพลงที่ทุกคนจำได้</p> <p>- Parodies เพลงที่เลียนแบบทำนองแต่เปลี่ยนเนื้อให้มีความตลกขบขัน</p>	<p>-</p>	<p>ภาพรวมเพลง (Song Placement)</p> <p>ควรใส่ใจเหมาะสมกับอารมณ์ของสถานการณ์ในแต่ละฉากของละครเพลง</p>
<p>-</p>	<p>ภาพรวมเพลง (Song Placement)</p> <p>การใส่บทเพลงในเรื่องเรื่องควรมีความสัมพันธ์โดยออกแบ่งได้เป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เพลงเปิด (Opening Number) เป็นการเปิดและตั้งความรู้สึกของละครเรื่องนั้น ๆ 2. เพลงหลักองค์ 1 ช่วงต้น ๆ I Want Song 3. เพลงประมาณครึ่งขององค์ 2 (11 O'clock number) เป็นเพลงที่ 	<p>-</p>	<p>ภาพรวมเพลง (Song Placement)</p> <p>เพลงควรแสดงถึงอารมณ์เบื้องต้นของนักแสดง ณ ขณะนั้น</p>	<p>ภาพรวมเพลง (Song Placement)</p> <p>ควรใส่ใจเหมาะสมกับอารมณ์ของสถานการณ์ในแต่ละฉากของละครเพลง</p>

ภาคผนวก ข1

	3) Space (พื้นที่) คือ ทิศทางของการเคลื่อนไหวที่ ประเภทการเต้น ตัวอย่างการเต้น ได้แก่ Jazz Tap Ballet Ballroom Break dance เป็นต้น	เพลงที่ออกแบบบทาเต้นโดย Jerome Robbins	เพื่อให้แก้ไขหรือทำความเข้าใจได้ถูกต้อง		
เบื้องหลัง (Physical production)		บุคคลเบื้องหลังมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งส่วนของการจัดเตรียมละครและส่วนที่ สร้างสรรค์ละคร			

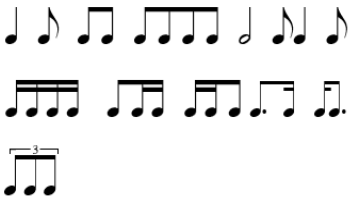

ภาคผนวก ข1

เกณฑ์ในการแต่งหรือเลือกเพลง

ดนตรีเป็นส่วนสำคัญที่ในละครเพลงดั่งนั้นเพลงร้องที่นำมาใช้จึงต้องมีความเหมาะสมทั้งในเรื่องเนื้อหาและทักษะผู้วิจัยสรุปใช้เกณฑ์ในการแต่งหรือเลือกเพลงที่เหมาะสมไว้ดังนี้

ตาราง เกณฑ์ในการแต่งหรือเลือกเพลงที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

	ยุพิน รัตน์เถลิงศักดิ์ (2543) ¹	Campbell and Scott-Kassner (2002) ²
องค์ประกอบของเพลงร้อง		
ทำนอง		
บันไดเสียง	เพนตาโทนิค, เฮกซะโทนิค, บันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์	เพนตาโทนิค เสียงเมเจอร์และไมเนอร์ หรือ โครมาติก โอลโทน
ช่วงกว้างของเสียง	B - D' (คู่ 10) A - D' (คู่ 11) G - D' (คู่ 12)	ป.4 A - E' (คู่ 12) Tessitura D - d' ป.5 Ab - F' (คู่ 13) Tessitura D - d' ป.6 G - G' (คู่ 15) Tessitura D - d'
ช่วงกลุ่มตัวโน้ต	คู่ 8 - คู่ 11	คู่ 8
ลักษณะทำนอง	ซ้ำ ๆ เรียงลำดับ และกระโดด (คู่ 5 ขึ้นไป)	ซ้ำ ๆ เรียงลำดับ กระโดด ทำนองไต่ลงมากกว่าไต่ขึ้น
จังหวะ		
อัตราจังหวะ	2/4 (อนาครูซีส) 4/4 (อนาครูซีส) 2/2 3/4 6/8 3/8 9/8 12/8	ป.3 2/4 , 4/4 ,6/8, 3/4 ป.4 2/2 9/8 12/8 ป.5 - ป.6 5/8 7/8
รูปแบบจังหวะ		

ภาคผนวก ข1

เนื้อร้อง		
ลักษณะเนื้อร้อง	เนื้อร้องเต็มมีเสียงเอื้อนเล็กน้อย เนื้อร้องเต็มมีเสียงเอื้อน	เนื้อร้องเต็ม เนื้อร้องเต็มมีเสียงเอื้อนเล็กน้อย
เนื้อหาเนื้อร้อง	มีความหมายที่ใกล้และไกลตัว เน้นการผจญภัย การต่อสู้ ความกล้า หาญของบรรพบุรุษ ความสวยงามของธรรมชาติและสิ่ง แวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม ความ รักชาติ	เนื้อหาไม่เด็กหรือโตจนเกินไป อาจ เป็นเรื่องที่นักเรียนมีความสนใจ ไม่ มีคำหยาบคาย

¹ ยูพิน รัตน์เถลิงศักดิ์. (2543). *การวิเคราะห์เพลงที่ใช้ในกิจกรรมการสอนร้องเพลงในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

² Campbell, Patricia Shehan & Scott-Kassner, Carol (2002). *Music in childhood : from preschool through the elementary grades* (2nd ed). Schirmer/Thomson Learning, Australia ; Belmont, Calif

ภาคผนวก ข1

ตารางที่ 2.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลงสำหรับเด็ก

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลง	หนังสือ		งานวิจัย		การสัมภาษณ์
	Staging Musical for young performers (Novelly & Firth, 2004)	Junior Broadway: how to produce musicals with children 9 to 13 (Ross & Durgin, 1998)	Kevin Sean Bessflug (2004)	Kelly Jackson Roberts (2007)	
ขั้นเตรียมการแสดง (Pre - production)					
ช่วงที่จัดแสดง (Setting the stage)	-	ฤดูใบไม้ร่วง (Fall) กลางฤดูหนาว (Midwinter) และฤดูใบไม้ผลิ (Spring) โดยจัดช่วงฤดูใบไม้ผลิมากที่สุด	จัดในช่วงฤดูใบไม้ผลิ	-	จัดในช่วงเทอมปลาย
การเลือกละครเพลง (The musical choice)	ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลงจากบริษัท เช่น Musial Theatre International, Josef Weinberger เป็นต้น ทั้งนี้ ละครเพลงบางเรื่องอาจมีการดัดแปลงบทมาสำหรับเด็กหรือสำหรับโรงเรียนโดยเฉพาะ	ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลง 1. Rodgers and Hammerstein theater Library 2. Musial Theatre International 3. Tam Whitmark Avenue	1. แต่งละครเพลงสำหรับนักเรียน 2. ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลงที่ดัดแปลงสำหรับเด็กมาแล้ว เช่น Broadway Junior	-	1. แต่งละครเพลงสำหรับนักเรียน 2. ชื่อลิขสิทธิ์ละครเพลง
	ในการเลือกละครเพลงควรมีถึงจำนวนผู้แสดง อายุ และมีตัวละครที่เหมาะสม จำนวนนักเรียนชาย/นักเรียนหญิง	ในการเลือกละครเพลงควรมีถึง ความเหมาะสมของผู้เรียน โดยอาจมีการปรับเปลี่ยนบทให้สั้นลง ตัดเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม คำนึงถึงจำนวนเด็ก การเลือกเพลง การเลือกฉากเสื้อผ้า	ในการเลือกหรือแต่งละครเพลง ควรมีความยากง่าย ตัวนักเรียนจำนวนตัวละคร คุณภาพของดนตรี และเนื้อหา	-	การแต่งเพลงให้เด็กนักเรียนมีความเหมาะสมกว่าเพราะมีค่านี้ถึงตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยในระดับประถมและครูแต่งละครเองทั้งหมด

ภาคผนวก ข1

การคัดเลือกนักแสดงหรืออดีตขึ้น (Audition and Casting)	การอดีตขึ้นหากเป็นเด็กใหม่ทั้งหมด อาจต้องมีกรอดีตขึ้นหลายครั้ง โดย มีทั้งการกรอดีตขึ้นและการต้น แต่ถ้ำ เป็นเด็กกลุ่มเดิมอาจหาตัวละครที่ เหมาะสมไว้ให้ก่อนได้ แต่ทั้งนี้ จำเป็นต้องดูความการเปลง ความสามารถและความตั้งใจด้วย	การอดีตขึ้นควรมีกรอดีตขึ้น 3 คนไม่ การอดีตขึ้น โดยประเมินการอดีตขึ้น ความขัดแย้งของเสียงและอารมณ์ และการกรอดีตขึ้นของระดับเสียง ทั้งนี้ แม้จะมีการเลือกตัวแสดงหลักก็ควร ให้โอกาสเด็กทุกคนได้พูดได้แสดง	การอดีตขึ้นควรมีกรอดีตขึ้นที่ แน่ใจ และในการอดีตขึ้นควรมีให้ เด็กมีความกระตือรือร้น ต้นตัว โดย อาจมีการให้ผู้ปกครองมาดูแลการอดีต ขึ้นบ้าง มีการนำอุปกรณ์ประกอบฉาก ทั้งนี้ อาจมีการค้นข้อมูลเกี่ยวกับละคร เพื่อความเข้าใจ	การอดีตขึ้นควรมีกรอดีตขึ้นหลาย ๆ ส่วนรวมกัน อย่างไรก็ตามควรร คำนี้ถึงเวลาที่มีความสามารถจะ ออะไรได้บ้าง หรือวันไหนควรรอดีต ขึ้นอะไรเป็นพิเศษหรือไม่	นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเรื่อง 1. การกระทำของตัวละครเพื่อให้ เข้าใจลักษณะตัวละครและอารมณ์ 2. การแสดงบนเวที การเดินเข้าออก และการเปล่งเสียง 3. ความเข้าใจในบทละคร 4. การสื่อสารผ่านภาษากาย สีหน้า การออกเสียง การเคลื่อนไหวกับตัวละครอื่น 5. การใช้เสียง
การซ้อม (Rehearsals)	ในการจัดสรรเวลาให้นักเรียนที่มี มีซ้อมในวันนั้นไปดูกระบวนการ อื่น ในการทำละครเพลงเช่นการ ทำฉากเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของ ทุกคน	มีการจัดสรรเวลาให้นักเรียนที่มี มีซ้อมในวันนั้นไปดูกระบวนการ อื่น ในการทำละครเพลงเช่นการ ทำฉากเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของ ทุกคน	นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเรื่อง การ บล็อกกิ้ง* และการสื่อสารกับ ผู้ชมทั้งผ่านการใช้ภาษาพูดและ ภาษากาย ได้เรียนรู้อะไรแสดง อารมณ์ ลักษณะของตัวละครไม่ ว่าจะเป็น เรื่องอายุ นิสัย ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น ๆ ฝายกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงเกม	มีการอดีตขึ้นเนื่องจากนักเรียนมี จำนวนมาก โดยดูในเรื่องของ ความเหมาะสม เมื่อเสียงและ อารมณ์ ทั้งนี้จะมีกรอดีตขึ้นเพื่อให้ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของละคร เพลงก่อนการอดีตขึ้น	นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเรื่อง 1. ความขัดแย้ง(Conflict) 2. ลักษณะของตัวละคร (Character) 3. เนื้อเรื่อง (Plot) 4. สถานที่และเวลา (Setting) 5. บรรยากาศ/อารมณ์ (Mood)
การซ้อมการแสดง (Dramatic /Acting Rehearsal)	นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเรื่อง 1. การกระทำของตัวละครเพื่อให้ เข้าใจลักษณะตัวละครและอารมณ์ 2. การแสดงบนเวที การเดินเข้าออก และการเปล่งเสียง 3. ความเข้าใจในบทละคร 4. การสื่อสารผ่านภาษากาย สีหน้า การออกเสียง การเคลื่อนไหวกับตัวละครอื่น 5. การใช้เสียง	นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเรื่อง 1. การกระทำของตัวละครและ อารมณ์ ลักษณะของตัวละครไม่ ว่าจะเป็น เรื่องอายุ นิสัย ความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น ๆ ฝายกิจกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงเกม	ในการสอนการแสดงครูต้อง คำนี้ถึงจริยธรรมเป็นสำคัญ นอกเหนือจากเรื่องการแสดง โดยอาจให้นักเรียนทุกคนมี โอกาสออกมาเล่าเรื่อง เพื่อให้ ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงไม่มีตัว หลัก และตัวสมทบ	เป็นการซ้อมในส่วนของเวลา เป็นการซ้อมที่ให้นักแสดงหลักและ สมทบโดยให้นักเรียนเห็น ความสำคัญของตนเองในการ ซ้อม	ในการสอนการแสดงครูต้อง คำนี้ถึงจริยธรรมเป็นสำคัญ นอกเหนือจากเรื่องการแสดง โดยอาจให้นักเรียนทุกคนมี โอกาสออกมาเล่าเรื่อง เพื่อให้ ผู้เรียนได้ร่วมกันแสดงไม่มีตัว หลัก และตัวสมทบ

ภาคผนวก ข1

<p>การซ้อมดนตรี (Musical rehearsal)</p>	<p>1. ผู้กำกับดนตรีควรสามารถ อ่าน เพลงอย่างฉับพลัน กำกับเพลง และ เล่นประกอบเพลงได้</p> <p>2. ควรใช้ดนตรีสดหรือที่อัดไว้ก็ได้</p> <p>3. การร้องเพลงควรมีการวอร์มเสียง เช่น การฝึกอ่านคำ การร้องเสียง คู่ 8 สูงขึ้นเรื่อย ๆ</p> <p>4. ในการสอนเพลงให้ผู้สอนควร ทำการศึกษาเพลงมาก่อน เมื่อนำมา สอนควรรีหรือจนจบเพลงก่อนแล้ว จึงสอนเป็นวรรค ๆ ที่เหมาะสมก่อน</p> <p>5. ในการกำกับเพลงผู้เรียนได้เรียนรู้ การควบคุมความดังเบา การหายใจ การลากโน้ต การหยุด ผ่านการกำกับ เพื่อสร้างอารมณ์เพลง</p>	<p>ในการซ้อมดนตรีผู้เล่นประกอบควร ระวังการเต้นตึงจนเกินไป และการมี ครูสอนร้องเพลงเป็นสิ่งที่จะช่วยอย่างมากในการฝึกนักเรียน ทั้งนี้ควร เรียบกึ่งตัวละครแทนเพื่อนนักเรียน เพื่อให้เกิดความเคยชินในการแสดง ควรมีการบอกถึงประวัติของครูผู้สอน ให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อถือ และอาจมี การอัดเสียงเพื่อให้นักเรียนนำกลับไป ซ้อมที่บ้าน</p> <p>ทั้งนี้ก็มีนักเรียนควรได้เรียนรู้ในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงสร้างของการใช้เสียงที่ถูกต้อง จากวิธีง่าย ๆ 2. การอ่านออกเสียงคำและการ หายใจที่ถูกต้อง 3. การใช้ร้องเพลงถูกต้อง ตั้งแต่การ วอร์มเสียง การยืน การออกเสียง การ ร้องให้ตรงกับระดับเสียง 4. การร้องและออกท่าทางบทเวที 	<p>ก่อนซ้อมควรมีการเลือกหรือแต่ง เพลงที่เหมาะสมกับนักเรียนตาม ความสามารถและระดับเสียง โดยเฉพาะในเด็กผู้ชายที่กำลัง เสียงแตก และในการซ้อม นักเรียนควรได้เรียนรู้เรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้เสียงที่ถูกต้อง เช่น การไปเจ็ดเสียงโดยไม่ทำร้าย เส้นเสียง 2. การสื่อสารบทเพลง และ ถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละคร มากกว่าการจำเนื้อเพลง 3. การประสานเสียงผ่านทางการ ทำซ้ำ 4. โน้ตเพลงที่ได้จากครู 	<p>นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. องค์ประกอบดนตรี 1) ทำนอง (Melody) 2) จังหวะ (Time, Rhythm, tempo) 3) เสียงประสาน (Harmony) เช่น คอร์ดไมเนอร์ เมเจอร์ 4) ความดังเบา (Dynamics) เช่น เบา ดัง ค่อย ๆ ดัง 5) รูปแบบ (Form) 6) พื้นผิว (Texture) <p>2. การวอร์มเสียงและการใช้เสียง เช่น การไปเจ็ดเสียง projection</p> <p>3. ความแตกต่างระหว่างการร้อง ประสานเสียงในวงประสานเสียง กับในมิวสิคัล</p> <p>4. ประพันธ์เพลงโดยใช้โน้ต 4 ตัวคือ G A B และ C</p>	<p>1. ควรแต่งเพลงให้ความ เหมาะสมกับระดับเสียงของผู้เรียน และอาจแต่งเป็นเพลงที่ ร้องร่วมกันมากกว่าเพลงเดี่ยว</p> <p>2. หากเป็นเพลงประสานเสียง อาจแต่งเป็นเพลงประสานเสียง แบบวง (round) หรือ ประสาน เสียง 2 แนวอย่างง่าย</p> <p>3. อาจให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การประพันธ์เพลงง่าย ๆ เช่น ใช้ หลักการของออร์ฟ ที่ใช้ออสตินา โตเป็นทำนองประกอบกับ ทำนองเพลงหลักอย่างง่าย</p> <p>4. ในการซ้อมและการแสดงไม่ ควรใช้ Backing Track</p>
<p>การซ้อมเต้น (Dancing rehearsal)</p>	<p>นักเรียนจะต้องเรียนรู้ร้องบทเพลงได้ ก่อน โดยทำต้นจะต้องช่วยส่งเสริม เนื้อเรื่อง คือ เป็นการขยายอารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลง ทำต้นอาจ เป็นท่าทางง่าย ๆ แต่เด็กทุกคนจำได้และ ทำได้ดี เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียง</p>	<p>ในการซ้อมก็ควรมีการวางแผนที่ดี และไม่ควรตีความเกินไป โดยอาจให้ เด็กที่เต้นและร้องเป็นคนละกลุ่มกัน ทั้งมีการเต้นครคร่ามิ้งถึงแนวของบท เพลง การใช้อุปกรณ์ สถานที่ ทั้งนี้ รูปแบบการเต้นควรเป็นท่าทางง่าย โดย</p>	<p>ในการซ้อมเต้นสามารถให้ นักเรียนได้ช่วยกันออกแบบท่า เต้น หรือได้ศึกษาท่าเต้นเพื่อช่วย ในการออกแบบ โดยนักเรียน จะต้องเรียนรู้บทเพลงก่อน ทั้งนี้</p>	<p>นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่อง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนต่างๆ ของร่างกาย รูปทรง และการกระทำ 2. พลังงาน 3. ที่ว่าง 4. ระดับของร่างกาย 	<p>เป็นการซ้อมในวิชากิจกรรมเข้า จังหวะ</p>

ภาคผนวก ข1

	<p>ทั้งนี้ควรดูสถานที่ด้วยว่าสามารถเดินได้แค่ไหนเพื่อใช้ในการออกแบบ และควรมีการอัดการซ้อม</p>	<p>ใช้รูปแบบการเดินทางแทนและให้ทุกตัวแสดงได้แสดงออก ทั้งนี้ควรสอนเด็กโดยที่ไม่มีดนตรีก่อน และมีมีเพลงกำกับหน้ารูปแบบกับเพลง</p>	<p>อาจแบ่งเพศในการซ้อมเพื่อลดความเขินอาย</p>	<p>เช่น การยืน การนั่ง การคุกเข่า 5. ทิศทางการเคลื่อนไหว เพื่อให้ให้นักเรียนช่วยออกแบบท่าเต้น</p>	<p>ครูเป็นผู้กำกับการแสดง</p>
<p>การกำกับ (Directing)</p>	<p>ผู้แสดงได้เรียนรู้ในเรื่องศัพท์ของตัวเองที่และตำแหน่งของการยืน</p>	<p>การกำกับที่สำคัญสำหรับเด็กคือ การดูในรายละเอียด ไม่ว่าจะเป็นการขยับท่าทางที่เล็กน้อยอย่างการยืนหรืออกสั่นหงหัว บอกถึงการเดินเข้าออก และควรผู้แสดงควรเงยที่สุเวลายืน รอยอยู่ช่วงเวลาที่ เป็นต้น</p>	<p>ในการซ้อมควรมีการกำกับทั้งใน การแสดง การร้อง และการเต้น อย่างตรงไปตรงมา</p>	<p>นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องศัพท์ของการใช้เวที</p>	<p>นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องศัพท์ของการใช้เวที</p>
<p>ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก (Scenery and Props)</p>	<p>ฉากอาจเป็นฉากง่าย ๆ ซึ่งอาจนำมาจากของที่มีอยู่แล้ว ยืมมาจากที่อื่น ๆ หรือให้เด็กทำเป็นโครงงานช่วยกัน สร้าง โดยเตรียมอุปกรณ์และป้องกันการเปราะบางของอุปกรณ์</p>	<p>ฉากต่าง ๆ ควรปลอดภัยกับนักแสดง และง่ายต่อการติดตั้งและเคลื่อนย้าย และควรดูว่าต้องทำฉากทั้งหมดกี่ฉาก และจะเปลี่ยนฉากอย่างไร อีกทั้งควรดูเรื่องของทางเลือกสีที่ใช้ด้วย ทั้งนี้ผู้แสดงจะได้ช่วยลงสีด้วย โดยต้องเริ่มจากด้านในออกมาด้านนอก และควรระวังในการทำสีและโดนเพื่อน</p>	<p>นักเรียนได้เรียนรู้ในการช่วยทำและระบายสีฉาก</p>	<p>สอนเรื่องของสี เส้น รูปทรง พื้นผิว รูปแบบ พื้นผิวว่าง และให้นักเรียนได้ลองวาดฉากประกอบ</p>	<p>เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วาดรูปฉากต่าง ๆ</p>
<p>เสื้อผ้า (Costumes)</p>	<p>นักแสดงอาจหาเสื้อผ้ามาเอง ยืม เจ้า หรือ ทำชุดเอง</p>	<p>ถ้าเป็นเสื้อผ้าเฉพาะตัวละครจะให้ ผู้ปกครองและเด็ก ๆ ทำเสื้อผ้าเอง แต่ถ้าเป็นชุดที่ต้องเหมือนกันอาจมี ผู้ช่วยในการจัดหา ทั้งนี้ควรมุ่งถึงความง่ายในการเปลี่ยนชุดด้วย</p>	<p>ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาเสื้อผ้า</p>	<p>ให้นักเรียนได้ลองทำเสื้อผ้าตัวละครของตนเอง</p>	<p>ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดหาและช่วยแต่งหน้า</p>

ภาคผนวก ข1

แต่งหน้า (Make-up)	มิได้มีความจำเป็นนักนอกจากจะมีผู้ใหญ่มาร่วมแต่งให้ เนื่องจากอาจมีความเสี่ยงในการติดเชื้อ	เป็นผู้ที่จัดเป็นและต้องการความช่วยเหลือจากผู้แสดง	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแต่งหน้านักเรียน	-	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการช่วยแต่งหน้านักเรียน
เบื้องหลัง (Backstage considerations)	ต้องมีการเตรียมพร้อมในการซ่อมพอบประมาณก่อนการแสดง เช่น คนเรียกนักแสดง (callboy) คนบอกบท (Prompt) คนเตรียมฉาก เป็นต้น *ข้อควรระวัง คือ ไม่ควรมีผู้กำกับเวที เพราะนักแสดงควรรู้หน้าที่ของตนเอง	ในการคัดเลือกนักแสดงก็จำเป็นต้องคิด ผู้ที่จะดูแลเรื่องเบื้องหลังต่าง ๆ โดยต้องทราบจำนวนฉากและอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบทั้งหมด โดยต้องมีการซ้อมทั้งการจัดวางและการเตรียมของ เช่นเดียวกับนักแสดง	นักเรียนที่ได้เป็นเบื้องหลังได้เรียนรู้ว่าสิ่งที่ทำมีความสำคัญ เพราะทำให้ละครสนุกมากยิ่งขึ้น	-	ครูเป็นผู้ทำ
แสงและเสียง (Light and Sound)	เด็กควรมีการใช้ไมโครโฟนชนิดต่าง ๆ ให้เกิดความเคยชิน ทั้งการถือ ความท่าง การใช้เสียง				
ขั้นตอนการแสดง (Production)					
การแสดง (Performance)	ระหว่างการแสดงครูสามารถยืนอยู่ข้างเวทีเพื่อช่วยผู้แสดงในการบอกท่วง การร้องท่อน ความตึงเบา การเรียกขึ้นเวที การดึงให้นักแสดงมีสมาธิ และแก้ไขเมื่อเกิดปัญหา	ก่อนการแสดงควรมีการเตรียมพร้อมผู้แสดง โดยให้เตรียมร่างกายและมี การพูดคุยเพื่อออกเรื่องสำคัญต่าง ๆ รวมถึงให้กำลังใจและกระตุ้นผู้แสดง ทั้งนี้ระหว่างการแสดงครูอาจมีการดักที่บอกผู้แสดงถึงเสียงและตำแหน่ง การยืนเพื่อรับให้ถูกต้อง	นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการที่จะให้การแสดงออกมาดีมีความ มากที่สุด โดยได้เรียนรู้ถึงความตั้งใจและได้เรียนรู้ถึงศาสตร์ทาง ศิลปะที่มากกว่าการแสดง การ ร้อง และการเต้น	มีการแสดงในโรงเรียนก่อนแล้ว ไปเล่นให้ชุมชนดู	นักเรียนได้เรียนรู้การแสดงออก มีโอกาสได้บูรณาการศาสตร์ทาง ศิลปะทั้งการร้อง การแสดง และการเต้น
ขั้นหลังการแสดง (Post-production)					
หลังการแสดง (Post production)	มีการเตือนนักเรียนในการช่วยเก็บเสื้อผ้า เก้าอี้				

ภาคผนวก ข2 ตารางในบทที่ 2 ตอนที่ 3 ความสามารถทางสังคม

- ตาราง 2.9 ความสามารถทางสังคมในขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

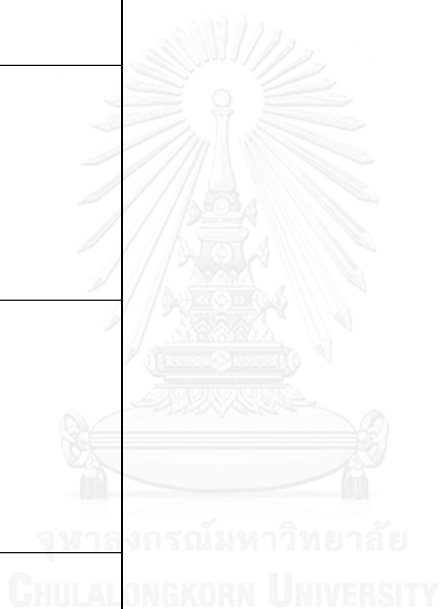
ภาคผนวก ข2

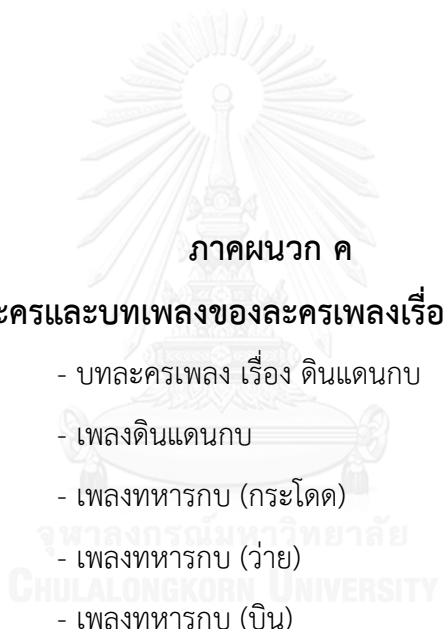
ตาราง 2.9 ความสามารถทางสังคมในขั้นตอนการจัดกิจกรรมละครเพลง

ขั้นตอนจัดกิจกรรมละครเพลง	งานวิจัย			การสัมภาษณ์ อมานต์ จันทรวโรจน์ (2559)	สรุปความสามารถทางสังคม
	หนังสือ Junior Broadway (Ross & Durgin, 1998)	Bespflug (2009)	Roberts (2007)		
การเขียนละครเพลง (Write a musical)				<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การร่วมกันคิด การสื่อสาร การทำงานเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> การสื่อสาร การปฏิบัติสัมพันธ์ทางสังคม การทำงานเป็นกลุ่ม การร่วมกันแสดงความคิดเห็น
การคัดเลือกนักแสดง (Audition and Casting)	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้กับความผิดหวัง เรียนรู้ว่าหน้าที่อื่นก็มี ความสำคัญ 	<ul style="list-style-type: none"> นักเรียนที่ได้รับบทมีความมั่นใจ รู้สึกถึงความรับผิดชอบต่อบทของตน 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้ในการยอมรับกับความผิดหวัง เรียนรู้คุณค่าของทุกบทบาทละคร 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การยินดีกับผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> รู้คุณค่าในตนเอง ภาคภูมิใจในงานที่ทำ ความรับผิดชอบ เคารพผู้อื่น
การซ้อม (Rehearsals)	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การทำงานเป็นทีม เรียนรู้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียนรู้ว่าทุกคนมีความสำคัญ รู้ถึงคุณค่าของการมาซ้อม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม เรียนรู้การแสดงความคิดเห็น เคารพความคิดเห็นผู้อื่น บรรลุขีดความสามารถของตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้การทำงานเป็นทีม รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีม การทำงานร่วมกันผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร เรียนรู้ว่าทุกหน้าที่มีความสำคัญ (เคารพผู้อื่น) 	<ul style="list-style-type: none"> การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปฏิบัติสัมพันธ์ทางสังคม ความเป็นส่วนหนึ่งของทีม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความรับผิดชอบ เคารพความคิดเห็นผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร บรรลุขีดความสามารถของตนเอง รู้คุณค่าของการมาซ้อม

ภาคผนวก ข2

เบื้องหลัง (Backstage considerations)	<ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้การเป็นส่วนหนึ่งของทีม • ทัศนคติในแง่การทำงานที่ทำ • การทำงานร่วมกับผู้อื่น • การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำงานร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • การเป็นส่วนหนึ่งของทีม • ทัศนคติในแง่การทำงานที่ทำ • การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น • ความรับผิดชอบ • บรรลุขีดความสามารถของตนเอง • ทัศนคติในตนเอง • ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน • เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
การแสดง Performance	<ul style="list-style-type: none"> • ความรับผิดชอบ • บรรลุขีดความสามารถของตนเอง • รู้สึกภาคภูมิใจ 	<ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และการทำงานร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • ความรับผิดชอบ • บรรลุขีดความสามารถของตนเอง • ทัศนคติในตนเอง • ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน • เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

ภาคผนวก ค

บทละครและบทเพลงของละครเพลงเรื่อง ดินแดนกบ

- บทละครเพลง เรื่อง ดินแดนกบ
- เพลงดินแดนกบ
- เพลงทหารกบ (กระโดด)
- เพลงทหารกบ (ว้าย)
- เพลงทหารกบ (บิน)

ภาคผนวก ค

บทละคร

การเขียนบทละครในครั้งนี้ผู้วิจัยเขียนบทละครขึ้นมาใหม่โดยอิงหลักการเขียนบทละครที่ได้จากศึกษาหนังสือและงานวิจัยต่าง ๆ คือ **โครงเรื่อง** ได้นำมาจากการ์ตูนอนิเมชันภาษาอังกฤษเรื่อง Froggie Story ของบริษัท TFF Productions (n.d.) **ตัวละคร** มีลักษณะแตกต่างกันไป คือ มี พระราชา มีทหารเหล่ากระโดด ว้าย บิน และคนเล่าเรื่อง **แก่นความคิด** ของเรื่องมีการสอดแทรก เรื่องของความสามัคคีและความเป็นผู้นำ **บทพูด** ไม่ยากจนเกินไปโดยนักเรียนสามารถจำจุดและพูดให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ นอกจากนี้ในการเขียนบทในครั้งนี้ยังเน้นให้นักเรียนทุกคนได้มีบทพูด มิได้เน้นไปที่ใครคนใดคนหนึ่งจนมากเกินไป บทละครที่ใช้แสดงมีดังนี้

บทละคร	รายละเอียด
ฉากที่ 1 โถงประชุม	
<p>คนเล่าเรื่อง : ณ อาณาจักรหนองน้ำอันกว้างใหญ่แห่งหนึ่ง มีกองทัพกบอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก อาณาจักรแห่งนี้ปกครองด้วยพระราชา ชาวอน กบทุกตัวอยู่อย่างสงบสุข ขอต้อนรับทุกท่านสู่ดินแดนกบ</p> <p><u>เพลงดินแดนกบ</u></p> <p>คนเล่าเรื่อง : อย่างไรก็ตาม พระราชา ชาวอน ผู้มีความคิดกว้างไกล พระองค์ได้แบ่งบ่อน้ำเล็ก ๆ แต่ละบ่อเอาไว้ เพื่อให้กบแต่ละกลุ่มได้ฝึกฝนความชำนาญของตนเอง ตามเผ่าพันธุ์ที่แตกต่างกัน</p> <p>คนเล่าเรื่อง : บ่อที่ 1 เป็นที่อยู่ของกองทัพกบผู้มีความชำนาญอะไรเราไปดูกันเลยค่ะ/ครับ</p>	<p>เป็นภาพพบกับพระราชา</p> <p>เพลงเดิน Marching หรือเป็นจังหวะตามเพลงประกอบไปที่บ่อของตัวเอง</p>
ฉากที่ 2 บ่อ 1 กระโดด	
<p><u>เพลง ทหารกบ</u></p> <p>หัวหน้ากบบ่อ 1 : วันนี้เราจะฝึกตามกลยุทธ์ 111 กระโดด ข้าม กระโดด ขอให้ทุกคนตั้งใจฝึกฝน พร้อมมั๊ย</p> <p>ลูกน้องกบบ่อ 1 ทุกคน พร้อมครับ/ค่ะ</p> <p><u>เพลง ทหารกบ (กระโดด)</u></p> <p>หัวหน้ากบบ่อ 1 : ดีมากทุกคน กระโดดต่อไป.....</p> <p>คนเล่าเรื่อง : กบเหล่านี้ชำนาญการอะไรครับ/ค่ะ....การกระโดดถูกต้องครับ/ค่ะ ต่อมาบ่อที่ 2 เป็นที่อยู่ของกองทัพกบผู้มีความชำนาญในการ.....ยังไม่เฉลยค่ะ/ครับ ไปดูกัน</p>	<p>(เพลงคลอให้เหมาะกับการกระโดด)</p> <p>ทำท่ากระโดดพร้อมร้อง</p>

ฉากที่ 3 บ่อ 2 ว้ายน้ำ	
<p>เพลง ทหารบก</p> <p>หัวหน้าบ่อ 2 : ทุกคนพอจำได้มั้ยว่าอาทิตย์ที่แล้วเราสอนทำอะไร</p> <p>ลูกน้องบ่อ 2 คนที่ 1 : ทำปลาโลมาครับ/ค่ะ</p> <p>ลูกน้องบ่อ 2 คนที่ 2 : ฝึกเสือครับ/ค่ะ</p> <p>ลูกน้องบ่อ 2 คนที่ 3 : กรรเชียงครับ/ค่ะ</p> <p>หัวหน้าบ่อ 2 : ดีมาก เราได้ทำของสัตว์อื่นไปแล้ว งั้นวันนี้เราจะสอนทำที่ยากที่สุดให้กับทุกคน (ไอ้ สวีตตี้ค่ะ/ครับ ทุกคนที่กำลังนั่งชมอยู่พอจะทราบมั๊ย ค่ะ/ครับว่าทำที่ว่า คือ ทำอะไร.....ทำกบ ถูกต้องนะค่ะ/ครับ) เอ้าทุกคนพร้อมมั๊ยเริ่ม</p> <p>เพลง ทหารบก (ว้าย)</p> <p>คนเล่าเรื่อง : กบเหล่านี้ชำนาญการว้ายน้ำไฉ่ ว้ายกันเก่งจริงๆ งั้นเราไปดูบ่อที่ 3 ซึ่งเป็นบ่อสุดท้ายกันค่ะ/ครับ บ่อนี้เป็นที่อยู่ของกองทัพกบผู้มี ความชำนาญในการบินค่ะ/ครับ โอ้!!! เร็วค่ะ/ครับ ตอนนี้อยู่กำลังฝึกบินอยู่บนต้นไม้ค่ะ</p>	<p>(เพลงคลอให้เหมาะกับการว้ายน้ำ)</p> <p>ทำทำว้ายน้ำพร้อมร้อง</p>
ฉากที่ 4 บ่อ 3 บิน	
<p>เพลง ทหารบก</p> <p>หัวหน้าบ่อ 3 : เอาโดด โดด บอกให้โดดใจ</p> <p>ลูกน้องบ่อ 3 คนที่ 1 : แต่มันสูงนะครับ/ค่ะ</p> <p>หัวหน้าบ่อ 3 : ไม่ได้ยังงี้ก็ต้องโดด เรามาฝึกเข้าใจมั๊ย จะโดดไม่โดด</p> <p>ลูกน้องบ่อ 3 คนที่ 1 : โดดครับโดด โอ้ว.....</p> <p>ลูกน้องบ่อ 3 คนที่ 2 : ฉันทันนกก.....บิน</p> <p>หัวหน้าบ่อ 3 : เอ้าทุกคนเราอยู่บนอากาศกันแล้ว พร้อมร่อนลงกันเลย</p> <p>เพลง ทหารบก (บิน)</p> <p>หัวหน้าบ่อ 3 : อ้าวทุกคนถึงพื้นปลอดภัยนะ</p> <p>ลูกน้องบ่อทุกคน : ค่ะ/ครับ</p>	<p>(เพลงคลอให้เหมาะกับการว้ายน้ำ)</p> <p>ทำทำบินพร้อมร้อง</p>

ฉากที่ 1 โถงประชุม	
<p>คนเล่าเรื่อง : อยู่มาวันหนึ่งพระราชชา ชาวอนได้เรียกหัวหน้ากบแต่ละกลุ่มมาปรึกษาเรื่องสำคัญ</p> <p>พระราชชา: ขอบคุณทุกคนที่มาร่วมประชุมในวันนี้ เรามีเรื่องที่จะต้องบอกและปรึกษาพวกท่านทุกคน ตอนนี้อาณาจักรของเรากำลังขาดแคลนแมลงวัน แมลงวันไม่เพียงพอต่อความต้องการ แต่อย่าเพิ่งท้อใจไป เราได้ออกไปสำรวจแล้วว่า มีอาณาจักรหนอน้ำไม่ไกลมากนัก ที่เราจะสามารถจะย้ายไปอยู่ได้ นี่แหละที่เราต้องปรึกษาพวกท่าน</p> <p>คนเล่าเรื่อง : ทันใดนั้นหัวหน้ากบก็พากันถกเถียง</p> <p>หัวหน้ากบข้อ 1 : แต่พระราชชา ระยะทางนั้นมีความอันตรายมากนะ พาย่ะคะ/เพคะ</p> <p>หัวหน้ากบข้อ 3 : ใช้พระองค์มีทั้งบ่อน้ำลึก มองอะไรก็ไม่เห็น</p> <p>หัวหน้ากบข้อ 2 : ต้นไม้ที่สูงจนกระโดดไม่ถึงนะพาย่ะคะ/เพคะ</p> <p>หัวหน้ากบข้อ 1 : แลยังมีดินที่เหนียวจนเดินไม่ได้อีกนะพยะคะ/เพคะ</p> <p>หัวหน้ากบข้อ 1, 2, 3 : เป็นไม่ได้พยะคะ/เพคะ เราคงต้องมีซูเปอร์กบถึงจะทำได้</p> <p>คนเล่าเรื่อง : พระราชชาทรงยิ้มแล้วรับสั่งว่า</p> <p>พระราชชา: ทุกท่านอย่าเพิ่งถกเถียงกันเราไม่ต้องใช้ซูเปอร์กบหรอก เราแค่ต้องร่วมมือกัน จริงมั๊ยทุกท่าน</p> <p>คนเล่าเรื่อง : แม้ว่าทุกตัวจะไม่แน่ใจนัก แต่เมื่อเห็นความกระตือรือร้นและความตั้งใจของพระองค์ ก็รีบกลับไปเรียกทุกตัวในกลุ่มของตนมาเพื่อออกเดินทาง</p>	(เพลงดินแดนกบ key minor)
ฉากที่ 5 ป่า -> น้ำลึก	
<p>คนเล่าเรื่อง : กบทุกตัวเริ่มออกเดินทางและพบกับอุปสรรคแรก บ่อน้ำที่ขี้ลึกและมีด และยากที่กบทั่วไปจะว่ายผ่านไปได้ ทันใดนั้นมีเสียงจากกบในกลุ่มที่ 2 หรือกบว่ายก็ตั้งขึ้น</p> <p>ลูกน้องกบข้อ 2 คนที่ 1 : พวกเราสามารถทำได้ น้ำลึกไม่ใช่ปัญหา</p> <p>ลูกน้องกบข้อ 2 คนที่ 2 : น้ำขุ่นก็ไม่ใช่ปัญหาเช่นกัน</p> <p>หัวหน้ากบข้อ 2 : จั้นพวกเรามาทางกันเถอะ</p> <p>คนเล่าเรื่อง : แม้กบตัวอื่น ๆ จะกลัวแต่เมื่อพระราชชาทรงว่ายน้ำไปก่อนทุกตัวก็ยอมตามไปโดยไม่บ่น</p> <p>พระราชชา: ตามเรามา</p> <p>เพลง ทหารกบ (ว่าย)</p>	ทำท่าว่ายน้ำพร้อมร้อง

ฉากที่ 6 นก	
<p>คนเล่าเรื่อง : ทุกตัวก็สามารถว่ายน้ำผ่านมาได้จนมาพบอุปสรรคที่สอง นกที่กำลังรอกินพวกเค้าอยู่</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 1 คนที่ 1 : เรามีความคิด พวกเรากระโดดไปหลบบนต้นไม้ แล้วข้ามไปมัย</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 3 คนที่ 1 : พวกเธอก็ทำได้ซิ เธอกลุ่มกระโดดฝีกมาเป็นปีซากี้แข็งแรง</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 2 คนที่ 3: ใช่ พวกเราจะกระโดดไหวได้อย่างไร</p> <p>หัวหน้ากบย่อ 2 : ไม่เป็นไรพวกเราพร้อมจะแบกทุกคนกระโดดขึ้นไป</p> <p>พระราชชา: ไปทุกคน เราเชื่อมั่นในตัวพวกท่าน</p> <p>เพลง ทหารกบ (กระโดด)</p>	ทำท่ากระโดดพร้อมร้อง
ฉากที่ 7 บนต้นไม้	
<p>คนเล่าเรื่อง : กบทุกตัวก็สามารถขึ้นไปอยู่บนต้นไม้ได้แล้วแต่ด้วยน้ำหนักที่ต้องแบกเพื่อนทำให้ไม่มีแรงที่จะกระโดดลงมาจากต้นไม้ กบในบ่อที่ 3 กบบินจึงพูดขึ้น</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 3 คนที่ 2 : พวกเธอยังเหนื่อยอยู่งั้นมาลองวิธีของพวกเรามัย</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 1 คนที่ 3 : วิธีอะไรหรอ</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 3 คนที่ 1 : บินไง บิน</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 2 คนที่ 2 : แต่เราไม่ใช่นก แล้วเราก็ไม่มีปีกด้วย เราจะบินได้อย่างไร</p> <p>ลูกน้องกบย่อ 3 คนที่ 3 : เราไม่จำเป็นต้องใช้ปีกเลย เรามีนี่ไง (เป็นถุงมือรูปเท้ากบชนิดบิน) ไปกันเลยทุกคน</p> <p>พระราชชา: มาเราจะนำทุกคนไปกับพวกท่านด้วย</p> <p>เพลง ทหารกบ (บิน)</p>	ทำท่าบินพร้อมร้อง
ฉากที่ 8 ดินแดนใหม่	
<p>คนเล่าเรื่อง : กบทุกตัวก็สามารถลงมาได้อย่างปลอดภัย ทุกคนมีความยินดีปรีดา</p> <p>ลูกน้องกบทุกตัว : เย้ ๆ ๆ ๆ เราทำได้แล้ว</p> <p>พระราชชา: ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ช่วยเหลือและสามัคคีกัน ทำให้เรามาถึงดินแดนใหม่แห่งนี้ ขอขอบคุณทุกคนจริง ๆ</p> <p>หัวหน้ากบย่อ 3 : พวกเรามาเดินรำกันเถอะ</p>	

เพลงดินแดน กบ (Reprise)

คนเล่าเรื่อง : ณ ดินแดนใหม่กับทุกตัวมีแมลงกิน อย่างพอเพียง แต่ที่สำคัญทุกคนได้เรียนรู้ที่ใช้ความสามารถของตนให้เกิดประโยชน์สูงสุด นี่ไม่ใช่ตอนจบ แต่เป็นจุดเริ่มต้นของการช่วยเหลือสามัคคีกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตั้งพระราชดำรัส ความสามัคคีของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

“คนเราอยู่คนเดียวไม่ได้ จะต้องอยู่เป็นหมู่คณะ และถ้าหมู่คณะนั้นมีความสามัคคี คือเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือในทุกเมื่อ ช่วยกันคิดว่าสิ่งใดสมควร สิ่งใดไม่สมควร สิ่งใดที่จะทำให้นำมาสู่ความเจริญ ความมั่นคง ความสุขก็ทำ สิ่งใดที่นำมาซึ่งหายนะหรือเสียหายก็เว้น และช่วยกันปฏิบัติหน้าที่ทางกายทั้งหน้าที่ทางใจ”

พระราชทานในพิธีพระราชทานธงประจำรุ่นลูกเสือชาวบ้าน จ.สระบุรี
วันศุกร์ที่ 16 เม.ย.2519

ภาคผนวก ค

บทเพลง

เพลงที่ใช้ในละครเพลงเรื่อง “ดินแดนกบ” เป็นการประพันธ์โดยคำนึงถึงหลักการประพันธ์ที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 (ภาคผนวก ข 1) อีกทั้งยังคำนึงถึงเนื้อหาของเรื่องและเนื้อหาที่จะสอน เช่น การประพันธ์เพลง “ทหารกบกระโดด ว้าย และบิน” เนื้อหาจะมีความแตกต่างกันไปในกบแต่ละเหล่า เหล่ากระโดดจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระโดดและยังแทนคำว่าโดดเป็นโน้ตตัวดำ เพื่อนำไปสอนเรื่องของโน้ตตัวดำต่อไป เป็นต้น

ในครั้งนี้เพลงทั้งหมดประพันธ์ทำนองและเนื้อร้องโดย นาย วิษณุกมล ชัยวานิชศิริ ซึ่งเป็นบัณฑิตสาขาประพันธ์เพลง วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อให้เพลงมีความเหมาะสมตามหลักการประพันธ์เพลง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้มีการปรับแก้ทำนองและเนื้อร้องของบางเพลงให้มีความเหมาะสมในเรื่องของสัมผัสเสียง การร้องและออกเสียงมากขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยจบทางด้านการศึกษา (ละครเพลง) จึงคำนึงถึงทำนองและคำเปิดคำปิดให้ง่ายต่อการร้องมากที่สุดด้วย เช่น โน้ตเสียงสูงไม่ควรเป็นคำปิดเนื่องจากจะคงเสียงไว้ได้ยาก อีกทั้งยังคำนึงถึงการกระโดดของโน้ตมิให้มีช่วงกว้างมากนักเนื่องจากจะยากต่อการร้องให้ตรงระดับเสียงของนักเรียน ทั้งนี้เพลงในเรื่องดินแดนกบประกอบด้วย 4 บทเพลงดังนี้

เพลง ดินแดนกบ

E^b E^b07 E^b E^b E^b7 Fm7/A^b
 หนอง-น้ำ อันใหญ่โต โอ-หาร มี ดอก-บัว บาน ล่อง-ลอย บน ผิวน้ำ

9 A^bm Gm Cm Fm F B^b
 อุ - คม - สม-บูรณ์ มา ยาว นาน ที่ว เขต ขาม มี ซี - วิต สด -ใส

17 E^b E^b07 E^b E^b7 A^b A^bm7 A^bm7/C^b
 หนอง-น้ำ อันใหญ่โต โอ-หาร พระ-อา-ทิตย์ สาด-แสง ทอง ล่อง

25 E^b/B^b A⁰⁷ A^bmaj7 Fm B^b7 E^b
 แสน โชค -ดี ที่ ได้ เกิด ถิ่น แห่ง นี้ เรา ทั้ง มอง ร่ม-เย็น สืบ -ไป

ภาคผนวก ค

เพลง ทหารบก (กระโดด)

C F G G⁷ C

พวก เรา เหล่า ท-หาร ชาว กบ อ๊ับ อ๊ับ พวก เรา จะ ฝึก-ดี ต่อ องค์กร-ชา พวก

6 C⁷ F G C

เรา ไม่ หวั่น-ไหว ศ - ตู ที่ ไต เพราะ ข้า คือ เหล่า ท-หาร ชาว กบ อ๊ับ อ๊ับ

10 C Em/B C⁷/B^b F

กระ-โดด กระ โดต กระ-โดด ขึ้น ไป บน ฟ้า โดต

13 F F^{#0} D⁷ G⁷ Am A^{b+} C/G F^{#07}

หน้า โดต หลัง พวก เรา กระ-โดด พร้อม กัน กระ-โดด กระ โดต กระ โดต ขึ้น ฟ้า กระ

17 G G⁷ A^b E^b Fm B^{b7} E^b E^{b7} A^b A⁰

โดด ขึ้น ไป สุด แรง

23 Gm C Fm F G⁷ C Em/B

กระ-โดด กระ โดต กระ

27 C⁷/B^b F F F^{#0} D⁷ G⁷

โดด ขึ้น ไป บน ฟ้า โดต หน้า โดต หลัง พวก เรา กระ-โดด พร้อม กัน กระ

30 Am A^{b+} C/G F^{#07} G G⁷ C

โดด กระ โดต กระ-โดด ขึ้น ฟ้า กระ-โดด ขึ้น ไป สุด แรง

ภาคผนวก ค

เพลง ทหารบก (ว้าย)

C F G G⁷

พวก เรา เหล่า ท-หาร ขาว กบ อ๊ิบ อ๊ิบ พวก เรา จะ ฝึก-ตี ต่อ

5 C C⁷ F G C

องค์ รา-ชา พวก เรา ไม่ ห้วน-ไหว ศ - ตรู ที่ ไต่ เพราะ ข้า คือ เหล่า ท-หาร ขาว กบ อ๊ิบ อ๊ิบ

10 C Em/B C⁷/Bb F F F[°] D⁷ G⁷

ว้าย_ ว้าย_ ว้าย ลง ไป ใน น้ำ_ ว้าย ซ้าย ว้าย_ขวาเรา มา ว้ายพร้อม กัน

14 Am Ab⁺ C/G F^{°7} G G⁷ Ab Eb

ว้าย_ ว้าย_ ดำ ลง น้ำ_ ว้าย เข้า ไป สุด แร่ง

21 Fm Bb⁷ Eb Eb⁷ Ab A[°] Gm C Fm

ว้าย_ ว้าย_ ดำ ลง น้ำ_ ว้าย เข้า ไป สุด แร่ง

30 F G⁷ C Em/B C⁷/Bb F

ว้าย_ ว้าย_ ว้าย ลง ไป ใน น้ำ_ ว้าย

36 F F[°] D⁷ G⁷ Am Ab⁺

ซ้าย ว้าย_ ขวา เรา มา ว้าย_ พร้อม กัน ว้าย_ ว้าย_

39 C/G F^{°7} G G⁷ C

ดำ ลง น้ำ_ ว้าย_ เข้า ไป สุด แร่ง

ภาคผนวก ค
เพลง ทหารบก (บิน)

C F G G⁷ C

พวก เรา เหล่า ท-หาร ขาว กบ อ๊อบ อ๊อบ พวก เรา จะ ภัค-ดี ต่อ องค้-รา-ชา พวก

6 C⁷ F G C

เรา ไม่ หวั่น-ไหว ค้ - ตรู ที่ ไต เพราะ ข้า คือ เหล่า ท-หาร ขาว กบ อ๊อบ อ๊อบ

10 C Em/B C⁷/B^b F F F[#]°

บิน บิน บิน ขึ้น ไป บน พ้า_ บิน ช้าย_ บิน ขวา_ เรา มา

16 D⁷ G⁷ Am Ab⁺ C/G F[#]°⁷ G G⁷ Ab

บิน ด้วย กัน บิน บิน บิน ขึ้น_ พ้า_ บิน ขึ้น ไป สุด แร่ง

23 Eb Fm B^b7 Eb Eb⁷ Ab A° Gm C Fm F

29 G⁷ C Em/B C⁷/B^b F F

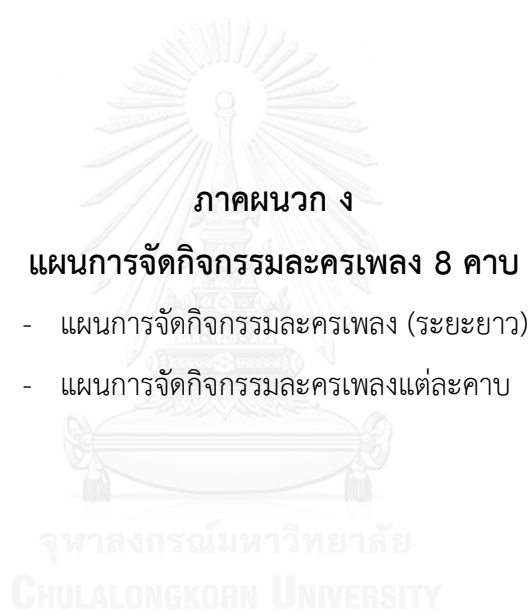
บิน บิน บิน ขึ้น ไป บน พ้า_ บิน ช้าย_ บิน

35 F[#]° D⁷ G⁷ Am

ขวา_ เรา มา บิน ด้วย กัน บิน

39 Ab⁺ C/G F[#]°⁷ G G⁷ C

บิน บิน ขึ้น_ พ้า_ บิน ขึ้น ไป สุด แร่ง

ภาคผนวก ง

แผนการจัดกิจกรรมและครเพลง (ระยะยาว)

คาบเรียน	เพลง	เวลา	ทักษะดนตรีกับการเคลื่อนไหว					เนื้อหาดนตรี		ความสามาถทางสังคม				สาระเพลง			
			เคลื่อนไหว	Follow	Quick Response	จังหวะ	ท่วงทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์	องค์ประกอบ	คำตัวไม้	เนื้อหา	บท	การร้องเพลง	Stage			
1	เพลง "ทหารบก" (กระโดด)	1	เคลื่อนไหว	เดินตามจังหวะ ตาของเพลง "ทหารบก"	ส่วนร่างกาย	ตามมือตาม จังหวะตา ของเพลง "ทหารบก"	ส่วนร่างกาย	ส่วนร่างกาย	อัตรารั้งจังหวะ 4	จังหวะ ท่วงทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์ ทำนองของบทแต่ละ ชนิด	องค์ประกอบ อัตรารั้งจังหวะ 4	คำตัวไม้	เนื้อหา	บท	การร้องเพลง	Stage
2	เพลง "ทหารบก" (กระโดด)	2	เคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวใน อัตรารั้งจังหวะ 4 ทั้งจังหวะ หน้าและ จังหวะเบา	ตามมือและ เนื้อเสียง ตตามสั่ง Hip/Hop/ Back	ส่วนร่างกาย	ตามมือตาม เนื้อเสียง ตตามสั่ง Hip/Hop/ Back	ส่วนร่างกาย	อัตรารั้งจังหวะ 4	จังหวะ ท่วงทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์ ประพันธ์ทำนอง "ทหารบก" (กระโดด) โด้โดด เป็นไม้ตัวดำ	องค์ประกอบ อัตรารั้งจังหวะ 4	คำตัวไม้	เนื้อหา	บท	การร้องเพลง	Stage
3	เพลง "ทหารบก" (วัย)	3	เคลื่อนไหว	ได้แก่งัดเป็น วงกลมเป็น อัตรารั้งจังหวะ 4 ทั้งจังหวะ หนัก และจังหวะเบา	ทวนการทวน มือและ เนื้อเสียง ตตามสั่ง Hip Hop และBack	ส่วนร่างกาย	ทวนการทวน มือและ เนื้อเสียง ตตามสั่ง Hip Hop และBack	ส่วนร่างกาย	อัตรารั้งจังหวะ 4	จังหวะ ท่วงทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์ ประพันธ์ทำนอง ประกอบเพลง "ทหารบก" (วัย) โดยว่าเป็นตัวขาว โดยว่าเป็นตัวขาว	องค์ประกอบ อัตรารั้งจังหวะ 4	คำตัวไม้	เนื้อหา	บท	การร้องเพลง	Stage
4	เพลง "ทหารบก" (วัย)	4	เคลื่อนไหว	เคลื่อนไหวใน อัตรารั้งจังหวะ 4 ทั้งจังหวะ หนักและ จังหวะเบา	ทวนการทวน มือและ เนื้อเสียง ตตามสั่ง Hip Hop และBack	ส่วนร่างกาย	ทวนการทวน มือและ เนื้อเสียง ตตามสั่ง Hip Hop และBack	ส่วนร่างกาย	อัตรารั้งจังหวะ 4	จังหวะ ท่วงทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์ ประพันธ์ทำนอง ประกอบเพลง "ทหารบก" (วัย) โดยเป็นไม้ตัวขาว โดยเป็นไม้ตัวขาว	องค์ประกอบ อัตรารั้งจังหวะ 4	คำตัวไม้	เนื้อหา	บท	การร้องเพลง	Stage

ภาคผนวก ง

คาบที่	เพลง	ทักษะดนตรีกับการเคลื่อนไหว										
		จังหวะตึก (Beat)		Follow		Quick Response		จังหวะทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์	เนื้อหาดนตรี		
		เคลื่อนไหว ทำท่าทางตามบทเพลง	ส่วนร้อง รำกาย	เคลื่อนไหว	เคลื่อนไหว	ส่วนร้อง รำกาย	ส่วนร้อง รำกาย					
		เคลื่อนไหว ทำท่าทางตามบทเพลง	ส่วนร้อง รำกาย	เคลื่อนไหว	เคลื่อนไหว	ส่วนร้อง รำกาย	ส่วนร้อง รำกาย					
5	เพลง "ทารก" ฟังตาม	จาก 2, 3, 4, 6	แก้มก้มตามบ๊อง กะโดด วัยเคลื่อนไหว ประกอบเพลงตามจังหวะของจำ	เคลื่อนไหว	ส่วนร้อง รำกาย	Quick Response	จังหวะทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์	องค์ประกอบ	คำศัพท์ใหม่	Interpersonal	ความสามัคคีทางสังคม
6	เพลง "ตื่นนอน"	จาก 1, 8	เคลื่อนไหวตาม อวัยวะตามอารมณ์ของเพลง "ตื่นนอน"	เคลื่อนไหว	ส่วนร้อง รำกาย	Quick Response	จังหวะทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์	องค์ประกอบ	คำศัพท์ใหม่	Intrapersonal	ความสามัคคีทางสังคม
7	เพลง "ตื่นนอน"	จาก 1, 8	ใช้ตามเสียงจำ เป็นวงกลมใน อวัยวะส่วนหัว และจังหวะเบา	เคลื่อนไหว	ส่วนร้อง รำกาย	Quick Response	จังหวะทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์	องค์ประกอบ	คำศัพท์ใหม่	Intrapersonal	ความสามัคคีทางสังคม
8	เพลง "ตื่นนอน"	จาก 1, 8	เคลื่อนไหวตามจังหวะของ เพลง "ตื่นนอน"	เคลื่อนไหว	ส่วนร้อง รำกาย	Quick Response	จังหวะทำนอง (Rhythm)	สร้างสรรค์	องค์ประกอบ	คำศัพท์ใหม่	Intrapersonal	ความสามัคคีทางสังคม

ภาคผนวก ง

แผนการจัดกิจกรรมละครเพลงแต่ละคาบ

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 1
เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระและตามจังหวะของเพลง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก
1	1, 2, 5	1	2, 4

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. ละครเพลง หมายถึง ละครที่ประกอบด้วยศาสตร์ทางศิลปะทั้ง 4 ด้าน คือ ละคร ศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรี 2. จังหวะตก คือ จังหวะที่นับหรือตบจังหวะอย่างสม่ำเสมอคล้ายการตบของหัวใจ 3. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือ การเคลื่อนไหวโดยไม่ได้นับหรือจังหวะของเพลงเพียงแต่เคลื่อนไหวตามความรู้สึก 4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง คือ การเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งหรือร่างกายตามจังหวะตบ เช่น หากเป็นการตบจะนับที่จังหวะตก (F) 6. การสร้างสรรค์ คือ การออกแบบท่าทางของบทสนทนา การขอสู่เรียน	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของละครเพลงได้ 2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงและอธิบายความรู้สึกของเพลงได้ 3. นักเรียนสามารถตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะเพลง 4. นักเรียนสามารถเดินลงตามจังหวะของเพลงได้ถูกต้อง 5. นักเรียนสามารถเดินลงตามจังหวะตบของเพลงได้ถูกต้อง 6. นักเรียนสามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 6. นักเรียนสามารถอธิบายถึงความแตกต่างของการตบมือหรือเคลื่อนไหวโดยไม่มีการแบ่งกลุ่มจังหวะและมีการแบ่งกลุ่มจังหวะได้	ละครเพลง (Musicals) ละครเพลงเป็นละครเวทีชนิดหนึ่งที่มีการผสมผสานศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านละคร ศิลปะ นาฏศิลป์และดนตรี ในการแสดงจะประกอบไปด้วยผู้แสดงที่สามารถเล่นละคร ร้องเพลง และเต้นได้ จังหวะตก (Down Beat) จังหวะตก เป็นจังหวะที่คางที่สม่ำเสมอ หากเป็นขณะที่ย่ำเท้าหรือตบมือ จังหวะตกจะเป็นจังหวะที่มือตบกับหรือเท้าตบที่ไม่ได้ขยับยกอก สามารถแบ่งได้เป็นจังหวะหนักและจังหวะเบา	ขั้นนำ 1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับละครเพลงและให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย 2. นักเรียนวอร์มเสียงและเตรียมร่างกายโดยหายใจให้ถูกต้อง 2.2 ฝึกการหายใจโดยหายใจเข้า 4 จังหวะ กั้นไว้ 4 จังหวะ ปล่อย 4 จังหวะเป็นเสียง "ฮึ" และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ 3. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำร้อง ขั้นสอน 3. นักเรียนลองเคลื่อนไหวตามเพลง "ทหารบก" โดยครูเล่นทำนอง 4. นักเรียนอธิบายความรู้สึกของเพลง 5. นักเรียนยืนเป็นวงกลมและตบมือตามจังหวะตบของเพลงโดยครูเล่นทำนอง	1. คีบอร์ด 2. คอมพิวเตอร์ 3. โน้ตเพลง "ทหารบก" 4. โปรเจ็คเตอร์ 5. ภาพโน้ต	1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของละครเพลงได้ 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" ได้ถูกต้องและไพเราะ 3. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 4. นักเรียนอธิบายความรู้สึกจากการเคลื่อนไหวและฟังเพลง "ทหารบก" 5. นักเรียนตบมือตามจังหวะตบของเพลงได้ถูกต้อง 6. นักเรียนตบมือตามจังหวะตบของเพลงได้ถูกต้อง 7. นักเรียนตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4 ของเพลงได้ถูกต้อง 8. นักเรียนเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง

ในแต่ละแผนนอกจากจะบอกรายละเอียดของ แนวคิด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียน สาระการเรียนรู้ กิจกรรมในแต่ละคาบ (ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป) สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลที่มีการบอกเครื่องมือที่ใช้ ผู้วิจัยยังได้สรุปสิ่งที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในแต่ละคาบไว้ที่ตารางมุมขวาบน โดยแบ่งตารางออกเป็นการร้อง การเคลื่อนไหว และทักษะสังคม ส่วนตัวเลขภายในตารางมีความหมายดังนี้

การร้อง

- 1 = การร้องเพลงได้ถูกต้องตามจังหวะและระดับเสียง และมีความไพเราะ
- 2 = การร้องเพลงโดยสื่อสารอารมณ์ของบทเพลงได้ถูกต้องตามความหมายของบทเพลง

การเคลื่อนไหว

- 1 = การเคลื่อนไหวท่าทางอย่างอิสระตามบทเพลง
- 2 = การเคลื่อนไหวพร้อมกับเสียงจังหวะตก (Beat) ที่ได้ยิน (Follow)
- 3 = การเคลื่อนไหวตามลักษณะเสียงจังหวะตก (Beat) ที่ได้ยิน (Quick Response)
- 4 = การเคลื่อนไหวตามจังหวะทำนองที่มาจากค่าตัวโน้ตของค่าต่าง ๆ คือ

คำว่า	ค่าตัวโน้ต
กระโดด	เป็นโน้ตตัวดำ (♩)
ว้าย	เป็นโน้ตตัวขาว (♪)
บิน	เป็นโน้ตตัวกลม (♫)
หยุด	เป็นหยุด 1 จังหวะ (♩)

- 5 = การสร้างสรรค์ท่าทางของบทหรือการเคลื่อนไหวตามจังหวะทำนองที่มาจากค่าตัวโน้ตของค่าต่าง ๆ

ทักษะสังคม

ภายใน

- 1 = ความกล้าแสดงออกและบรรลุขีดความสามารถของตนเอง
- 2 = ความรับผิดชอบและรู้คุณค่าของการมาซ้อม
- 3 = การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น
- 4 = ภาคภูมิใจในงานที่ทำ

ภายนอก

- 1 = การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
- 2 = การร่วมกันแสดงความคิดเห็น
- 3 = เป็นส่วนหนึ่งของทีมและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4 = เข้าใจและเคารพความคิดเห็นผู้อื่น

ภาคผนวก ง

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม
		ภายใน
1	1, 2, 5	1
		2, 4

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 1
เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระและจังหวะตกของเพลง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ขั้นนำ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
<p>1. ละครเพลง หมายถึง ละครที่ประกอบด้วยศาสตร์ทางศิลปะทั้ง 4 ด้าน คือ ละคร ศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรี</p> <p>2. จังหวะตก คือ จังหวะที่นับหรือดับจังหวะอย่างสม่ำเสมอคล้ายการเดินของหัวใจ</p> <p>3. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือ การเคลื่อนไหวโดยไม่ได้คำนึงถึงจังหวะของเพลงเพียงแต่เคลื่อนไหวตามความรู้สึก</p> <p>4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง คือ การเคลื่อนไหวส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายตามจังหวะตก เช่น หากเป็นการเดินจะย่างเท้าที่จังหวะตก (F)</p> <p>6. การสร้างสรรค์ คือ การออกแบบท่าทางของกบตามจินตนาการของผู้เรียน</p>	<p>1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของละครเพลงได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงและอธิบายความรู้สึกของเพลงได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถนับหรือถูกต้องและตรงตามจังหวะเพลง</p> <p>4. นักเรียนสามารถเดินลงตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง</p> <p>5. นักเรียนสามารถเดินลงตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง</p> <p>6. นักเรียนสามารถเปลี่ยนทิศของร่างกายตามจังหวะตก</p> <p>7. นักเรียนสามารถอธิบายถึงจังหวะตก (F)</p> <p>6. การสร้างสรรค์ คือ การออกแบบท่าทางของกบตามจินตนาการของผู้เรียน</p>	<p>ละครเพลง (Musicals)</p> <p>ละครเพลงเป็นละครเวทีชนิดหนึ่งที่มีการผสมผสานศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านละคร ศิลปะ นาฏศิลป์และดนตรี ในการแสดงจะประกอบไปด้วยผู้แสดงที่สามารถเล่นละคร ร้องเพลง และเต้นได้</p> <p>จังหวะตก (Down Beat)</p> <p>จังหวะตก เป็นจังหวะที่ตกที่สม่ำเสมอ หากเป็นขณะที่ย่ำเท้าหรือตบมือ จังหวะตกจะเป็นจังหวะที่มีตบกับหรือเท้าย้ำที่ไม่ใช่ตบยกออก สามารถแบ่งได้เป็นจังหวะหนักและจังหวะเบา</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับละครเพลงและให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย</p> <p>2. นักเรียนอวอร์เสียงและเตรียมร่างกายโดย</p> <p>2.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง</p> <p>2.2 ฝึกการหายใจโดยหายใจเข้า 4 จังหวะ กลับไว้ 4 จังหวะ ปลดปล่อย 4 จังหวะเป็นเสียง “ซี” และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ</p> <p>3. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง “ทหารบก” โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนี้ถึง</p>	<p>1. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับความหมายของละครเพลงได้</p> <p>2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง “ทหารบก” ได้ถูกต้องและไพเราะ</p> <p>3. นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้</p> <p>4. นักเรียนอธิบายความรู้สึกจากการเคลื่อนไหวและฟังเพลง “ทหารบก”</p> <p>5. นักเรียนตบมือตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง</p> <p>6. นักเรียนตบมือตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง</p> <p>7. นักเรียนตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4 ของเพลงได้ถูกต้อง</p> <p>8. นักเรียนเปลี่ยนทิศของการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง</p>		

ภาคผนวก ง

	<p>6. นักเรียนตอบคำถามจังหวะตกของเพลงโดยครูเล่นทำนองแต่แบ่งจังหวะเป็น 1 2 3 4 และตอบจังหวะที่ 1</p> <p>7. นักเรียนร้องเพลงและเดินตามจังหวะตกของเพลง</p> <p>8. นักเรียนร้องเพลงและเดินตามจังหวะตกของเพลงโดยเปลี่ยนทิศทางการเดินเมื่อครบ 4 จังหวะ</p> <p>9. นักเรียนอธิบายถึงความแตกต่างของการตอบมือโดยไม่มีการแบ่งกลุ่มจังหวะและมีการแบ่งกลุ่ม</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>10. นักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับกระบวนการเคลื่อนไหวมาใช้ในละครเพลง</p> <p>11. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนอีกครั้งหนึ่ง</p>		<p>9. นักเรียนอธิบายถึงความแตกต่างของการตอบมือและเคลื่อนไหวโดยไม่มีมีการแบ่งกลุ่มจังหวะและมีการแบ่งกลุ่มได้</p> <p>10. นักเรียนอธิบายความสำคัญของการนำการเคลื่อนไหวมาใช้ในละครเพลงได้</p> <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมการทางสังคม 3. บันทึกของนักเรียน
--	---	--	---

*F = Follow

ภาคผนวก ง

การร้อง		การเคลื่อนไหว		ความสามารถทางสังคม	
		ภายใน	ภายนอก	ภายใน	ภายนอก
1		2, 3, 4, 5	1	2, 4	
แผนการจัดการกิจกรรมคาบที่ 2 เรื่อง อัตร่าจังหวะ และโน้ตตัวดำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที					
แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
<p>1. อัตร่าจังหวะ 4/4 คือ กลุ่มของจังหวะที่ประกอบด้วยจังหวะหนักที่จังหวะแรกและจังหวะเบาที่จังหวะที่ 2 3 และ 4</p> <p>2. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง 4/4 คือ การตบมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักเบาของเพลงอัตร่าจังหวะ 4/4 (*F)</p> <p>3. การเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง คือ การเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนไหวอย่างฉับพลันตามคำสั่งที่ได้รับ (*OR)</p> <p>4. การแนะนำจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนคำตัวโน้ต (*F)</p> <p>5. การสร้างสรรค์ท่าทาง คือ การออกแบบท่าทางตามคำตัวโน้ตและตามบทเพลง (*OR)</p>	<p>1. นักเรียนสามารถตบมือตามอัตร่าจังหวะ 4/4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ถูกต้อง</p> <p>2. นักเรียนสามารถเปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip/Hop และ Back ได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของคำสั่ง Hip/Hop และ Back ได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามอัตร่าจังหวะ 4/4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้</p> <p>5. นักเรียนสามารถอธิบายความเหมาะสมของอัตร่าจังหวะ 4/4</p> <p>6. นักเรียนสามารถพูดและท่าทางกระโดดเป็นโน้ตตัวดำได้</p> <p>7. นักเรียนร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นโน้ตตัวดำและตามบทเพลงที่เหมาะสม</p>	<p>อัตร่าจังหวะ 4/4 (4/4 Meter)</p> <p>แบ่งกลุ่มของจังหวะตกลูกบอลออกเป็น 4 จังหวะ โดยจังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนักและจังหวะเบา</p> <p>จังหวะที่ 2 3 4 จะเป็นจังหวะเบา</p> <p>คำตัวโน้ต (Note Values)</p> <p>- โน้ตตัวดำ (Quarter note) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะในอัตร่าจังหวะ 4/4</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. นักเรียนร้องเสียงและเตรียมร่างกายโดยให้ถูกต้อง</p> <p>1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจ</p> <p>1.2 หลังตาค้าวเคลื่อนที่ไปหน้า หลังและขยับขา แล้วลองทำตัวให้หนักและเบา</p> <p>1.3 วอร์มเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง "อา" ล้นและยาว</p> <p>2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" พร้อมกระโดด โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนี้ถึงความไพเราะ</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>3. นักเรียนร้องเพลงและตบมือตามจังหวะตกลูกบอลของเพลงโดยตบจังหวะที่ 1 ดังกว่าจังหวะที่ 2 3 4</p> <p>4. นักเรียนร้องเพลงและเดินตามจังหวะตกลูกบอลของเพลงโดยย่อเข้าหน้าไม้ที่จังหวะที่ 1 และเบาในจังหวะที่ 2 3 4</p> <p>5. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับจังหวะหนักและจังหวะเบาในอัตร่าจังหวะ 4/4 ได้</p> <p>6. นักเรียนนี้แบ่งกลุ่มร้องเพลงและเปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back (Hip จะตบมือเร็วขึ้นจากจังหวะเดิม 2</p>	<p>1. ศีลบัตร</p> <p>2. โน้ตเพลง "ทหารบก" พร้อมกระโดด</p> <p>3. คอมพิวเตอร์</p> <p>4. โปรเจกเตอร์</p> <p>5. ภาพโน้ต</p>	<p>1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ</p> <p>2. นักเรียนตบมือตามอัตร่าจังหวะ 4/4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้ถูกต้อง</p> <p>3. นักเรียนเคลื่อนไหวตามอัตร่าจังหวะ 4/4 ได้ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา</p> <p>3. นักเรียนเปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้</p> <p>4. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้</p> <p>9. นักเรียนสามารถท่าทางกระโดดเป็นโน้ตตัวดำตามอัตร่าจังหวะ 4/4 ได้</p> <p>10. นักเรียนสามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นโน้ตตัวดำและเหมาะกับบทเพลงได้</p>

ภาคผนวก ง

	<p>8. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของไม้ตวัดกับอัตราจังหวะ 4 ได้</p>		<p>เท่า (Double Time) Back กลับมาที่จังหวะเดิม และ Hop จะตบเข้าจากจังหวะเดิม 2 เท่า (Half Time)</p> <p>7. นักเรียนร่วมกันอธิบายความแตกต่างของ คำสั่ง Hip Hop และ Back</p> <p>8. นักเรียนร้องเพลง “ทหารบก” ท่อนกระโดด และอภิปรายการแทนคำว่าโดดด้วยตัวต่ำ</p> <p>9. นักเรียนกระโดดตามตัวจังหวะตัวต่ำและร้องเพลง “ทหารบก”</p> <p>10. นักเรียนร่วมกันสร้างสรรค์ท่ากระโดดเป็นตัวต่ำและเหมาะแก่เพลง “ทหารบก” ท่อนกระโดด</p> <p>11. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงท่าทางที่ออกแบบหรือร้องเพลง “ทหารบก” ท่อนกระโดด</p> <p>12. นักเรียนร่วมกันอธิบายความสัมพันธ์ของไม้ตวัดกับอัตราจังหวะ 4 ได้</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>13. นักเรียนร้องเพลงและเคลื่อนไหวตามเพลงทหารบกท่อนกระโดด</p> <p>14. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนอีกครั้งหนึ่ง</p>		<p>11. นักเรียนอธิบายความสัมพันธ์ของไม้ตวัดกับอัตราจังหวะ 4 ได้</p> <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม 3. บันทึกของนักเรียน
--	--	--	---	--	---

(*F) = Follow

(*OR) = Quick Response

ภาคผนวก ง

การร้อง	ความสามารถทางสังคม
	ภายใน ภายนอก
1	1, 2, 3, 4

แผนการจัดกิจกรรมตามข้อที่ 3
เรื่อง อัตราร้างทวะ โน้ตตัวดำ ตัวหยุด 1 จังหวะ
โน้ตเจแป็ต 1 ชั้นและโน้ตตัวขาว
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
<p>1. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง 4 คือ การตบมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะที่นักเบของเพลงตามอัตราร้างทวะ 4 (*F)</p> <p>2. การเปลี่ยนการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง คือ การเปลี่ยนแปลงการเคลื่อนไหวอย่างฉับพลันตามคำสั่งที่ได้รับ (*OR)</p> <p>3. การแทนจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนคำตัวโน้ต (*F)</p> <p>4. การสร้างสรรค์ท่าทาง คือ การออกแบบท่าทางตามคำตัวโน้ตและตามบทเพลง (*OR)</p>	<p>1. นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงจังหวะการเคลื่อนไหว (เดิน) ตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถส่งผู้เข้าเป็นวงกลมตามอัตราร้างทวะ 4 ซึ่งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างเรื่องจังหวะของเพลงท่อนกระโดดและว่ายได้</p> <p>5. นักเรียนสามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวอย่างและตามบทเพลงได้เหมาะสม</p> <p>6. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของโน้ตตัวดำตัวขาว และเจแป็ต 1 ชั้นกับอัตราร้างทวะ 4 ได้</p>	<p>อัตราร้างทวะ 4 (4 Meter) แบ่งกลุ่มของจังหวะตอกออกเป็น 4 จังหวะ โดยจังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนักและจังหวะที่ 2 3 4 จะเป็นจังหวะเบา</p> <p>คำตัวโน้ต (Note Values) - โน้ตตัวขาว (Half note) มีค่าเท่ากับ 2 จังหวะในอัตราร้างทวะ 4 - โน้ตตัวดำ (Quarter note) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะในอัตราร้างทวะ 4 - โน้ตเจแป็ต 1 ชั้น มีค่าเท่ากับครึ่งจังหวะในอัตราร้างทวะ 4</p>	<p>ชั้นนำ</p> <p>1. นักเรียนพร้อมเสียงและเตรียมร่างกายโดย</p> <p>1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง</p> <p>1.2 ออร์แกนหายใจและเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง "อา" สั้นและยาว</p> <p>2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" ท่อนว่าย โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและค่านิ่งจังหวะ</p> <p>3. นักเรียนเป็นวงกลมทบทวนการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back</p> <p>4. นักเรียนสังเกตครูและดูการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back</p> <p>5. นักเรียนเปลี่ยนจากตบมือเป็นการเดินตามคำสั่ง Hip Hop และ Back</p> <p>6. นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายถึง Hip Hop และ Back โดยอธิบายเรื่องโน้ตตัวดำตัวขาว และ เจแป็ต 1 ชั้น</p>	<p>1. ดิอัปบอร์ด</p> <p>2. โน้ตเพลง "ทหารบก" ท่อนกระโดดและว่าย</p> <p>3. ลูกผ้า</p> <p>4. คอมพิวเตอร์</p> <p>5. โปรเจ็คเตอร์</p> <p>6. ภาพโน้ต</p> <p>7. กระดานไวท์บอร์ด</p>	<p>1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ</p> <p>2. นักเรียนสามารถทบทวนการเปลี่ยนแปลงจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถเปลี่ยนจังหวะการเดินตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้</p> <p>4. อภิปรายถึง Hip Hop และ Back โดยอธิบายเรื่องโน้ตตัวดำตัวขาว และ เจแป็ต 1 ชั้น</p> <p>5. นักเรียนทบทวนเรื่องจังหวะหนักและจังหวะเบาผ่านเกมการส่งลูกผ้าตามอัตราร้างทวะ 4 ได้</p> <p>6. นักเรียนอธิบายความแตกต่างเรื่องจังหวะของเพลงท่อนกระโดดและว่ายได้</p> <p>7. นักเรียนสามารถอธิบายการแทนคำว่ายด้วยโน้ตตัวดำได้</p>

ภาคผนวก ง

<p>8. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของไม้ตัดตัวดำ ตัวขาว ตัวหยุด 1 จึงหว่า กับอัตราจ้างหว่า 4 ได้</p> <p>9. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ทำหว่าเป็นไม้ตัดตัวขาวและเหมาะกับการปลูกพืชได้</p> <p>เครื่องมือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมการทาสังคม 3. บันทึกของนักเรียน 		<p>7. นักเรียนนี้เป็นวงกลมทบทวนเรื่องอัตราจ้างหว่า 4 ผ่านการเล่นเกมส์งูผ้า คือ ทียบงูผ้าที่จ้างหว่าที่ 1 ดีตัวเองที่ 2 3 และส่งให้เพื่อนในจ้างหว่าที่ 4</p> <p>8. นักเรียนลองส่งงูผ้าและร้องเพลงพร้อมร้องเพลง "ทหารบก"</p> <p>9. นักเรียนแบ่งกลุ่มนี้เป็นวงกลมและร่วมกันร้องเพลง "ทหารบก" ท่อนว่า</p> <p>10. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของเพลงทหารบกท่อน กระโดดและท่อนว่า</p> <p>11. นักเรียนร้องเพลง "ทหารบก" ท่อนว่า และอภิปรายการแทนคำว่าว่าด้วยไม้ตัดตัวขาว</p> <p>12. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสร้างสรรค์ทำหว่าเป็นตัวขาวและเหมาะกับการปลูก "ทหารบก" ท่อนว่า</p> <p>13. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงท่าทางที่ออกแบบพร้อมร้องเพลง "ทหารบก" ท่อนว่า</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>14. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนอีกครั้งหนึ่ง</p>		
---	--	---	--	--

(*F) = Follow

(*QR) = Quick Response

ภาคผนวก ง

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม
	การเคลื่อนไหว	ภายใน
1	2, 3, 4, 5	1, 2, 3, 4

แผนการจัดกิจกรรมตอนที่ 4
เรื่อง อัตรารังจังหวะ 4 โน้ตตัวค้ำตัวหยุด 1 จังหวะ
โน้ตเซซซึบ 1 ชั้น โน้ตตัวขาว และโน้ตตัวกลม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ขั้นนำ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
<p>1. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของเพลง 4 คือ การตบมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักเบาของเพลง (4F)</p> <p>2. การแทนจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนคำตัวโน้ต (4F)</p> <p>3. การสร้างสรรค์ทำท่วง คือ การออกแบบทำท่วงตามคำตัวโน้ตและตามบทเพลง (OR)</p>	<p>1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหว (เดิน) ตามจังหวะหนักเบาได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างเรื่องจังหวะของเพลงท่อนเกรเดโด วาย และ บินได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถอธิบายการแทนคำว่าเป็นด้วยโน้ตตัวกลมได้</p> <p>5. นักเรียนสามารถพูดและ ทำทำเป็นเป็นตัวกลมได้</p> <p>6. นักเรียนสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของโน้ตตัวกลมกับอัตรารังจังหวะ 4 ได้</p> <p>7. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ทำทำเป็นโน้ตตัวกลมและตามบทเพลงได้เหมาะสม</p>	<p>อัตรารังจังหวะ 4 Meter</p> <p>อัตรารังจังหวะ 4/4 คือ การแบ่งกลุ่มของจังหวะออกเป็น 4 จังหวะโดย จังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนักและ จังหวะที่ 2 3 4 จะเป็นจังหวะเบา</p> <p>คำตัวโน้ต (Note Values)</p> <p>- โน้ตตัวกลม (Whole note) มีค่าเท่ากับ 4 จังหวะ</p> <p>- โน้ตตัวขาว (Half note) มีค่าเท่ากับ 2 จังหวะ</p> <p>- โน้ตตัวดำ (Quarter note) มีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ</p> <p>- โน้ตเซซซึบ 1 ชั้น มีค่าเท่ากับครึ่ง จังหวะ</p> <p>- ตัวหยุด 1 จังหวะ มีค่าเท่ากับหยุด 1 จังหวะ</p>	<p>1. นักเรียนวอร์มเสียงและเตรียมร่างกาย โดย</p> <p>1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทางต่าง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง</p> <p>1.2 วอร์มการหายใจและเสียงบน arpeggio</p> <p>2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง “ทหารบก” ท่อนบิน โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียง และคำนี้ถึงความไพเราะ</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>4. นักเรียนทบทวนเรื่องจังหวะหนักเบา โดยย้ำทำทำหนักที่จังหวะที่ 1 และเบาในจังหวะที่ 2 3 4 หรือร้องเพลง “ทหารบก”</p> <p>5. นักเรียนร้องเพลงท่อนบินพร้อมเดินตามจังหวะหนักเบาที่ทบทวนไป</p> <p>6. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของเพลงทหารบกท่อนเกรเดโด ท่อนวาย กับท่อนบิน</p> <p>7. นักเรียนอภิปรายการแทนคำว่าเป็นด้วยโน้ตตัวกลม</p> <p>8. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามที่แสดง ช่วยกันสร้างสรรค์ทำเป็นเป็นตัวกลมและตามเพลง “ทหารบก” ท่อนบิน</p>	<p>1. ศีบอร์ดี</p> <p>2. โน้ตเพลง “ทหารบก” ท่อนเกรเดโด วาย และ บิน</p> <p>3. คอมพิวเตอร์</p> <p>4. โปรแกรมเตอร์</p> <p>5. ภาพโน้ต</p> <p>6. กระดานไวท์บอร์ด</p>	<p>1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง “ได้ถูกต้องและไพเราะ</p> <p>3. นักเรียนร้องเพลงท่อนบินแล้วเดินตามจังหวะหนักและจังหวะเบาได้</p> <p>4. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของเพลงทหารบกท่อนเกรเดโด ท่อนวาย กับท่อนบินได้</p> <p>5. นักเรียนสามารถอธิบายการแทนคำว่าเป็นด้วยโน้ตตัวกลมได้</p> <p>6. นักเรียนออกแบบทำทำเป็นตามโน้ตตัวกลมและเคลื่อนไหวตามเพลง “ทหารบก” ท่อนบินได้</p> <p>เครื่องมือ</p> <p>1. แบบสังเกตทักษะดนตรี</p> <p>2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม</p> <p>3. บันทึกของนักเรียน</p>	

ภาคผนวก ง

				9. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงท่าทางที่ออกแบบ พร้อมร้องเพลง "พชรกบ" ฟ้อนบิน ขึ้นสรุป					
				10. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหา ที่ได้จากการเรียนอีกครั้งหนึ่ง					

(*F) = Follow

(*QR) – Quick Response

ภาคผนวก ง

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม
		ภายใน
1,2	2, 5	1, 2, 3, 4 3

แผนการจัดกิจกรรมตามข้อ 5
เรื่อง การประยุกต์การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวกับละครเพลง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. การแทนจังหวะด้วยคำพูด คือ การนำคำต่าง ๆ ที่คุ้นเคยมาแทนคำตัวโน้ต (*F) 2. การสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่อง คือ การประยุกต์ทำท่าที่เรียนในแต่ละคาบไปใช้ในละครเพลง โดยออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและดนตรีของบทเพลง (*QR)	1. นักเรียนสามารถแสดงท่าทางที่เรียนตามอัตราจังหวะ 4 ได้ 2. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ท่าทางในอัตราจังหวะ 4 ตามเนื้อเรื่องได้	เครื่องมืออัตราจังหวะ (Time signature) เครื่องหมายอัตราจังหวะ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนบน หมายถึง จำนวนจังหวะใน 1 ห้อง ตัวล่าง หมายถึง จะใช้คำตัวโน้ตชนิดใดที่จะเป็นแกนของ 1 จังหวะ การสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่อง ในการสร้างสรรค์การเคลื่อนไหวตามเนื้อเรื่องของละครเพลงนี้ เป็นการเคลื่อนไหวที่คำนึงองค์ประกอบและเนื้อเรื่องของละครเพลง	ขั้นนำ 1. นักเรียนออร์แกนเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 ออร์แกนการหายใจและเสียงบน arpeggio 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ทหารบก" ทั้ง 3 ห้อง โดยคำนึงถึงความไพเราะและการสื่อสารอารมณ์ของเพลงได้ ขั้นสอน 3. แสดงท่าทางกระโดดเป็นไม้ตักดำ ง่ายเป็นไม้ตักขาว และบินเป็นไม้ตักกลมที่เรียนในอัตราจังหวะ 4 4. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันออกแบบท่าทางพร้อมร้องเพลงเพื่อนำมาใช้ในละครเพลงต่อจากชั่วโมงก่อนหน้า 5. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดง 6. ครูและนักเรียนช่วยกันรับเพื่อให้มีความเหมาะสมกับละคร ขั้นสรุป 7. ให้นักเรียนได้แสดงบนเวที	1. คีย์บอร์ด 2. ไม้เพลง "ทหารบก" ห้อง กระโดด ง่าย และกระโดด บิน 3. คอมพิวเตอร์ 4. โปรเจคเตอร์ 5. ภาพไม้ตัก	1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 2. นักเรียนสามารถสื่อสารอารมณ์ของเพลงได้ถูกต้อง 3. นักเรียนแสดงแสดงแสดงท่าทางกระโดดเป็นไม้ตักดำ ง่ายเป็นไม้ตักขาว และบินเป็นไม้ตักกลมที่เรียนในอัตราจังหวะ 4 4. นักเรียนสามารถออกแบบท่าทางในอัตราจังหวะ 4 ตามเนื้อเรื่องได้ เครื่องมือ 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม 3. บันทึกของนักเรียน

(*F) = Follow

(*QR) = Quick Response

ภาคผนวก ง

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารรถทางสังคม
		ภายใน ภายนอก
1,2	1, 2, 3	1 2, 4

แผนการจัดกิจกรรมคาบที่ 6
เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ และตามจังหวะตกของเพลง
และอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	ขั้นนำ	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ คือ การเคลื่อนไหวโดยไม่ได้คำนึงถึงจังหวะของเพลง เพียงแต่เคลื่อนไหวตามความรู้สึก 2. อัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ คือ กลุ่มของจังหวะที่ประกอบด้วยอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ทั้งหมด 3. การเคลื่อนไหวตามจังหวะ $\frac{3}{4}$ คือ การตบมือหรือเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักเบาของเพลงอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ 4. การสร้างสรรค์ท่าทางการออกแบท่างตามแนวเพลง ("OR")	1. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 2. นักเรียนสามารถเต้นตามอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ทั้งหมดหนักและเบาได้ 3. นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ทั้งหมดหนักและเบาได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ได้	อัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ($\frac{3}{4}$ Meter) อัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ คือ การแบ่งกลุ่มของจังหวะตกออกเป็น 3 จังหวะ โดยจังหวะแรกจะเป็นจังหวะหนัก และจังหวะที่ 2 3 จะเป็นจังหวะเบา	1. นักเรียนยอมรับเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 วอร์มการหายใจและวอร์มเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง "อา" ยาว 2. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง "ดินแดนกับ" โดยร้องให้ตรงจังหวะ ระดับเสียงและคำนี้ถึงความไพเราะและอารมณ์ของเพลง 3. นักเรียนเคลื่อนไหวตามเพลง "ดินแดนกับ" โดยครูเล่นท่อนพร้อมทั้งอธิบายความรู้สึกของเพลง 4. นักเรียนยืนเป็นวงกลมร้องเพลงและตบมือตามจังหวะที่ 1 ของเพลง โดยออกให้ 5. นักเรียนคิดว่าจังหวะใดเป็นจังหวะที่ 1 5. นักเรียนร้องเพลงและตบมือตามจังหวะตกของเพลงโดยตบจังหวะที่ 1 ดังกว่าจังหวะที่ 2 3	1. ศัพท์บัตร 2. โน้ตเพลง "ดินแดนกับ" 3. คอมพิวเตอร์ 4. โปรเจคเตอร์ 5. ภาพโน้ต	1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลงได้ถูกต้องไพเราะและคำนี้ถึงอารมณ์ของเพลง 2. นักเรียนเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงและสามารถอธิบายความรู้สึกได้ 3. นักเรียนตบมือตามอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ทั้งหมดหนักและเบาได้ 4. นักเรียนเคลื่อนไหวตามอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ทั้งหมดหนักและเบาได้ 5. นักเรียนอธิบายความหมายของอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ได้ 6. นักเรียนสามารถออกแบบท่าทางการออกแบท่าง "ดินแดนกับ" ในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ ได้	

ภาคผนวก ง

					เครื่องมือ 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมการทางสังคม 3. บันทึกของนักเรียน	
				6. นักเรียนร้องเพลงและเดินตามจังหวะตกของเพลงโดยก้าวเท้าที่จังหวะที่ 1 และ 2 และจัดเท้าที่จังหวะที่ 3 (Waltz) 7. นักเรียนอธิบายถึงอัตราจังหวะ 3/4 8. ให้นักเรียนสร้างสรรค์ท่าทางที่เหมาะสมกับเพลง “ดินแดนกับในอัตราจังหวะ 3/4 ขั้นสรุป 9. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนอีกครั้งหนึ่ง		

(*F) = Follow

(*OR) = Quick Response

ภาคผนวก ง

การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม
		ภายใน
1,2	2, 3	1, 2, 3, 4

แผนการจัดกิจกรรมตามบทที่ 7

เรื่อง อัตรากำลัง และทำนองเมเจอร์และไมเนอร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที

แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
<p>1. ทำนองเมเจอร์ คือ ทำนองจัดเรียงเสียงบนบันไดเสียงที่เมื่อเล่นเพลงทำให้รู้สึกถึงความสว่าง ร่าเริง</p> <p>2. ทำนองไมเนอร์ คือ ทำนองที่จัดเรียงเสียงบนบันไดเสียงที่เมื่อเล่นเพลงทำให้รู้สึกถึงความหม่นหมอง เศร้า</p> <p>3. การเคลื่อนไหวตามทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ คือ เป็นการฝึกการฟังผ่านการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การเดิน ตามเสียงที่ได้ยิน โดยจำเป็นต้องทราบว่า ทำนองเมเจอร์หรือไมเนอร์เดินไปข้างหน้าหรือข้างหลัง (*OR)</p>	<p>1. นักเรียนสามารถส่งผู้เข้าเป็นวงกลมตามอัตรากำลังและจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถเดินขึ้นหน้าตามทำนองเมเจอร์และเดินถอยหลังตามทำนองไมเนอร์ได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถเปลี่ยนการเคลื่อนไหวของเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ได้</p> <p>5. นักเรียนสามารถเปลี่ยนการเคลื่อนไหวของเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ได้</p> <p>6. นักเรียนสามารถเปลี่ยนการเคลื่อนไหวของเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ได้</p>	<p>ทำนองเมเจอร์ (Melody in Major)</p> <p>ทำนองบนบันไดเสียงเมเจอร์ คือ มีระยะระหว่างโน้ตตัวที่ 1-2, 2-3, 4-5, 5-6 และ 6-7 ห่างกัน 1 เสียงเต็มและ ระยะระหว่างโน้ตตัวที่ 3-4 และ 7-8 ห่างกัน ครึ่งเสียง</p> <p>ทำนองไมเนอร์ (Melody in Minor)</p> <p>ทำนองไมเนอร์ มีการจัดเรียงเสียงทำนองบนบันไดเสียงไมเนอร์ คือ มีความคล้ายคลึงกับบันไดเสียงเมเจอร์ แต่จะเริ่มต้นด้วยตัวที่ 6 ของบันไดเสียงเมเจอร์</p>	<p>ขั้นนำ</p> <p>1. นักเรียนอวอร์เสียงและเตรียมร่างกาย โดย</p> <p>1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทางต่าง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง</p> <p>1.2 ออกรมการท่ายืนและอวอร์เสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง “อา” ยาว</p> <p>ขั้นสอน</p> <p>2. ทบทวนอัตรากำลัง 4 โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มนั่งเป็นวงกลมเล่นเกมส่งผู้เข้า แล้วส่งตามอัตรากำลัง 4 คือ ส่งบอลให้เพื่อนที่จังหวะที่ 3 และหยิบบอลที่จังหวะที่ 1 ที่ตัวเองที่ 2 พร้อมร้องเพลง “ทหารกับ”</p> <p>3. นักเรียนเดินขึ้นหน้าตามทำนองเมเจอร์และเดินถอยหลังตามทำนองไมเนอร์ที่ได้ยิน</p> <p>ครูเล่น</p> <p>4. นักเรียนรวมอภิปรายความแตกต่างของทำนองเมเจอร์และไมเนอร์</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>5. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนอีกครั้งหนึ่ง</p>	<p>1. คีย์บอร์ด</p> <p>2. โน้ตเพลง “คืนแดนกับ”</p> <p>3. คอมพิวเตอร์</p> <p>4. โปรเจคเตอร์</p> <p>5. ภาพโน้ต</p> <p>6. กระดานไวท์บอร์ด</p>	<p>1. นักเรียนทบทวนการร้องเพลง ได้ถูกต้องและไพเราะ</p> <p>2. นักเรียนส่งผู้เข้าเป็นวงกลมตามอัตรากำลัง 4 ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้</p> <p>3. นักเรียนเปลี่ยนการเคลื่อนไหวของเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ตามคำสั่งได้</p> <p>4. นักเรียนอภิปรายความแตกต่างของทำนองเมเจอร์และไมเนอร์</p> <p>เครื่องมือ</p> <p>1. แบบสังเกตทักษะดนตรี</p> <p>2. แบบประเมินพฤติกรรมทางสังคม</p> <p>3. บันทึกของนักเรียน</p>

(*OR) = Quick Response

ภาคผนวก ง

แผนการจัดกิจกรรมคนที่ 8 เรื่อง ทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์ และความดัง – เบา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เวลา 60 นาที		การร้อง	การเคลื่อนไหว	ความสามารถทางสังคม ภายใน ภายนอก
1, 2	2, 3	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4	1, 2, 3, 4

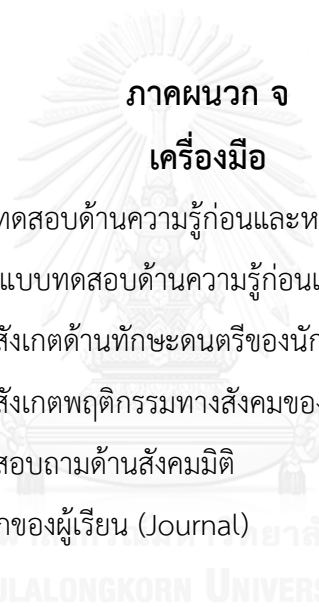
แนวคิด	จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล
1. ทฤษฎีแอดเมเจอร์ คือ การจัดเรียงเสียงของตัวโน้ตในแนวตั้งโดยจัดเรียงห่างจากระดับเสียงแรกเป็นคู่ 3 และคู่ 5 ตามลำดับ	1. นักเรียนสามารถทำหัวทำและทำหางได้ตรงกับระดับเสียงใน ทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์	ทฤษฎีแอดเมเจอร์ (Major Triad) การจัดเรียงเสียงของโน้ตในแนวตั้ง โดยโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 3 ห่างกันเป็นคู่ 3 เมเจอร์ (M3) และโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 5 ห่างกันเป็นคู่ 5 เพอร์เฟค (P5)	ขั้นนำ 1. นักเรียนวอร์มเสียงและเตรียมร่างกายโดย 1.1 ยืดเหยียดร่างกายไปทิศทาง ๆ พร้อมหายใจให้ถูกต้อง 1.2 วอร์มการทาบนิ้วและวอร์มเสียงบนสเกลโน้ต 5 ตัวเป็นเสียง “อา” ยาว ขั้นสอน 2. นักเรียนเรียนเรื่องทฤษฎีแอดเมเจอร์และชนิดไมเนอร์โดยเดินออกมาตามระดับเสียงของทฤษฎีแอดเมเจอร์และระดับเสียงของทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์	1. คีย์บอร์ด 2. โน้ตเพลง “คืนแดนมกบ” 3. กระดานไวท์บอร์ด	1. นักเรียนทำหัวทำและทำหางได้ตรงกับระดับเสียงในทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของทฤษฎีแอดเมเจอร์ชนิดไมเนอร์และไมเนอร์ได้ 3. นักเรียนเคลื่อนนิ้วตามความดัง-เบาของเสียงได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบายและบอกสัญลักษณ์ของความดัง-เบาได้
2. การเคลื่อนไหวตามเสียงทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์ คือ การรับรู้ระยะห่างของระดับเสียงในทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์ผ่าน การก้าวขาที่ระยะต่างกัน	2. นักเรียนสามารถอธิบายความแตกต่างของทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์ได้	ทฤษฎีแอดเมเจอร์ (Minor Triad) การจัดเรียงเสียงของโน้ตในแนวตั้ง โดยโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 3 ห่างกันเป็นคู่ 3 ไมเนอร์ (m3) และโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 5 ห่างกันเป็นคู่ 5 เพอร์เฟค (P5)	3. นักเรียนร่วมอภิปรายความแตกต่างของทฤษฎีแอดเมเจอร์และไมเนอร์ 4. นักเรียนยืนเป็นวงกลมหลับตาและทำตามทักตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าซึ่งสอดคล้องกับความดัง-เบา เป็นทำทำเป็นเมเล็กที่หรือไปไม่ร้องตอนเสียงเบา เป็นต้นไม้ที่ก้าลังโต ตอนเสียงดังปานกลาง และ ต้นไม้โตเต็มที่ ตอนเสียงดัง 7. นักเรียนหลับตาและตอบสนองต่อเสียงโดยทำท่าทางตามเสียงที่ได้ยิน 8. นักเรียนอภิปรายเรื่องความดัง-เบา ของเสียง รวมถึงสัญลักษณ์ต่าง ๆ (<i>f</i> <i>mf</i> <i>p</i>)	1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมการทาสังคม 3. บันทึกของนักเรียน	1. นักเรียนสามารถอธิบายและบอกสัญลักษณ์ของความดัง-เบาได้ เครื่องมือนวัตกรรม 1. แบบสังเกตทักษะดนตรี 2. แบบประเมินพฤติกรรมการทาสังคม 3. บันทึกของนักเรียน

ภาคผนวก ง

		<p>ชั้นสรุป</p> <p>9. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนอีกครึ่งหนึ่ง</p>	
		<p>ความดัง - เบา (Dynamics)</p> <p>ความดัง-เบา เป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีที่บอกให้นักดนตรีเล่นเสียงดังหรือเสียงเบา</p> <p><i>f</i> = Forte = ดัง</p> <p><i>mf</i> = mezzo forte = ดังปานกลาง</p> <p><i>p</i> = piano = เบา</p> <p>Crescendo = ค่อย ๆ ดังขึ้น</p> <p>Decrescendo = ค่อย ๆ เบาลง</p>	

(*QR) = Quick Response

ภาคผนวก จ

เครื่องมือ

- จ1 แบบทดสอบด้านความรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมและ
เฉลยแบบทดสอบด้านความรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
- จ2 แบบสังเกตด้านทักษะดนตรีของนักเรียน
- จ3 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน
- จ4 แบบสอบถามด้านสังคมมิติ
- จ5 บันทึกรักของผู้เรียน (Journal)

ภาคผนวก จ1
แบบทดสอบด้านความรู้ต้นตริก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
เรื่อง ความรู้ต้นตริสากล

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบทดสอบชุดนี้ คือ นักเรียนในกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
โรงเรียนอุดมศึกษา
2. แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ต้นตริสากล

9 ข้อ

รวม

34 คะแนน

แบบทดสอบชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวิจัย โปรดตอบแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ
เพราะคะแนนของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัด
กิจกรรมละครเพลง

ภาคผนวก จ1

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. เพศ ชาย หญิง

2. ระดับ.....ปี

1. เคยเรียนดนตรีมาก่อนหรือไม่ นอกจากในชมรมประสานเสียงของโรงเรียน เคย ไม่เคย

2. หากเคยเรียนมาก่อน เรียนเครื่องดนตรีอะไร.....

ตอนที่ 2: แบบทดสอบวัดความรู้ดนตรีสากล

 ก่อนเรียน หลังเรียน

ให้ผู้เรียนเขียนคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

ข้อสอบจำนวน 9 ข้อ (34 คะแนน)

การฟัง

1. ให้ฟังเพลงที่ครูเล่นและตอบว่าเป็นเพลงในทำนองเมเจอร์ (Major) หรือ
ไมเนอร์ (Minor)

1.1 ตอบ _____

1.2 ตอบ _____

1.3 ตอบ _____

(3 คะแนน)

2. ฟังเพลงที่ครูเล่นและตอบว่าครูเล่นเป็น Crescendo หรือ Decrescendo

2.1 ตอบ _____

2.2 ตอบ _____

(2 คะแนน)

การอ่านและเขียน

3. จงวาดตัวโน้ตในกรอบ ลงในตารางโดยเรียงจากโน้ตที่มี

ค่ามากที่สุดไปค่าน้อยที่สุดพร้อมบอกชื่อของตัวโน้ต

	1. มากที่สุด	2. มาก	3. น้อย	4. น้อยที่สุด
วาดรูป ตัวโน้ต				
ชื่อตัวโน้ต				

(8 คะแนน)

ภาคผนวก จ1

4. มีค่าตัวโน้ตเท่ากับกี่จังหวะในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$

ตอบ _____ จังหวะ

(1 คะแนน)

5. ใน 1 ห้องของอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ มีค่าเท่ากับโน้ตตัวดำ (quarter note) กี่ตัว

ตอบ _____ ตัว

(1 คะแนน)

6. ให้เติมจำนวนของตัวโน้ตแต่ละตัวให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง	
	 = 4 ตัว
6.1 	 = ____ ตัว
6.2 	 = ____ ตัว
6.3 	 = ____ ตัว
6.4 	 = ____ ตัว
6.5 	 = ____ ตัว

(5 คะแนน)

ภาคผนวก จ1

7. จงเติมเครื่องหมายอัตราจังหวะ (Time Signature) $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$

ตัวอย่าง $\frac{3}{4}$	
7.1	
7.2	
7.3	
7.4	
7.5	

(5 คะแนน)

8. จงแบ่งห้องตามอัตราจังหวะ

(3 คะแนน)

9. จงเรียงลำดับสัญลักษณ์ความดัง-เบาของเสียงดนตรี (*mf* *f* *p*)

จากเบาไปหาดัง พร้อมบอกชื่อ

เขียน สัญลักษณ์			
ชื่อ สัญลักษณ์			

(6 คะแนน)

ภาคผนวก จ1
เฉลยแบบทดสอบด้านความรู้ดนตรีก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
เรื่อง ความรู้ดนตรีสากล

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบทดสอบชุดนี้ คือ นักเรียนในกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
โรงเรียนอุดมศึกษา
2. แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน
ตอนที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ดนตรีสากล

รวม

9 ข้อ

34 คะแนน

แบบทดสอบชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวิจัย โปรดตอบแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ ทุกขั้นตอนให้ครบถ้วน เพราะคะแนนของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมละครเพลง

ภาคผนวก จ1

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน

ชื่อ.....นามสกุล.....

1. เพศ ชาย หญิง

2. ระดับ.....ปี

1. เคยเรียนดนตรีมาก่อนหรือไม่ นอกจากในชมรมประสานเสียงของโรงเรียน เคย ไม่เคย

2. หากเคยเรียนมาก่อน เรียนเครื่องดนตรีอะไร.....

ตอนที่ 2: แบบทดสอบวัดความรู้ดนตรีสากล

 ก่อนเรียน หลังเรียน

ให้ผู้เรียนเขียนคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

ข้อสอบจำนวน 9 ข้อ (24 คะแนน)

การฟัง

1. ให้ฟังเพลงที่ครูเล่นและตอบว่าเป็นเพลงในทำนองเมเจอร์ (Major) หรือไมเนอร์

(Minor)

1.1 ตอบ *เมเจอร์ (Major)*1.2 ตอบ *ไมเนอร์ (Minor)*1.3 ตอบ *เมเจอร์ (Major)*

(3 คะแนน)

2. ฟังเพลงที่ครูเล่นและตอบว่าครูเล่นเป็น Crescendo หรือ Decrescendo

2.1 ตอบ *Crescendo*2.2 ตอบ *Crescendo*

(2 คะแนน)

การอ่านและเขียน

3. จงวาดตัวโน้ตในกรอบ ลงในตารางโดยเรียงจากโน้ตที่มี

ค่ามากที่สุดไปค่าน้อยที่สุดพร้อมบอกชื่อของตัวโน้ต

	1. มากที่สุด	2. มาก	3. น้อย	4. น้อยที่สุด
วาดรูป ตัวโน้ต				
ชื่อตัวโน้ต	<i>โน้ตตัวกลม</i> (Whole note)	<i>โน้ตตัวขาว</i> (Half note)	<i>โน้ตตัวดำ</i> (Quarter note)	<i>โน้ตเข็บบัด 1 ชั้น</i> (Eighth note)

(6 คะแนน)

ภาคผนวก จ1

4. มี ค่าตัวโน้ตเท่ากับกี่จังหวะในอัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$

ตอบ 1 จังหวะ

(1 คะแนน)

5. ในอัตราจังหวะ $\frac{3}{4}$ มีโน้ตตัวดำ (quarter note) กี่ตัวใน 1 ห้อง

ตอบ 3 ตัว

(1 คะแนน)

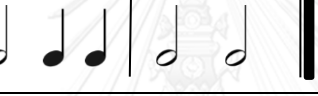

6. ให้เติมจำนวนของตัวโน้ตแต่ละตัวให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง	
	 = 4 ตัว
6.1 	 = 3 ตัว
6.2 	 = 2 ตัว
6.3 	 = 1 ตัว
6.4 	 = 8 ตัว
6.5 	 = 5 ตัว

(5 คะแนน)

ภาคผนวก จ1

7. จงเติมเครื่องหมายอัตราจังหวะ (Time Signature) $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$

ตัวอย่าง	$\frac{3}{4}$	
7.1	$\frac{4}{4}$	
7.2	$\frac{3}{4}$	
7.3	$\frac{3}{4}$	
7.4	$\frac{4}{4}$	
7.5	$\frac{3}{4}$	

(5 คะแนน)

8. จงแบ่งห้องตามอัตราจังหวะ

(3 คะแนน)

9. จงเรียงลำดับสัญลักษณ์ความดัง-เบาของเสียงดนตรี (*mf f p*)

จากเบาไปหาดัง พร้อมบอกชื่อ

			
เขียนสัญลักษณ์	<i>p</i>	<i>mf</i>	<i>f</i>
ชื่อสัญลักษณ์	<u>เบา</u> (<i>piano</i>)	<u>ดังปานกลาง</u> (<i>mezzo forte</i>)	<u>ดัง</u> (<i>forte</i>)

(6 คะแนน)

ภาคผนวก จ2

แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

คาบที่ 1 เรื่อง การเคลื่อนไหวอย่างอิสระและตามจังหวะตกของเพลง (เพลง "ทหารบก")

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
การตบจังหวะ							
2. การตบมือตามจังหวะตกของเพลง	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตกเพลง 100 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตกเพลง 80 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตกเพลง 60 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตกเพลง 40 %	☐ ตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตกเพลง 20 %	☐ ไม่สามารถตบมือได้ถูกต้องและตรงตามจังหวะตกเพลง	
3. การตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4/4 ของเพลง	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4/4 ของเพลง 100 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4/4 ของเพลง 80 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4/4 ของเพลง 60 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4/4 ของเพลง 40 %	☐ ตบมือได้ตรงตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4/4 ของเพลง 20 %	☐ ไม่สามารถตบมือตามจังหวะที่ 1 ในอัตราจังหวะ 4/4 ของเพลง	
การเคลื่อนไหว							
4. การเคลื่อนไหวอย่างอิสระ	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 100 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 80 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 60 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 40 %	☐ เคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้ 20 %	☐ ไม่สามารถเคลื่อนไหวอย่างอิสระตามอารมณ์ของเพลงได้	
5. เคลื่อนไหวตามจังหวะตก	☐ เดินตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง 100 %	☐ เดินตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง 80 %	☐ เดินตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง 60 %	☐ เดินตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง 40 %	☐ เดินตามจังหวะตกของเพลงได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเดินตามจังหวะตกของเพลงได้	
6. เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 100 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 80 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 60 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 40 %	☐ เปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเปลี่ยนทิศทางการเคลื่อนไหวทุก 4 จังหวะได้	
ทบทวนการร้อง							
7. เพลงร้อง "ทหารบก"	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 100 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 80 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 60 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 40 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 20 %	☐ ไม่สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ	

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ2

แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

คาบที่ 2 เรื่อง อัตรารัจจะ ๔ และโน้ตตัวดำ (เพลง "ทหารบก" (กระโดด))

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
การตบจังหวะ							
1. การตบมือในอัตรารัจจะ ๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา	☐ ตบมือในอัตรารัจจะ ๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา ได้ถูกต้อง 100 %	☐ ตบมือในอัตรารัจจะ ๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา ได้ถูกต้อง 80 %	☐ ตบมือในอัตรารัจจะ ๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา ได้ถูกต้อง 60 %	☐ ตบมือในอัตรารัจจะ ๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา ได้ถูกต้อง 40 %	☐ ตบมือในอัตรารัจจะ ๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบา ได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถตบมือในอัตรารัจจะ ๔ ทั้งจังหวะหนักและจังหวะเบาได้	
2. การเปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back	☐ เปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 100 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 80 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 60 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 40 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเปลี่ยนจังหวะการตบมือตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้	
การเคลื่อนไหว							
3. เคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในอัตรารัจจะ ๔ ได้	☐ เคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในอัตรารัจจะ ๔ ได้ถูกต้อง 100 %	☐ เคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในอัตรารัจจะ ๔ ได้ถูกต้อง 80 %	☐ เคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในอัตรารัจจะ ๔ ได้ถูกต้อง 60 %	☐ เคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในอัตรารัจจะ ๔ ได้ถูกต้อง 40 %	☐ เคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในอัตรารัจจะ ๔ ได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเคลื่อนไหวตามจังหวะหนักและเบาในอัตรารัจจะ ๔ ได้	
4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ (กระโดดเป็นโน้ตตัวดำ)	☐ ทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวดำตามจังหวะเพลงได้ถูกต้อง 100 %	☐ ทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวดำตามจังหวะเพลงได้ถูกต้อง 80 %	☐ ทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวดำตามจังหวะเพลงได้ถูกต้อง 60 %	☐ ทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวดำตามจังหวะเพลงได้ถูกต้อง 40 %	☐ ทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวดำตามจังหวะเพลงได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถทำท่ากระโดดเป็นโน้ตตัวดำตามจังหวะเพลงได้	
สร้างสรรค์							
5. สร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นตัวดำตามบทเพลง	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นตัวดำตามบทเพลงได้เหมาะสม 100 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นตัวดำตามบทเพลงได้เหมาะสม 80 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นตัวดำตามบทเพลงได้เหมาะสม 60 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นตัวดำตามบทเพลงได้เหมาะสม 40 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นตัวดำตามบทเพลงได้เหมาะสม 20 %	☐ ไม่สามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางกระโดดเป็นตัวดำตามบทเพลงได้	
ทบทวนการร้อง							
6. เพลง "ทหารบก" (กระโดด)	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 100 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 80 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 60 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 40 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 20 %	☐ ไม่สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ	

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ2

แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

คาบที่ 3 เรื่อง อัตรารัจังหวะ 4 โน้ตตัวดำ เขบ็ต 1 ชั้นและตัวขาว (เพลง "ทหารบก" (ว่าย))

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
อุปกรณ์ (ลูกข่าง)							
1. การส่งลูกข่างในอัตรารัจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบา	☐ ส่งลูกข่างเป็นวงกลมในอัตรารัจจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบาได้ถูกต้อง 100 %	☐ ส่งลูกข่างเป็นวงกลมในอัตรารัจจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบาได้ถูกต้อง 80 %	☐ ส่งลูกข่างเป็นวงกลมในอัตรารัจจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบาได้ถูกต้อง 60 %	☐ ส่งลูกข่างเป็นวงกลมในอัตรารัจจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบาได้ถูกต้อง 40 %	☐ ส่งลูกข่างเป็นวงกลมในอัตรารัจจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบาได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถส่งลูกข่างเป็นวงกลมในอัตรารัจจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบาได้	
การเคลื่อนไหว							
2. การเปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip/Hop และ Back	☐ เปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 100 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 80 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 60 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 40 %	☐ เปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเปลี่ยนจังหวะการเคลื่อนไหวตามคำสั่ง Hip Hop และ Back ได้	
3. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ (ว่ายเป็นโน้ตตัวขาว)	☐ ทำท่าว่ายเป็นโน้ตตัวขาวได้ถูกต้อง 100 %	☐ ทำท่าว่ายเป็นโน้ตตัวขาวได้ถูกต้อง 80 %	☐ ทำท่าว่ายเป็นโน้ตตัวขาวได้ถูกต้อง 60 %	☐ ทำท่าว่ายเป็นโน้ตตัวขาวได้ถูกต้อง 40 %	☐ ทำท่าว่ายเป็นโน้ตตัวขาวได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถทำท่าว่ายเป็นโน้ตตัวขาวได้	
สร้างสรรค์							
4. สร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวขาวตามบทเพลง	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวขาวตามบทเพลงได้เหมาะสม 100 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวขาวตามบทเพลงได้เหมาะสม 80 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวขาวตามบทเพลงได้เหมาะสม 60 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวขาวตามบทเพลงได้เหมาะสม 40 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวขาวตามบทเพลงได้เหมาะสม 20 %	☐ ไม่สามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางว่ายเป็นตัวขาวตามบทเพลงได้เหมาะสม	
ทบทวนการร้อง							
5. ร้องเพลง "ทหารบก" (ว่าย) ได้ถูกต้องและไพเราะ	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 100 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 80 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 60 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 40 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 20 %	☐ ไม่สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ	

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ2

แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

คาบที่ 4 เรื่อง อัตราจังหวะ 4 โน้ตตัวดำ ตัวหยุด 1 จังหวะ เข็มน้ต 1 ชั้น ตัวขาวและตัวกลม (เพลง "ทหารบก" (บิน))

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
การเคลื่อนไหว							
3. การเคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบา	☐ เคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบา ได้ถูกต้อง 100 %	☐ เคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบา ได้ถูกต้อง 80 %	☐ เคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบา ได้ถูกต้อง 60 %	☐ เคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบา ได้ถูกต้อง 40 %	☐ เคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบา ได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถเคลื่อนไหวในอัตราจังหวะ 4 ทั้งจังหวะหนักและเบาได้	
4. การเคลื่อนไหวตามจังหวะของคำ (บินเป็นโน้ตตัวกลม)	☐ ทำท่าบินเป็นโน้ตตัวกลมตามคำพูดได้ถูกต้อง 100 %	☐ ทำท่าบินเป็นโน้ตตัวกลมตามคำพูดได้ถูกต้อง 80 %	☐ ทำท่าบินเป็นโน้ตตัวกลมตามคำพูดได้ถูกต้อง 60 %	☐ ทำท่าบินเป็นโน้ตตัวกลมตามคำพูดได้ถูกต้อง 40 %	☐ ทำท่าบินเป็นโน้ตตัวกลมตามคำพูดได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถทำท่าบินเป็นโน้ตตัวกลมตามคำพูดได้	
สร้างสรรค์							
5. สร้างสรรค์ท่าทางบินเป็นตัวโน้ตกลมตามบทเพลง	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางบินเป็นตัวกลมตามบทเพลงได้เหมาะสม 100 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางบินเป็นตัวกลมตามบทเพลงได้เหมาะสม 80 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางบินเป็นตัวกลมตามบทเพลงได้เหมาะสม 60 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางบินเป็นตัวกลมตามบทเพลงได้เหมาะสม 40 %	☐ ร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางบินเป็นตัวกลมตามบทเพลงได้เหมาะสม 20 %	☐ ไม่สามารถร่วมกันสร้างสรรค์ท่าทางบินเป็นตัวกลมตามบทเพลงได้	
ทบทวนการร้อง							
6. ร้องเพลง "ทหารบก" (บิน) ได้ถูกต้องและไพเราะ	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 100 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 80 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 60 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 40 %	☐ สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ 20 %	☐ ไม่สามารถร้องเพลงได้ถูกต้องและไพเราะ	

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ2

แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

คาบที่ 5 เรื่อง การประยุกต์การสอนดนตรีด้วยการเคลื่อนไหวกับละครเพลง

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
การเคลื่อนไหว							
1. เคลื่อนไหว ท่าทางกระโดด ว่าย บินใน อัตร่าจังหวะ 4	☐ เคลื่อนไหว ท่าทางกระโดด ว่าย บินใน อัตร่าจังหวะ 4 ได้ถูกต้อง 100 %	☐ เคลื่อนไหว ท่าทางกระโดด ว่าย บินใน อัตร่าจังหวะ 4 ได้ถูกต้อง 80 %	☐ เคลื่อนไหว ท่าทางกระโดด ว่าย บินใน อัตร่าจังหวะ 4 ได้ถูกต้อง 60 %	☐ เคลื่อนไหว ท่าทางกระโดด ว่าย บินใน อัตร่าจังหวะ 4 ได้ถูกต้อง 40 %	☐ เคลื่อนไหว ท่าทางกระโดด ว่าย บินใน อัตร่าจังหวะ 4 ได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถ เคลื่อนไหว ท่าทางกระโดด ว่าย บินใน อัตร่าจังหวะ 4 ได้	
การสร้างสรรค์							
2. สร้างสรรค์ ท่าทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตร่าจังหวะ 4 ตามเพลง และเนื้อเรื่อง	☐ สร้างสรรค์ ท่าทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตร่าจังหวะ 4 ตามเพลงและ เนื้อเรื่องได้ ถูกต้อง 100 %	☐ สร้างสรรค์ ท่าทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตร่าจังหวะ 4 ตามเพลงและ เนื้อเรื่องได้ ถูกต้อง 80 %	☐ สร้างสรรค์ ท่าทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตร่าจังหวะ 4 ตามเพลงและ เนื้อเรื่องได้ ถูกต้อง 60 %	☐ สร้างสรรค์ ท่าทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตร่าจังหวะ 4 ตามเพลงและ เนื้อเรื่องได้ ถูกต้อง 40 %	☐ สร้างสรรค์ ท่าทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตร่าจังหวะ 4 ตามเพลงและ เนื้อเรื่องได้ ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถ สร้างสรรค์ ท่าทางกระโดด ว่าย บิน ใน อัตร่าจังหวะ ตามเพลงและ เนื้อเรื่องได้	
ทบทวนการร้อง							
3. ร้องเพลง "ทหารบก" (กระโดด, ว่าย, บิน) และสื่อ อารมณ์ของ เพลงได้	☐ สามารถ ร้องเพลงและสื่อ อารมณ์ของเพลง ได้ถูกต้อง 100 %	☐ สามารถ ร้องเพลงและสื่อ อารมณ์ของเพลง ได้ถูกต้อง 80 %	☐ สามารถ ร้องเพลงและสื่อ อารมณ์ของเพลง ได้ถูกต้อง 60 %	☐ สามารถ ร้องเพลงและสื่อ อารมณ์ของเพลง ได้ถูกต้อง 40 %	☐ สามารถ ร้องเพลงและสื่อ อารมณ์ของเพลง ได้ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถ ร้องเพลงและ สื่ออารมณ์ของ เพลงได้	

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ2

แบบสังเกตด้านทักษะดนตรี

คาบที่ 7 เรื่อง อัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทำนองเมเจอร์และไมเนอร์ (เพลง "ดินแดนภบ")

พฤติกรรม	การประเมิน						หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	0	
อุปกรณ์							
1. การส่งผู้ ในอัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทั้งจ้งหระ หนักและเบา	☐ ส่งผู้ เป็นวงกลมใน อัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทั้งจ้งหระหนัก และเบาได้ ถูกต้อง 100 %	☐ ส่งผู้ เป็นวงกลมใน อัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทั้งจ้งหระหนัก และเบาได้ ถูกต้อง 80 %	☐ ส่งผู้ เป็นวงกลมใน อัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทั้งจ้งหระหนัก และเบาได้ ถูกต้อง 60 %	☐ ส่งผู้ เป็นวงกลมใน อัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทั้งจ้งหระหนัก และเบาได้ ถูกต้อง 40 %	☐ ส่งผู้ เป็นวงกลมใน อัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทั้งจ้งหระหนัก และเบาได้ ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถส่ง ผู้เป็นวงกลม ในอัตรารังหระ $\frac{3}{4}$ ทั้งจ้งหระหนัก และเบาได้	
การเคลื่อนไหว							
2. ความถูกต้อง ของการเปลี่ยน การเคลื่อนไหว ตามทำนอง เมเจอร์และไม เนอร์	☐ เดินหน้าตาม ทำนองเมเจอร์ และเดินถอยหลัง ตามทำนอง ไมเนอร์ได้ ถูกต้อง 80 %	☐ เดินหน้าตาม ทำนองเมเจอร์ และเดินถอยหลัง ตามทำนอง ไมเนอร์ได้ ถูกต้อง 80 %	☐ เดินหน้าตาม ทำนองเมเจอร์ และเดินถอยหลัง ตามทำนอง ไมเนอร์ได้ ถูกต้อง 60%	☐ เดินหน้าตาม ทำนองเมเจอร์ และเดินถอยหลัง ตามทำนอง ไมเนอร์ได้ ถูกต้อง 40 %	☐ เดินหน้าตาม ทำนองเมเจอร์ และเดินถอยหลัง ตามทำนอง ไมเนอร์ได้ ถูกต้อง 20 %	☐ ไม่สามารถ เดินหน้าตาม ทำนองเมเจอร์ และเดินถอย หลังตามทำนอง ไมเนอร์ได้	
ทบทวนการร้อง							
4. ร้องเพลง "ดินแดนภบ" ได้ ถูกต้องและ ไพเราะ	☐ สามารถ ร้องเพลงได้ถูกต้อง และไพเราะ 100 %	☐ สามารถร้อง เพลงได้ถูกต้อง และไพเราะ 80 %	☐ สามารถร้อง เพลงได้ถูกต้อง และไพเราะ 60 %	☐ สามารถร้อง เพลงได้ถูกต้อง และไพเราะ 40 %	☐ สามารถร้อง เพลงได้ถูกต้อง และไพเราะ 20 %	☐ ไม่สามารถ ร้องเพลงได้ ถูกต้องและไพเราะ	

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ3

แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน

คาบที่ 1 2 3 4
 5 6 7 8

วันที่ _____ เวลา _____

สิ่งที่ประเมิน	การปฏิบัติจริง						หมายเหตุ
	มี					ไม่มี	
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด	0	
ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น							
1. นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และ/หรือร่วมกันคิดสร้างสรรค์							
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น							
3. นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน การทำกิจกรรมและแก้ปัญหา							
4. นักเรียนเข้าใจและเคารพความคิด เป็นของผู้อื่น							
ความเข้าใจในตนเอง							
1. นักเรียนมีความกล้าแสดงออกและ บรรลุขีดความสามารถของตนเอง							
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบ/ตั้งใจทำ กิจกรรม/รู้คุณค่าของการมาซ้อม							
3. นักเรียนอาสาช่วยเหลือครูและ เพื่อน							
4. นักเรียนมีความภาคภูมิใจใน กิจกรรมที่ทำ							

ข้อเสนอแนะ

.....

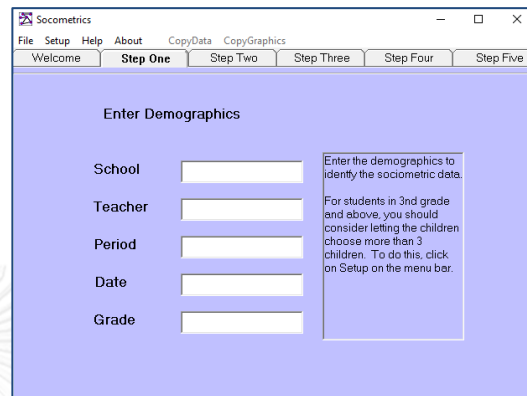
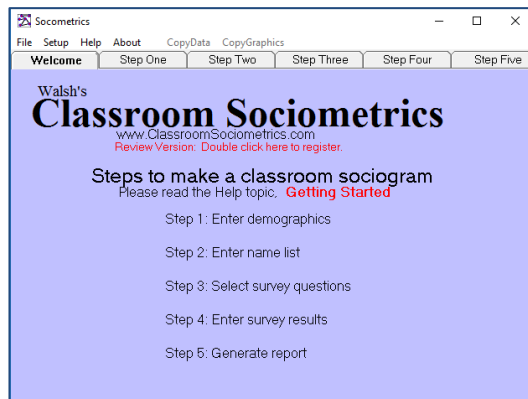
.....

.....

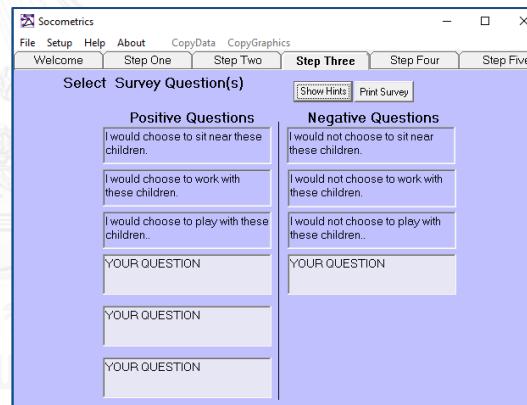
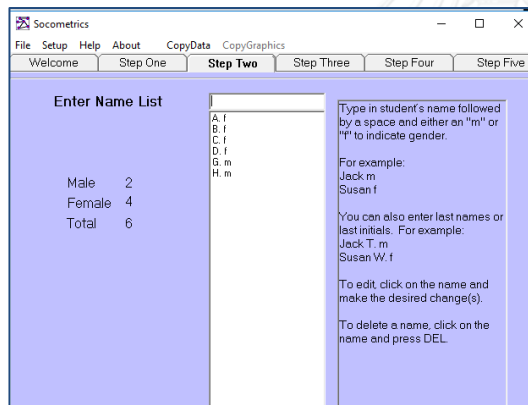
ภาคผนวก จ4

โปรแกรมหาความสัมพันธ์ทางสังคมมิติ

ผู้วิจัยใช้โปรแกรม Walsh's Classroom Sociometrics (2017) ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สามารถดาวน์โหลดได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยสามารถประมวลผลและสร้างแผนภูมิสังคมมิติได้แต่เนื่องจากเป็นเวอร์ชันทดลองจึงไม่สามารถเก็บข้อมูลการเลือกของนักเรียนและกราฟต่าง ๆ ได้

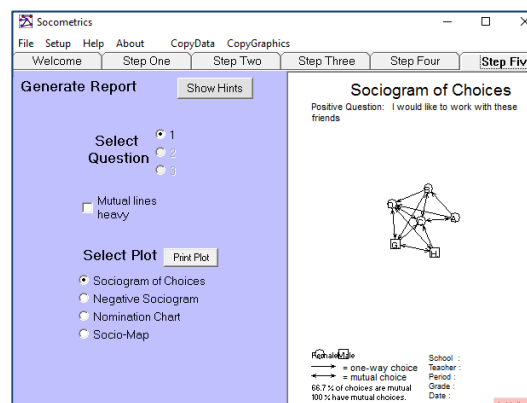
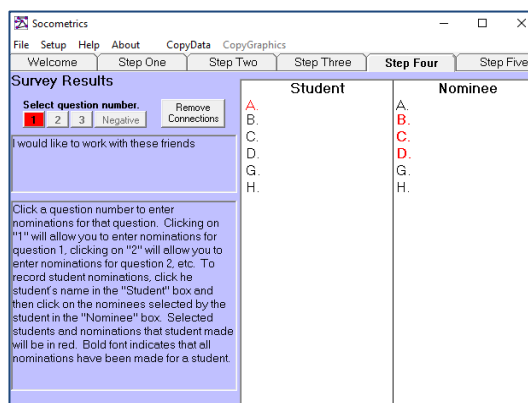
1) ใส่ชื่อโรงเรียน ชื่อครูผู้สอน ชื่อคาบเรียน วันที่ ระดับชั้นของผู้เรียน

2) ใส่ชื่อนักเรียนพร้อมบอกเพศ

(f = เพศหญิง, m = เพศชาย) เช่น A. f

3) ใส่คำถามที่ให้นักเรียนตอบ (สามารถเป็นทางบวกหรือลบก็ได้)

4) กดชื่อนักเรียนในช่องทางซ้าย และเพื่อนที่นักเรียนเลือก 3 ชื่อในช่องทางขวา

5) ตารางจะประมวลผลมาให้

ภาคผนวก จ5

My “Musicals” Journal

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

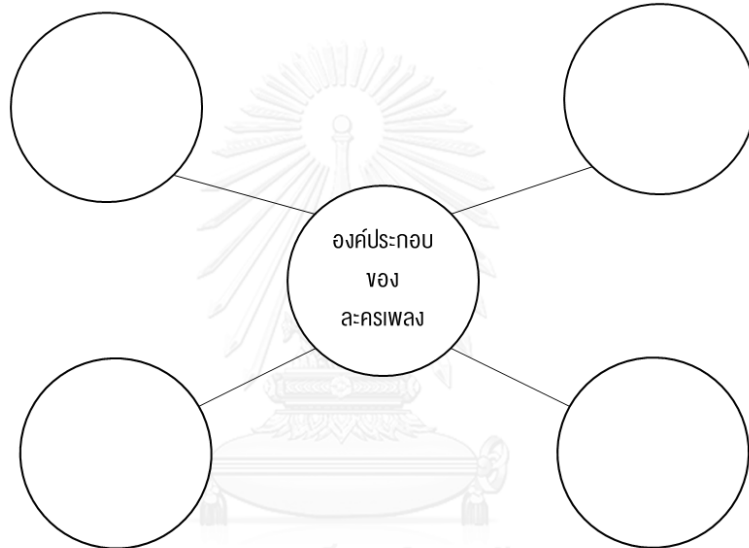
ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....ชั้น.....

ภาคผนวก จ4

ละครเพลง
Musical Theatre

1st Lesson

ละครเพลง คือ อะไร?

CHULALONGKORN UNIVERSITY

Rhythm

จังหวะ

จังหวะที่คล้ายจังหวะการเต้นของหัวใจคือ.....

แบ่งจังหวะที่ตบมือและเดินวันนี้ได้มั้ยเอ่ย

ภาคผนวก จ4

1st Lesson

วาดภาพหรือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

คนตรี

เพื่อน

ให้คะแนนตัวเอง

เต็ม 5 ดาว

ตั้งใจเรียน และซ้อม	
กล้าแสดงออก	
ช่วยเพื่อนคิด	
ฟังความคิดเห็นของ เพื่อน	

ภาคผนวก จ4

2nd Lesson

อัตราจังหวะ: Meter

เขียนจังหวะ: 1 2 3 4 พร้อมวงกลมจังหวะที่หนัก (ตบมือดังกว่าจังหวะอื่น)

1 ห้องมีจังหวะ

อัตราจังหวะ: Meter

Hop

4/4

Hip

ค่าตัวโน้ต

Note Values

ให้นักเรียนวงกลมใดคือโน้ตตัวไหนเอ่ย?

โน้ตตัว _____ มีค่าเท่ากับ _____ จังหวะในอัตราจังหวะ: 4/4

ภาคผนวก จ4

2nd Lesson

วาดภาพหรือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

คนตรี

เพื่อน

ให้คะแนนตัวเอง เต็ม 5 ดาว

ทำกิจกรรมอย่างตั้งใจ	
กล้าแสดงออก	
ช่วยครูและเพื่อนตอบ คำถาม	
ฟังความคิดเห็นของ เพื่อน	

ภาคผนวก จ4

3rd Lesson

ค่าตัวโน้ต
Note Values

ให้นักเรียนวงกลมว่ายคือโน้ตตัวไหนเอ่ย?

โน้ตตัว _____ มีค่าเท่ากับ _____ จังหวะในอัตราจังหวะ: $\frac{4}{4}$

ให้นักเรียนวงกลมหยุดคือตัวไหนเอ่ย?

ตัว _____ มีค่าเท่ากับหยุด _____ จังหวะในอัตราจังหวะ: $\frac{4}{4}$

โน้ตตัว _____ มีค่าเท่ากับ _____ จังหวะในอัตราจังหวะ: $\frac{4}{4}$

วาดภาพหรือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

ดนตรี

เพื่อน

ให้คะแนนตัวเอง เต็ม 5 ดาว

ตั้งใจทำกิจกรรม	
กล้าแสดงบทบาท	
ภูมิใจกับการแสดงและการซ้อม	
ช่วยให้เพื่อนมีส่วนร่วม	

ภาคผนวก จ4

4th Lesson

วาดภาพหรือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

คนตรี

เพื่อน

ให้คะแนนตัวเอง

เต็ม 5 ดาว

สร้างสรรค์และต้น ทำกบ	
ชอบการมาซ้อมและ ตั้งใจ	
ช่วยเพื่อนแต่งจังหวะ จากทำกบ	
ฟังเพื่อนและยอมรับ ความคิดเห็น	

ภาคผนวก จ4

5th Lessonอัตราจังหวะ
Meter

4	4	→	
♩	4	→	

วาดภาพสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

ดนตรี

เพื่อน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ให้คะแนนตัวเอง ☆ เต็ม 5 ดาว

ตั้งใจทำกิจกรรม	
กล้าแสดงบทบาท	
ภูมิใจกับการแสดงและการซ้อม	
ช่วยให้เพื่อนมีส่วนร่วม	

ภาคผนวก จ4

6th Lessonอัตราจังหวะ
Meter

เขียนจังหวะ 1 2 3 พร้อมวงกลมจังหวะที่หนัก (ตบมือดังกว่าจังหวะอื่น)

1 ห้องมีจังหวะ

3 3 →

♩ 4 →

ทำนองเมเจอร์และไมเนอร์
(Major and Minor Melody)

เขียนและวาดภาพ

ทำนองเมเจอร์ (Major) เป็นอย่างไร

ทำนองไมเนอร์ (Minor) เป็นอย่างไร

ภาคผนวก จ4

6th Lesson

วาดภาพหรือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

คนตรี

เพื่อน

ให้คะแนนตัวเอง

เต็ม 5 ดาว

เดินร่ำตามจังหวัด	
ชวนเพื่อนออกมา เดินร่ำ	
ช่วยครูกิจและตอบ คำถาม	
ฟังความคิดเห็นของ เพื่อน	

ภาคผนวก จ4

7th Lesson

ทริยแอดเมเจอร์และไมเนอร์ (Major and Minor Triad)

เขียนและวาดภาพ

คอร์ดเมเจอร์ (Major) เป็นอย่างไร

คอร์ดไมเนอร์ (Minor) เป็นอย่างไร

วาดภาพหรือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

คนตรี

เพื่อน

ให้คะแนนตัวเอง

เต็ม 5 ดาว

กล้าออกมา เต้น	
ชอบการซ้อม และตั้งใจ	
ช่วยเพื่อน ออกแบบทำ	
ยอมรับสิ่งที่ เพื่อนแนะนำ	

ภาคผนวก จ4

8th Lesson
**ความดัง-เบา
(Dynamics)**

สัญลักษณ์	ชื่อ	ความหมาย
<i>f</i>		
<i>mf</i>		
<i>p</i>		
		
		

วาดภาพหรือเขียนสิ่งที่ได้เรียนรู้วันนี้

คนตรี

ให้คะแนนตัวเอง

เต็ม 5 ดาว

เพื่อน

กล้า แสดงออก	
ตั้งใจและ ภูมิใจในการ ซ้อม	
ช่วยตอบ คำถาม	
ช่วยเพื่อนคิด และฟังเพื่อน	

ภาคผนวก ฉ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมบทละคร บทเพลง และเครื่องแต่งกาย และการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในเรื่องของการแสดงและการร้อง

ภาคผนวก ฉ

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียมความพร้อมของนักเรียนในเรื่องของการเคลื่อนไหวและสอนให้มีความเข้าใจทางดนตรี

กิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบยูริธึมิกส์

1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non - Locomotor Movement)

2) การเคลื่อนไหวไปในพื้นที่รอบ ๆ (Locomotor Movement)

การเคลื่อนไหว

ภาคผนวก ฉ

การสร้างสรรค์ท่าทาง

อภิปรายและทำแบบฝึกหัด

ภาคผนวก ฉ

ขั้นตอนที่ 3 การผสมผสานการแสดง การร้องและการเคลื่อนไหว เพื่อใช้ในการแสดงจริง

การผสมผสานการแสดง การร้องและการเคลื่อนไหว

ภาพบรรยากาศวันแสดงจริง

ภาคผนวก ฉ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ว่าที่ร้อยตรีหญิง อภิญญาพร ชัยวานิชศิริ เกิดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2531 สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 จากสาขาเคมีประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2554 และดุริยางคศาสตร์บัณฑิต จาก สาขาละครเพลง Australian Institute of Music ประเทศออสเตรเลีย ในปี พ.ศ. 2558 จากนั้น ได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและ นาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ศึกษาการขับร้องกับอาจารย์ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เช่น อาจารย์ รพีพร ประทุมอานนท์ อาจารย์ เบทส์ เดลี (Beth Daly) อาจารย์ โรเบิร์ต เบิร์ทแตรม (Robert Bertram) อาจารย์ ลอรา บันดิง (Laura Bunting) อาจารย์ แอนมารี แมคโดนัล (Anne-Maree McDonald) และอาจารย์ ฟิโอน่า ซัลลาแวน (Fiona Sullivan)